

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဇေ
တက္ကသိုလ်

သျှင်သီရိ

ဇောစရိယ(တိဏေ)

အာကာအာနုစချမ်းသာစစ်

ဆုပြုသည့်ဝံ့ထွန်း စာပေ
၁၅၃၊ ၅(က)လွှာ၊ ဆိပ်ကမ်းသာလမ်း၊
ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊
ဖုန်း- ၃၈၃၆၆၄၊ ၃၈၆၈၃၃။

ဦးတောဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စုမပြိုကွဲရေး

ဒို့အရေး

တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး

ဒို့အရေး

အချုပ်အခြာ အာဏာ တည်တံ့ ခိုင်မြဲရေး

ဒို့အရေး

ပြည်သူ့သဘောထား

ပြည်ပအားကိုးပုဆိန်ရိုး အဆိုးမြင်ဝါဒီများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် နိုင်ငံတော်တိုးတက်ရေးကို နောင်ယုက်ဖျက်ဆီးသူများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

နိုင်ငံတော်၏ ပြည်တွင်းရေးကို ဝင်ရောက်စွက်ဖက် နောင်ယုက်သော ပြည်ပနိုင်ငံများအား ဆန့်ကျင်ကြ။

ပြည်တွင်းပြည်ပ အဖျက်သမားများအား ဘုံရန်သူအဖြစ် သတ်မှတ်ခြေမှုန်းကြ။

နိုင်ငံရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- * နိုင်ငံတော် တည်ငြိမ်ရေး၊ ရပ်ရွာအေးချမ်းသာယာရေးနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးရေး
- * အမျိုးသားပြန်လည် စည်းလုံးညီညွတ်ရေး
- * ခိုင်မာသည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေသစ် ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- * ဖြစ်ပေါ်လာသည် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံ ဥပဒေအသစ်နှင့်အညီ ခေတ်မီ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သော နိုင်ငံတော်သစ် တစ်ရပ်တည်ဆောက်ရေး

စီးပွားရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- * စိုက်ပျိုးရေးကို အခြေခံ၍ အခြားစီးပွားရေးကဏ္ဍများကိုလည်း ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- * ဈေးကွက်စီးပွားရေးစနစ် ပီပြင်စွာ ဖြစ်ပေါ်လာရေး
- * ပြည်တွင်းပြည်ပမှ အတတ်ပညာနှင့် အရင်းအနှီးများ ဖိတ်ခေါ်၍ စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် တည်ဆောက်ရေး
- * နိုင်ငံတော် စီးပွားရေးတစ်ရပ်လုံးကို ဖန်တီးနိုင်မှုစွမ်းအားသည် နိုင်ငံတော်နှင့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတို့၏ လက်ဝယ်တွင် ရှိရေး

လူမှုရေးဦးတည်ချက်(၄)ရပ်

- * တစ်မျိုးသားလုံး၏ စိတ်ဓာတ်နှင့် အကျင့်စာရိတ္တမြင်မှားရေး
- * အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်မြင်မှားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်များ၊ အမျိုးသားရေး၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းများ ပျောက်ပျက်အောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရေး
- * မျိုးချစ်စိတ်ဓာတ် ရှင်သန်ထက်မြက်ရေး
- * တစ်မျိုးသားလုံး ကျန်းမာကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ပညာရည်မြင်မှားရေး

ဆုပြည်စုံထွန်းစာပေ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် > ၃၂၀၄၂၇၀၆၀၆
 မျက်နှာဖုံးခွင့်ပြုချက်အမှတ် > ၃၂၀၅၇၈၀၉၀၇

❖
 ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ် > (၂၀၀၇၊ အောက်တိုဘာလ)
 အုပ်စု > (၅၀၀)

❖
 မျက်နှာဖုံး > ဇေယျာ

ကွန်ပျူတာစာစီ > *Quality*

အတွင်းဖလင် > *Quality*

❖
 ပုံနှိပ်သူ

ဦးမန်းနော်တင်(ပိုးကရင်ပုံနှိပ်တိုက်) (၀၂၈၀၁)
 အမှတ် ၁၂၀၊ မင်းရဲကျော်စွာလမ်း၊ အလုံမြို့နယ်။

ထုတ်ဝေသူ

မခင်မာရွှေ၊ (၀၃၉၀၅) (မြိ)၊
 ၁၅၃၊ ၅(က)လွှာ၊ ဆိပ်ကမ်းသာလမ်း၊
 ကျောက်တံတားမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

တန်ဖိုး > ၅၀၀ - ကျပ်

စာရေးသူအမှာစာ

ယနေ့မြန်မာနိုင်ငံသူ၊ နိုင်ငံသားများသည် အလွန်ကံကောင်း

လေစွ။

- အလွန်တရာကြုံရခဲ့သေး၊ ဘုရားသာသနာနှင့် ကြုံခဲ့ကြ၏။
- အလွန်တရာ နာရခဲ့သော သူတော်ကောင်းတရားများကို နာကြ ဖတ်ကြရ၏။
- အလွန်တရာ ဖြစ်ခဲ့သော သဒ္ဒါတရားကိုလည်း မွေးမြူမည် ဆိုက မွေးမြူနိုင်၏။
- အလွန်တရာ ရခဲ့သော ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုကြမည်ဆိုက အချိန်မရွေး ပြုခွင့်ရကြ၏။

အမျိုးသမီးတို့မှာမူ အလွန်တရာ ရခဲ့သော ရဟန်းမအဖြစ်ကို မရခဲ့ကြတော့ပြီ။ သီလရှင်အဖြစ်သာ ရနိုင်တော့၏။ ဤသည်မှာ ရခဲ့ကြ၊ ခဲ့သော သဘာဝလက်တွေ့ဒိဋ္ဌပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့ လူအဖြစ်သို့ ရလာကြသော သူတို့တွင်

- အမှောင်က လာ၍ အမှောင်သို့ ပြန်သွားမည့်သူလည်း ပါသည်။
- အမှောင်က လာ၍ အလင်းသို့ သွားမည့်သူလည်း ပါသည်။
- အလင်းက လာပြီး အမှောင်သို့ သွားမည့်သူလည်း ပါသည်။
- အလင်းက လာပြီး အလင်းသို့ သွားမည့်သူလည်း ပါသည်။

အမှောင်ကလာ၍ အမှောင်သွားသူမှာ အပါယ်လေးဘုံက နေပြီး ကံအားလျော်စွာ လူ့အဖြစ်ကိုရခဲ့ပြီး လူ့ဘုံတွင် အကုသိုလ် ဒုစရိုက်များ ဆက်လက်ပြုလုပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သဖြင့် အပါယ်လေးဘုံသို့ ပြန်သွားကြ သူများ ဖြစ်ကြသည်။

အမှောင်ကလာ၍ အလင်းသွားသူမှာ အပါယ်လေးဘုံမှ ကံအား လျော်စွာ လူ့ဖြစ်လာပြီး လူ့အဖြစ်၌ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို ကြိုးစား အားထုတ်ကာ နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန် သုဂတိ ဘုံဘဝများသို့ သွားရောက် ကြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

အလင်းကလာပြီး အမှောင်သွားသူမှာ လူ့ရွာနတ်ပြည် ဗြဟ္မာ ပြည်မှ ကံအားလျော်စွာ လူ့လာဖြစ်ရပြီးနောက် အကုသိုလ်အမှုများ ပြုလုပ်အားထုတ်ကြ၍ အပါယ်လေးဘုံသို့ သွားကြသူများ ဖြစ်ကြပါသည်။

အလင်းကလာပြီး အလင်းသွားသူမှာ နတ်ရွာစသည် သုဂတိ ဘုံမှ ကံအားလျော်စွာ လူ့ဖြစ်ပြီး လူ့ဘဝတွင် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ အားထုတ်ကြကာ နတ်ရွာ၊ ဗြဟ္မာပြည်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ သွားကြသူများ ဖြစ်ကြ ပါသည်။

မိမိတို့သည် ယနေ့ လူ့အဖြစ်ကို ကံကောင်းစွာ ရကြလေပြီ။ ဘယ်လမ်းကို လိုက်ကြမည်လဲ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

စာရေးသူသည် ဘာသာရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လူသားတို့ အလွယ်တကူ သိရှိလေ့လာနိုင်ရန်၊ ကျင့်ကြံအားထုတ်နိုင်ကြရန် ပိဋကင်္ဂလာ တရားတော်များစွာကို မြန်မာစကားပြေတို့ဖြင့် စီကုံးကာ စာအုပ်များစွာ ရေးသားထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။ ဘာသာရေး ရှုထောင့်မှနေ၍ လူ့လောက လူ့သဘာဝကို အမြဲသုံးသပ် လေ့လာခဲ့ပါသည်။ လူသားတို့ အတွက် လိုအပ်သည့် သိသင့်သိထိုက်သည့် တရားစာပေများကို ရေးသား ပြုစုပေးခဲ့ပါသည်။

ဤသို့ ရေးသားပြုစု၍ စာရေးသူ၏စာ ဖတ်ကြသော ဓမ္မ မိတ်ဆွေတို့သည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာ မေးခွန်းပြဿနာကို သိလိုသော အားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဉာဏ်စမ်းသောအားဖြင့်လည်းကောင်း၊ လေ့လာ လို သောအားဖြင့်လည်းကောင်း မေးမြန်းကြပါသည်။

တစ်နေ့တွင် စာရေးသူထံသို့ မိတ်ဆွေတစ်ဦး ရောက်လာပါ သည်။ သူသည် စာရေးသူ၏ “ရဟန္တာဟူသည်” စာအုပ်နှင့် “စင်ကြယ် မှုလှေကား ခုနစ်သွယ်” စာအုပ်ကိုဖတ်ပြီး တရားဓမ္မကို လေ့ကျင့်အား ထုတ်သူ တစ်ဦးဟု ဆိုပါသည်။ “သမာဓိ ဝိပဿနာ တရားအားယုတ် သူဟာ ပစ္စုပ္ပန်မှာ သွေးတိုးနှလုံးစသည့် ရောဂါဝေဒနာ ပျောက်သည်ဆိုရာ ဟုတ်မဟုတ်၊ ယုတ်သည်ဆိုက ဆရာဝန်တွေ ဆေးတွေ လိုအပ်ပါသလား။ ရောဂါသည်တွေကို ဒီနည်းဖြင့် ကု၍ မကောင်းဘူလား” ဟု လာရောက် ဆွေးနွေးပါသည်။

တစ်ဖန် ရွှေလမင်းစာပေမှ ဦးသိန်းအောင်က သူ့မိတ်ဆွေတစ် ယောက် ရောဂါဝေဒနာပြင်းပြစွာ ခံစားနေရ၍ သူက တရားမှတ်ဖို့ပြောရာ ထိုမိတ်ဆွေမှာ ဘာသာရေးအတွေ့အကြုံနည်း၍

“ဘာတရား မှတ်ရမှာလဲ၊ တရားမှတ်လို့ ရောဂါပျောက်မှာလား၊ ခင်ဗျားပြောတဲ့ သမထ ဝိပဿနာဆိုတာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ သက်သက် အားထုတ်တာမဟုတ်လား၊ ကျုပ်ခံစားနေရတဲ့ ရောဂါဝေဒနာနဲ့ ဘာဆိုင် ပါသလဲ၊ ပါရဂူတွေနဲ့ ဆေးကောင်းဝါးကောင်းတွေနဲ့ ကုတာတောင် မရတဲ့ ဥစ္စာ” ဟု ပြောကြောင်း စာရေးသူကို ပြောပြသည်။ ပြီးတော့ ရွှေလမင်း ဦးသိန်းအောင်ကပင်

“ဆရာရေ အဲဒီလူတွေကို လူ့သဘာဝ၊ လူ့ဘုံသဘော၊ ဘုရား ရှင်ရဲ့ သန္တိဋ္ဌိက ဂုဏ်တော်ဟာ ဘယ်လိုဆိုတာ သိရှိသဘောပေါက်အောင် သမထ ဝိပဿနာဟာ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်အတွက် ဖြစ်သလို လောကီ ပစ္စုပ္ပန်၌လဲ ဘယ်လို ချမ်းသာမှုရတယ်ဆိုတာ လက်တွေ့သိရှိ သဘော

ပေါက်နားလည်အောင် စာအုပ်တစ်အုပ်လောက် ရေးပေးစမ်းပါ” ဟု မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

သို့တွင် စာရေးသူသည် ထိုထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွက်လည်း ကောင်း၊ သမထ ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကို အလွယ်တကူသိရှိနိုင်စေရန် အတွက်လည်းကောင်း “အကာအနှစ် ချမ်းသာစစ်” စာအုပ်အား ကြိုးစားအားထုတ် ရေးသားတင်ပြရပါသည်။

ဤစာအုပ်ကို လေ့လာဖတ်ရှု၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရကြသည် ဆိုက စာရေးသူအား ဓမ္မဒေသနာကုသိုလ်သည် မုချဆက်ခက် ရရှိခံစားရမည်ဟု ယုံကြည်မိပါသည်။

ဤစာအုပ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုက်တွန်းကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဘက်ဘက်မှ ဝိုင်းဝန်းကူညီခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များအား၊ ထုတ်ဝေသူ ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေမှ ဦးမြင့်ထွန်း၊ ဒေါ်ခင်မာရွှေတို့အား အထူး ကျေးဇူးတင်ရှိကြောင်း မှတ်တမ်းပြုအပ်ပါသည်။

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ
တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ
[ဓမ္မာဓိယာ၊ ဘိ-အ]

ဘာဝနာပွားများအကျိုး

ညည်းသူမရှိ
ချိန်နေ့သိပြန်
မျက်လှန်ကြောဆွဲ
မရှိဘဲနှင့်
သေလည်းမတောင့်တင်း
ပုပ်နံ့ကင်းသည်
ကျိုးရင်းဝိပဿနာတင်းကျိုးပွားတည်း။

- ညည်းညူအော်ဟစ်မှု မရှိခြင်း။
- သေမည့်နေ့ရက်ချိန်ခါကို ကြိုသိခြင်း။
- မျက်ဖြူလှန်မှု၊ အကြောဆွဲမှု မရှိခြင်း။
- သေပြီးသော် ရုပ်အလောင်းတောင့်တင်မှု မရှိခြင်း။
- ရက်ကြာကြာထားသော်လည်း အပုပ်နံ့မထွက်ခြင်း။

အခန်း(၁)

လူ့ဘုံဘဝနှင့် ယနေ့လူသားများ

တန်ဖိုးကြီးလှ လူ့ဘုံဘဝ

မြတ်စွာဘုရားသည် လောက၌ ရခဲသော ဒုလ္လဘတရားငါးပါးကို ဟောခဲ့ပါသည်။

- လူ့အဖြစ်ကို ရခဲသည်။
- ရဟန်းအဖြစ်ကို ရခဲသည်။
- ဘုရားအဖြစ်ကို ရခဲသည်။
- သဒ္ဓါတရားနှင့်ပြည့်စုံရန် ခက်ခဲသည်။
- သူတော်ကောင်းတရားကို နာကြားရဖို့ ရခဲသည်။

ဤတွင် လူ့အဖြစ်ကို ရခဲမှု၌ ဗြဟ္မာပြည်မှ အပ်တစ်စင်းကို ချလိုက်ရာ လူ့ပြည်မှ အပ်တစ်စင်းနှင့် ထိခိုက်တွေ့ဆုံမှုကား လွယ်ချင် လွယ်ကူလိမ့်မည်။ လူ့အဖြစ်ရဖို့ကား အလွန်ခဲယဉ်းသည်ဟု တင်စား ဟောထားခဲ့သည်ကို ထောက်ဆ၍ လူ့အဖြစ်ရခဲမှုသည် မည်မျှခက်ခဲသည် ကို တွေးဆနိုင်ပါသည်။

ညီညွတ်စွာ တင်မြောက်အပ်သော မဟာသမ္မတမင်းကြီး၏ ညွှန်ကြားချက် နည်းနာနိဿယ ဥပဒေများကို မလွန်ကျူးဘဲ လိုက်နာကျင့်ကြံ နေထိုင် ကြသောသူများကို မနုဇာသား မနုဟု ခေါ်သည်။ မနုဇာသားမှ မနုဿ ဟူသော မာဂပေါဋ္ဌိဝေါဟာရစကား ပေါ်လာခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။

ထိုလူဟူသော ဝေါဟာရအားဖြင့် တစ်မျိုးတစ်စားတည်း ဖြစ် သော်လည်း ကံ-ကံ၏အကျိုးပေးအရ ခွဲခြားကြည့်မည်ဆိုသော် လေးမျိုး တွေ့ရပါသည်။

- လူငရဲသား
- လူပြိတ္တာ
- လူတိရစ္ဆာန်
- လူစစ်စစ်

ဤသို့သော လူလေးမျိုးတွင် လူငရဲသားဆိုသည်မှာ လူ့လောက တွင် လူအဖြစ်ကို ကောင်းစွာရခဲ့သော်လည်း သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်းစသော အကုသိုလ်ဒုစရိုက်များကို ပြုလုပ်သဖြင့် ပြစ်ဒဏ် ပေးရန် ထိုက်တန်သဖြင့် အစိုးရမင်းစသော အုပ်ချုပ်သူတို့က ထောင်ဒဏ် ချမှတ်ခြင်း၊ လက်ဖြတ်၊ ခြေဖြတ်ခံရခြင်း၊ ကြိမ်ဒဏ်ပေးခံရခြင်း၊ အလုပ် ကြမ်း ဆင်းရဲစွာပေးခံရခြင်း စသည်တို့ကို ခံစားရသည်။ ထိုသို့ အပြစ် ဒဏ်တို့ကို ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာ ခံစားနေရသူတို့သည် လူငရဲသားများ ဖြစ်ကြပါသည်။

လူပြိတ္တာဆိုသည်မှာ လူအဖြစ်ကို ရခဲ့သော်လည်း ရှေးကပြုခဲ့ ဖူးသော မကောင်းမှုကံကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လူ့ဘဝတွင် အစား၊ အဝတ်၊ အနေအထိုင် လုံလုံလောက်လောက် မရှိဘဲ စားရမဲ့၊ သောက်ရမဲ့ ဖြစ်ကာ တောင်းရမ်းစားသောက်နေရသော သူများသည် လူပြိတ္တာများ ဖြစ်ကြပါသည်။

လူတိရစ္ဆာန်ဆိုသည်မှာ လူအဖြစ်ကို ရခဲ့သော်လည်း သူတစ်ပါး ထံ ဆင်းရဲစွာကျွန်ခံ၍ လုပ်ကိုင်စားသောက်နေရခြင်း၊ ရာဇဝတ်မှုသင့်၍ တောချုံအုံကြား ပြေးလွှားပုန်းအောင်းနေရခြင်း စသည်ဖြင့် နေရာအတိ အကျမရှိ၊ စားစရာ ပုံမှန်မရှိ စသည့်သူများသည် 'လူတိရစ္ဆာန်များ ဖြစ်ကြပါသည်။

လူသားစစ်စစ်ဆိုသည်မှာ မိမိ၏ အကျိုးစီးပွားကို သိ၍ ကံ- ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်စွာ မကောင်းမှုပြုရမည်ကို ရှက်ခြင်း၊ မကောင်းမှု ပြုရမည်ကို ကြောက်ခြင်းရှိသောသူ၊ သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ သနားကရုဏာ မေတ္တာရှိသူ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာရေးသုံးပါးကိုသိပြီး ပုည ကြိယာဆယ်ပါးကို ကြိုးစားအားထုတ်နေသူ၊ အကုသိုလ်တရားများကို ရှောင်ကြဉ်ပြီးနေသူ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝတို့ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုနေသူတို့သည် လူသားစစ်စစ်များ ဖြစ်ကြပါ သည်။ ထိုသူတို့သည် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာနှစ်ဖြာသော ကောင်းကျိုးကို အစဉ်ထာဝရ ခံစားခံစားနေရပါသည်။

ဤလူ့ဘုံသဘော

လူသားတို့နေထိုင်ရာ လူ့ဘုံသည် လူသားတို့အတွက် လိုရာ ဆုကို ဆွတ်ခူးစားသုံးနိုင်သော ပဒေသာပင်ဘုံ ဖြစ်ပါသည်။ ဤဘုံတွင် ဗောဓိပင်ပေါက်၍ ဘုရားအဆူဆူပွင့်ခဲ့သည်။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝကတို့ပွင့်ရာ၊ နိဗ္ဗာန်ကူးရာဆိပ် ကမ်းကြီး ဖြစ်ပါသည်။ ဒါနစသော သံသရာစီးပွားကို ရှာကြံ၍လွန်စွာ အကျိုးစီးပွား ဖြစ်ထွန်းရာ ဘုံဌာနဖြစ်ပါသည်။

နိဗ္ဗာန်သို့ ပေါက်ရောက်စေနိုင်သော လောကုတ္တရာ ပညာ၊ စျာန်အဘိညာဉ် အမျိုးမျိုးကို ရစေနိုင်သော လောကီပညာသင်ကြားရာ၊ မဟာသိပ္ပံကျောင်းရှိရာ ဘုံလည်း ဖြစ်ပါသည်။

လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာဟု ဆိုအပ်သော လောကီချမ်းသာများ၊ မဂ်ချမ်းသာများ၊ ဗိုလ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာ ဟုဆိုအပ်သော လောကုတ္တရာချမ်းသာများ ဝယ်ယူရာ ဈေးကြီးသပွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤအလုပ်သည် ကုသိုလ်ဖြစ်ပြီး ဤအမှုကို ပြုအပ်၏။ ဤအလုပ်သည် အကုသိုလ်ဖြစ်ပြီး ဤအမှုကို မပြုအပ်ဟု အမိန့်ပေးရာ၊ ဆုံးဖြတ်ရာ၊ သံသရာ တရားသူကြီးလည်း ဖြစ်သည်။ လူ၊ နတ်၊ နိဗ္ဗာန် သုံးတန်သော ချမ်းသာကို ရနိုင်သော၊ ထူးခြားဆန်းကြယ်သော ဘုံဌာန ဖြစ်ပါသည်။

ဤဖော်ပြအပ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ တန်ခိုးအဖြာဖြာတို့ကို နတ်ပြည်၌ လူ့ပြည်မှာကဲ့သို့ အပြည့်အဝ ဖန်တီးတည်ဆောက်၍ မရနိုင်ပါ။ လေ့လာဆည်းပူး၍လည်း မရနိုင်ပေ။ ရှိပြီး စည်းစိမ်တန်ခိုး တိုးပွားသစ်လွင်လာစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ကြပေ။ ထိုစည်း စိမ်အားလုံးကို လူ့ပြည်လူ့လောကမှာသာ ကုသိုလ်ကောင်းမှု အစုစုပြုနိုင်ခြင်းကြောင့် ပြုလုပ်ဖန်တီးနိုင်ကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်က အင်္ဂုတ္တုရ ပါဠိတော်၌-

“ရဟန်းတို့၊ ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းသူတို့သည် အကြောင်းသုံးပါးတို့ဖြင့် ဥတ္တရကုရုကျွန်း နေသူတို့ထက်လည်းကောင်း၊ တာဝတိံသာနတ်တို့ထက် လည်းကောင်း၊ သုံးပါးသောတရားဖြင့် လွမ်းမိုးသာလွန်ကုန်၏” သုံးမျိုး ဟူသည်ကား အဘယ်နည်း။

- ရဲရင့်ကုန်၏။
- ခိုင်မြဲသော သတိရှိကုန်၏။
- ဤကျွန်း၌ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သုံးနိုင်၏ ဟူ၍ ဟောတော်မူခဲ့ပါသည်။

ဘုရားရှင်၏ ဤစကားတော်အရ လူ့ပြည်ရှိ လူသားတို့တွင် အထက်ပါ တရားသုံးပါးရှိသဖြင့် နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်အတွက် ကုသလကမ္မ ပထတရားများကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရေးအတွက်လည်းကောင်း၊ အမိ သတ်ခြင်း၊ အဖသတ်ခြင်းစသော ပဉ္စာနန္ဒရိယကံစသော အကုသလ ကမ္မပထ တရားတော်များကို ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရေးတို့တွင်လည်းကောင်း လမ်းကြီးနှစ်သွယ်သည် ဤဘုံ၌ ပေါက်ရောက်နေပါသည်။

ဤလူ့ပြည်ရှိ လူသားတို့သည် မိမိတို့ကုသိုလ်ကံ အားလျော်စွာ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့လည်းကောင်း၊ အကုသိုလ်ကံအားလျော်စွာ အပွါယ်လေးဘုံသို့လည်းကောင်း၊ နေ့ညမရွေး ကူးပြောင်းသွားနိုင် ပါသည်။

နတ်ဘုံ၊ ငရဲဘုံတို့သည် ချမ်းသာစစ်စစ်များပြားမှု၊ ဆင်းရဲစစ် စစ် များပြားမှုတို့ကြောင့် ကုသိုလ်တရားများ ပြုလုပ်ရန် မလွယ်ကူပေ။ သပ္ပာယ်ရိသနိဿယခေါ်သော သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်တွေ့ဆုံတရား နာယူနိုင်မှု၊ ဘုရား၊ ရဟန္တာစသော ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် ဖူးတွေ့နိုင်မှုတို့တွင် အလွန် ခဲယဉ်းလှပေသည်။

လူ့ဘုံသည် နတ်ပြည်ကဲ့သို့ ချမ်းသာစစ်စစ် ခံစားရသည်လည်း မဟုတ်၊ ငရဲဘုံကဲ့သို့ ဆင်းရဲအတိ ခံစားရသည်လည်း မဟုတ်၊ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲမျှတသောဘုံ ဖြစ်သည်။ ဤသို့ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲမျှတနေခြင်း သည်ပင် ကုသိုလ်ပြုရန်အတွက် အထောက်အကူ ပြုနေသည်။ ဆင်းရဲ ဒုက္ခကို အကြောင်းပြု၍ ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညို လေးစားမှု သဒ္ဓါ တရားများ ဖြစ်ပွားပေါ်ပေါက်လာရပေသည်။ ချမ်းသာ၊ ဆင်းရဲ ခံစားရ သော လူ့ဘုံတွင် ပုညကြိယာ ကုသိုလ်များကို အခြားဘုံတို့ထက် ပိုမို ပြုလုပ်နိုင်သည်။

မနုဿတ္တဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လူ့အဖြစ်ကို ရခဲသည်။ ထိုရခဲ သော လူ့အဖြစ်၌ လူ့ဖြစ်ခွင့်ရလာသော လူသားတို့သည် ပဒေသာပင်

ဘုံသို့ ရောက်ရှိခြင်းငှာ လူအဖြစ်၊ နတ်အဖြစ်၊ ဗြဟ္မာအဖြစ်၊ အပါယ်
လေးဘုံအဖြစ်၊ ဘုရား ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အဖြစ်တည်းဟူသော ကြိုက်ရာအသီး
သီးကို ခူးဆွတ်နိုင်သည်။ ကုသလကမ္မပထတံချူဖြင့် နတ်ရွာ နိဗ္ဗာန်
အသီးကို ခူးဆွတ်နိုင်သည်။ အကုသလကမ္မပထတံချူဖြင့် အပါယ် ငရဲသီး
ကို ဆွတ်ခူးနိုင်ကြပါသည်။

လို့ကြောင့် ပဒေသာပင်ပေါက်နေသော လူ့ဘုံ၊ လူ့ဘဝရနေခိုက်
တွင် အချည်းနှီး အချိန်ဖြုန်းမနေကြဘဲ အစဉ်တစိုက် ကောင်းကျိုး
ချမ်းသာ ခံစားနိုင်ကြစေရန်

- အလုံးစုံသော အကုသိုလ်အမှုကို မပြုလုပ်ကြပါနှင့်၊
- ကုသိုလ်တရားတွေနှင့် ပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားကြပါ၊
- စိတ်ကလေးကို အမြဲဖြူစင်သန့်ရှင်းအောင် မွေးမြူကြပါဟု
ဘုရားရှင် အဆုံးအမအတိုင်း တည်ကြပြီး ဒါန၊ သီလ၊
ဘာဝနာတရားကို နေ့ညမပြတ် ကြိုးစားအားထုတ်ကြဖို့ လို
ပါသည်။

ဤသည်မှာ လူ့ဘုံ၊ လူ့လောကရှိ လူသားတို့အား မိမိတို့
ရရှိနေသည့်ဘဝ တန်ဖိုးမှန်ကို သိရှိစေခြင်းပင်တည်း။

ယနေ့လူသားတို့၏ ဘဝအခြေအနေ

တန်ခိုးဂုဏ်သိမ် စည်းစိမ်အပေါင်းတို့တည်ရာ ပဋိသန္ဓေက
ပါလာသော ပညာမြတ်တို့ဖြင့် အရာရာဂုဏ်မြောက်ပြီး အလွန်ထင်ရှား
ခြင်းသို့ ရောက်တော်မူကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ။
အရိယာ သာဝကမှစ၍ ပုပ္ဖုရု မြင်မြင်သမျှသော သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည်
ဇာတိ ရှိ၍ဇရာရှိရာ မရဏစခန်းသို့ မုချမြန်းရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဇြစ် ပါးသော အနာရောဂါလက်နက်တို့ဖြင့် ပစ်ခတ်ထိုးသတ်ကာ
သေမင်းစခန်းသို့ ခေါ်ဆောင်သွားတတ်သော သေမင်းတမန်သည်ကား-

၁၂ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ ဘိ-ဒေ)

- မည်သူသည် မင်းယောက်ျား ရားထူးစည်းစိမ် ဂုဏ်ရှိန်များသူ ဖြစ်သည်။
 - မည်သူသည် တန်ခိုးအာဏာ စည်းစိမ်ဂုဏ်ရှိန်များသူ ဖြစ်သည်။
 - မည်သူသည် စကြဝတေး မာရ်နတ်မင်း၊ ပြည့်ရှင်မင်းဖြစ်သည် ဟူသော လောကဇာတ်ခုံ၌ အမြင့်ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ပါ တကားဟုဆိုကာ သေမင်းနိုင်ငံသို့ ဆွဲငင်ရာ၌ ရှောင်ထားချန်ထားခဲ့ရိုး မရှိပါ။ နွားကျောင်းသားသည် တုတ်၊ နှင်တံ တို့ဖြင့် နွားတို့ကို နွားစားကျက်သို့ မောင်းနှင်သကဲ့သို့ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတရားတို့သည် လည်း သတ္တဝါတို့၏ အသက်ကို သေမင်းနိုင်ငံသို့ မောင်းထုတ်နေပါသည်။
- (ဓမ္မပဒ)

ယနေ့ကပင်လျှင် မိမိပြုလုပ်သင့်သော ကိစ္စမှန်သမျှကို ကြိုးစားအားထုတ်ပြုလုပ်ရာ၏။ မနက်သေလိမ့်မည်ဟု အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သိပါအံ့နည်း။ ရေ၊ မီး၊ အဆိပ်၊ ဓား၊ လက်နက်၊ အနာရောဂါစသော များစွာသော အရာတို့သည် သေမင်းနှင့်အချိန်အချက် မရှိသည်သာတည်း။

(ဥပရိပဏ္ဏာသ ၂၂၆)

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် သေမင်းနှင့် မိတ်ဖွဲ့၍ သေခြင်းမှလွတ်အောင် ကြိုးစားကြသော်လည်း မလွတ်နိုင်ကြချေ။ တံစိုးလက်ဆောင် ပြောက်ပြားစွာပေး၍ သေခြင်းမှ လွတ်ကင်းအောင် ရုန်းသော်လည်း မလွတ်နိုင်ချေ။ သေမင်းနှင့် စစ်ခင်း၍ မိမိတို့ကသာ အောင်နိုင်ခြင်းဟူသည်လည်း ဘယ်အခါမျှမရှိချေ။ နောက်ဆုံး သေခြင်းတရားသာ လျှင် လဲလျောင်းရာရှိသည်။

(ဇာတက-၄-ပဉ္စမ-၁၁၄)

ခရီးသွားယောက်ျားသည် လမ်းဆိုးလမ်းကောင်း ခရီးကြောင်း နှစ်ခုကြားဝယ် ကြိုက်ရာခရီး သွားနိုင်သကဲ့သို့ သံသရာခရီးသည် ဖြစ်

ကြသော ပုထုဇဉ်တို့သည်လည်း အပါယ်လေးဘုံဟူသော ဒုဂ္ဂတိဘုံ၊ လူ့ရွာနတ်ပြည် ဗြဟ္မာဘုံတည်းဟူသော သူဂတိဘုံဟူ၍ လမ်းနှစ်သွယ်ရှိရာ၌ ကြိုက်ရာလမ်းကို ရွေးချယ်၍ သွားကြရပါမည်။

ပုထုဇဉ်တို့၏ သဘောသဘာဝအတိုင်း မိမိတို့ စိတ်ကြိုက်ရာ ဖန်တီးလျက်သား ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်သွားကြသောကြောင့် သူတော်ကောင်း အပေါင်းအဖော်ရသူတို့ကား ထိုသူတို့ လမ်းညွှန်ပြသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်တရားတို့ကို လေ့လာအားထုတ်မှု ပြုကြသောကြောင့် ကောင်းရာသူဂတိဘုံသို့ ရောက်ကြသည်။

သူယုတ်မာ အပေါင်းအဖော်ရသူတို့မှာမူ ထိုသူတို့၏ လမ်းညွှန် မှုပြုသော မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တရားတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့ကြ၍ အပါယ်လေးဘုံသို့ ကျရောက်ကြရသည်။

သံသရာခရီး မဆုံးသမျှ(ဂါ) မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် မဆိုက်ရောက် သမျှ ကာလပတ်လုံး သူ့သူငါငါ သတ္တဝါဟူသမျှ သံသရာတွင် ကျင်လည် ကြရမည်။ ထိုသို့ ကျင်လည်ရာဝယ် လူ့ပြည်၊ နတ်ရွာ သုဂတိဘုံရောက် ရေးနှင့် လောကသံသရာချမ်းသာရေးတို့အတွက် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်ကြရသည်။

လူတို့သည် သေရမှာကို သိထားကြသည်။ သေနည်းကောင်း ရရှိရေး လမ်းစဉ်ဖြစ်သော သမထ၊ ဝိပဿနာ ကျင့်စဉ်ကို သိသူ၊ ကျင့်သူ ကား နည်းလွန်းလှပါသည်။

ယနေ့လောကတွင် လူသားအများစုသည် မဟာစည်ဆရာတော် ဘုရားကြီး တင်စားဟောကြားခဲ့သော ပုံပြင်ထဲက လူသားကဲ့သို့ပင် ဘဝတဏှာကို မက်မောပြီး အချင်းချင်း လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဣဿ၊ မစ္ဆရိယတွေ ပွားများကာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေကြပါ သည်။ ပုံပြင်ဟောကြားခဲ့ရာတွင် လူတစ်ယောက်သည် ဆင်ကြီး တစ် ကောင်က လိုက်နင်းသတ်၍ ကြောက်လန့်တကြားနှင့် ပြေးလာခဲ့ရာ

ရေတွင်းပျက်ထဲသို့ ကျသွားသည်။ ရေတွင်းထဲမှာကလည်း မြွေကြီး တစ်ကောင်က ရှိနေပြီး မြွေကလိုက်သောကြောင့် ကြောက်လန့်တကြားနှင့် ရေတွင်းထဲကျနေသော နွယ်တစ်ခုကို ဖက်ဆွဲပြီး တက်ပြေးပြန်သည်။

ယင်းနွယ်တွင် ဖက်တွယ်ထားသော ပျားလပို့က ပျားရည်များ သည် နွယ်မှတစ်ဆင့် တစက်စက်ကျနေသည်။ ထိုသူသည် ပျားရည်ကို အရသာခံပြီး လျက်နေပြန်သည်။ ထိုအတွင်းမှာပင် ကြွက်ဖြူ၊ ကြွက်မဲ နှစ်ကောင်က ထိုနွယ်ကို ကိုက်ဖြတ်နေသည်။

ယင်းအချိန်မှာပင် ကယ်မည့်သူက ပေါ်လာပြီး

“ဒီကိုလာ ဒီကိုလာ ငါကယ်မည်” ဟု ခေါ်နေသည်။ ယင်း အချိန်မှာ ဘေးဒုက္ခရောက်နေသူက . . .

“ခဏလောက်နေပါဦး၊ ဆိုင်းပါဦး၊ ပျားရည်အရသာကို ခံစား ပါရစေဦး” ဟု ပြန်ပြောသည်။

ဤတွင် ဆင်ကြီးက အချိန်မရွေး နင်းသတ်ရန် အပေါ်က အဆင်သင့် ရှိနေသည်။ မြွေကြီးကလည်း ကိုက်သတ်ရန် အောက်က စောင့်နေသည်။ ကြွက်ဖြူ၊ ကြွက်မည်း နှစ်ကောင်ကလည်း နွယ်ကို ကိုက်ဖြတ်နေသည်။ ကယ်မည့်သူက မြန်မြန်လာ ကယ်မည်ဟု ခေါ်နေ သည်။ ဒုက္ခရောက်သူက ပျားရည်အရသာလေး ခံစားပါရစေဦးဟု ဆို သေးသည်။ ယင်းလူသည် အခြားမဟုတ်။ ယခုလောကတွင် ရှိနေကြ သော လူများဖြစ်သည်။ ဆင်ကြီးဆိုသည်မှာ သေခြင်းတရား ဖြစ်သည်။ ယနေ့ လူများသည် ဘယ်နေ့၊ ဘယ်ကာလ၊ ဘယ်ရက်၊ ဘယ်အချိန်၊ ဘယ်နေရာမှာ ဘာရောဂါနှင့် သေမည်ကို မသိကြပါ။

- ရေတွင်းဆိုသည်က ဖြစ်ကြုံနေရသောဘဝ
- မြွေကြီးဆိုသည်မှာ အိုခြင်း၊ နာခြင်းတရား
- နွယ်ဆိုသည်က ဘဝတဏှာ
- ကြွက်ဖြူ၊ ကြွက်မည်းဆိုသည်က နေနှင့်ည

- ပျားရည်စက်ဆိုသည်က ကာမဂုဏ်ငါးပါး
- ကယ်မည့်သူဆိုသည်က ဘုရားရှင်၏ ဝိပဿနာ အစရှိသော တရားများ။

ဆင်းရဲမှု လွတ်မြောက်လိုလျှင်

- မကောင်းမှုကို မပြုနှင့်။
- ကောင်းမှုကိုပြု။
- မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်ပါစေဟု ဗုဒ္ဓက လမ်းညွှန်မှု ပေးနေပါသည်။ မိမိစိတ်ကို စင်ကြယ်စေရန်အတွက် သမထ,ဝိပဿနာကျင့်စဉ်များကို ကျင့်ကြံအားထုတ်ကြရပါမည်။

သို့သော် ယနေ့ လူသားများသည် ပျားရည်စက်အရသာကို ခံစားနေကြသော် လူကဲ့သို့ ပျားရည်စက်အရသာလေးကို ခံစားပါရစေဦးဟု ဆိုနေကြသည်။

ထိုသူများသည် နောက်ဆုံးတွင် ပျားတစ်ကောင်ပုံပြင်လို ဘဝဆုံးကြပေလိမ့်မည်။

ပျားတစ်ကောင်သည် ဆာလောင်လွန်းသဖြင့် ပန်းဝတ်ရည်ကို ရှာရင်း ပဒုမာကြာအိုင်ကြီးတစ်ခုသို့ ရောက်သွားသည်။ ကြာပွင့်တစ်ခုထဲသို့ ဝင်ကာ ပန်းဝတ်ရည်ကို စားသုံးနေသည်။ ထိုအချိန်မှာပင် နေဝင်ချိန်ရောက်လာ၍ ကြာပန်းသည် တဖြည်းဖြည်းစုပြီး လိပ်သွားသည်။ ပျားသည် ကြာပန်းအလယ်တွယ် ပိတ်မိနေသည်။

သို့သော် ပျားသည် စိတ်မပျက်။ နောက်နေ့နံနက်နေထွက်ချိန် ကြတော့ “ဒီကြာပန်းပွင့်မှာပဲ၊ ဒီတော့ ငါလဲ ဒီကြာပန်းထဲကထွက်ပြီး အဖော်တွေထံပြန်မယ်၊ အဖော်များနဲ့ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ တွေ့မယ်” စသည်ဖြင့် စိတ်ကူးယဉ်လျက် ကြာပန်းထဲမှာပင် ပျော်ရွှင်စွာနားနေသည်။

ထိုအခိုက်မှာပင် ဆာလောင်မွတ်သိပ်နေသော ဆင်ကြီးတစ်ကောင်ရောက်လာပြီး ရေအိုင်ထဲဆင်းကာ ကြာပန်းတွေကို ချိုးစားလေသည်။ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှလေတော့ ဆင်နှာမောင်းက ပျားပိတ်မိနေသော ကြာငုံကို ဆွဲ၍ ချိုးစားမိသည်။ ပျားခမျာ သေပွဲဝင် ရသည်။

ဤပုံဝတ္ထုတွင်

- ပျားဆိုသည်မှာ ယခုရှိနေသော လူများဖြစ်သည်၊
- ကြာငုံဆိုသည်မှာ ကာမဂုဏ်ငါးပါးအာရုံတရားများ ဖြစ်သည်။
- ဆင်ကြီးဆိုသည်မှာ ဘေခြင်းတရား ဖြစ်သည်။

ပျားကောင် ကြာပန်းပွင့်အတွင်း ပန်းဝတ်ရည်စုပ်ပြီး စိတ်ကူးယဉ်ပျော်နေသည်မှာ ယနေ့လူသားများ ကာမဂုဏ်အာရုံငါးပါးနှင့် ပျော်ပွေ့နေကြပြီး နောင်ရေးနောင်တာအတွက် စိတ်ကူးယဉ်နေကြသည်ကို ဆိုလိုပါသည်။

ပျားကောင် စိတ်ကူးယဉ်နေတုန်း ဆင်ပါးစပ်ထဲ သေပွဲဝင်ရသကဲ့သို့ ယခုခေတ်လူများမှာလည်း

- နက်ဖြန် ဘယ်သွားမည်
- ဘာလုပ်မည်
- ဘယ်သူနှင့်တွေ့မည်
- ဘာလုပ်ဆောင်မည် စသည်ဖြင့် မျှော်လင့်ချက်တွေနှင့် ပျော်နေစဉ်ပင် သေမင်းကြီးနှင့်တွေ့ပြီး သေဆုံးကြရသည်။

ဝန်လေးလှသော ခန္ဓာဝန်ထုပ်

ဇာတိ ပဋိသန္ဓေယူလာသည်မှာသည် မွေးဖွားကြ၏။ မွေးဖွားပြီးသည်မှာသည် တစ်နှစ်ပြီးတစ်နှစ် ကြီးရင့်အိုမင်းလာကြရသည်။

ထိုအိုမင်းရင့်ရော်မှုကို မည်သည့် အတတ်ပညာမျိုးဖြင့်မှ တား၍မရ။ ရှောင်ကွင်း၍မရကြပါ။ တဖြည်းဖြည်း ခန္ဓာဝန်သည် လေးလံလာ

မည်သာ ဖြစ်သည်။ ကျန်းမာနေသူတို့သည် အမြဲတမ်း ကျန်းမာနေကြမည် မဟုတ်။ တစ်နေ့နေ့ ကျန်းမာရေး ချို့ယွင်းလာကြမည်။

ပြင်းထန်သော ရောဂါဝေဒနာကို ခံစားနေကြရသော မကျန်းမာ သူတို့သည် ငါးမိနစ် ဆယ်မိနစ်ခန့်သော အချိန်လေးမျှပင် ခန္ဓာကိုယ်ကို ချမ်းသာအောင် ဆောင်ထား၍ မရသဖြင့် ခန္ဓာဝန်ကြီး လေးလံလှ ကြောင်းကို ကျန်းမာသူတို့ထက် ပိုသိကြသည်။

အလွန်အလွန် အသက်အရွယ် ကြီးရင့်လာကြသော အဖိုးအို အဖွားအိုတို့သည် မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို ကိုယ်တိုင်မသယ်ဆောင်နိုင်ကြတော့ ဘဲ တောင်ဝှေး၊ သူတစ်ပါး အကူအညီဖြင့် နေထိုင်ကြရ၍ ခန္ဓာဝန်ကြီး လေးလံလှကြောင်းကို ပိုမိုသိရှိလာကြသည်။

ဘုရားရှင်က ခန္ဓာဝန်ထုပ်ကြီးချလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် ချဖို့ရာ လေးမျိုးကို လမ်းညွှန်ဟောကြားခဲ့သည်။

(၁) ဘာရ (ကြီးသောဝန်ထုပ်)

မိမိတို့ သန္တာန်၌ရှိနေကြသော ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တည်းဟူသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးတို့သည် ကြီးလေးသော ဝန်ထုပ် ကြီးဖြစ်သည်။

ဤခန္ဓာဝန်ထုပ်ကြီးကို ရလာသော သူတို့သည် တစ်နေ့တစ်ရက် တစ်ခဏမျှ စွန့်လွှတ်ထား၍ မရပေ။ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ခန္ဓာဝန်အတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနေရသဖြင့် ဝန်လေးလှသည်။

ငယ်သူများနှင့် ကျန်းမာသူများအတွက် ခန္ဓာဝန် ဒုက္ခကို မသိကြသော်လည်း အသက်အရွယ်ကြီးသူများနှင့် မကျန်းမာသူတို့မှာ ခန္ဓာဝန် လေးလှသည်ကို သိကြသည်။

(၂) ဘာရဟာရ (ကြီးလေးသော ဝန်ထုပ်ကို ထမ်းဆောင်သူ)

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးကို ရရှိထားကြသော သူတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဟူ၍ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာသော ပဋိသန္ဓေ ခဏ၌ပင် ခန္ဓာဝန်ကို ချိပိုးထမ်းထားကြရသည်။ အမိဝမ်းတွင်း မွေးသည်မှ အိုမင်းသွားသည် အထိ(ဝါ)သေသည်အထိ ထမ်းဆောင်နေကြရသည်။ သေဆုံးပြီးနောက် ဘဝသစ်တစ်ခု၌ ပဋိသန္ဓေ ပြန်တည်ပြန်ပြီး ခန္ဓာဝန်ကို ဤသို့ ပြန်ထမ်း ဆောင်နေရပြန်သည်။

ဤကဲ့သို့ မရေတွက်နိုင်လောက်အောင် များပြားသော အတိတ် ဘဝတို့၌လည်း ခန္ဓာဝန်ကို သယ်ဆောင်ထမ်းပိုး နေခဲ့ရသည်။ နိဗ္ဗာန် မရမချင်း အနာဂါတ်၌လည်း ထမ်းနေရပေဦးမည်။

(၃) ဘာရဒါန (ကြီးလေးသော ဝန်ထုပ်ကို ထုပ်၍ ယူနေရသည်)

ကောင်းသော အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့ဟူသော အာရုံအမျိုးမျိုးတို့ကို သာယာတပ်မက်နေသော တဏှာနှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ တို့၌ သာယာတပ်မက်နေသော တဏှာသည် ကြီးလေးသော ဝန်ထုပ်ကို ထုပ်ယူနေရသည်ကို ဆိုပါသည်။

အာရုံအမျိုးမျိုးဖြင့် ဘုံဘဝအမျိုးမျိုး၌ သာယာတပ်မက်သော တဏှာကြောင့် စွဲလမ်းခြင်း ဥပါဒါန်များ ဖြစ်လာကြသည်။ စွဲလမ်းခြင်း၊ ဥပါဒါန်ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ကံအမျိုးမျိုးတို့ကြောင့် လည်းကောင်း၊ ဘဝအမျိုးမျိုးတို့၌ ခန္ဓာဝန်ထုပ်များ ရရှိလာကြသည်။

အရင်းခံကား တဏှာကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ဥပါ ဒါနက္ခန္ဓာငါးပါးဟူသော ကြီးလေးသော ခန္ဓာဝန်ထုပ်ကို ထုပ်၍ နေသူ သည်ကား တဏှာဖြစ်ပါတော့သည်။

ဤခန္ဓာဝန်ထုပ်ကို မလိုသောသူသည် ခန္ဓာဝန်ထုပ်ယူနေသော ယင်းတဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်မှ အေးပါမည်။ တဏှာကို ပယ်သတ်နိုင်

သည်မှာလည်း မဂ်ပညာဖြစ်သည်။ ယင်းမဂ်ပညာ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ် လာစေရန် သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာတရားကို ပွားများအားထုတ်ကြရလေ သည်။

(၄) ဘာရန်ကျေပန (ကြီးလေးသော ဝန်ထုပ်ကို ချဖို့ရာနေရာ)

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော ခန္ဓာဝန်ထုပ်ကို ချဖို့ရန် နေရာမှာ နိဗ္ဗာန် သာ နောက်ဆုံးရှိချေမည်။

ခန္ဓာဝန်ကို ချလိုသော သူတို့သည် သတိပဋ္ဌာန် အားထုတ်၍ မဂ်ဉာဏ် ဖိုဉာဏ်ကို မျက်မှောက်ပြုပြီး နိဗ္ဗာန်ကို ဝင်မှသာ ခန္ဓာဝန်ထုပ် ကြီး အေးငြိမ်းပေတော့မည်။

တရားတော်၏ အကျိုးဂုဏ်

၁။ သွာက္ခာတဂုဏ်

ဤလောကဝယ် ပွင့်တော်မူပြီးကြသော ဘုရားရှင်အဆူဆူတို့ သည် ဘုရားလောင်းဘဝတွင် ပွင့်တော်မူပြီးသော ဘုရားအသီးသီးတို့ ထံ၌

- ဘုရားဆုကို ပန်ဆင်ရခြင်း
- ဆုပန်ပြီးနောက် ပါရမီဆယ်ပါးကို ကျင့်ရခြင်း
- စွန့်ခြင်းငါးပါးကို စွန့်ရခြင်း
- စရိယသုံးပါးကို ဖြည့်ကျင့်ရခြင်း

တို့ကို ပြုလုပ်ရသည်မှာ ဓမ္မတာသဘောပင် ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားဖြစ်တော့မည့် နောက်ဆုံးဘဝ ကာလ၌လည်း ...

- ပဋိသန္ဓ နေရခြင်း
- တောထွက်၍ ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်ရခြင်း
- ဗောဓိပလ္လင်၌ မာရ်ငါးပါးကို အောင်ပြီး ဘုရားဖြစ်ရခြင်း

- ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားရခြင်းစသည် ရှေးရှေးသော ဘုရားရှင်များ ကျင့်ကြံအားထုတ် ဆောင်ရွက်သွားသည့်အတိုင်းသာ လျှင် ကျင့်ကြံပြုမူ၍ ဟောကြားကြပါသည်။

တစ်စုံတစ်ရာ အသစ်အဆန်းတီထွင်လာသည့် သဘောမျိုး မရှိချေ။ သို့တွက် ဘုရားရှင်များကို တထာဂတ ရှေ့အစဉ်အလာတိုင်း ကြွလာသူဟူ၍ ခေါ်ဆိုလေသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်များသည်လည်း မည်သည့်ခေတ်၊ မည်သည့်နှစ်က ပေါ်ခဲ့သည်ဟူ၍ နှစ်ကာလအချိန် သတ်မှတ်၍ မရပေ။ ထိုသို့ပြောရန်လည်း မသင့်ပါချေ။

ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ဟူသည် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးသောကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသလို သဒ္ဓါအနက်ကောင်းခြင်း နှင့်လည်း ပြည့်စုံတော်မူလေသည်။

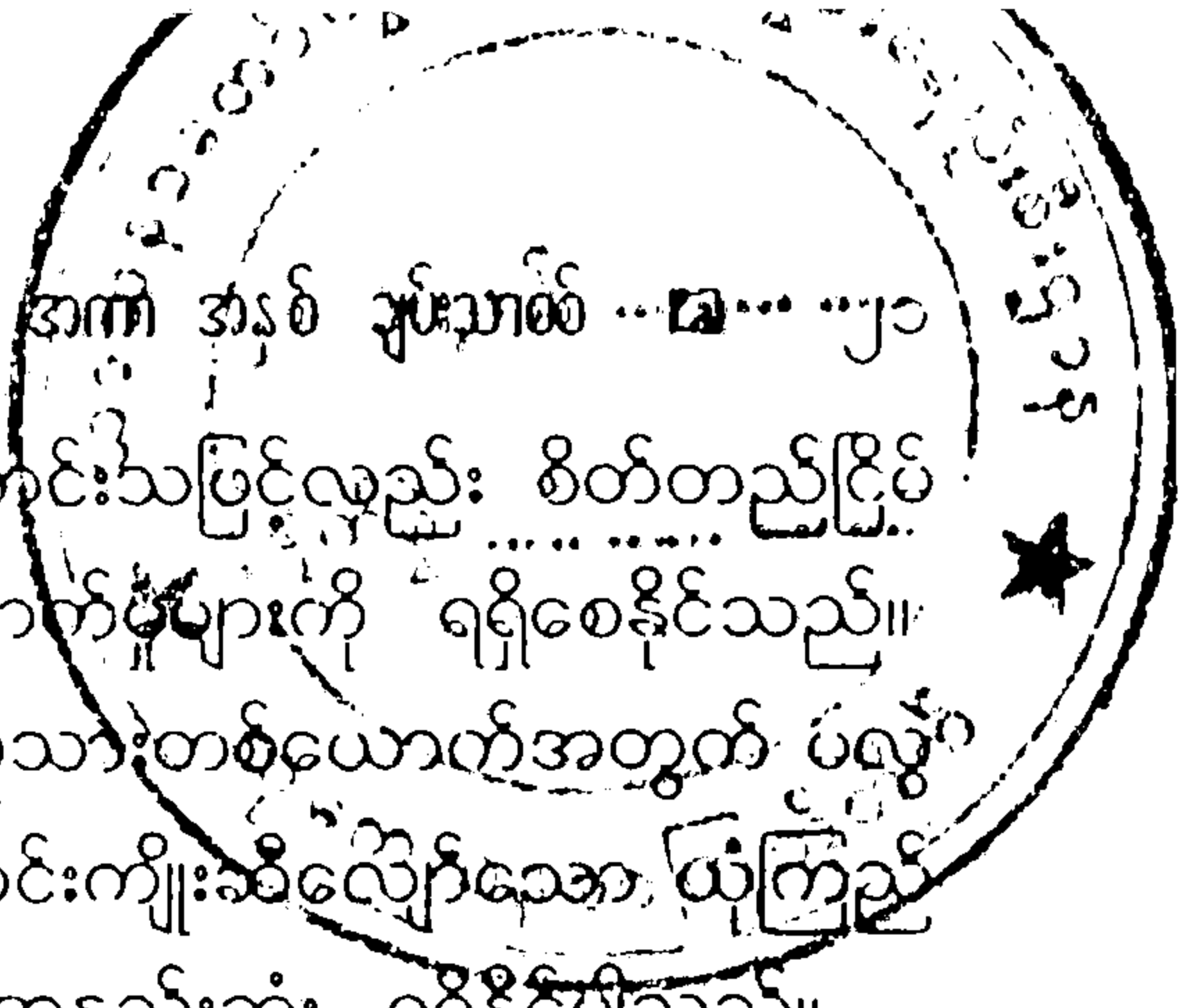
တရားတော်၌ အစ၏ကောင်းခြင်းဂုဏ်၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်းဂုဏ်၊ အဆုံး၏ကောင်းခြင်းဂုဏ်ဟူ၍ အပိုင်း(၃)ပိုင်း ရှိပါသည်။

- အစ၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ် (ကြည့်ရှုမှတ်သား နာယူရခြင်း)
- အလယ်၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ် (ကျင့်ကြံအားထုတ်ရခြင်း)
- အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ် (အကျိုးရရှိခံစားရခြင်း)တို့ ဖြစ်သည်။

ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို ပထမဦးဆုံး နာရ၊ သင်ယူကြည့်ရှုရလျှင်ပင် တရား၏အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိရသဖြင့် နှစ်သက်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကြည်နူးမှုများ ခံစားရပါသည်။

ကြည့်ရှု ကြားနာရုံမျှဖြင့် သောကပရိဒေဝစသော အပူအပင်များ ကင်းစင်ရပါသည်။

ရာဂ၊ ဒေါသစသော အညစ်အကြေးများလည်း ကင်းစင်ရပါသည်။

အပူအပင် အညစ်အကြေး ကင်းသဖြင့်လူည်း စိတ်တည်ငြိမ်
အေးချမ်းမှု နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်မှုများကို ရရှိစေနိုင်သည်။

စဉ်းစား ဝေဖန်တတ်သော လူသားတစ်ယောက်အတွက် ပံ့ပိုး
ချော့နိုင်သော အခွင့်အလမ်းများ၊ ကြောင်းကျိုးဆီလျော်သော ယုံကြည်
အားဖွယ်များ၊ အားတက်ဖွယ်များကို အနည်းဆုံး ရရှိနိုင်ပါသည်။

ဤသည်မှာ အစ၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓဘာသာတရားတော်များသည် အတွေးအခေါ်သက်သက်
မဟုတ်။ လက်တွေ့ကျင့်သုံး ဆောက်တည်မှုရသော တရားတော်များ
ဖြစ်သည့်အတိုင်း လက်တွေ့ကျကျ ကျင့်သုံးလိုက်နာရသောအခါ ကောင်း
ခြင်းဂုဏ်များသည် ပို၍ လက်တွေ့ဖြစ်လာရပါသည်။

အကျင့်သီလတစ်ခုခု လုံခြုံရုံမျှဖြင့်ပင် မိမိရော သူတစ်ပါးပါ
ဘေးရန်ကင်းရှင်း၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာရသည်မှာ ထင်ရှားလှပါ
သည်။

ထို့ထက် သပဏ္ဍိတပဿနာတရားများကို လက်တွေ့အားထုတ်
ကြသောအခါ ရရှိလာသော နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ငြိမ်းအေးမှုများ
ခံစားကြရသည်မှာလည်း ထင်ရှားလှပါသည်။

ဤသည်မှာ အလယ်၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်။

တရားအသိ အမြင်ရှင်း၍ မဂ်ဖိုလ်ဉာဏ်အလင်းကို ရသောအခါ
ဌာနား ဖော်မပြနိုင်သော ဝမ်းသာခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်းကို ရရှိပါသည်။
ထိုနှင့် တစ်ပြိုင်တည်း “ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ ချုပ်ငြိမ်းရာ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း”
ဟူသော အတုမရှိ ငြိမ်းအေးချမ်းသာမှုကို ပိုင်ဆိုင်ခံစားကြရသောအခါ
ဌာနား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ ကောင်းသမျှ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရှိပါတော့
သည်။

ဤသည်မှာ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းဂုဏ် ဖြစ်ပါသည်။

ဘုရားရှင် ဟောကြားအပ်သော တရားတော်များ၏ “သွာက္ခတ” ဂုဏ် ဖြစ်ပုံကိုကြည့်လျှင် အောက်ပါဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံနေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

- တရားတော်များကို ဟောကြားရာ၌ မည်သူအား မည်သည့် ဒေသ၌ မည်သို့သော အကျိုးကျေးဇူးများ ဖြစ်ထွန်းရရှိသွားသည် စသည်ဖြင့် အကြောင်းဖြစ်ရပ်များကို တိကျသေချာစွာ ဟောကြားထားခြင်း (ကလျာဏဂုဏ်)

- ဟောကြားထားသော စကားဝါကျတိုင်းတွင် အသုံးအနှုန်း ဝေါဟာရ ပြည့်စုံကျစ်လျစ် တိကျပြေပြစ်ပြီး တိုးတက်ချမ်းသာရေး၊ လွတ်မြောက်ရေးဟူသော လေးနက်သေချာသော သဘောတရား အဆီအနှစ်များချည်းသာဖြစ်ခြင်း (သာတ္ထသဗျဉ္ဇနဂုဏ်)

- ရှောင်မှု၊ ဆောင်မှု၊ ပညတ်ချက် ကျင့်စဉ်နှင့် စပ်၍သော် လည်းကောင်း၊ ရရှိမည့်အကျိုးတရားများနှင့် စပ်၍သော်လည်းကောင်း၊ (ဥပမာ-မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၊ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိပုတ္တိ၊ ဝိပုတ္တိ ဉာဏဒဿန) မည်သည့်အရာ လိုသေးသည်။ မည်သည့်အရာ ပိုသွားသည်ဟု ဆိုဖွယ်မရှိ၊ အပိုအလို ဖြည့်စွက်ရန် မရှိ။

တစ်ဖန် အပြစ်ရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ အကျိုးရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း ဟောထားသောတရားများ၊ ဟောသည့်အတိုင်း ဖြစ်ပလာဘဲ ကြောင်းကျိုးမဆီမလျော်၊ လွဲချော်သွားသည်ဟူ၍ မရှိ။ နတ်နှင့်တကွ ဝေဘ သုံးလောက၌ မည်သည့်ပညာရှိမျှ မငြင်းဆန် မပောက်လှန်နိုင်အောင် အကြွင်းမဲ့ ပြည့်စုံခြင်း (ကေဝလပရိပုဏ္ဏဂုဏ်)

- သာသနာပြင်ပမှ အယူဝါဒများကဲ့သို့ ငါ့အယူသာမှန်သည်၊ ငါ့တရားမှ တရားဟူသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစွဲ မပါ။ တစ်စုံတစ်ရာ လတ်လာဘ ကျော်စောမှုစသော လောကီအကျိုးကို မျှော်ကိုးခြင်း မရှိ။

ငရဲဘုံနှင့်ခြောက်၊ ကောင်းကင်ဘုံနှင့်မြောက်၍ မဟော။ သဘောထား
ရည်ရွယ်ချက် စင်ကြယ်ခြင်း (ပရိသုဒ္ဓဂုဏ်)
ဤသို့သော ဂုဏ်များနှင့်ပြည့်စုံသော “သွာက္ခာတဂုဏ်” ဖြစ်
ပါသည်။

၂။ သန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်

ဘုရားရှင်၏ တရားတော်များသည် မိမိကိုယ်တိုင် သိမြင်
ထိုက်သော တရားများ ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ပါးသူတို့၏ အပြောဖြင့် မှန်းဆ၍ ယုံကြည်လက်ခံရသည့်
တရား မဟုတ်ပေ။ ကိုယ်တွေ့ဒိဋ္ဌ လက်တွေ့ကျကျ သိမြင်နိုင်သော
တရားများသာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုတရားတို့ကား မုချအားဖြင့် မဂ် ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန် တရားများသာ ဖြစ်ကြပါသည်။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်မပြုစေကာမူ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို
စတင်ကျင့်သည့် အချိန်မှစ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်သည်အထိ ကျင့်ကြံအားထုတ်
သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ကျင့်ကြံမှု အတိုင်းအတာအလိုက် ကိုယ်တိုင်သိနိုင်
သော တရားချည်းသာဖြစ်သည်။

ကျင့်ဆဲအခါတွင် သမာဓိတည်၍ ပီတိသုခဖြစ်ပုံနှင့် ရုပ်နာမ်
တို့၏ ဖြစ်ပျက်ပုံကို သူပြော ငါပြော မဟုတ်။ ကိုယ်တိုင် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား
ကွဲပြားစွာ သိမြင်လာရ၏။

ကျင့်ကြံပြီး၍ မဂ်ဖိုလ်သို့ ရောက်သောအခါတွင်မူ နိဗ္ဗာန်ကို
ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျ သိရှိခံစားနိုင်တော့သည်။

ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်သည် မည်ကဲ့သို့ ကိုယ်စိတ်
ဆင်းရဲကင်း၍ ချမ်းသာမှုအဆင့်ဆင့် ခံစားရပုံကို ကိုယ်တိုင်သိမြင်
ခံစားရသော တရားစစ်၊ တရားမှန် ဖြစ်ပါသည်။

အလှူဒါနပြုရာ၌ မိမိလှူသောဒါနကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်များ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်စွာ သုံးဆောင်ခံစားသည်ကို တွေ့မြင်ရသည့် ခဏ ဝယ် အလှူရှင် ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌ ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်မှု၊ အားရနှစ်သက် ကြည်နူးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် သိရှိခံစားရ၏။

ထိုမျှမက အလှူရဲ၍ မမွဲနိုင်သည့်အပြင် လှူလေ၊ တိုးလေ၊ အကျိုးပေးလေဖြစ်ပုံကို ယခုဘဝ၌ပင် လက်တွေ့သိမြင်ခံစားကြရ၏။

ဤကား ဒါန၏ “သန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်” ဖြစ်သည်။

သီလစောင့်ထိန်းသည့် အခါ၌လည်း မိမိသီလ မကျိုးမပေါက် ပပျောက်မကြားရလေအောင် သတ်ဝိရိယ ပညာတရားများ လက်ကိုင် ထား၍ စောင့်ထိန်းသဖြင့် ဖလာဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တရားများ ဖြစ်ပေါ် မှုနည်းကာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု၊ ချမ်းသာမှု၊ သောမကစသော တရားများ ကင်းဝေးမှု စသည်တို့ကို ကိုယ်တိုင်တွေ့ကြုံ ခံစားရသည်။

သန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်သည် ကိုယ်တိုင်လက်တွေ့သိမြင်နိုင်သော တရား ဟူသော အဓိပ္ပါယ်အပြင် ဆင်းရဲကင်းကွာ ချမ်းသာလိုသူတိုင်း မမြင်၊ မြင်အောင်ရှုထိုက်သော၊ ကြိုးစား အားထုတ်သင့်သော တရားဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုထားသည့် တကယ်လုပ်လျှင် အဟုတ်ဖြစ်သော တရား ဖြစ်သည်။

ဤအချက်သည်ကပင် ပုဒ္ဒတရားသည် အတွေးအခေါ် ဆင်ခြင် မှု တရားဖြင့် ချဉ်းကပ်ရသော တရားမဟုတ်။ ကိုယ်တိုင် လေ့လာကျင့်ကြံ ကြိုးစားအားထုတ်မှရသော တရားဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

၃။ အကာလိကဂုဏ်

အကာလိကဆိုသည်မှာ အခါမလင့် ကာလမခြား ချက်ခြင်း အကျိုးပေးတတ်သော တရားဟု ဆိုပါသည်။ တိုက်ရိုက်မှချအားဖြင့် မဂ်လေးပါးတရားနှင့် ဆိုင်ပါသည်။

မင်္ဂလေးပါးကို ဖြစ်ပြီးလျှင်ပြီးချင်း အချိန်ကာလအားဖြင့် ဆိုင်း
ငံ့ကွာခြားမနေဘဲ ချက်ချင်း တစ်ဆက်တည်း “ဖိုလ်” တည်းဟုသော
အကျိုးကိုပေးသည်။ “မင်္ဂ” ကား ကုသိုလ်ဖြစ်၍ “ဖိုလ်” ကား အကျိုး
ဝိပါက်ဖြစ်သည်။ “မင်္ဂ” က ကိလေသာများကို သတ်ပေး၍ “ဖိုလ်” က
ကိလေသာ ငြိမ်းအေးခြင်း သုခကို ခံစားရသည်။

ဒါနုမူ၊ သီလမူ၊ ဘာဝနာမူကို လက်တွေ့အားထုတ်ကြည့်လျှင်
အချိန်ကာလအားဖြင့် ကွာခြားကြန့်ကြာမှု မရှိဘဲ ပြုလုပ်ကျင့်ကြံဆဲ
တစ်ခဏမှာပင်

- လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ တရားနည်းပါးမှု
- ကိလေသာနည်းပါး၍ ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြည်နူးမှု
- ရတနာသုံးပါး၌ ရိုသေမြတ်နိုးမှု စသည်များကို ချက်ခြင်းလက်ငင်း
ခံစားရပါသည်။

ဤသည်ကား “အကာလိက” ဂုဏ်တော်အကျိုးပင် ဖြစ်သည်။

ဤဂုဏ်တော်ဖြင့်ပင် ဗုဒ္ဓဝါဒ၏ ပန်းတိုင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်
ချမ်းသာသည် အခြားအယူဝါများကဲ့သို့ သေပြီးနောက်မှ တစ်စုံတစ်ဦး
သော တန်ခိုးရှင်၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ခံယူပြီးမှ ရရှိသော ချမ်းသာမှုမျိုး
မဟုတ်ပါ။

၄။ ဖော်ပသိကဂုဏ်

ဘုရားရှင်၏ တရားတော်သည်

- အမှန်တကယ် အကင်အရှားရှိသောတရား
- အလွန်ပင် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ အပြစ်ကင်းစင်သော တရား
ဖြစ်သောကြောင့် လာခဲ့စမ်းပါ။ ကျင့်ကြံလှည့်စမ်းပါ။ မြည်းကြည့်
စမ်းပါဟု ရဲတင်းစွာ အာမခံ၍ ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သောတရား၊
ဖိတ်ခေါ်ရဲသောတရား ဖြစ်ပါသည်။

ဂုဏ်တော်ဖြင့် အခြားအယူဝါဒများကဲ့သို့ မျက်စိပိုက်ပြီး အတင်းအဓမ္မ ဇွတ်မယုံခိုင်းပါ။ လက်တွေ့ စမ်းသပ်ဖြစ်အောင် စမ်းသပ် ကြည့်ဖို့သာ ဖိတ်ခေါ် တိုက်တွန်းထားပါသည်။

လူ့လောက လူ့သဘာတွင် အထူးအဆန်း မြင်တွေ့သိရှိပါက မိမိမြင်ရ ကြည့်ရရုံနှင့် အားမရတတ်ကြပေ။ အခြားမိမိနှင့် ရင်းနှီးသူများ ကိုလည်း ပြလိုမြင်လိုသည်မှာ ဓမ္မတာဖြစ်ပါသည်။

အခြားသော ဒါန၊ သီလစသော ကုသိုလ်တရားများမှာ ဘဝထိုထိုက ကြိမ်ဖန်များစွာ လူတိုင်းရခဲ့ဖူးပြီဖြစ်၍ ထူးဆန်းသည်ဟု မဆိုသာပါ။

ထူးခြားပြင့်မြတ်သော ဝိပဿနာတရား အထူးသဖြင့် မဂ်၊ ဖိုလ်တရားများ မဖြစ်စဖူး ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အခါ မကြုံစဖူး အထူးအံ့ဩမှု နှစ်သက်မှု၊ ဝမ်းမြောက်မှုများ ခံစားရပါသည်။

ထိုအခါ မိမိနှင့် ရင်းရင်းနှီးနှီး ဖြစ်သူများအား ရစေလိုသည်။ ပြောကြားတိုက်တွန်းလိုသော စိတ်ဆန္ဒများ တဖွားဖွားပေါ်ပေါက်လာတတ်သည်။ ပြောဆိုတိုက်တွန်းသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံသူသည် မလွဲမသွေ ရရှိခံစားရမည်သာ ဖြစ်သည်။

လာလှည့်၊ ကြည့်လှည့် ဟူသော သဘောဖြင့် ဟောကြားသော တရားတော်များလည်း အများအပြား ရှိပါသည်။

ဥပမာ- မဟာသတိပဋ္ဌာန်၌ ခုနစ်ရက်၊ ခုနစ်လ၊ အလွန်ဆုံး ခုနစ်နှစ်အားထုတ်လျှင် အနာဂါမိရဟန္တာဖြစ်နိုင်သည် ဟူ၍လည်းကောင်း၊

မဇ္ဈိမနိကာယ ဟောဝိရာဇကုမာရသုတ်၌ ရင့်ကျက်သူများ ဖြစ်လျှင် ညနေ တရားအားထုတ်၊ နံနက်တရားထူး ရနိုင်သည်။ နံနက် တရား အားထုတ်၊ ညနေတရားထူးရနိုင်သည်ဟူ၍ လည်းကောင်း။

မဟာဝဂ္ဂသံသုတ် မေတ္တာသဟဂတသုတ်၌ ပြဟူဝိဟာရ တရားကျင့်စဉ်သည် သာသနာပြင်ပ အယူဝါဒတို့၌မရှိ၊ ဤသာသနာ၌သာ ရှိသည်ဟူ၍လည်းကောင်း။

မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ ကိလေသာငြိမ်းသူ (သမဏ) လွတ်မြောက်သူသည် လွတ်မြောက်ကြောင်း ကျင့်စဉ် (မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး)ရှိရာ ဤသာသနာတော်၌သာရှိ၍ သာသနာပြင်ပ အယူဝါဒတို့၌ ကိလေသာငြိမ်းသူ၊ လွတ်မြောက်သူလည်းမရှိ၊ ကိလေသာငြိမ်းသောကြောင့် ကျင့်စဉ်တစ်စိတ်ကဒေသမျှပင် မရှိဟူ၍လည်းကောင်း၊ အတိအလင်း ဟောကြားထားသော တရားများသည် တရားတော်၏ “ဖော်ပသိက” ဂုဏ်တော်ကို ဖော်ပြနေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

၅။ သြပနေယျိကပုဂ္ဂိုလ်

မိမိစိတ်သန္တာန်အစဉ်သို့ မရောက်၊ ရောက်အောင်ကပ်၍ ဆောင်ယူထားလိုက်သော တရား၊ မရ၊ ရအောင် ရယူဆောင်ထားလိုက်သော တရားဖြစ်ပါသည်။

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တရားများကား ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းချမ်းသာ လှသဖြင့် ထိုတရားများထက် သာလွန်ကောင်းမြတ်သော တရားများ မရှိပါ။

ထို့ကြောင့်ပင် ဘုရားရှင်က ထိုတရားများကို မရ၊ ရအောင် ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ရန် အမြဲတိုက်တွန်း ဟောကြားခဲ့သည်။

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန် တရားများကား ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ မည်သည့် ပုထုဇဉ်သန္တာန်၌မျှ မဖြစ်ပေါ်ခဲ့စဖူးပေ။

တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ခံစားရမည့် ဆင်းရဲဒုက္ခပီးများ တစ်ခါတည်း ငြိမ်းပါတော့သည်။

ထို့ကြောင့် ရင်ဝလုံစူး၊ ဦးခေါင်းမီးလောင် ခံရသူသည် ထိုဆင်းရဲမှုကို အလေးမမူ၊ လျစ်လျူရှု၍ တရားကိုသာ ရအောင်ကြိုးစားအားထုတ်သင့်ပါသည်။

ရင်ဝလုံစူး၊ ဦးခေါင်းမီးလောင်မှုသည်ကား ယခု ဘဝ၌သာ ခံစားရသည့် ဒုက္ခမီးမျှသာ ဖြစ်သည်။ အတွင်းသန္တာန်၌ စူးဝင်နေသော ကိလေသာမီးလျှံကား အခွင့်သာလှသော ယခု လက်ရှိဘဝမျိုးတွင်မှ မငြိမ်းသက်နိုင်ပါလျှင် နောင်ဘဝများစွာ သံသရာတစ်လျှောက် အစူးခံ၊ အလောင်ခံရ၍ မဆုံးနိုင်တော့ပြီ။

သို့တွက် ဘုရားရှင်က “သက္ကာယဒိဋ္ဌိ”ကို ပယ်သတ်နိုင်ရန် အားထုတ်သင့်ကြောင့် အကြိမ်ကြိမ်ဟောကြားခဲ့ပါသည်။

သတ္တဝါမှန်သမျှ ဘဝခန္ဓာစကတည်းက လောဘစသော အကုသိုလ်တရားများ ကပ်ပါလာပါသည်။ ဤတရားများကင်းရန်ကား ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားများ မပြတ်အားထုတ်ကြရပါမည်။ ထိုတရားများ မိမိစိတ်၌ ပြတ်လပ်မှုမရှိအောင် ကပ်၍ ဆောင်ထားရပါမည်။

စွဲစွဲမြဲမြဲ ပြုလုပ်နေခြင်းအားဖြင့် ကပ်၍ ဆောင်ထားပါက အကုသိုလ်တရားများ ဖြည့်ခွင့်မရ။ ပြည့်စုံရင့်ကျက်သောအခါ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်ရောက်နိုင်သဖြင့် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ တရားများသည် သြပနေယျိကတရားများ ဖြစ်ကြသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

အထူးသဖြင့် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သူများသည် အားမထုတ်ဘဲ နေလို့မရအောင် စိတ်၌ စွဲလမ်းနေတတ်ကြသည်။ ချမ်းသာနေတတ်ကြသည်။

ထိုအခြေအနေသည်ပင် ဝိပဿနာတရား၏ “သြပနေယျိကဂုဏ်” ဖြစ်သည်။

၆။ ပစ္စုပ္ပန် ဝေဒိတဗ္ဗဂုဏ်

အရိယာပညာရှိဖြစ်သော သူတော်ကောင်းများသာ အသီးသီး ကိုယ်စီကိုယ်ငှ မိမိသန္တာန်၌ သိအပ်ခံစားအပ်သော တရားဖြစ်၏။

ထိုအရိယာ သူတော်ကောင်းများသည်

- ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်ဖြင့် မိမိတို့သန္တာန်၌ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားများ ဖြစ်ခဲ့သည်ကိုလည်း သိကြ၏။
- နိဗ္ဗာန်မျှော်မှောက်ပြုကြသည်ကိုလည်း သိကြ၏။
- ဖလသမာပတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်စာတ်ကို မျှော်မှောက်ထိတွေ့ကာ ထူးမြတ်သော အေးငြိမ်းသည့် အရသာကိုလည်း ခံစားကြ ရ၏။

ထိုတရားများကား ရရှိထားပြီး သူတို့သာလျှင် ကိုယ်တိုင်သိအပ်၊ ခံစားအပ်သော တရားများသာ ဖြစ်သည်။ သူတစ်ပါးကို မျှဝေခံစား၍ မရပါ။

- ဆရာ၏ ဖလသမာပတ်ဖြင့် တပည့်ချမ်းသာစွာ ပနေနိုင်။
- ဆရာ၏ ကိုယ်တွေ့မျှော်မှောက်ပြုထားသော နိဗ္ဗာန်ကို တပည့် မျှော်မှောက်မပြုနိုင်။
- ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်သည်ကို ဖန်ဆင်းရှင်၊ တန်ခိုးရှင်က ကယ် တင်နိုင်သော တရားမဟုတ်။
- သူတစ်ဖက်သားအား မရေမရာ အားကိုးဖို့ခိုနေခြင်းမရှိ။

မိမိ၏ အကျင့်မှန်၊ လမ်းမှန်ဖြင့် ရရှိသော ချမ်းသာကို မိမိ ကိုယ်တိုင် လက်တွေ့ သိရှိခံစားနိုင်သော တရားစစ် ဖြစ်ပါသည်။

ဤဂုဏ်တော်၌ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာတရားများ အကျုံးဝင်နိုင် ပါသည်။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ကုသိုလ်ပြုရာ၌ ကံသဘောအရ ကိုယ်ပြု ရာကိုယ်ရ၏။ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာအကျိုးကို သိရှိခံစားလိုက ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျပြုလုပ်သင့်၏။

ကိုယ်လုပ်မှကိုယ်သိ၏။ ကိုယ်ခံစားရ၏။

ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ခံစားရသည်ဆိုသည်ရဝယ် မိမိတို့ အခြေအနေ၊ အဆင့်အတန်း အားလျော်စွာ သိရှိ ခံစားရသည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ဥပမာ- စားကောင်းသောက်ဖွယ်များကို အတူတကွ တည်ခင်း
ကျွေးမွေးသော်လည်း ကလေးလည်း ကလေးအလိုက်၊ လူကြီးလည်း
လူကြီးအလိုက် ကိုယ်စီကိုယ်ငှ အားရတင်းတိမ်အောင် ခံစားကြရသကဲ့
သို့ပင် ဖြစ်သည်။

လောက၌ကောင်းစွာကျင့်ပြီးသူ

ရှင်အာနန္ဒာမယေဝံဖြစ်သည် ကောသမ္မိပြည် ယောသိတာရုံ
ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေခိုက် ဖြစ်သည်။ ထိုအခါ အာဇီဝကဂိုဏ်းဝင်
ဖြစ်သူ သူကြွယ်တစ်ဦးသည် ရှင်အာနန္ဒာထံသို့ ရောက်ရှိလာသည်။
ပေးခွန်းသုံးရပ်ကို မေးလျှောက်သည်။

“အရှင်ဘုရား... အဘယ်သူတို့၏ တရားသည် ကောင်းစွာ
ဟောကြားအပ်သော တရားဖြစ်ပါသနည်း”

“အဘယ်သူတို့သည် လောက၌ ကောင်းစွာကျင့်ကြံနေကြသူတို့
ဖြစ်ပါသနည်း”

“အဘယ်သူတို့သည် လောက၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံပြီးသူတို့
ဖြစ်ကြကုန်သနည်း”

ထိုအခါ ရှင်အာနန္ဒာသည် သူကြွယ်အား တိုက်ရိုက်မပြောဘဲ
သူကြွယ်ကို ပေးခွန်းပြန်ထုတ်၍ အဖြေပေးသည်။

“အကြင်သူတို့သည် ရာဂကိုပယ်ရန်၊ ဒေါသကို ပယ်ရန်၊
မောဟကို ပယ်ရန် တရားကို ဟောကြား၏။ ထိုသူတို့၏ တရားသည်
ကောင်းစွာဟောကြားအပ်သော တရားဖြစ်သလော၊ မဖြစ်ဘူးလော၊
သင်နှစ်သက်သလို ဖြေပါ”

“အရှင်ဘုရား... ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟတို့ကို ပယ်ရန်
ဟောကြားသော သူတို့၏ တရားသည် ကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သော
တရား ဖြစ်သည်။

“ကောင်းပြီ၊ သူကြွယ် ... အကြင်သူတို့သည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို ပယ်ရန် ကျင့်ကြံကြသည်။ ထိုသူသည် လောက၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံနေကြသူများ ဖြစ်သလော၊ မဖြစ်သလော”

“အရှင်ဘုရား ... ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟကို ပယ်ရန် ကျင့်ကြံ နေသူများသည် လောက၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံသူများ ဖြစ်ကြပါသည် ဘုရား”

“ကောင်းပြီ၊ သူကြွယ် ... အကြင်သူတို့သည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟကိုပယ်ပြီး ဖြစ်၏။ အမြစ်အရင်းကို အကြွင်းမဲ့ပြတ်ပြီး ဖြစ်၏။ တဖန် ဖြစ်ခြင်းသဘော မရှိ၊ ထိုသူသည် လောက၌ ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံ ပြီးသူတို့ ဖြစ်သလော၊ မဖြစ်သလော”

“အရှင်ဘုရား ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံပြီးသူများ ဖြစ်ကြပါသည်”

“သူကြွယ် ... ဒါဆို သင်၏ အမေးသုံးခုကို အဖြေပေးပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအခါ သူကြွယ်သည် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ အံ့သြခြင်း ဖြစ်ကာ ...

“အရှင်ဘုရား၏ အဖြေသည် မိမိ၏အယူဝါဒကို ချီးမြှောက်၍ သူတစ်ပါး၏ အယူဝါဒကို ရှုတ်ချခြင်း အလျင်းမရှိဘဲ အကြောင်းခိုင်လုံစွာ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်ပါ၏။ တပည့်တော်၏ အမေးကို ဖြေပြီးဖြစ်ပါ၏” ဟု လျှောက်ထားသွား၏။

အခန်း(၂)

သမထ ဘာဝနာအကြောင်း သိကောင်းစရာများ
ဖော်ပြထားပါသည်။

တရားအားထုတ်ရခြင်း အကြောင်းဟူသည်

ဤလောကရှိ သတ္တဝါဟူသမျှတို့သည် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေ
ခြင်း ဘေးဒုက္ခကို ကြောက်လန့်စိုးရိမ်ကြပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို နုပျိုအောင်၊
ကျန်းမာအောင်၊ မနာအောင်၊ ဆေးဝါးအမျိုးမျိုးဖြင့် ကုသကြသည်။
နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် လေ့ကျင့်ကြသည်။ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ကြ
သည်။

အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း မရှိဘဲ၊ ဆင်းရဲဒုက္ခမတွေ့ကြုံရဘဲ
အမြဲတမ်း ချမ်းသာလျက် နေလိုကြသည်။

သို့သော် ထိုသို့ အလိုရှိတိုင်း မနေကြရ။ အလိုရှိတိုင်း မဖြစ်ကြရ။

- အိုလည်း အိုနေကြရ၏။
- နာလည်း နာကြရ၏။
- ဘေးဒုက္ခအမျိုးမျိုးနှင့်တွေ့ပြီး စိုးရိမ်ပူဆွေးနေကြရ၏။
- ငိုကြွေး ပူလောင်ကြရ၏။
- စိတ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး၊ ကိုယ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုးနှင့် မကြာခဏ
တွေ့ကြုံခံစားကြရ၏။

- နောက်ဆုံးဝယ် သေလောက်သော ရောဂါတစ်မျိုးမျိုး ဆင်းရဲ
စွာ ခံစားကြရပြီး မချိမဆန့်ဖြစ်ကာ သေဆုံးကြရသည်။

ဤကဲ့သို့ သေဆုံးသွားသည်နှင့် ဘဝက မပြီးသေးပါ။ ဘဝ
တွယ်တာမှ တဏှာအာရုံက စွဲလမ်းနေပြန်သေး၍ ဘဝသစ်၌ တစ်ဖန်
ဖြစ်ကြပြန်၏။

ဤနည်းဖြင့် သံတွဲဝါတို့သည် တစ်ဘဝပြီးတစ်ဘဝ အသစ်
အသစ်ဖြစ်ကာ သံသရာဝယ် မျောကြပြီး အလိုမရှိသော ဆင်းရဲ ဒုက္ခ
အမျိုးစုံကို တွေ့ကြုံခံစားနေခဲ့ကြရသည်။

ဘဝသစ် ဖြစ်နေသည်မှာလည်း ဘဝဟောင်းမှ သေခါနီးတွင်
စွဲလမ်းခဲ့သော အာရုံကိုပင် ငြိတွယ်လျက် စိတ်ဝိညာဉ်အသစ်ဖြစ်ပေါ်ကာ
ဘဝသစ် ဖြစ်ပြန်၏။

ထိုတဏှာ ဖြစ်ရသည်မှာလည်း

- ဘဝဆိုင်ရာ ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ အပြစ်ကို မမြင်ခြင်း၊

- ထိုရုပ်၊ နာမ်တို့ထက် သာလွန်ကောင်းမြတ်လှစွာသော
နိဗ္ဗာန်တရားကို မသိ၊ မမြင်ခြင်းဟူသော ဤအကြောင်းတရား နှစ်ပါး
ကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်လျက်ရှိပေသည်။

ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ အပြစ်ကိုမြင်ကာ နိဗ္ဗာန်ကို ထင်ရှားသိလျှင်
မူကား ထိုဘဝတဏှာ မဖြစ်နိုင်တော့ပါ။

လောကဥပမာဝယ် အလွန်ငတ်မွတ်ခေါင်းပါး၍ ဘေးရန်ထူ
ပြောသော အရပ်၌ နေရသော သူဆင်းရဲသည် ...

- မိမိနေရင်း အရပ်၏အပြစ်ကို မမြင်သောကြောင့်လည်းကောင်း၊

- သာယာဝပြောသော မြို့ကြီးပြကြီးနှင့် ဘေးရန်ကင်းသော အရပ်
ကို သွားရောက်နေထိုင်ပါက ချမ်းသာမည်ကို မသိသောကြောင့်
လည်းကောင်း

မိမိနေရာအရပ်ကိုပင် တွယ်တာလျက်ရှိနေပါ၏။

- မိမိနေရာအရပ်၏ အပြစ်ကို သိရပါမူ မိမိနေရာအရပ်ကို မတွယ် တာတော့ဘဲ သာယာဝပြောသော အခြားအရပ်ကိုသာ ပြောင်း ငွေ့ပေလိမ့်မည်။

သို့အတွက် ဘဝ၌ ခင်မင်တွယ်တာရာသော တဏှာကို လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားစေရန် ဘဝဆိုင်ရာ ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ အပြစ်ကို မြင်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်သိမြင်ရန် လိုအပ်ပေသည်။

- အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော ဆင်းရဲဟူသမျှ လွတ်မြောက် လိုလျှင်

- ရုပ်၊ နာမ်မဖြစ်ပေါ်စေလိုလျှင်

- ရုပ်၊ နာမ်အပြစ်ကိုမြင်၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုလျှင် ဘဝသစ် မဖြစ်ပေါ်အောင်၊ ဘဝတဏှာ လုံးဝကင်းငြိမ်းအောင်၊

ရုပ်၊ နာမ် အပြစ်တို့ကိုမြင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်ရပေမည်။

သို့တွက် လောကရှိ လူသားတို့သည် ထိုထိုဘဝ ဆင်းရဲမှ လွတ်အောင် သန္တိသုခ၊ နိဗ္ဗာန်ဇာတ်ကို ပစ္စုပ္ပန်၊ တမလွန် ခံစားနိုင်ရန် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရားကို အားထုတ်ကြရပေမည်။

ဘာဝနာဟူသည်

ဘာဝနာဟူသည် ပါဠိဝေါဟာရ ဖြစ်၏။ အားထုတ်နေမှု၊ တစ်ကြိမ်တစ်ခါ ဖြစ်ပေါ်ပြီးနောက် အကြိမ်ကြိမ်အထပ်ထပ် တိုးပွား ဖြစ်ပေါ်လာအောင် အားထုတ်နေမှုကို “ဘာဝနာ”ဟု ခေါ်သည်။

ဘာဝနာ၌ သမထဘာဝနာ၊ ဝိပဿနာဘာဝနာဟူ၍ နှစ်မျိုး ရှိ၏။

သမထအဓိပ္ပာယ်

လောဘစသော အပူဇာတ်(ကိလေသာ)များကို ငြိမ်းအေးစေ တတ်သောကြောင့် တည်ကြည်မှု(သမာဓိ)ကို “သမထ” ဟု ခေါ်ပါသည်။

ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သမာဓိ ထူထောင်မှုလုပ်ငန်း (သမထ ကျင့်စဉ်)ကို ကျင့်သောအခါ ရှုမှတ်နေသော အာရုံအပေါ်၌ စူးစိုက် တည်ငြိမ်သော သမာဓိတရားများ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိ၏။ ထိုအခါ လောဘ၊ ဒေါသ စသော အပူဇာတ် ကိလေသာ(ကိလေသေ သမေတီထိ သမ ထောဟု ခေါ်ပါသည်)တို့ကို ငြိမ်းအေးစေတတ်သော တရားဟု အဓိပ္ပာယ် ရှိပါသည်။

ကိလေသာ ကုန်ခန်း၍ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ လောကီဈာန်များကို အားထုတ်ရာ၌ကား အပူဇာတ်(ကိလေသာ)များကို ငြိမ်းအေးစေဖွယ် မလို။ ပင်ကိုကပင် ငြိမ်းအေးပြီးဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အပူဇာတ် (ကိလေ သာ) များကို ငြိမ်းအေးစေတတ်သောကြောင့် သမထဟူသော စကားကို မည်သို့ နားလည်ရမည်နည်း။ အဖြေကား ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ် သန္တာန်၌ အာရုံများစွာ ယူနေရသည့်အတွက် အလုပ်များသူကဲ့သို့ စိတ်သည် မငြိမ် မသက် ဖြစ်နေတတ်၏။ ထိုမငြိမ်မသက်ဖြစ်နေသော စိတ်ကို ငြိမ်သက် အေးချမ်း စေတတ်သောကြောင့် သမထ (စိတ္တံ သမေတီထိ သမထော)ဟု အမည် ရလေသည်။

ထို့ပြင် သမထကို အားထုတ်၍ ဈာန်အသီးသီးကို ရရှိသောအခါ ဒုတိယဈာန်စသည်၌ရှိသော သမာဓိများကား အပူဇာတ်(ကိလေသာ) များကိုလည်း ငြိမ်းအေးစေဖွယ်မလို။ စိတ်ကိုလည်း ငြိမ်းအေးစေဖွယ်မလို။ သို့သော် အောက်ဈာန်တို့ရှိ ဝိတက်စသော ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသည့် ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ငြိမ်းအေးစေတတ်သောကြောင့် (သမထ ဝိတက္ကာဒိ ဩဠာရိက ဓမ္မေသမေတီထိ သမေထော) မည်ပါသည်။

ခြံခြံထိုရလျှင် လောဘစသော အပူဇာတ် (ကိလေသာ)များ၊ မငြိမ်မသက်သောစိတ်များ၊ ရုန့်ရင်းကြမ်းတမ်းသော ဈာန်အင်္ဂါများကို ငြိမ်းအေးစေတတ်သောကြောင့် သမထ မည်ပါသည်။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်း(၄၀)

“ကမ္မဋ္ဌာန်း”ဟူသော ဝေါဟာရသည် ပါဠိသက်ဝေါဟာရ ဖြစ်၏။ “ကမ္မဋ္ဌာန်း”ဟူသော ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာ၏။ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ ပူဇော်တည်ရာဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။

ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းသည် သမထကမ္မဋ္ဌာန်း၊ ဝိပဿနာ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍ (၂)မျိုး ရှိ၏။

ထိုတွင် သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)ပါး ရှိပါသည်။ ထို(၄၀)ပါးကား ကသိုဏ်း (၁၀)ပါး၊ အသုဘ (၁၀)ပါး၊ အနုဿတိ (၁၀)ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ (၄)ပါး၊ အာရုပ္ပ (၄)ပါး၊ သညာ (၁)ပါး၊ ဝဝတ္ထာန် (၁)ပါးတို့ ဖြစ်သည်။

ကသိုဏ်း (၁၀)ပါး

“ကသိုဏ်း”ဟူသော ဝေါဟာရသည် ပါဠိသက်ဝေါဟာရ ဖြစ်၏။ “ကသိုဏ်း”ဟူသော ပါဠိမှဆင်းသက်လာ၏။ “အလုံးစုံ”ဟု အဓိပ္ပာယ် ရှိပါသည်။ ကသိုဏ်းအာရုံအမျိုးမျိုးကို ရှုမှတ်သော ယောဂီ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကသိုဏ်းအာရုံ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းကိုသာ ရှုမှတ်ရသည်မဟုတ်။ ကသိုဏ်း အာရုံမြင်ကွင်း အလုံးစုံကို ရှုမှတ်ရမည်ဖြစ်သည်။

ဋီကာကျော် ၂၅၈၊ ၉-၂၊ ၄၇၇၊
ဘာဋီ-၆၃၃၊

ကသိုဏ်းဆယ်ပါးကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (၁) ပထဝီကသိုဏ်း - တစ်ထွာလက်လေးသစ်ခန့် (သို့မဟုတ်) ကောက်နယ်တလင်းခန့်ရှိ မြေဝန်းကသိုဏ်း။
- (၂) အာပေါကသိုဏ်း - အနည်းဆုံးတစ်ထွာနှင့် လက်လေးသစ်ခန့် မျက်နှာကျယ်သော အိုးခွက်စသည်၌ ထည့်ထားသည့် ရေကသိုဏ်း။
- (၃) တေဇောကသိုဏ်း - အနှစ်အသားမာသောထင်းဖြင့် မီးဖိုထား၍ တစ်ထွာလက်လေး သစ်ခန့် ဖောက်ထားသော အဝတ်ပေါက်မှ ရှုပ္ပားရသော မီးကသိုဏ်း။
- (၄) ဝေါယောကသိုဏ်း - လေတဖျတ်ဖျတ်တိုက်ခတ် လှုပ်ရှားနေသော ဝါးပင်ဖျား၊ ကြံပင်ဖျား၊ သစ်ပင်ဖျား တို့ကို ရှုပ္ပားရသော လေကသိုဏ်း။
- (၅) နီလကသိုဏ်း - ကြာညိုစသော အညိုရောင်ပန်းတို့ကို ခြင်း၊ တောင်း စသည်တို့၌ အပြည့်ထည့်၍ဖြစ်စေ၊ နံရံပျဉ်ချပ်ပိတ်စသည်တို့၌ တစ်ထွာ လက်လေးသစ်ခန့် ရှိ အညိုရောင်ဆေးကွက်ချယ်၍ ဖြစ်စေ ထိုအာရုံကို ရှုပ္ပားရသော အညိုရောင်ကသိုဏ်း။
- (၆) ပီတကသိုဏ်း - အဝါရောင်ပန်း၊ မွေ့ရာ၊ အခင်းစသည်တို့ကိုခြင်း၊ တောင်းစသည်တို့၌

အပြည့်ထည့်၍ဖြစ်စေ၊ နံရံပျဉ်ချပ် ပိတ်စသည်တို့ တစ်ထွာလက်လေး သစ်ခန့်ရှိ အဝါရောင် ဆေးကွက် ချယ်၍ဖြစ်စေ ထိုအာရုံကို ရှုပွားရ သော အဝါရောင်ကသိုဏ်း။

(၇) လောဟိတကသိုဏ်း - အနီရောင်ပန်း စသည်တို့ကိုခြင်း၊ တောင်းစသည်တို့၌ အပြည့်ထည့်၍ ဖြစ်စေ၊ နံရံ၊ ပျဉ်ချပ်၊ ပိတ်စသည် တို့၌ ထည့်၍ဖြစ်စေ၊ နံရံပျဉ်ချပ်ပိတ် စသည်တို့၌ တစ်ထွာလက်လေး သစ်ခန့်ရှိအနီရောင် ဆေးကွက်ချယ်၍ ဖြစ်စေ ထိုအာရုံကို ရှုပွားရသော အနီရောင်ကသိုဏ်း။

(၈) သြဒါတကသိုဏ်း - အဖြူရောင်ပန်း စသည်တို့ကို ခြင်း၊ တောင်း စသည်တို့၌ ထည့်၍ဖြစ်စေ၊ နံရံ၊ ပျဉ်ချပ်၊ ပိတ် စသည်တို့၌ တစ် ထွာ လက်လေးသစ်ခန့်ရှိ အဖြူရောင် ဆေးကွက်ချယ်၍ဖြစ်စေ ထိုအာရုံကို ရှုပွားရသော အဖြူရောင်ကသိုဏ်း။

(၉) အာလောကကသိုဏ်း - နံရံပေါက်၊ အမိုးပေါက်၊ သစ်ခက် ကြားတို့မှ ဝင်၍ မြေကြီး၊ နံရံ စသည် တို့၌ ထင်လာသော ငနရောင်၊ လရောင် တို့ကို ရှုပွားရသောကသိုဏ်း။

(၁၀) အာကာသကသိုဏ်း - တစ်ထွာလက်လေးသစ်ခန့်ရှိ နံရံ ပေါက်၊ အမိုးပေါက်၊ ပြတင်းပေါက်

စသည်တို့ကိုဖြစ်စေ၊ သင်ဖြူ၊ ဖျာ၊ သားရေ စသည်တို့၏ တစ်ထွာလက် လေးသစ်ခန့်ရှိ အပေါက်ကိုဖြစ်စေ ရှုပွားရသော အာကာသကသိုဏ်း ဖြစ် ပါသည်။

အသုဘ (၁၀)ပါး

“အသုဘ” ဟူသော ပါဠိစကားသည် “မတင့်တယ်” ဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိ၏။ မတင့်တယ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ် အလောင်းကောင်များကို “အသုဘ” ဟု ခေါ်ပါသည်။

အသုဘ (၁၀)ပါးကား ဒောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (၁) ဥဒ္ဓါမာတက - သေပြီးနောက် နှစ်ရက်၊ သုံးရက်အကြာတွင် ဖူးဖူးရောင်နေသော စက်ဆုပ်ဖွယ် အလောင်းကောင်၊
- (၂) ဝိနိလက - အသားပျားသော နေရာ၌ အနီကွက် ပြည်စု ရာ၌ အဖြူကွက်ထ၍ တစ်ကိုယ်လုံး ညိုမည်း မည်းဖြစ်နေသော စက်ဆုပ်ဖွယ် အလောင်းကောင်၊
- (၃) ဝိပုဗ္ဗက - ပြည်များပေါက်ကွဲယိုကျနေသော အလောင်းကောင်၊
- (၄) ဝိစ္ဆိန္ဒက - နှစ်ပိုင်းဖြတ်ထားသော အလောင်းကောင်၊
- (၅) ဝိက္ခာယိတက - ခွေး၊ ကျီး၊ ငှင်းတ စသည်တို့ ကိုက်ခဲစား သောက်ထားသော အလောင်းကောင်၊
- (၆) ဝိက္ခိတ္တက - ခေါင်း၊ လက်၊ ခြေ တကွဲတပြားဖြင့်သာ ပြည့် ကြနေသော အလောင်းကောင်၊

- (၇) ဟတဝိက္ခိတ္တက - အင်္ဂါကြီးငယ်တို့ကို တားစသော လက်နက်ဖြင့် ခွဲ၍ သတ်ဖြတ်စွန့်ပစ်ထားသော အလောင်းကောင်၊
- (၈) လောဟိတက - တစ်ကိုယ်လုံးမှာ သွေးများယိုထွက် ပေကျံနေသော အလောင်းကောင်၊
- (၉) ပုဠုဝက - တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ပိုးလောက်တို့ ပြန့်ကြဲနေသော အလောင်းကောင်၊
- (၁၀) အဋ္ဌိက - အရိုးစုသာ ကြွင်းကျန်တော့သော အလောင်းကောင်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အနုဿတိ (၁၀)ပါး

“အနုဿတိ” ဟူသော ပါဠိဝေါဟာရသည် အဖန်ဖန်အောက်မေ့ ဆင်ခြင်မှုဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။

အနုဿတိ ဆယ်ပါးကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- (၁) ပုဒ္ဓါနုဿတိ - မြတ်စွာဘုရား၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၊
- (၂) ဓမ္မာနုဿတိ - မင်္ဂလေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်ပရိယတ် ဟူသော တရားတော်၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန်အမှတ်ရခြင်း။
- (၃) သံဃာနုဿတိ - သံဃာတော်၏ ဂုဏ်တော်များကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၊
- (၄) သီလာနုဿတိ - မကျိုးမပျက်သော မိမိသီလ၏ဂုဏ်တို့ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း၊
- (၅) စာဂါနုဿတိ - ရက်ရက်ရောရော စွန့်ကြဲလှူဒါန်းသော အလှူကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်း။

- (၆) မရဏဒနုဿတိ - သေခြင်းကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်း၊
- (၇) ကာယဂတနုဿတိ - ဆံပင်စသော ရုပ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်း၊
- (၈) အာနာပါနုဿတိ - ထွက်လေ၊ ဝင်လေကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်း၊
- (၉) ဣပသမာနုဿတိ - နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းအေးပုံကို အဖန်ဖန် အောက်မေ့ခြင်း၊
- (၁၀) ဒေဝတာနုဿတိ - သဒ္ဓါ စသည်နှင့် ပြည့်စုံကြသူများသည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြရ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သဒ္ဓါစသော ဂုဏ်မျိုးသည် မိမိ၌လည်းရှိ ၏ဟု နတ်တို့ကို သက်သေအရာ၌ထား၍ မိမိ၏ သဒ္ဓါစသော ဂုဏ်တို့ကို အဖန်ဖန် အမှတ်ရခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဗြဟ္မဝိဟာရ (၄)ပါး

ဗြဟ္မဝိဟာရဟူသည် မြတ်သောနေခြင်း၊ မြတ်သောယောဂိ သူတော်စင်၏ နေခြင်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိပါသည်။ ဗြဟ္မာကြီးတို့သည် အပြစ်ကင်းစွာ နေထိုင်ကြသကဲ့သို့ ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း မေတ္တာ စသော တရားလေးပါးတို့ကို ရှုပွားနေထိုင်ပါက အပြစ်ကင်းသော နေထိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဗြဟ္မဝိဟာရတရား ၄ ပါးကား အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

- (၁) မေတ္တာ - ချစ်ခင်ခြင်း၊ သတ္တဝါတို့၏ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာသုခ များကို လိုလားခြင်း၊
- (၂) ကရုဏာ - ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသူများကို ကယ်ဆယ်လိုခြင်း၊ သနားကြင်နာခြင်း၊

၄၂ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ ဘိ-ဒေ)

- (၃) မုဒိတာ - ဥစ္စာစည်းစိမ် ဂုဏ်သိမ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသူများကို မြင်တွေ့လျှင် ဝမ်းမြောက်ခြင်း။
- (၄) ဥပက္ခာ - မုန်းချစ်မပြု။ သင့်တော်ရုံရှုတတ်ခြင်း။ ကံအတိုင်း ဖြစ်ကြပါစေဟု သဘောထားတတ်ခြင်းတို့ ဖြစ်သည်။

အာရပ္ပ (၄)ပါး

အာရပ္ပဟူသည် ကောင်းကင်ပညတ်စသော အာရုံကို ရှုမှတ်ရသော တရားဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိပါသည်။

အာရပ္ပလေးပါးသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်၏။

- (၁) အာကာသာနဉ္စာယတန - အာကာသကသိုဏ်းမပါဘဲ ကျန်ကသိုဏ်းကိုးပါးတို့မှ ခွာရသော ကောင်းကင်ပညတ်။
- (၂) ဝိညာဏဉ္စာယတန - ဝိညာဏအနန္တဟူ၍ မှတ်ရသော အာကာသာနဉ္စာယတနစိတ်။
- (၃) အာကိဉ္စညာယတနဈာန် - အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏ်၏ မရှိခြင်းတည်းဟူသော အာကာသာနဉ္စာယတန ဈာန်စိတ်၏ မရှိခြင်းသဘော (နတ္ထိဘောပညတ်)။
- (၄) နေဝသညာနာသညာယတန - တေသန္တဟူ၍ ရှုရသော အာကိဉ္စညာယတနစိတ်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

သညာ (၁)ပါး

- (၁) အာဟာရေပဋိကုလာသညာ - အစာအဟာရကို စက်ဆုပ်ရွံ့ရှာဖွယ်ဟု အမှတ်သညာပြု၍ ရှုမှတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း။

ဝဝတ္ထာန် (၁)ပါး

(၁) စတုစာတုဝဝတ္ထာန် - ခန္ဓာကိုယ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊
ယောက်ျား၊ မိန်းမဟူသော အမှတ်သညာ
ပျောက်၍ ပထဝီစသော ဓာတ်လေးပါးအစု
အဝေးသာဟု ထင်မြင်လာအောင် ရှုမှတ်
သောကမ္မဋ္ဌာန်း။

အခန်း (၃)

ဝိပဿနာ ဘာဝနာ

ဝိပဿနာဉာဏ် သတိပဋ္ဌာန်

ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားများလိုသောသူသည် သတိပဋ္ဌာန်ဒေသနာ နည်းဖြင့်သာ ပွားများရမည်။ သတိပဋ္ဌာန်မရှိက ဝိပဿနာပညာ မဖြစ်နိုင် ပါ။ အရိယာပညာလည်း မဖြစ်နိုင်ပါ။

“သတိပဋ္ဌာန်ရှုမှတ်ရန်ဖြစ်သော ကိုယ်၊ စိတ်၊ ဝေဒနာ၊ သဘော တရားလေးပါးတို့တွင် တစ်စုံတစ်ခုသော တရားကိုမျှ မသုံးသပ် မရှုမှတ်ဘဲ အရိယာမဂ်ပညာ ဖြစ်ပွားစေခြင်း မည်သည်မရှိပါ။ ဂါထာတစ်ပိုဒ် တရား ကိုနာ၍ ရဟန္တာသောတာပန် ဖြစ်လျက် သောကပရိဒေဝကို လွတ်မြောက် သွားကြသော သန္တတိအမတ်၊ ပဋ္ဌာစာရီတို့သည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်း စဉ်ဖြင့်ပင် စိုးရိမ် ငိုကြွေး ပူဆွေးခြင်းတို့ကို လွန်မြောက် သွားကြရပေ သည်” ဟူ၍ သတိပဋ္ဌာနသုတ် အဋ္ဌကထာ အဖွင့်ဖြင့် ဖွင့်ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

တရားရှုမှတ်ရာတွင်

- ရုပ်အပေါင်း ကိုယ်အမှုအရာ၏ သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း၊ ငိုဝင်ခြင်း၊ လဲလျောင်းခြင်း၊ ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားခြင်း အစရှိသော ကိုယ်အမှု အရာတွေကို ရှုရပါမည်။
- အကောင်း၊ အဆိုး၊ အလယ်အလတ် ခံစားမှု ဝေဒနာကို ရှုရပါ မည်။
- စိတ်ကူးကြံဆမှုဆိုသော အမှုအယာကို ရှုရပါမည်။
- ဖြစ်မှု၊ ကြားမှု၊ နံသိမှု၊ စားသိမှု စသော သဘောတရားများကို ရှုရပါမည်။

ဤရှုကွက်လေးပါးထဲမှ တစ်ပါးပါးကို ရှုလျှင် ဝိပဿနာ ပညာ၊ မဂ်ပညာ ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ယင်းလေးပါးအနက် တစ်ပါးပါးမှ မရှုလျှင်ကား ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာ မဖြစ်နိုင်သလို အရိယာမဂ်ဉာဏ်လည်း မဖြစ်နိုင် ပါ။

ယင်းလေးမျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို သမ္မာသတိဖြင့် အမှတ်ရ သိလျှင် ဝိပဿနာပညာ အဆင့်ဖြင့် အရိယာ မဂ်ပညာ အဆင့်ဆင့်သို့ ရောက်ပြီး ရဟန္တာဖြစ်သွားလျှင် စိတ်အညစ်အကြေး ကိလေသာများ ကုန်စင်သွားပါတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ရသော နည်းလမ်းသည် ကလည်း ဤသတိပဋ္ဌာန်နည်းလမ်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်အညစ်အကြေး ကင်းစေသောနည်းလမ်း

လောကတွင် အညစ်အကြေး (၂)မျိုး ရှိပါသည်။

(၁) ရုပ်အညစ်အကြေး

(၂) စိတ်အညစ်အကြေး

ဤတွင် စိတ်အညစ်အကြေး မဖြစ်ရန် ပို၍ အရေးကြီးပါသည်။

ယနေ့ လောကတွင် လူအများစုသည် ရုပ်အညစ်အကြေးများ ဖြစ်သော ချွေးများ၊ ချေးညှော်များ ကင်းစင်အောင်၊ စင်ကြယ်အောင်သာ လုပ်ဖို့ နားလည်နေကြသည်။ ယင်းအညစ်အကြေးများပေနေလျှင် ရေချိုး၊ ဆပ်ပြာတိုက်၊ ပေါင်ဒါ၊ နံ့သာလိမ်းဖြင့် စင်ကြယ်အောင် လုပ်တတ်ကြ ပါသည်။

ဤရုပ်အညစ်အကြေးများ ကင်းရုံမျှဖြင့် အပါယ်ဆင်းရဲ၊ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းစသော သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်မြောက် နိုင်ပါ။ လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာလည်း မရနိုင်ပါ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်က ပိုဝေးပါမည်။

လောဘ၊ ဒေါသစသော စိတ်အညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ်မှ သာလျှင် အပါယ်ဆင်းရဲ၊ သံသရာဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ပြီး နောက်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို ရရှိကြပါမည်။

ဤသို့ စင်ကြယ်အောင် အားထုတ်ကြရမှာလည်း ဤသတိ ပဋ္ဌာန် လမ်းစဉ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန်ကို နည်းနည်းအားထုတ်လျှင် နည်းနည်းစင်ကြယ် ပါမည်။ များများအားထုတ်လျှင် များများစင်ကြယ်ပါမည်။ အပြည့်အစုံ အားထုတ်လျှင် အပြည့်အစုံ စင်ကြယ်သွားပါမည်။

စိတ်အညစ်အကြေးတွေ စင်ကြယ်သော အဆင့်တွင်

- သောတာပတ္တိမဂ် ရောက်လျှင် စိတ်အညစ်အကြေးများ လေးပုံကပ်ပုံ ကင်းသွားပါမည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာနှင့် အပါယ်ကျစေ နိုင်သော လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာ အညစ်အကြေး များ ကင်းသွားပါမည်။

- သကဒါဂ်မိမဂ်ရောက်လျှင် ကိလေသာများ တစ်ဝက်ကင်း သွားပါမည်။ ကြမ်းတမ်းသော ကာမရာဂနှင့်ဗျာပါဒများ နောက်ထပ် ကင်းသွားပါမည်။

- အနာဂါမိမဂ်ရောက်လျှင် ကိလေသာများ လေးပုံသုံးပုံ ကင်းသွားပါမည်။ ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတွေ အကြွင်းမဲ့ ကင်းသွားပါမည်။

- အရဟတ္တမဂ်ရောက်လျှင် စိတ်အညစ်အကြေး၊ ကိလေသာ များ အကုန်ကင်းစင်ပြီး ရဟန္တာ ဖြစ်သွားပါမည်။

သို့အတွက် စိတ်အညစ်အကြေးတွေ ကင်းစင်လိုလျှင် တစ်ခု တည်းသော လမ်းဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးလမ်းစဉ်ကို လိုက်ရပါ မည်။

သောကပရိဒေဝ ပျောက်ရန်နည်းလမ်း

လောကဝယ် သတ္တဝါများသည် စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း၊ ငိုကြွေး ခြင်းတို့ကို အလိုမရှိကြပါ။ မလွဲမရှောင်သာ၍ စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုများ ကြုံတွေ့ လာသော ငိုကြွေးနေကြရသည်။

စိုးရိမ်သောက၊ ငိုကြွေးမှုတွေ မတွေ့ရအောင်၊ ပျောက်အောင် တလွဲဆံပင်ကောင်းပြီး သိုက်ဆရာ၊ ဥုံဖွ ဆရာတွေထံ သွားကြသည်။ ယတြာချေကြသည်။ အဆောင်တွေ တောင်းကြသည်။ ဤသည်မှာ အမှန် မပျောက်နိုင်ပါချေ။

သားသေ၊ မယားသေ၊ လင်သေ၍ အကြီးအကျယ် ပူပန်နေကြ ရသည်။ စိုးရိမ် ပူဆွေးနေရသည်။

ဤသူများသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်တရားကိုသာ ရှုမှတ်ပွားများနေ လျှင် ရက်အနည်းငယ်အတွင်းမှာပင် သက်သာရာ ရသွားနိုင်ပါသည်။ နောက်အဆက်ဆက် ရှုမှတ်ပွားများသော် စိုးရိမ်ပူဆွေးမှုတွေ လုံးဝ ကင်းငြိမ်းသွားပေမည်။

ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲပျောက်ရန်နည်းလမ်း

သတ္တဝါမှန်သမျှ ခန္ဓာကိုယ်ရလာလျှင် ကိုယ်ဆင်းရဲဆိုသည်မှာ ရှိလာပါသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ထဲက သူ့အလို နာကျင်ကိုက်ခဲပြီး အခံရ ခက်သော ဆင်းရဲ ...

- သူတစ်ပါးက ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်၍ ခံရသောဆင်းရဲ၊
- နေပူ၊ မီးပူလောင် ခံရသောဆင်းရဲ စသည်ဖြင့် အခံရခက် သော ဆင်းရဲများစွာ ရှိပါသည်။

ဆင်းရဲတွင်းတွင်လည်း

- ဆွေမျိုးများပျက်စီးခြင်း
- စီးပွား၊ ဥစ္စာ ပျက်စီးခြင်း
- တန်ခိုး သြဇာ အာဏာကျဆုံးပျက်စီးခြင်း

စသည်များကြောင့် မခံသာသော ဆင်းရဲများ ခံစားရပါသည်။ မိမိအလိုရှိတိုင်း မဖြစ်လျှင်၊ မပြည့်စုံလျှင် ဆင်းရဲပူပန် နေရပါသည်။ မူလက ပြုံးပြုံးရွှင်ရွှင်နှင့် ဝမ်းသာနေသော ကိုယ်သည် စိတ်ညစ်သတင်း ကြားလိုက်လျှင် ချက်ချင်း စိတ်ညစ်သွားတတ်သည်။

မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန်နည်းလမ်း

ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုလုပ်ပြီး တိုင်း ဆုတောင်းလေ့ရှိကြပါသည်။

“မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ရက်တိုတိုနဲ့ ရပါလို၏” ဟု ဆုတောင်း ကြလေ့ရှိကြပါသည်။

ဤသို့ ဆုတောင်းကြရာ၌ မိမိစိတ်ထဲက တကယ်လိုလားပြီး တောင်းခြင်း၊ မိဘများအတုလိုက်ပြီး တောင်းခြင်း၊ မိရိုးဖလာ တောင်းရိုး တောင်းစဉ်အရ တောင်းခြင်းမျိုးရှိသကဲ့သို့ စိတ်မပါဘဲ တောင်းတာလည်း ရှိသည်။

စိတ်မပါဘဲ ဆုတောင်းမှုသည် အကျိုးသက်ရောက်မည် မဟုတ်ပါ။ သံသရာအပြစ်ကိုမြင်ပြီး နိဗ္ဗာန်ဆုကို လေးလေးနက်နက် တောင်းရန် လိုအပ်ပါသည်။ သံသရာ အပြစ်ဆိုသည်မှာ ဖြစ်လေရာ ဘဝတိုင်းမှာ အိုရမည်။ နာရမည်။ သေရမည်။ ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲအမျိုးမျိုး ခံစားရမည်။ ကံမကောင်း အကြောင်းမလှလျှင် အပါယ်လေးပါး ကျရောက်ပြီး စိတ်အကြီးအကျယ် ဆင်းရဲရမည်။

ဤသံသရာအပြစ်များကို သေသေချာချာ စဉ်းစားကြည့်လျှင် အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းလှသည်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်လျှင် ထိုဆင်းရဲများ ပျောက်မည်။ သို့တွက် ဆင်းရဲအပြစ်တွေကို ဆင်ခြင်ပြီး ထိုဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် နိဗ္ဗာန်ဆုကို လေးလေးနက်နက် ဆုတောင်းသင့်ပါသည်။

ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ဖို့ဆိုသည်မှာ ဆုတောင်းနေရုံမျှဖြင့် မရပါ။ သတိပဋ္ဌာန်ကျင့်မှသာ ရနိုင်ပါသည်။

- သားသေ၊ မယားသေ၊ သမီးသေ၊ လင်သေ၊ ကြားလိုက်လျှင် ချက်ချင်း စိတ်ဆင်းရဲသွားသည်။ (ဉာတိဗျသန)

- ရန်သူမျိုးငါးပါးကြောင့် ပစ္စည်းများ ဆုံးရှုံးပျက်စီးသံကြားလျှင် ဖြစ်စေ၊ ကိုယ်တိုင်တွေ့လျှင်ဖြစ်စေ အကြီးအကျယ် စိတ်ဆင်းရဲရသည်။ (ဘောဂဗျသန)

- မကျန်းမာ၍ ရောဂါတွေ ဖြစ်လာလျှင် စိတ်ဆင်းရဲရသည်။ (ရောဂဗျသန)

- သီလပျက်စီးခြင်းကြောင့် စိတ်ဆင်းရဲရသည်။ အထူးသဖြင့် သီလကို အထူးမပြတ် ထိန်းရသော ရဟန်းများ သီလပျက်စီးလျှင် အကြီး အကျယ် စိတ်ဆင်းရဲရပါသည်။ (သီလဗျသန)

- ယခင်က ကမ္မဿကတာသမ္ပဒိဋ္ဌိဖြင့် ကံ၊ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ခဲ့သည်။ နောက် အယူပြောင်းသွားသည်။ သေခါနီးကာနီးဝယ်

ဂတိနိမိတ်ဆိုးများ ထင်လာပြီးသောအခါ အယူမှားမှန်းသိ၍ အကြီး အကျယ် စိတ်ဆင်းရဲရသည်။

ဘုရားရှင်လက်ထက် ခွေးအကျင့်၊ နွားအကျင့် ကျင့်နေသူ တစ်ဦးကို ဘုရားရှင်က အဲဒီအကျင့်ကြောင့် ခွေး၊ နွား ဖြစ်တတ်သည်။ ငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန်ဘဝ ရောက်နိုင်သည်ဟု ဟောကြားရာ ဘုရားရှင်၏ စကားကို ကြားရသော သူတို့သည် အယူမှားလာခဲ့သည်ကို အကြောင်း ပြုပြီး ငိုယိုသည်အထိ စိတ်ဆင်းရဲခဲ့ကြရသည်။

ကချေသည်တစ်ဦး၏ ကပြဖျော်ဖြေမှုကြောင့် ပဟာယခေါ်ပျော် ရွှင်ဖွယ် နတ်ပြည်ရောက်လာသည်ဟု ယုံကြည်လာခဲ့သည်။ ပဟာယ ဆိုတာဟာ နတ်ပြည်မဟုတ်၊ ငရဲပြည်ဟု ဘုရားရှင်က ဟောကြားသော အခါ အယူမှားခဲ့သည်ကို ဆင်းရဲခဲ့ကြသည်။ (ဒိဋ္ဌိဗျသန)

ဤကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲမှုတွေကို ပျောက်ပျက်အောင် စွမ်းဆောင် နိုင်သည်မှာ ဤတစ်ခုတည်းသော သတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ပင် ဖြစ်သည်။

တစ်ခုတည်းသောလမ်း

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဟူသော ဤလမ်းသည် သတ္တဝါများ ကိလေ သာ စိတ်အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်စေရန် တစ်ခုတည်းသော လမ်း ကြောင်း ဖြစ်ပေသည်။

သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးဆိုသည်မှာ

- ရုပ်အပေါင်း ကိုယ်အမှုအရာတွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်မှု (ကာယာနုပဿနာ)
- အကောင်းအဆိုး ခံစားမှုတွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်မှု (ဝေဒနာနုပဿနာ)
- စိတ်ကူးကြံဆမှုတွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်မှု (စိတ္တာနုပဿနာ)

- သဘောတရားတွေ ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ရသော (ဝဗ္ဗာနု ပဿနာ)တို့ ဖြစ်သည်။

ယင်းသတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို မှတ်သိလိုရသော အာရုံလေးပါး နှင့် ခွဲခြားပြထားခြင်း ဖြစ်သည်။

တရားကိုယ်အားဖြင့် “ရှုမှတ်မှု” တစ်ပါးတည်းသော ဖြစ်ပါ သည်။

- ကိုယ်အမှုအရာဖြစ်ရင် ရှုမှတ်သည်။

- ဂဝဒနာဖြစ်ရင် ရှုမှတ်သည်။

- စိတ်အမှုအရာ စိတ်ကူးကြံစည်မှုဖြစ်ရင် ရှုမှတ်သည်။

- နှစ်သက်မှု၊ စိတ်ဆိုးမှု စသည် မြင်မှု၊ ကြားမှုစသည်

သဘော တရားတွေဖြစ်ရင် ရှုမှတ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ရှုမှတ်နေမှု တစ်ပါးသာ ဖြစ်သည်။ ယင်းကို အပ္ပမာဒ မမေ့သင့်တဲ့ သတိရားဟု ဆိုပါသည်။

လောကတွင် သတ္တဝါတွေမှာ ကိလေသာဆိုသော စိတ်အညစ် အကြေးတွေ စင်ကြယ်ရန် ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းသည် တစ်ခုတည်းသော လမ်း ဖြစ်သည်။ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာများသည် ဤသတိပဋ္ဌာန် လမ်းစဉ်ဖြင့်ပင် ကိလေသာ အညစ်အကြေးကင်းပြီး ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ ဖြစ်ကြရပါသည်။

စိတ်အညစ်အကြေးကင်းမှ ဆင်းရဲအားလုံးကင်းသည်။ သတ္တဝါ များသည် ဆင်းရဲကင်းချင်ကြသည်။ ဆင်းရဲကင်းရန် စိတ်အညစ်အကြေး ကင်းစေကြောင်း လုပ်ငန်းသည် ဤသတိပဋ္ဌာန်လမ်းစဉ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်အညစ်အကြေးတရားများ

စိတ်အညစ်အကြေးဆိုသော တရားများဟူသည်

- လောဘဆိုသော လိုချင်တပ်မက်နှစ်သက်သော တရား၊

၅၂ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ ဘိ အေ)

- ဒေါသဆိုသော စိတ်ဆိုး၊ စိတ်ပျက်သော တရား၊
- ဖောဟဆိုသော အမှတ်ကို မသိဘဲ၊ အများကို သိသော တရား (ပမြဲတာတွေကို မြဲတဲ့သဘောဖြင့် တလွဲမှားထင်နေခြင်း၊ သိနေခြင်း)၊
- ဟနဆိုသော ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီးပြီး ထောင်လွှားတတ်ကြသော တရား၊
- ဒိဋ္ဌိဆိုသော သက္ကယဒိဋ္ဌိအယူမှား တရား၊
- ဝိစိကိစ္ဆာဆိုသော ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ အကျင့်သိက္ခာနှင့် စပ်ပြီး ယုံမှားမှု တရား၊
- ထိနဆိုသော ကုသိုလ်ရေးဆိုင်ရာ၌ ထိုင်းပိုင်းပျင်းရိမှု တရား၊
- ဥဒ္ဓစ္စဆိုသော စိတ်ပျံ့လွင့်သောတရား၊
- အဟိရိကဆိုသော အကုသိုလ်ပြုရာမှ မရှက်သော တရား၊
- အနောတ္တပ္ပဆိုသော အကုသိုလ်ပြုရာမှ မကြောက်သော တရား၊

ထို့ပြင်

- သူများကောင်းစား ချမ်းသာသည်ကို မနာလိုသော (ဣဿ) တရား၊
- မိမိနှင့်ဆိုင်ရာများကို သူများနှင့် မစပ်ဆိုင်စေလိုသော (မစ္ဆရိယ)တရား၊
- ဝန်တိုမှု၊ ပြုမှု၊ ပြောမှားမိတာနှင့် စပ်ပြီးနောက် တစ်ဖန် ပူပန်ရသော (ကုက္ကုစ္စ)တရား၊

ဤတရားများသည် စိတ်အညစ်အကြေးတရားများသာ ဖြစ်ပါ

သည်။

ယင်းကိလေသာ အညစ်အကြေးထဲတွင် 'ဖောဟဆိုသော သဘောတရားသည် လောဘ၊ ဒေါသကဲ့သို့ အသိမလွယ်ပါ။ မိရိုးဖလာ

သိနေကြသည့်အတိုင်း ပြနေသော၊ အနေချမ်းသာသော၊ အသက်ရှင်နေသော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါများအနေနှင့် ထင်မြင် သိမှတ်နေသည်ကို မောဟ (အဝိဇ္ဇာ)ဟူ၍ မသိဘဲ ရှိနေကြပါသည်။

မြင်ဆဲ၊ကြားဆဲစသည်များ မရှုဖွယ်နိုင်ရာရုပ်နာမ်သဘော တရားပဲဟု မသိရှိဘဲ နေခြင်းသည် မောဟ(အဝိဇ္ဇာ)ပင် ဖြစ်သည်။ ယင်းအဝိဇ္ဇာကို ပယ်နိုင်ရန် မြင်ဆဲ၊ ကြားဆဲစသည်များ မပြတ်ရှု နေကြရပါသည်။

နောက်ဒိဋ္ဌိဆိုသော တရားသည်လည်း အသိခက်ပါသည်။ အယူမှားနေသူများသည် သူ့အတိုင်းဖြစ်နေသော သူတို့၏ အသိကို အမှန်သိ၊ အမှန်ပြင်ဟူ၍ ထင်မြင်စွဲလန်းနေပါသည်။ သို့တွက် သူတို့၏ အယူဝါဒများ မှန်သည်ဟုဆိုကာ ဝါဒပြန်နေကြပါသည်။

အယူမှန်(သမ္မဒိဋ္ဌိ)တရား

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူမှား၊ အမြင်မှား၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော (သမ္မဒိဋ္ဌိ) အယူမှန်သည် ၃ မျိုး ရှိပါသည်။

(၁) ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုသော ကံ၏ အကျိုးရှိတယ်ဟု ယုံကြည်ပြီး သိမြင်သောဉာဏ်

ဤဉာဏ်ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အရွယ်ခပ်ငယ်ငယ်ကပင် မိဘများနှင့် တရားနာ၍လည်းကောင်း၊ တရားစာပေဖတ်သဖြင့်လည်းကောင်း သိရှိနားလည် သဘောပေါက်နေကြပါသည်။

ယင်း ကံ, ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်ပြီး သိသောဉာဏ်သည် ဝိပဿနာဉာဏ်ကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင်တွေ့ပြီး သိသောသဘောမျိုး မဟုတ်ပါ။ သဒ္ဓါတရား မှုတည်ကာ ယုံကြည်မှုရှိသွားသော အသိဉာဏ်သာ ဖြစ်ပါသည်။

ယခုခေတ် အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်များကဲ့သို့ ကိုယ်တိုင်မတွေ့ရလျှင် မယုံကြည်ဘူးဟူ၍ ဆိုတတ်ကြပါသည်။ နေရာတကာတွင် ကိုယ်တိုင် တွေ့မှယုံမယ်လို့ ပြော၍မရပါ။

ဥပမာအားဖြင့် ဥရောပကိုသွားသော လေယာဉ်ပျံရှိသည်။ ယင်း လေယာဉ်ပျံစီးသွားက ဥရောပကို အမှန်ရောက်တယ်ဆိုတာကို ကိုယ်တိုင် မသွားဘူးပေမဲ့ ကြားရပါသည်။ မယုံလို့ လေယာဉ်ပျံစီးမသွားရင် ဥရောပ နိုင်ငံများသို့ မရောက်နိုင်ပါ။ ယုံ၍ စီးလိုက်သွားလျှင် ရောက်ပါမည်။

ထိုနည်းတူ အကုသိုလ်က မကောင်းကျိုးကို ပေးသည်။ ကုသိုလ် ကံက ကောင်းကျိုးကို ပေးသည်ဆိုသည်ကို ဘုရားရှင်က ကိုယ်တိုင်သိပြီး ဟောကြားထားခဲ့ပါသည်။

ယုံကြည်သင်တဲ့ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ပြီး မကောင်းမှုကို မပြုကြသော သူတော်ကောင်းများသည် ဒါနကောင်းမှုများ၊ သီလဆောက် တည်မှုများ ပြုလုပ်ကြသည့်အတွက် အပါယ်ငရဲမှ လွတ်ကြသည်။ မိမိ အလိုရှိအပ်သော လူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာများနှင့်ပြည့်စုံ ခံစားကြရ သည်။ ကျောင်းဆရာများက မိမိသိတတ်သော အတတ်ပညာကို တပည့် များအား ကရုဏာထား၍ သင်ကြားပေးသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်သည် မိမိ သိထား သော သစ္စာလေးပါး အမှန်ငှာများကို သတ္တဝါများအပေါ် မဟာ ကရုဏာတရားထား၍ ဟောကြားလမ်းညွှန်ပေးခဲ့ပါသည်။

တစ်ဖန် လောကဥပမာတွင် မကျန်းမာသူသည် ဆေးဆရာကို ပင့်၍ ကုသမှုခံယူသည်။ ဆေးဆရာက ရောဂါဝေဒနာကိုကြည့်ပြီး သင့် တော်သော ဆေးဝါးကို ပေးသည်။ 'ဆေးဆရာပေးထားသော ဆေးကို ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း စားသုံးသူသည် ရောဂါမှ ချမ်းသာရာရသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်ဟောသော တရားများကို ယုံကြည်ပြီး လိုက်နာကျင့်သုံး သွား လျှင် သိသင့်သိထိုက်သော တရားတွေကို ကိုယ်တိုင်တွေ့သိရမည် ဖြစ်ပါ သည်။

သို့အတွက် ပထမ အခြေခံအနေနှင့် ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ပြီး သိခြင်းသည် ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပါသည်။ ယုံကြည် ရုံမျှဖြင့် ပြီးပါသည်။ အထူးအားထုတ်စရာ မလိုသေးပါ။

ဤကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် သတ်မှု၊ ခိုးမှု၊ မတော်မတရားပြုမှုစသော မကောင်းမှုမှ ရှောင်ကြဉ်သည့်အတွက် သမ္မာကမ္မန္တမဂ္ဂင် ဖြစ်နေပါသည်။

လိမ်ပြောမှုစသော မကောင်းမှုကို ရှောင်ကြဉ်သည့်အတွက် သမ္မာဝါစာမဂ္ဂင် ဖြစ်နေပါသည်။

မတရားစီးပွားရှာမှုကို ရှောင်ကြဉ်သည့်အတွက် သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင် ဖြစ်နေပါသည်။

ဤမဂ္ဂင်သုံးပါးသည် သီလကျင့်စဉ်ဖြစ်ပြီး ဤသုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံ နေပါက သီလဝိသုဒ္ဓိ (ခေါ်) သီလ စင်ကြယ်မှုနှင့် ပြည့်စုံနေပါသည်။

(၂) ဈာန သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ယင်းသီလမဂ္ဂင် ပြည့်စုံပြီးနောက်တွင် စွမ်းနိုင်ပါက သမာဓိ မဂ္ဂင်နှင့် ယှဉ်တွဲဖြစ်သော ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ဖြစ်ပွားစေပါသည်။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်း (၄၀)ထဲမှ တစ်ခုခုဖြစ်သော ပထဝီကသိုဏ်း စသော အာရုံဖြစ်ဖြစ်၊ ဆံပင်မွေးညင်းစသော (၃၂)ကောဋ္ဌာသဖြစ်ဖြစ် တစ်ခုခုကို စူးစိုက်ပြီး ရှုသောအားဖြင့် ဈာန်ရအောင် အားထုတ်ရပါသည်။ ယင်းဈာန်ရပြီးဖြစ်သော အသိပညာသည် ဈာနသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပါသည်။

ဤတွင် အသိပညာက လိုရင်းမဟုတ်၊ ဈာန်သမာဓိက လိုရင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃) ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ

ယင်း စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံသည့်အရ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိကို ပြစ်ပွားစေရပါသည်။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုသည်မှာ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ကိုယ်တိုင် တွေ့ရှိပြီးဖြစ်သော ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

မဂ္ဂင်သုံးဆင့်

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုလိုသောသူသည် (၁)ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်သော ကပ္ပဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ အခြေခံပြီး သီလဝိသုဒ္ဓိ ပြည့်စုံရပါမည်။

ယင်းသည် လူဝတ်ကြောင်များအတွက် ငယ်ငယ်ထဲက ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိအမြင်ရှိလာကြ၍ ပဉ္စသီလလည်း ငယ်ငယ်ထဲက သိထားကြသည်။ အကယ်၍ စောစောက ပြည်စုံ မသိရှိ ပါက တရားဝင်ကာ သီလဆောက်တည်လိုက်ပါက ပြည့်စုံသွားပါသည်။

(၂) ဤသို့ သီလနှင့်ပြည့်စုံပြီးပါက ဈာန်ရအောင် (သို့မဟုတ်) သမာဝိမဂ္ဂင် ရအောင် အားထုတ်ရပါမည်။

ဤအလုပ်သည် အများအားဖြင့် မလွယ်ကြပါ။ သို့အတွက် သုဒ္ဓဝိပဿနာယာနိကနည်းအရ ဝိပဿနာကစ၍ ရှုမှတ်ကြရပါသည်။ ကိုယ်အတွေ့အထိကစပြီး ထင်ရှားပေါ်လာသော ရုပ်-နာမ်များကို မပြတ် ရှုနေရုံပင် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းသို့ ရှုနေစဉ် စိတ်သည် အခြားတစ်ပါးသို့ ထွက်သွားသည် များလည်း ရှိပါမည်။ ယင်းစိတ်ကူးတွေဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရပါမည်။ ဝိပဿနာသမာဝိအား ကောင်းလာသောအခါ အခြားသို့ ထွက်သော စိတ်ကူးများ မရှိတော့ပါ။ ရှုစရာ အာရုံမှာသာ ရှိမပြတ် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ယင်းအားကောင်းသော ဝိဿနာသမာဓိသည် မူလအခြေခံဖြစ်
သော သမာဓိမဂ္ဂင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

(၃)အရိယာမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေါ်လာမည်။ ထို့နောက် ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ရုပ်-
နာမ် ခွဲခြားသိသော နာမရူပ ပရိစ္ဆေဒဉာဏ်၊

- အကြောင်းနှင့်အကျိုး ပိုင်းခြားသိသော ပစ္စယပရိဂ္ဂဟဉာဏ်၊
- အဖြစ်အပျက်ကို ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့်တွေးပြီး အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ အနတ္တ
ဟူ၍ ရှုသိသော ဝိပဿနာဉာဏ်၊

ဤဉာဏ်များ အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ဝိပဿနာဉာဏ်
ရင့်သန်ပြည့်စုံလာသော အခါဝယ် နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်သော အရိယာမဂ်၊
အရိယာမဂ္ဂင် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ဤသို့ မဂ္ဂင်သုံးဆင့် အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပေါ်လာသည်ကို

“မူလ၊ ပုဗ္ဗ၊ အရိယ၊ သုံးဝမဂ္ဂင်မြတ်၊

ဖြစ်ပွားစေလျှင်၊ ဤမဂ္ဂင်၊ ပြေးဝင်နိဗ္ဗာန်ဓာတ်”

ဟူ၍ ဆိုထားပါသည်။

ဆေးကောင်းကို စားသုံးလျှင် ဆေး၏ အကျိုးကို တွေ့ရသကဲ့သို့
လည်းကောင်း၊ စားကောင်းသောက်ဖွယ်ကိုစားလျှင် ကောင်းသော အရ
သာတွေ့ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ဘုရားရှင်၏ ကိုယ်တွေ့ဖြစ်၍ ဟော
ကြားခဲ့သော သဒ္ဓိဋ္ဌိကတရားကို ကိုယ်တွေ့ကျင့်သုံးပွားများကြလျှင် ကိုယ်
တွေ့ခံစားကြရပါမည်။

ကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်သိမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သီလ
နှင့်သမာဓိ (သို့မဟုတ်) ဝိပဿနာသမာဓိကို အခြေခံပြုပြီး ရှေ့ပိုင်းမဂ်
(ပုဗ္ဗဘာဂမဂ်)ဟု ခေါ်သော ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွားပါက ရှေးဦးစွာ သောတာ
ပတ္တိမဂ်ရောက်ပြီး သက္ကာယဒိဋ္ဌိစသော အပါယ်လားရာ ကိလေသာ
အညစ်အကြေးများကို ပယ်နိုင်ပါသည်။

၅၈ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယာ ဘိ အေ)

ယင်းဝိပဿနာမဂ်ကို ဆက်လက်ပွားများ ကျင့်ကြံအားထုတ် ပါက အရဟတ္တမဂ်သို့ရောက်ပြီး ကိလေသာ အညစ်အကြေးဟူသမျှ အကုန်ပယ်နိုင်၊ ကင်းစေနိုင်၊ စင်ကြယ် စေနိုင်ပါသည်။

ဈာန် သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံလျှင် နိဝရဏ ကင်းပြီး စိတ်စင်ကြယ်မှု (စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ) ပြည့်စုံပါတော့သည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ

သက္ကာယဒိဋ္ဌိဆိုသည်မှာ

ထင်ရှားသော ရုပ်နာမ်အပေါင်းကို အတ္တကောင် (ငါကောင်)ဟူ၍ အမြင်မှား၊ အယူမှားခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

သက် = ထင်ရှားရှိသော

ကာယ = အပေါင်း

ဒိဋ္ဌိ = အမြင်မှား၊ အယူမှား

အာရုံငါးပါး၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိဖြစ်ပုံ

မြင်ဆဲခဏ၌ မျက်စိရုပ်ရှိသည်။ မြင်စရာ၊ အဆင်းရုပ်လည်း ရှိသည်။ မျက်စိ၊ မြင်စရာအဆင်သည် ရုပ်တရားများ ဖြစ်ကြသည်။ မြင်သိစိတ်ဆိုသည်မှာ အာရုံကို သိတတ်သော နာမ်တရား ဖြစ်သည်။

မြင်ဆဲခဏတွင် မျက်စိအဆင်းဆိုသော ရုပ်နှင့် မြင်သိဆိုသော နာမ်နှစ်ခုရှိသည်။ ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါးကို ပကတိလူပျားက အသက်ရှင် နေသော အတ္တကောင်၊ ငါကောင်ဟူ၍ ထင်မှတ်နေကြသည်။

ယင်းသည် အမှန်ရှိသော ရုပ်နာမ်အပေါင်းကို အတ္တကောင်၊ ငါကောင်ဟူ၍ အထင်မှားသော ဒိဋ္ဌိဖြစ်ပါသည်။

အထင်အမြင်မှားပုံမှာ

- မျက်စိနှင့် တစ်ကိုယ်လုံးကိုပင် “ငါ”ဟူ၍ ထင်မှတ်သည်။

- မြင်သိတာကိုလည်း “ငါ” ဟူ၍ ထင်မှတ်သည်။
- ကိုယ်၊ လက် စသည်ကို မြင်သောအခါ ငါ ကိုယ်ကိုမြင်သည်၊ မြင်ရတာ “ငါပဲ” ဟူ၍ ထင်မှတ်သည်။
- မျက်စိရော၊ မြင်သိတာရော၊ မြင်ရတာရော ယင်းသုံးမျိုး စလုံးကို “ငါပဲ” ဟူ၍ ထင်မှတ်သည်။

ယင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမြင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။ သူတစ်ပါးကို မြင်သောအခါတွင်လည်း ...

- လူကို မြင်သည်၊ မိန်းမကို မြင်သည်၊ ယောက်ျားကိုမြင်သည် စသည်ဖြင့် အသက်ရှင်နေသော အတ္တကောင်၊ သတ္တဝါတစ်ကောင် အနေဖြင့် ထင်မှတ်သည်။

ယင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင် ဖြစ်သည်။

- မြင်သိတာကလေးတစ်ခုကနေပြီး သိတဲ့စိတ်နှင့် တကွ တစ်ကိုယ်လုံးကို တပေါင်းတည်းပဲ “ငါ” ဟူ၍ စွဲလမ်းသွားသည်။

ယင်းသည်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင် ဖြစ်သည်။

မျက်စိအဆင်းမြင်သိမှုဆိုသော သုံးခုအပေါင်းကို ငါကောင်၊ သတ္တဝါကောင်ဟူ၍ မြင်နေခြင်းသည် အတ္တစွဲ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအစွဲစွဲနေခြင်း ဖြစ်သည်။ ပကတိ လူအများတွင် ဤအစွဲရှိနေကြပါသည်။

ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစွဲအမြင်ကို သုတမယဉာဏ်လောက်မျှဖြင့် မကင်းနိုင်ကြပါ။

မြင်တိုင်း၊ ကြားတိုင်း၊ သိတိုင်း၊ တွေ့တိုင်းမပြတ်လိုက်ပြီး ရှုသိနေသော ဘာဝနာမယဉာဏ်နှင့် ဆိုပါက အနတ္တဟူ၍ သိတိုင်း၊ သိတိုင်း ဤအတ္တစွဲ ကင်းနေပါမည်။

သို့သော် မရှုဘဲ နေပါက ဤအတ္တစွဲက ပြန်ဖြစ်လာတတ်ပါ သည်။ အရိယာမဂ်ရောက်မှသာ ဤအတ္တစွဲကလုံးဝ ကင်းရှင်းသွားပါ မည်။

ထို့အတူ

- ကြားဆဲခဏမှာလည်း နားရပ်ကြားရသော အသံရပ်နှင့် ကြားသိစိတ် ထင်ရှားရှိသည်။
- နံဆဲခဏမှာလည်း နှာခေါင်းရပ်နှင့် နံသိစိတ် ထင်ရှား ရှိသည်။
- စားသိဆဲမှာလည်း လျှာရပ်၊ စားသိအရသာရပ်နှင့် အရသာကို သိသော ဉာဏ်ရှိသည်။
- တွေ့ထိဆဲမှာလည်း တွေ့ထိစရာ ကာယပဿာဒဆိုသော အကြည်ရပ်၊ တွေ့ထိရသောရပ်နှင့် ထိသိတဲ့စိတ်ဉာဏ်လည်း ရှိသည်။

ဤသို့ ထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်များကို တပေါင်းတည်းပြုပြီး ငါ့အသက်ရှင်နေသော အကောင်ပဲဟူ၍ ထင်မှတ်စွဲလမ်းနေခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဖြစ်ပါသည်။

စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံသိဆဲမှာလည်း စိတ်ကူးစဉ်းစား ကြံစည်တိုင်း မှီရာရပ်၊ စိတ်ကူးကြံသိရသော အာရုံနှင့် စိတ်ကူးကြံသိရသော စိတ်နာမ် ထင်ရှားရှိသည်။ ယင်းထင်ရှားရှိသော ရုပ်နာမ်အပေါင်းသည် စွဲ၍ ငါစိတ်ကူးနေတယ်၊ ငါကြံနေတယ်၊ ငါသိနေတယ်ဟူ၍ ထင်မှတ်က သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင် ဖြစ်ပါသည်။

အချို့သည် ရုပ်နာမ်တရားကို နှလုံးမသွင်းဘဲ လိပ်ပြာကောင်ဟူ၍ ထင်မှတ်နေကြသည်။ လိပ်ပြာကောင်က ထွက်သွားသည်။ ဘဝသစ်ဖြစ်သောအခါ သူငယ်ကလေး ကိုယ်ထဲသို့ လိပ်ပြာကောင်ဝင်သွားသည်ဟု ထင်မှတ်နေကြသည်။ လိပ်ပြာလွင့်သွားသည် စသည် ထင်မှတ်နေကြသည်။ ယင်းသည်လည်း သက္ကာယဒိဋ္ဌိပင် ဖြစ်သည်။

သက္ကာယပယ်ရန် အရေးကြီးသည်

သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရန်လည်း အရေးကြီးပါသည်။ ဤသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်ဖို့ရန်မှာလည်း ယခု ဘုရားသာသနာအတွင်းမှာသာ ဖြစ်နိုင်

ပါသည်။ ဘုရားသာသနာအတွင်း၌ ဝိပဿနာကို ပွားစေပြီး အရိယာမဂ် ပညာဖြင့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်ပါသည်။

အခြားဒါနကုသိုလ်၊ သမထဈာန်ကုသိုလ်များသည် ဘုရား သာသနာပတွင်လည်း ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။

ယင်းတို့ကြောင့် လှူချမ်းသာ၊ နတ်ချမ်းသာ၊ ဗြဟ္မာချမ်းသာများ ခံစားနိုင်ကြပါသည်။ သို့သော် အပါယ်လေးပါးကိုမူ ထာဝရ မလွတ်နိုင် ကြသေးပါ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်မှသာ အပါယ်ဘေးမှ လွတ်နိုင်ပါမည်။

- လှံစူးနေသူသည် ဖြည်းဖြည်းနှေးနှေး နားနားနေနေ လုပ်နေ၍ မဖြစ်၊ မြင်နိုင်သမျှ မြန်အောင် ချက်ခြင်းလှံကို နှုတ်ပြီး ဆေး ကုရန် ကြောင်းကြံ ဝါယမစိုက်ရမည်။
- ခေါင်းမီးလောင်နေသောသူသည် ချက်ခြင်းပင် "ထိုမီးကို ငြိမ်း သတ်၍ အလျင်အမြန် ကြောင့်ကြံဝါယမ စိုက်နေရပါမည်။
- မိမိတို့ အသက်မည်မျှကြာအောင် အသက်ရှင်နေမယ်။
- မည်သည်နေ့ အချိန်အခါသေမယ် ဆိုသည်မှာ ကေန်ကေ မသိ နိုင်သည့်အတွက် မသေမီ အချိန်လေးအတွင်း ထိုသက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်အောင် ဝိပဿနာကို အားထုတ်ကြရလေသည်။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ (၂၀)

အယူမှားသော သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် အပါး(၂၀) ရှိပါသည်။

- ရုပ်ကို မိမိကိုယ်အားဖြင့်ရှု၏။
- မိမိကိုယ်ကို ရုပ်ရှိ၏ ဟူ၍လည်း ရှု၏။
- ပိမိဋ္ဌိမှ ရုပ်ရှိ၏ ဟူ၍ ရှု၏။
- ရုပ်၌ မိမိကိုယ်ရှိ၏ ဟူ၍ ရှု၏။

၆၂ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မာစရိယ ဘီ အေ)

ဤသို့ဖြင့်

ရူပက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ (၄)ပါး

ဝေဒနာက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ (၄)ပါး

သညာက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ (၄)ပါး

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ (၄)ပါး

ဝိညာဏက္ခန္ဓာ၌ အခြင်းအရာ (၄)ပါး

ဤနှစ်ဆယ်တို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ခန္ဓာငါးပါးကို ငါကိုယ်ဟူ၍ မှတ်ခြင်းသည် သက္ကာယဒိဋ္ဌိမည်ပါသည်။

အခန်း (၄)

လက်တွေ့ပွားပုံ နည်းရသန့်

တရားအားထုတ်ခင် အကြံကျင့်စဉ်

တရားဘာဝနာ အားထုတ်လိုကြသောသူတို့သည် ယနေ့ခေတ်တွင် (၁၀)ရက်စခန်း၊ တစ်လစခန်းစသည် အချိန်ကိုက်ဖွင့်သော တရားစခန်းများ၊ အမြဲထာဝရ ဖွင့်ထားသော မဟာစည်၊ မိုးကုတ်စသော ဓမ္မရိပ်သာများတို့၌ အလွယ်တကူပင် လေ့လာအားထုတ်နိုင်ကြပါသည်။

သာသနာသုံးရပ် နေလို ယလို ထွန်းကားနေသော မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပရိယတ်၊ ပဋိပတ်လုပ်ငန်းများသည် တိုးတက်ထွန်းကားလျက် ရှိသည်။ အနောက်နိုင်ငံသားများသည် ပဋိပတ်လုပ်ငန်းကို အထူးစိတ်ဝင်စားကြပြီး မြန်မာနိုင်ငံတွင်းသို့ ဝင်လာမစဲ တသဲသဲဖြင့် လာရောက် အားထုတ်နေကြသည်ကို ဝမ်းမြောက်ဖွယ် တွေ့နေရပါသည်။

သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားကို အားထုတ်လိုကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းသည် တရားအားထုတ်ရာ၌ တရားစခန်းမဝင်ခင် ရှေးဦးစွာ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရမည့် လုပ်ငန်းများ၊ ကျင့်ကြံနေထိုင်ဆောက်တည် ရမည့် လုပ်ငန်းများကို သိထားကြရန် လိုအပ်မည်ဟု ထင်ပါသည်။

ဘုရားရှင်က တရား၏ရှေ့အဖို့၌ ကျင့်အပ်သော ကျင့်စဉ်များဟူသော ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒါတရား (၁၄)ပါးကို မေတ္တာသုတ်တွင် ဟောကြားထားသည်ကို တွေ့ပါသည်။

ထိုရှေ့အဖို့ ကျင့်အပ်သော ကျင့်စဉ်တရားများကို ဦးစွာကျင့်ကြံမှု ရှိမှသာလျှင် မိမိပွားများအားထုတ်အပ်သော တရားဘာဝနာ၏ အရသာကို ခံစားရရှိမည် ဖြစ်ပါသည်။

ယင်းပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒါတရားဟူသည်မှာ

(၁) သက္ကောစ = လုံ့လစွမ်းရည်နှင့် ပြည့်စုံရမည်။

လောကဝယ် အကျိုးဖြစ်ထွန်းလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ချက်မရှိသူ၊ မကျန်းမာသူ၊ ပျင်းရိသူ၊ ဉာဏ်ပညာမဲ့သူများသည် ဉာဏ်ဖြင့်လုပ်ကိုင်ရမည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်ရန် ဝန်လေးတတ်ကြသည်။

လုပ်ကိုင်လျှင် ပြီးမြောက်အောင် စွမ်းနိုင်လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ချက်ရှိသူ၊ ကျန်းမာသန်စွမ်းသူ၊ ဝီရိယရှိသူ၊ ဉာဏ်ပညာရှိသူများသာ ထိုလုပ်ငန်းများကို လုပ်ကိုင်တတ်ကြပေသည်။ မိမိပျော်ပွန်းသော ပန်းတိုင်သို့ရောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ကြလေသည်။

တရားဝေ အားထုတ်မှုအရာတွင်လည်း ထိုနည်းတူစွာပင် ရတနာသုံးပါး၌ ယုံကြည်မှုအားကောင်းသူ၊ မိမိတောင့်တသော တရားကို ဖြစ်တွေ့သည်အထိ အားထုတ်ရန် လုံ့လဝီရိယ စွမ်းဆောင်ရည်ရှိသူဖြစ်ရန် အထူးလိုအပ်ပါသည်။

(၂) ဥဇုစ = ဖြောင့်မတ်သူ ဖြစ်ပါသည်။

(၃) သုဥဇုစ = အလွန်ဖြောင့်မတ်သူ ဖြစ်ရမည်။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း၊ လှည့်ဖြားခြင်း ရှိသူများအဖို့ သူတစ်ပါးအပေါ်မေတ္တာစသော ဗြဟ္မစိုရ်တရားများ ထားနိုင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။ ထိုအခါ မိမိ၏ လုပ်ကိုင်ပြောဆိုကြံစည်မှုတို့၌ အမြဲအကုသိုလ်အညစ်အကြေးများ တင်ရှိနေမည် ဖြစ်လေသည်။

ဥပမာဆိုသော ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော ပိတ်စပေါ်၌ ပန်းချီရုပ်များ ရေးခြယ်လျှင် တောက်ပပေါ်လွင်သကဲ့သို့ ကောင်းမြတ်သန့်စင်သော ကုသိုလ်တရားများသည်လည်း ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော လုပ်ကိုင်ပြောဆို ကြံမည်မှု(ကုသိုလ်တရား) ရှိသည့်သာ မြစ္စာတည်မည် ဖြစ်ပါသည်။ သို့အတွက် တရားအားထုတ်လိုသောသူသည် ကိုယ်မှု၊ နှုတ်မှု၊ စိတ်ပူများ အထူးဖြောင့်မတ်သူ ဖြစ်ရပါမည်။

(၄) သုဝဇောစ = ဆုံးမလွယ်သူ ဖြစ်ရမည်။

ဆိုဆုံးမခက်သူသည် ဤအမှုကို မပြုသင့်ဟု ပြောဆိုဆုံးမလျှင် သင် မြင်သလား။ ကြားသလား စသည်ဖြင့် မချေမငံ ပြန်လှန် နှုတ်ထိုး တတ်သည်။ ပြန်လှန်မပြောသည့်တိုင် အလေးဂရုမထားဘဲ နေတတ် သည်။ စကားကို လက်ခံသော်လည်း မကျင့်ဘဲနေတတ်သည်။ ဤသူ့ကို ဆုံးမခက်သူဟု ဆိုပါသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား တရားရရေးနှင့် အလှမ်း ဝေးကွာလှပါသည်။

ဆိုဆုံးမလွယ်သူမှာ ယင်းသို့မဟုတ်။ တစ်စုံတစ်ယောက်ဆုံးမခဲ့ လျှင်လည်းကား အလွန်ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ လက်ခံတတ်ကြသည်။ နောင်လည်း မသင့်တော်တာရှိက ဆုံးမပေးရန် ပန်ကြားတတ်ကြသည်။ ဆိုဆုံးမသည်ကို ဆိုဆုံးမသည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံတတ်ကြသည်။ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကား တရားထူးရရန် အလွန်နီးကပ်သူများ ဖြစ်ရမည်။

(၅) မုဒုစ = နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသူ ဖြစ်ရမည်။

ဤနူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်းသည် ကြမ်းတမ်းခြင်း၏ ဆန့်ကျင် ဘက် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်း သဘောမျိုး မဟုတ်ပေ။ ခက်ထန်တင်းမာ ခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်း ဖြစ်သည်။

ဤနူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်းဟူသည်မှာ သဒ္ဓါတရားရှိခြင်း၊ ပျင်းရိမှု မရှိခြင်းကိုပင် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်းဟု ဆိုလိုပါသည်။ ယင်းသို့ မရှိပါက ခက်ထန်ခြင်း၊ ကြမ်းတမ်းခြင်း၊ တင်းမာခြင်း ရှိသည်ဟု ဆိုရပါမည်။

သဒ္ဒါတရားရှိသူမှာ တရားအားထုတ်ရန် ဝီရိယအားကြီးသည့် အတွက် တရားသို့ လိုက်လျောပါသွားအောင် နူးညံ့ပျော့ပျောင်း နေတတ် ပေသည်။

(၆) အနုတိမာနီစ = မာန်မာန မရှိသူ ဖြစ်ရမည်။

အမျိုးဂုဏ်ကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဓနဥစ္စာဂုဏ်ကြောင့် လည်း ကောင်း၊ သူတစ်ပါးအပေါ်၌ မထိမဲ့မြင်ပြုခြင်းမျိုး ဖြစ်သည်။ မာန်မာန ရှိသူသည် သူတစ်ပါးအပေါ် ပိမိနှင့် မတူမတန် သဘောထားကာ အဖက် မလုပ်၊ အရောမဝင်ဘဲ ဂုဏ်တင်ကာ နေတတ်ကြသည်။

မာန်မာနကင်းသူမှာ ကြီးသူကိုရှိသေ၊ ရွယ်သူကိုလေးစား၊ ငယ် သူကိုသနားဟူသော စိတ်ဓါတ်ရှိပြီး အရာရာကို သည်းခံနိုင်သော စိတ်ရှိ သူများ၊ ခွင့်လွှတ်တတ်သော မေတ္တာစိတ်ရှိသူများ ဖြစ်ကြသည်။

(၇) သန္တုဿကောစ = ရောင့်ရဲတတ်သူ ဖြစ်ရမည်။

တရားအားထုတ်လိုသောသူသည် ရသမျှ၊ ရှိသမျှ၊ ဖြစ်သမျှနှင့် ကျေနပ်တင်းတိမ်မှု ရှိရမည်ဖြစ်သည်။ ထိုသို့ မရှိသူမှာ ရှာဖွေရ၊ ကြောင့် ကြစိုက်ရသဖြင့် ဗျာပါဒများရခြင်း၊ ရှာမရလျှင် စိတ်မချမ်းမသာဖြစ်ရခြင်း စသည်တို့ ဖြစ်တတ်သည်။ ရသမျှ၊ ဖြစ်သမျှ၊ ရှိသမျှနှင့် ကျေနပ်တင်းတိမ် မှု ရှိသူများသည် ပစ္စည်းအသုံးအဆောင်ကြောင့် ဗျာပါဒများ မရဘဲ မိမိ တရားအားထုတ်မှု လုပ်ငန်းကို စိတ်ချမ်းသာစွာ လုပ်ကိုင်နိုင်လေသည်။

(၈) သုဘရောစ = မွေးမြူလွယ်သူ ဖြစ်ရမည်။

မိမိဘဝ ပိမိရပ်တည်နေသူဖြစ်က ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုး သည်ဖြစ်စေ၊ မိမိမှာရှိသမျှနှင့် ကျေနပ်တင်းတိမ်မှုရှိရန် လိုအပ်သည်။ သူတစ်ပါးထံ ပိုဆီအားထားသူဖြစ်က သူပေးသမျှ ကျွေးသမျှကို ရောင့်ရဲနေ ထိုင်တတ်သူ ဖြစ်ရပါမည်။ တရားအားထုတ်လိုသူသည် အစားအသောက် အနေအထိုင် ဂျိုးများ၍ မရပါ။ ဖြစ်သလို၊ ကြုံသလို နေထိုင် စားသောက် နိုင်သူ ဖြစ်ရပါမည်။

(၉) အပွက်စွာစ = အပွက်စွနည်းပါးမှု ဖြစ်ရမည်။

တရားအားထုတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးက တရားအလုပ်မှတစ်ပါး အခြားအလုပ်များ မရှိစေရန် လိုအပ်ပါသည်။ အပွက်စွသစ်၌ ပျော်မွေ့နေတတ်ခြင်း၊ စကားများမှု၌ ပျော်မွေ့နေတတ်ခြင်း၊ အပေါင်းအသင်းတို့၌ ပျော်မွေ့နေတတ်ခြင်း၊ အများအကျိုး သယ်ပိုးဆောင်ရွက်နေခြင်း စသည်တို့ မရှိဘဲ တရားအာရုံ တစ်ခုတည်းသော အလုပ်ရှိရန် လိုအပ်ပါသည်။

(၁၀) သလ္လဟုကဝုတ္တိစ = ပေါ့ပါးသော အသက်မွေးမှု ရှိရမည်။

မိမိ၌ ရှိသင့်ရှိထိုက်သော အသုံးအဆောင်ထက် ပိုမိုနေလျှင် သိမ်းရဆည်းရနှင့် ကိစ္စတွေများလှပါသည်။ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးများ သယ်နေရသလို ဖြစ်တတ်သည်။ တရားအားထုတ်ရာ၌လည်း ထိုအတူပင် မိမိ၌ လုံလောက်ရုံမျှသော အသုံးအဆောင်အတွက် ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုး ဖြစ်ရမည်။

ဥပမာ - ငှက်သည် တောင်ပံနှစ်ခုဖြင့် လိုရာခရီးသို့ ရောက်အောင် ပျံသွားနိုင်သကဲ့သို့ တရားအားထုတ်သူသည် ပရိက္ခရာ ရှစ်ပါးဖြင့်သာ မိမိကျင့်ကြံအားထုတ်သော တရားစခန်းသို့ရောက်အောင် သွားနိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။

(၁၁) သန္တိန္ဒြိယောစ = ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိသူဖြစ်ရမည်။

ဣန္ဒြေဆိုသည်မှာ မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဟူသော တရားများဖြစ်၍ ယင်းတရားများငြိမ်းအောင် ထိန်းထားနိုင်ရန် ဖြစ်သည်။ မနှစ်သက်ဖွယ် အာရုံများနှင့်တွေ့သော် ဒေါသမဖြစ်အောင် စောင့်စည်းရမည် ဖြစ်ပါသည်။

(၁၂) နိပကောစ = ရင့်ကျက်သော ပညာရှိသူ ဖြစ်ရမည်။

တရားအားထုတ်သူသည် လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံရပါမည်။ ဥပမာ - မေတ္တာဘာဝနာကို ပွားများမည်ဆိုပါက မေတ္တာဘာဝနာနှင့် ပတ်သက်သော တရားများကို သေချာစွာသိရှိ နားလည်ထား

ရပါမည်။ ကိုယ်တိုင်မသင်ကြား မသိရှိသော် သိရှိသူက သင်ကြားပြသ သည်ကို ကောင်းစွာသဘောပေါက် နားလည်ထားပါသည်။

(၁၃) အပ္ပဂစ္ဆောစ = ကိုယ်နှုတ်နှလုံးချောမွေ့သူ ဖြစ်ရမည်။

သွား၊ လာ၊ ပြော၊ ဆို ကြံစည်မှု စသည်တို့၌ သိမ်မွေ့နူးညံ့ရန် လိုပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံးတို့ကို ရိုင်းပျမှု မရှိ စေဘဲ သိမ်မွေ့ယဉ်ကျေးစွာ ထားတတ်ရမည်။

ယင်းသို့ မထားပါက ကာမဝိတက်၊ ပျာပါဒဝိတက်၊ ဝိဟိသ ဝိတက်တရားများ ပေါ်လာတတ်သည်။

(၁၄) ကုလေသွာ နနဂိဒ္ဒေါ = အမျိုးတို့၌ တွယ်တာမှု မရှိသူ ဖြစ်ရမည်။

ဆွေမျိုးသားချင်း၊ ဒါယကာ စသည်တို့၌ တွယ်တာမှုကင်းရမည်။ ငါ့ဆွေ၊ ငါ့မျိုး၊ ငါ့တကာ စသည်ဖြင့် စွဲလမ်းနေပါက ထိုသူအဖို့ တရား အားထုတ်၍ရမည်မဟုတ်ပေ။ သို့သော် ပစ္စည်းလေးပါး ဒါယကာတို့ အပေါ်၌ မေတ္တာထားနိုင်ခွင့်ရှိသည်။

ဤတရားတို့ကား တရားအားထုတ်သူ ရှေးဦးစွာထားရှိရမည့် ကျင့်စဉ်တရား ၁၄ ပါး ဖြစ်ပါသည်။ ဤတရား ၁၄ ပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီး တရားကာဝနာ ကျင့်ကြံပွားများမည် ဆိုပါက မိမိအားထုတ်သော တရား ၏ အထွတ်အထိပ်သို့ မုချမသွေ ရောက်ကြပေမည်သာ။

တရားမထိုင်မီ မေတ္တာပို့ခြင်းအကျိုး

ကြောင့်ကြမှု (ပလိဗောဓ)ကို ဖြတ်တောက်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ယူအပ်၊ အားထုတ်အပ်ပါသည်။

ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းတွင်

၁။ သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်း

၂။ ပါရိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌာန်းဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိရာ မေတ္တာနှင့် မရဏနုဿတိ အသုဘ သညာ ကမ္မဋ္ဌာန်းများသည် သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်း မည်ပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဦးစွာ စည်းပိုင်းခြား၍ အပိုင်းခြားအတွင်း၌ တည်ရှိသော တရားထိုင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ကောင်း၊ နတ်တို့အားလည်းကောင်း၊ ရပ်ရွာအစိုးရသူတို့အားလည်း ကောင်း၊ ထိုရပ်ရွာရှိလူတို့ကို အစပြု၍ အလုံးစုံသော သတ္တဝါ အားလုံးတို့၌ မေတ္တာကို ပွားများရပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အတူနေ ပုဂ္ဂိုလ်များကို မေတ္တာပွားများခြင်းကြောင့် အတူနေသူတို့၏ နူးညံ့သော စိတ်ရှိသည်အ ဖြစ်ကို ဖြစ်စေပါသည်။ ထိုသို့ ဖြစ်စေသည်ရှိသော် ထိုကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်း သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ချမ်းသာသော ပေါင်းဖက်ခြင်းရှိမည် ဖြစ်သည်။

အပိုင်းအခြားအတွင်း၌ ရှိကြသော နတ်တို့ကို မေတ္တာပွားများ ခြင်းကြောင့် နူးညံ့စိတ်ရှိကြကုန်သော နတ်တို့သည် တရားနှင့်ယှဉ်သော စောင့်ရှောက်ခြင်းကို ကောင်းစွာစီရင် စောင့်ရှောက်ကြသည်။

မိမိကျက်စားရာ မိမိဆွမ်းခံရွာကို အစိုးရသောသူ၌ မေတ္တာ ပွားများခြင်းကြောင့် နူးညံ့သော စိတ်အစဉ်ရှိကြကုန်သော အစိုးရသော သူတို့သည် တရားနှင့်ယှဉ်သော စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့် ကောင်းစွာ စောင့် ရှောက်ကြသည်။

မိမိနေရာအရပ် ဆွမ်းခံရွာရှိလူတို့၌ မေတ္တာပွားများခြင်းကြောင့် ထိုလူတို့သည် ကြည်ညိုသောစိတ် ရှိကြလိမ့်မည်။ ကြည်ညိုကြ၍ ထိုလူ တို့သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော သူတို့၌ နှိပ်စက်မှု၊ နှောင့်ယှက်မှု၊ ရန် ပြုမှုတို့ကို မပြုတော့ချေ။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၌ မေတ္တာပွားများခြင်းကြောင့် မချွတ် သေရမည်ဟု ကြံစည်သောသူသည် မအပ်စပ်သော ရှာမှီးခြင်းကိုပယ်၍ အထပ်ထပ်ပွားများသဖြင့် ထိတ်လန့်သော (သံဝေဂ) ရှိရကား ကောင်းမှု၌ နောက်မဆုတ်သော အသက်မွေးမှု ရရှိတတ်လေသည်။

အသုဘသညာကို ပွားများခြင်းကြောင့် နတ်စည်းစိမ်ချမ်းသာ ကိုပင် တပ်မက်ခြင်း တဏှာမဖြစ်တော့ချေ။

သို့အတွက် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဤကမ္မဋ္ဌာန်း သုံးပါးသည် ဤမျှကျေးဇူးများသောကြောင့်လည်းကောင်း၊ အလိုရှိ အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းဘာဝိနာ အားထုတ်ပွားများခြင်းအမှုနှင့် နီးစပ်သော အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ယင်းကမ္မဋ္ဌာန်းတို့ကို သဗ္ဗတ္ထက ကမ္မဋ္ဌာန်းဟု ခေါ်ဆိုပါသည်။

အာကာသကသိုဏ်း၊ အာလောကကသိုဏ်းမှတစ်ပါး ကျန် ကသိုဏ်းရှစ်ပါး၊ အသုဘ (၁၀)ပါး၊ အနုဿတိ (၁၀)ပါး၊ ဗြဟ္မဝိဟာရ (၄)ပါး၊ အာဟာရပဋိကုလာသညာ (၁)ပါး စုစုပေါင်း (၃၈)ပါးသည် အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား အမြဲဆောင်အပ်သောကြောင့် ပါရိဟာရိယ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်ပါသည်။

ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းအားထုတ်သည့် ရှိရမည့်အင်္ဂါငါးပါး

ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းအားထုတ်သူသည် အောက်ပါ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံရပါမည်။

- ၁။ ရတနာသုံးပါးကို မကုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း။
- ၂။ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းအားထုတ်ရန် လုံလောက်သော ကျန်းမာ ရေးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
- ၃။ ဟန်ဆောင်မှု၊ လှည့်ပတ်မှု၊ မရှိခြင်း၊
- ၄။ အကုသိုလ်တရားများ ပယ်ရှား၍ ကုသိုလ်တရားများ တိုးပွား စေရန် ထက်သန်သော လုံ့လဝီရိယရှိခြင်း၊
- ၅။ ဝိပဿနာဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊

အထက်ပါ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံပြီး ဉာဏ်ပညာထက်မြက်သူ ဖြစ်လျှင် နေ့ချင်းညချင်း မဂ်၊ ဖိုလ် တရားထူးကို ရရှိနိုင်ပါသည်။

ဉာဏ်ပညာ အလယ်အလတ်ရှိသော သူသည် နှစ်ရက်၊ သုံးရက်၊ လေးရက်၊ ငါးရက်၊ ခြောက်ရက်မျှ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မဂ် ဖိုလ်တရားထူးကို ခံစားသိရှိနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဉာဏ်လေးသူဖြစ်လျှင်ကား ခုနှစ်ရက်မျှ အားထုတ်ခြင်းဖြင့် မဂ် ဖိုလ်တရားထူးများကို ရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ဈာန် မဂ်ဖိုလ် မရနိုင်သူ (၅)ဦး

ဤအခန်းတွင် ပြဆိုထားသော သမထ၊ဝိပဿနာ ရှုပွားနည်း အတိုင်း ကြိုးစားအားထုတ်ပါက အားထုတ်မှုနှင့် လျော်ညီစွာ ထိုက်တန်သော တရားထူးများကို ရရှိခံစားရမည်ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင် လက်ရှိဘဝ၌ မည်မျှပင် ကြိုးစားအားထုတ်စေကာမူ ဈာန် မဂ် ဖိုလ်ရရေးအတွက် လုံးဝ မျှော်လင့်ချက်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ရှိနေသေးသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှာ

- ၁။ ကံကြီးထိုက်သူ (ကမ္မန္တရာယ်)
 - ၂။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသူ (ကိလေသန္တရာယ်)
 - ၃။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသူနှင့် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသူ (ဝိပါကန္တရာယ်)
 - ၄။ အရိယာကို ကဲ့ရဲ့စွပ်စွဲသူ (အရိယူပဝါဒန္တရာယ်)
 - ၅။ မြတ်စွာဘုရား ပညတ်ထားသော သိက္ခာပုဒ်များကို ကျူးလွန်သူ(အာဏာဝိတိက္ကမန္တရာယ်)တို့ ဖြစ်သည်။
- ၁။ ဤ၌ အမိရင်းသတ်ကံ၊ အဘရင်းသတ်ကံ၊ ရဟန္တာကိုသတ်ကံ၊ ဘုရားရှင်အားသွေးစိမ်းတည်အောင် ပြုသောကံ၊ သံဃာကို သင်းခွဲသောကံ ဟူသော ကံကြီး(၅)ပါးနှင့် ဘိက္ခုနီမကို ကာမကျူးလွန်ပျက်ဆီးမှုကံများသည် အလွန်ကြီးလေးသော အကုသိုလ်ကံများ ဖြစ်ကြ၏။ ထိုအကုသိုလ်များသည် ကျူးလွန်သူများအတွက် ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားထူးများကို မရရှိနိုင်တော့ချေ။ အထူးသဖြင့် အနန္တရိယကံကြီးထိုက်သူသည်

ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားထူး မရရှိရုံသာမက နောက်ဘဝ၌ အဆင့်မြင့် (သုဂတိ ဘုံဘဝ) သို့လည်း ရောက်ခွင့်မရှိ။ အပါယ်ငရဲသို့သာ ကေန ကျရောက်ရမည်ဖြစ်၏။ ဘိက္ခုနီမကို ကာမကျူးလွန်သူကား ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားထူးများကို မရနိုင်သော်လည်း ယခုဘဝ၌ ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်ပါက သုဂတိဘဝများသို့ ရောက်ရှိနိုင်ပေသည်။ (ယခုအခါ မြတ်စွာဘုရား သက်တော်ထင်ရှား မရှိတော့သဖြင့် လည်းကောင်း၊ ဘိက္ခုနီမ များလည်း မရှိတော့သဖြင့် လည်းကောင်း ပြတ်စွာဘုရားကို သွေးစိမ်းတည်အောင်ပြုသော (လောဟိတုပ္ပါဒက) ကံနှင့် ဘိက္ခုနီမကို ကာမကျူးလွန်သော (ဘိက္ခုနီဒုသက)ကံများ သင့်ရောက်ဖွယ် မရှိတော့ချေ။)

၂။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟူသည် ကိလေသာဆယ်ပါးတွင် ပါဝင်သော ဒိဋ္ဌိပင်ဖြစ်၏။ အဇိတ၊ မက္ခလိဂေါသာလ၊ ပုရာဏကဿပ ဆရာကြီးများ၏ အယူဝါဒများသည် မြက်စွာဘုရားရှင်တို့ ချေချွတ်၍ မရလောက်အောင် ခိုင်ပြဲသောကြောင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများပင် ဖြစ်၏။

ထိုဆရာကြီးသုံးယောက်အနက် အဇိတမည်သော ဆရာကြီးက နောက်ဘဝမရှိ။ သေလျှင်ဘဝပြတ်၏။ (ဥစ္ဆေဒအယူ) ကောင်းမှု၊ မကောင်းမှု ပြုလုပ်ခြင်းအတွက် ကောင်းကျိုးဆိုးပြစ်မရှိ (နတ္ထိကအယူ) စသည်ဖြင့် အယူရှိ၏။ မက္ခလိဂေါသာလသည် အကြောင်းနှစ်ပါးလုံးကို ပယ်သော (အဟေတုက) အယူရှိသူဖြစ်၏။ ပုရာဏကဿပသည်ကား ကောင်းကံ မကောင်းကံများကို ပြုလုပ်သော်လည်း ပြုလုပ်ရာမရောက် စသည်ဖြင့် အကြောင်းကံကိုပယ်သော (အကိရိယ) အယူရှိသူ ဖြစ်၏။ အချုပ်အားဖြင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ အယူဝါဒ သုံးမျိုးစလုံးသည် ကံနှင့် ကံ၏ အကျိုးကို ပယ်သောဝါဒများပင် ဖြစ်ကြသည်။

ထိုဆရာကြီးတို့၏ အယူဝါဒများကို တော်ရုံသင့်ရုံ ယူဆနေရုံမျှ ဖြင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဖြစ်နိုင်သော်လည်း လေးလေးနက်နက် လက်ခံယုံကြည်ခြင်း၊ ကြံစည်တွေးခေါ်ခြင်း၊ အထပ်ထပ်လေ့လာအားထုတ်ခြင်း

ပြုသဖြင့် နောက်ဆုံး၌ အခိုင်အမာ စွဲမြဲစွာ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ချက်ချ လိုက်မိသည်နှင့်တပြိုင်နက် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူ ဖြစ်လေတော့၏။ တစ်နည်းဆိုရပါလျှင် ထိုအယူဝါဒကို လက်ခံကျင့်သုံးသူသည် သေလွန် သည့်အခါ အပါယ်ငရဲ၌ မလွဲမှချ ကျရောက်ရလေ၏။ ထိုသို့ ငရဲ၌ အကျိုးပေးမြဲဖြစ်သောကြောင့်လည်း ဖော်ပြပါအယူကို နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟု ခေါ်လေသည်။

ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူသည် စျာန်၊ မင်္ဂ၊ ဖိုလ်၊ တရား ထူးများကို မရနိုင်သည့်အပြင် သေလွန်သည့်အခါ အဝိစိငရဲသို့ ကျရောက် ပြီး ထိုအဝိစိသက်တမ်းနှင့်အမျှ ဆင်းရဲဒုက္ခများ ခံစားရလေသည်။ ဤကံသည် အနန္တရိယ ကံကြီးငါးပါးတွင် အပြစ်ကြီးလေးဆုံးဖြစ်သော သံဃဘောဒက ကံကြီးထက်ပင် ပိုမိုအပြစ်ကြီးလေ၏။ အကယ်၍ ကမ္ဘာ ပျက်ခဲ့လျှင် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ သတ္တဝါမှန်သမျှသည် ဗြဟ္မာဘုံ (ဝေဟပိလ် ဘုံ)သို့ ရောက်ရှိနေထိုင် ကြရ၏။ ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ကံကြီးထိုက်သူမှာပူ ကမ္ဘာကြီးနှင့်တကွ ယင်း ကျရောက်နေသည် မဟာအဝိစိငရဲကြီးပါ ပျက်စီးသွားသော်လည်း ကျွတ်လွတ်ခွင့်မရဘဲ ပျက်စီးသော ကမ္ဘာကြီး၏ အပြင်ဘက်ရှိ ဟင်းလင်း ပြင် ကမ္ဘာပျက်ဘေးလွတ်ရာ စကြဝဠာ တစ်နေ ရာသို့ ပြောင်းရွှေ့လျက် ဆက်လက်ဒုက္ခ ခံစားရလေသည်။ (အံ၊ ၄၊ ၁၊ ၃၇၂)

၃။ အဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်စိတ်နှင့် ဒွိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ဝိပါက်စိတ် များသည်လည်း စျာန်၊ မင်္ဂ၊ ဖိုလ်တရားထူးများကို မရရှိအောင် အန္တရာယ် ပြုတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းစိတ်များကို ဝိပါကန္တရာယ်ဟု ခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ လောက၌ “မျိုးစေ့မပုန် ပင်မသန်၊ ပူးတံငုံကင်း အသီးဖျင်း၏” ဟု ဆိုရိုးစကားရှိသည့်အတိုင်း ထိုစိတ်များနှင့် ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့က ညံ့သည် အတွက် လက်ရှိဘဝ၌ စျာန်၊ မင်္ဂ၊ ဖိုလ် တရားထူးရရှိရေးအတွက် လုံးဝမျှော်လင့်ချက် မရှိကြပေ။ သို့သော် ဤဘဝ၌ သမထ၊ဝိပဿနာ

တရားများကို ကျင့်ကြံပါမူကား နောက်ဘဝ၌ အဆင့်မြင့် ဘုံဘဝများသို့ ရောက်ရှိပြီး ထိုဘုံဘဝမှာ တရားထူးများကို ကျင့်ကြံ ရရှိနိုင်ကြပေသည်။

၄။ ယုတ်မာပြစ်မှားလိုသော စိတ်မျိုးဖြင့် အရိယာမှန်းသိသည် ဖြစ်စေ၊ မသိသည်ဖြစ်စေ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်အား မဟုတ်မဟာရား စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ လျှင်လည်း ထိုသို့ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့သည့်အပြစ်က ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားထူး များ ရရှိအောင် အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်။ ထိုအပြစ်ကို အရိယူပဝါ အန္တရာယ်ဟု ခေါ်၏။ ဤကံကား ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်ကိုသာမက သုဂတိဘုံ ဘဝကို မရရှိအောင်လည်း အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်။ အရိယာမဟုတ် သော်လည်း ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်ကြံနေထိုင်သော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြစ်မှားမိလျှင် အရိယာကို ပြစ်မှားသော ကံနီးပါး အပြစ်ကြီးလေးလှ သည်။ သို့ဖြစ်၍ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်နှင့် သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်များအား မပြစ် မှားမိစေရန် အထူးသတိ ရှိအပ်ပေသည်။ ဤ၌ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်ထံ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ ထိုပြစ်မှားမိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်သေဆုံးသွားလျှင် ထိုသူအား ရည်မှန်း၍ သွားရောက် ဝန်ချတောင်းပန်ပါက အပြစ်ကင်းလွတ်ပြီး ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားထူးများကိုလည်း ရရှိခွင့်ရှိပေသည်။

၅။ ဖြတ်စွာဘုရားရှင်သည် ရဟန်းယောက်ျားနှင့် ရဟန်းမိန်းမများ လိုက်နာကျင့်သုံးရန်အတွက် သိက္ခာပုဒ် (ဝိနည်းဥပဒေ)များကို သတ်မှတ် ပြဋ္ဌာန်းထား၏။ ထိုသိက္ခာပုဒ်များကို တမင်လွန်ကျူးလိုစိတ်ဖြင့် လွန်ကျူး ခြင်းသည် ဖြတ်စွာဘုရား၏အာဏာ (အာဏာပါတိဇီမာန်တော်)ကို ပစ်ပယ်ရာရောက်၏။ ထိုသို့ လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် ဝိနည်းအပြစ် (အာပတ်) သင့်သည်။ ထိုအာပတ်များကို အလေးအပေါ့ (ဂရုကလဟုက) အာပတ် အလိုက်ငြိမ်းအောင် မကုစားသမျှ ကာလပတ်လုံး သမထ၊ ဝိပဿနာတရားများကို ကြိုးစားအားထုတ်သော်လည်း ဈာန်၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားထူးများကို မရရှိနိုင်သည့်အပြင် သေဆုံးသောအခါတွင်လည်း

သုဂတိဘုံဘဝများကို ရရှိနိုင်မည်ပဟုတ်။ အာပတ်တန်းလန်းနှင့် သေဆုံး သွားပါက အပါယ်သို့ မုချကျရောက်ရမည် ဖြစ်၏။

ဖော်ပြပါ အန္တရာယ်(၅)မျိုးသည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ စွာနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တရားထူးများနှင့် တမလွန်ဘဝ၌ သုဂတိဘုံဘဝများသို့ မရရှိနိုင် အောင် တားဆီးနှောင့်ယှက်တတ်သဖြင့် လောကီ လောကုတ္တရာ ချမ်းသာ သုခများ ဆုံးရှုံးနစ်ရ၏။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအန္တရာယ်(၅)မျိုးမှ ကင်းလွတ်အောင် အထူးကြိုးစား ရှောင်ရှားသင့်ကြသည်။ ထိုအန္တရာယ် များမှ ရှောင်ရှားနိုင် ရေးမှာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ ကြည်လင်သော အသိအမြင်မျိုးရှိမှသာ ဖြစ်နိုင်မည်။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ရခြင်းသည် အလွန် တန်ဖိုးရှိသော ဘဝရတနာကို ပိုင်ဆိုင်ရရှိခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

သမထ အားထုတ်ပုံ

သမထကမ္မဋ္ဌာန်းလေးဆယ်တို့တွင် ပထဝီကသိုဏ်းကို အား ထုတ်လိုသောသူသည် ပထဝီမြေပြင်ဝိုင်းကို ဖြစ်စေ၊ ပြုလုပ်ထားသော မြေပုံသဏ္ဍာန်ကသိုဏ်းဝန်းကို ဖြစ်စေ မျက်စိဖြင့်ကြည့်ရှုလျက် မြေ-မြေ-မြေ-ဟု အဖန်ဟု နှလုံးသွင်းနေရသည်။

ဤသို့ နှလုံးသွင်းဖန်များသောအခါ ထိုကသိုဏ်းနိမိတ်သည် မျက်စိမှိတ်ထားသော်လည်း မျက်စိဖွင့်၍ ကြည့်နေဘိသကဲ့သို့ပင် ထင်ရှား ပေါ်နေပေလိမ့်မည်။ ဤသို့ ပေါ်နေသည်ကို ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ဟု ခေါ်သည်။

ဤဥဂ္ဂဟနိမိတ်ထင်နေလျှင် အလိုရှိရာအရပ်သို့ သွားရောက် လျက်

- ထိုင်ရင်းဖြစ်စေ၊
- ရပ်ရင်းဖြစ်စေ၊
- သွားရင်းဖြစ်စေ၊

ထိုဥက္ကဋ္ဌဟန်နိမိတ် အာရုံကိုသာလျှင် မြေ-မြေ-မြေ ဟူ၍ စိတ်ဖြင့် အမြဲမပြတ် နှလုံးသွင်းနေရပါသည်။

ဤသို့ နှလုံးသွင်းနေစဉ် စိတ်သည် တခြားတစ်ပါးသို့လည်း ထွက်၍ သွားတတ်ပါသည်။

- စိတ်အကြိုက် အာရုံတွေကိုလည်း ကြံစည်နေတတ်ပါသည်။ (ကာပစ္စန္ဒနိဝရဏ)
- စိတ်ပျက်စိတ်ဆိုးလျက်လည်း ကြံစည်နေတတ်ပါသည်။ (ဗျာပါဒနိဝရဏ)
- အားထုတ်ရသည်၌ လျော့ရဲရဲဖြစ်ကာ စိတ်ထိုင်မှိုင်းပျင်းရိ၍ လည်း နေတတ်ပါသည်။ (ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏ)
- စိတ်ပတည်ငြိမ်ဘဲ ယုံလွင့်၍လည်း နေတတ်ပါသည်။ (ဥဒ္ဓစ္စနိဝရဏ)
- ပြုမှား ပြောမှားခဲ့သည်ကို ပြန်လည်စဉ်းစားလျက် စိတ်ပူပန်၍လည်း နေတတ်ပါသည်။ (ကုက္ကုစ္စနိဝရဏ)
- အားထုတ်ဆဲတရားလုပ်ငန်းအပေါ်၌ မှန်ကန်ပါမည်လော၊ အကျိုးရှိမှ ရှိပါမည်လော၊ တရားထူးကို ရနိုင်ပါမည်လောဟု စသည်ဖြင့် စဉ်းစားဝေဖန်၍လည်း နေတတ်ပါသည်။ (ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏ)

ဤနိဝရဏစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် ထိုအာရုံများကို ဆက်လက်၍ စိတ်မကူးရပါ။ ဖြတ်ပြီး စိတ်ကို မူလကသိုဏ်းအာရုံ၌သာ စူးစိုက်ထားလျက် မြေ-မြေ-မြေဟူ၍ အမြဲမပြတ် နှလုံးသွင်းနေရပါသည်။ အကယ်၍ ကသိုဏ်းအာရုံပျောက်သွားလျှင် ပထဝီကသိုဏ်းဝန်းရှိရာ ဌာနသို့သွား၍ ပျက်စိဖြင့် ကြည့်ရှုလျက် တစ်ဖန်ထင်မြဲ ထင်ပေါ်လာအောင် နှလုံးသွင်းရပါသည်။ ဥက္ကဋ္ဌဟန်နိမိတ်ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် အလိုရှိရာ အရပ်၌ နေထိုင်လျက် ရှေးနည်းအတိုင်းမပြတ် နှလုံးသွင်းနေရပါမည်။

နှလုံးသွင်းဖန်များသောအခါ ထိုကသိုဏ်းပန်းသည် မူလကနှင့် မတူဘဲ အရောင်အဆင်းနှင့်တကွ အလွန်သန့်ရှင်းကြည်လင်စွာ ထင်ပေါ်လာ၏။ ယင်းကို ပဋိဘာဂနိမိတ် ဟုခေါ်သည်။

ထိုအခါဝယ် စိတ်သည်လည်း ကာမစ္ဆန္ဒစသော နိဝရဏတို့မှ ကင်းစင်၏။ ထိုပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံ၌သာလျှင် စူးစိုက်တည်ငြိမ်လျက် မပြတ်ဖြစ်နေ၏။

ထိုသို့ တည်ငြိမ်စွာ ဖြစ်နေသည်ကို ဥပစာရသမာဓိ ဟု ခေါ်သည်။

ဥပစာရသမာဓိဖြင့် ပဋိဘာဂနိမိတ်အာရုံကို မပြတ်နှလုံးသွင်းနေမှုကား စိတ်သည် ထိုကသိုဏ်း ပဋိဘာဂနိမိတ် အာရုံထဲ၌ သက်ဝင် နေဘိသကဲ့သို့ တည်ငြိမ်လျက် ဖြစ်နေသည်။

ယင်းကို အပ္ပနာသမာဓိ ဟု ခေါ်သည်။

ထို အပ္ပနာသမာဓိသည် ပထမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန်၊ စတုတ္ထဈာန်ဟူ၍ (၄)ပါး ရှိသည်။

ပထမဈာန်၌

- အာရုံကို ကြံစည်ခြင်း (ဝိတက်)
- အာရုံကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်ခြင်း (ဝိစာရ)
- အာရုံ၌ နှစ်သိမ့်အားရခြင်း (ပီတိ)
- စိတ်ရွှင်လန်း ချမ်းသာခြင်း (သုခ)
- တစ်ခုတည်းသော အာရုံ၌သာ စိတ်တည်ငြိမ်နေခြင်း (ဧကဂ္ဂတာ) ဟူသော ဈာန်အင်္ဂါငါးပါး ထင်းရှားရှိပါသည်။

ပထမဈာန်ကို ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဈာန်၌ ပါဝင်သော ဝိတက်၊ ဝိစာရတို့ကို အပြစ်မြင်၍ လွန်မြောက်အောင် အားထုတ်သဖြင့် ဒုတိယဈာန်ကို ရ၏။

၇၈ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစိုဖ ဘိဒေ)

ထိုစဉ်မှာ ပီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာဟူသော စာအုပ်အင်္ဂါ (၃) ပါး ထင်ရှား၏။

ပီတိကို အပြစ်ပြင်၍ လွန်မြောက်အောင် အားထုတ်သဖြင့် တတိယစာအုပ်ကို ရ၏။ ထိုစဉ်မှာ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ စာအုပ်အင်္ဂါ (၂)ပါး ထင်ရှား၏။

ထိုသုခကို အပြစ်ပြင်သဖြင့် လွန်မြောက်အောင် အားထုတ် သဖြင့် စတုတ္ထကို ရ၏။

ထိုစဉ်မှာ စိတ်မရွှင်မညှိုး၊ အလယ်အလတ်ဘာသာ ဥပေက္ခာ နှင့် ဧကဂ္ဂတာဟူသော စာအုပ်အင်္ဂါ (၂)ပါး ထင်ရှား၏။

(ကြွင်းသော ကသိုဏ်း (၉)ပါး၌လည်း ဤသို့ပင် အားထုတ် ရသည်)

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်း

အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုလိုသောသူသည် သူသေကောင်စသည် တို့ကို မျက်စိဖြင့်ကြည့်၍

“ဖူးဖူးရောင်သော သူသေကောင်” ဟု အဖန်ဖန်နှလုံးသွင်း ရပါသည်။ (ပထဝီရှုပုံနှင့်တူပါသည်။)

ဤအသုဘ ကမ္မဋ္ဌာန်းသည် ပထမစာအုပ်သာ ရနိုင်ပါသည်။

အနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း

အနုဿတိကမ္မဋ္ဌာန်း (၁၀)ပါးတို့၏ ပွားများပုံမှာ ပထဝီက သိုဏ်း အတိုင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

အနုဿတိ (၁၀)ပါးတွင် ကာယဂတာသတိသည် ပထမစာအုပ် သာ ရနိုင်ပါသည်။

- ဗုဒ္ဓါနုဿတိမှ မရဏာနုဿတိ
- အာဟာရေပဋိကုလသညာ
- စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်

ဤကမ္မဋ္ဌာန်း (၁၀) ပါးသည် ဥပစာရ သမာဓိမျှသာ ရနိုင်ပါသည်။

ဗြဟ္မဝိဟာရကမ္မဋ္ဌာန်း

မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို ပွားက အောက်စျာန်သုံးပါးသာ ရပါသည်။

တတိယစျာန်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဥပေက္ခာကိုပွားစေလျှင် စတုတ္ထစျာန်ကို ရပါသည်။

အရပ္ပကမ္မဋ္ဌာန်း

ကသိုဏ်းတို့၌ စျာန်လေးပါးရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အရပ္ပကမ္မဋ္ဌာန်းလေးပါးကို အစဉ်အတိုင်းအားထုတ်သွားလျှင် အရပ္ပစျာန် လေးပါးကို ရပါသည်။

ပုဂ္ဂိုလ်စရိုက်နှင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်သင့်ပုံ

၁။ ရာဂစရိုက်အားကြီးသောသူဖြစ်ပါက အသုဘ(၁၀)ပါး၊ ကာယဂတာဿတိ

၂။ ဒေါသစရိုက်ကြီးသောသူဖြစ်ပါက အပ္ပမညာလေးပါး၊ နီလာ၊ ပီတ၊ လောဟီတ၊ သြဒါတ

၃။ မောဟနှင့် ဝိတက်စရိုက်ကြီးသောသူဖြစ်ပါက အာနုပါနုဿတိ

၄။ သဒ္ဓါစရိုက်ကြီးသောသူဖြစ်ပါက ဗုဒ္ဓ၊ ဓမ္မ၊ သံဃာ၊ သီလာ

စာဂ၊ ဒေဝတာနုဿတိများ

၅။ ပညာ(ဗုဒ္ဓိ)စရိုက်ကြီးသောသူဖြစ်ပါက မရဏာနုဿတိ၊ ဥပသဟာနုဿတိ၊ သညာဝဝတ္တာန်

၆။ စရိုက်(၆)ပါးနှင့် လျောက်ပတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ဖြစ်ပါက ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အာလောက၊ အာကာသ ကသိုဏ်း များ၊ အရပ္ပ (၄) ပါး စသည်တို့ကို အားထုတ်သင့်ပါသည်။

ဝိပဿနာ အဓိပ္ပာယ်

ဤလောကတွင် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အရာဝတ္ထုဟူ၍ မရှိ။ ရုပ်၊ နာမ်သာ ရှိသည်။ ယင်းရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ စသည်ဖြင့် ထူးထူးခြားခြား ရှုမြင်တတ်သော ဉာဏ်ပညာကို ဝိပဿနာဟု ခေါ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်အမြင်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကား ရုပ်နှင့်နာမ် ပေါင်းစပ်နေသော သတ္တဝါများကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟု ကွဲကွဲပြားပြား မမြင်ဘဲ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ စသည်ဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ရုပ်ကလာပ် အပေါင်းအစုဖြစ်သော အရာဝတ္ထုတို့ကိုလည်း အိမ်၊ ကျောင်း၊ ဇရပ်၊ သစ်ပင်၊ တောတောင်စသည်ဖြင့်ဖြစ်စေ ထင်မြင် တတ်ကြသည်။ ထိုအရာတို့ကို မြ၏ (နိစ္စ)။ ချမ်းသာ၏ (သုခ)။ ကိုယ်ပိုင်ဖြစ်၏ (အတ္တ)။ ကောင်း၏ (သုဘ) ဟုလည်း ထင်မြင် တတ်ကြသည်။ ဤအမြင်ကား ပုထုဇဉ်တို့ ထင်မြင်လေ့ရှိသော သာမန် များဖြစ်၏။ ဝိပဿနာဉာဏ်ကား ထိုသာမန်အမြင်ထက် ထူးခြားပြီး လူ၊ နတ်စသော သက်ရှိသတ္တဝါများနှင့် သစ်ပင်၊ တောတောင် အစရှိသော သက်မဲ့အရာဝတ္ထုတို့သည် ရုပ်နှင့် နာမ်သာ ဖြစ်၏။ အမြဲမရှိ (အနိစ္စ)၊ ဆင်းရဲ၏ (ဒုက္ခ)၊ အစိုးမရ (အနတ္တ)၊ မတင့်တယ် (အသုဘ)ဟု နက်နက်နဲနဲ သိမြင်နိုင်သည်။ ထိုသို့ သိမြင်နိုင်သော ဉာဏ်ပညာကိုပင် ဝိပဿနာဟုခေါ်ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာအားထုတ်နည်း

ဝိပဿနာကို အားထုတ်လိုသောသူသည်

- သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌ ရုပ်နှင့်နာမ် နှစ်မျိုးရှိသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
- ထိုရုပ်နာမ်တရားတို့မှာလည်း ဆိုင်ရာအကြောင်းအရာတို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်ဟူ၍ လည်းကောင်း၊
- ခဏမစဲ ဖြစ်ပျက်နေသောကြောင့် မမြဲသောတရား၊ ဆင်းရဲသောတရား၊ အတ္တအသက်ကောင်မဟုတ်သော တရားမျှသာဟူ၍ လည်းကောင်း။

အကျဉ်းအားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အကျယ်အားဖြင့်ဖြစ်စေ ကြားနာမှတ်သားဖူးသော သုတမယဉာဏ်နှင့်ပြည့်စုံပြီး ဖြစ်ရပါမည်။

ဤသို့ ပြည့်စုံသောသူသည် သမထတွင် ရရှိထားသော ဈာန်သမာဓိကို ရှေးဦးစွာ ဝင်စား၍ (ဝါ) မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်စေ၍ ထိုဈာန်ကိုပင်စ၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။

ထိုနောက် ဒွါရခြောက်ပါးတွင် ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်လာသော

- မြင်မှု
- ကြားမှု
- နံမှု
- စားမှု
- ထိမှု
- သိမှု စသည်တို့ကို သူဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတိုင်း မပြတ်ရှုမှတ် ရပါသည်။

ဤသို့ ရှုပါများ၍ ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းလာလျှင် နိုင်နင်းနေသော ထိုဈာန်ကိုပင် ပြန်၍ ဝင်စားရပါသည်။ ၁၅-မိနစ်၊ မိနစ်-၃၀ စသည်ဖြင့် အဝိဋ္ဌာန် ပိုင်းခြားထားသော အချိန်စေ့၍ ဈာန်မှထသောအခါ ထိုဈာန်ကို

ပင်စ၍ ရှုပြီးလျှင် ဒွါရ (၆)ပါး၌ ပေါ်လာသမျှကို ရှေးနည်း အတိုင်းပင် မပြတ် ရှုသွားရပါမည်။

ကိုယ်စိတ်ပင်ပန်းလာပြန်လျှင် စျာန်ကို ပြန်ဝင်စား၍ စျာန်မှ ထသောအခါ ရှုမြဲပင် ရှုရပါသည်။

ဝိပဿနာ သမာဓိအား ရှိလာသောအခါ၌မူကား ကိုယ်စိတ် ပင်ပန်းခြင်း မရှိတော့ပါ။ နေ့ရော ည၌ပါ မပြတ်မစဲ ရှုမြဲရှုသွားနိုင်ပါ သည်။

ထိုအခါတွင် ရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်း ရုပ်နာမ်နှစ်ပါးတည်း တွဲလျက်တွဲ လျက် ဖြစ်နေသည်ကို အလိုလိုပင် ထင်ရှားသိသာ လာပါလိမ့်မည်။

- အကြောင်းအကျိုး ဆက်စပ်လျက် ရှိနေသည်ကိုလည်း ထင်ရှား သိသာ လာပါလိမ့်မည်။
- ရှုမြဲတိုင်း၊ ရှုချက်တိုင်းမှာ ပေါ်လာသော အာရုံရော၊ ရှုသည့် စိတ်ရော ကုန်ဆုံးပျောက်ကွယ်သွားကိုချည်း တွေ့ရသောကြောင့် မမြဲဟူ၍လည်း သိမြင်သဘောကျလာလိမ့်မည်။ နှစ်သက်သာ ယာဖွယ်၊ အားကိုး ဖွယ်မရှိသော ဆင်းရဲခြင်းဟူ၍လည်း သိမြင် သဘောကျလာလိမ့်မည်။
- အတ္တမဟုတ်၊ အသက်ကောင်မဟုတ်၊ ဝိညာဉ်ကောင်မဟုတ်ဟူ ငသာ သဘောအတိုင်း ဖြစ်ပျက်နေသော သဘောတရားချည်း ဟူ၍ သိမြင်သဘောကျပါလိမ့်မည်။

ဤအနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတို့ကို ကြားနာသိမှတ်ဖူးသော အခါတွင် မင်္ဂလာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ယင်ရှား တွေ့မြင်လာရပါတော့သည်။

ဤသည်မှာ သမထယာနိက လမ်းစဉ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အားထုတ်ပုံအားထုတ်နည်း ဖြစ်ပါသည်။

ဝိပဿနာ ယာနိကရှုပုံ

ရုပ် နာမ်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောတို့ကို ကြားနာသိမှတ် ဖူးသောသူသည် သမထကို မထူထောင်တော့ဘဲ ဝိပဿနာသက်သက် ကိုသာ အားထုတ်နိုင်ပါသည်။ စိတ်တည်ငြိမ်ရာအရပ်ချဉ်းကပ်ပြီး ကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထိုင်ကာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ် နာမ် တရားတို့ကို မြင်တိုင်း မြင်တိုင်း မပြတ်ရှုနေရပါမည်။

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာငါးပါး

- မြင်ခိုက်
- ကြားခိုက်
- နံသိခိုက်
- စားသိခိုက်
- ထိသိခိုက်

- ကြံသိခိုက်ဟူသော ဤခဏ(၆)ပါး၌ ထင်ရှားတွေ့ရသော တရားကိုရှုခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

မြင်ခိုက်၌ မြင်ရသော အဆင်းကိုလည်းကောင်း၊ မြင်ရာဌာန မျက်စိရုပ်ကိုလည်းကောင်း ထင်ရှားတွေ့ရသည်။ ယင်းတို့မှာ ရုပ်ခန္ဓာ တရားမျှသာ ဖြစ်သည်။

- နှစ်သက်သာယာဖွယ်လည်း မဟုတ်ကုန်၊
- အတ္တအသက်ကောင်၊ ငါကောင်လည်း မဟုတ်၊

သို့သော် ယင်းတို့ကို မြင်တိုင်းမြင်တိုင်း မရှုမိသော သူတို့မှာ “ချက်ခြင်းပင် ပျောက်ပျောက်သွားသည်၊ မမြဲဘူး” ဟူ၍ မသိကြ။

“ခဏမစဲဖြစ်ပြီး၊ ခဏမဆဲ ပျက်ပျက်နေသည်၊ ဆင်းရဲခြင်း” ဟူ၍ မသိကြ။

“အတ္တမဟုတ်၊ အသက်ကောင်မဟုတ် သို့သဘောအတိုင်းသူ ဖြစ်ပျက်နေသော အနတ္တသဘောတရားမျှသာ” ဟူ၍လည်း မသိကြ။

ထို့မကြောင့် ထိုပြင်ရသော အဆင်းနှင့် မျက်စိတို့ကို နှစ်သက် သာယာလျက်လည်း စွဲလမ်းကြသည်။ အတ္တကောင်၊ အသက်ကောင်၊ ငါကောင်ဟု ထင်မှတ်လျက်လည်း စွဲလမ်းကြသည်။

ဤသို့ သာယာထင်မှတ်လျက် စွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် ထို အဆင်းရှပ်နှင့် မျက်စိတို့ကို ရုပ်ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟု ခေါ်ပါသည်။

ယင်းအပြင်

- အာရုံကို သိမြင်ခြင်း (စက္ခုဝိညာဏ်)
- ခံစားခြင်း (ဝေဒနာ)
- မှတ်သားခြင်း (သညာ)
- ပြင်ရအောင် အားထုတ်ခြင်း (သင်္ခါရ)ဟူသော အသိနာမ် တရားစုများကိုလည်း ထိုမြင်ခိုက်ခဏပင် ထင်ရှားစွာ တွေ့ရသည်။

ယင်းတို့မှာလည်း နာမ်ခန္ဓာတရားစုမျှသာ ဖြစ်သည်။

- နှစ်သက်သာယာဖွယ်လည်း မဟုတ်၊
- အတ္တကောင်၊ အသက်ကောင်၊ ငါကောင်လည်းမဟုတ်၊ သို့သော် ၎င်းတို့ကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မရှုမိသော သူတို့မှာ
- ပပြုဟူ၍ လည်းကောင်း၊
- ဆင်းရဲဟူ၍ လည်းကောင်း၊
- အနတ္တဟူ၍ လည်းကောင်း၊

ပသိသောကြောင့် နှစ်သက်သာယာလျက် စွဲလမ်းကြသည်။

- ငါကပင် ဖြစ်သည်၊
- ငါကပင် ခံစားသည်၊
- ငါကပင် မှတ်သားသည်၊
- ငါကပင် စူးစိုက်ကြည့်သည်ဟု အတ္တကောင်၊ အသက်ကောင်၊ ငါကောင်ဟု ထင်မှတ်စွဲလမ်း၏။

ဤသို့ သာယာထင်မှတ်လျက် စွဲလမ်းအပ်သောကြောင့် သို့နာမ် တရားစုကိုလည်း -

- ဝိညာဏ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
- ဝေဒနာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
- သညာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ
- သင်္ခါရ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူ၍ ခေါ်ရပါသည်။

ဤသည်မှာ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်လိုက်၌ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားပုံ ဖြစ်ပါသည်။

- နားဖြင့် အသံကို ကြားလိုက်
- နှာခေါင်းဖြင့် အနံ့ကို နံသိလိုက်
- လျှာဖြင့် အရသာကို စားသိလိုက်
- ကိုယ်ဖြင့် အတွေ့အထိကို ဟိသိလိုက်
- ဝိညာဏ်ဖြင့် သဘောအာရုံကို ကြံသိလိုက်တို့၌လည်း ဥပါဒါ နက္ခန္ဓာငါးပါး ရုပ်နာမ်တရားတို့ ထင်ရှားပုံသည် အထက်ပါ နည်းတူပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ခဏ (၆)ပါး၊ ဌာန (၆)ရပ်လုံး၌ ရုပ်၊ နာမ် တရားတို့ ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်နေသော်လည်း အားထုတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုသို့ ဖြစ်ပေါ် တိုင်းသော ရုပ်၊ နာမ်တို့ကို ဖြစ်ပေါ်စဉ်အတိုင်း လိုက်၍ရှုရန် မစွမ်းနိုင်ပါ။

ဝိပဿနာဟူသည်မှာ အထူးထင်ရှားရာက စ၍ ရှုရပါသည်။ သို့အတွက် ရုပ်နှင့်နာမ် နှစ်မျိုးတို့တွင် သာ၍ ထင်ရှားသော ရုပ်ကစ၍ ရှုရပါသည်။

ထိုရုပ်တို့တွင်လည်း မြင်ရ၊ ကြားရ၊ နံသိရ၊ စားသိရသော ဥပါဒါရုပ်တို့ထက် တွေ့ထိရသော ဘူတရုပ်တို့က သာ၍ ထင်ရှားသည်။ တို့ကြောင့် ကိုယ်ထဲ၌ တွေ့ထိရသော ရုပ်ကိုစ၍ ရှုရပါသည်။

အထူးထင်ရှားသော တွေ့ထိရပ်ကို ရှုရန်အတွက် ထိုင်နေသော တကိုယ်လုံးကို သတိနှင့်စိုက်၍ “ထိုင်သည် ထိုင်သည်” ဟု မပြတ်ရှုနေရ ပါသည်။ ထိုသို့ ရှုနေရင်း တင်ပါးကဖြစ်စေ၊ ခြေထောက်ကဖြစ်စေ တစ်နေရာရာမှ တွေ့ထိမှုကိုလည်း တွေ့လာရလိမ့်မည်။

ထိုအခါ ထိုတွေ့ထိမှုနှင့်တွဲ၍ “ထိုင်သည်၊ ထိသည်၊ ထိုင်သည်၊ ထိသည်” ဟု ထိုင်နေသော ကိုယ်ထဲမှာတလှည့် ထိနေသော နေရာမှာ တလှည့်မပြတ် ရှုမှတ်နေရပါမည်။

ထိုင်သည် ထသည်ကို မှတ်ရ ရှုရခက်လျှင် ဂင်လေထွက်လေ ထိခိုက်ရာ၌ စူးစိုက်၍ ထိသည်ဟု ဤသို့လည်း ရှုမှတ်နိုင်သည်။

သို့မဟုတ်က အသက်ရှုတိုင်း ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌ ဖောင်းခြင်း၊ ပိန်ခြင်း၊ တောင့်တင်းလှုပ်ရှားလျက် တွေ့ထိရသော ရပ်ကိုလည်း ရှုနိုင်ပါ သည်။

ရှုပုံ၊ ရှုနည်းမှာ ရှေးဦးစွာ စိတ်သတိကို ဝမ်းဗိုက်ထဲ၌ စူးစိုက် ထားပါ။ ဖောင်းတက်လာလိုက်၊ ပိန်ကျသွားလိုက်နှင့် တောင့်တင်းလှုပ်ရှား လျက် ဗိုက်ထဲ၌ တွေ့ထိမှုများ မပြတ်ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရပါမည်။

အသက်အောင့်ထားခြင်း၊ မြန်မြန်ရှုခြင်း၊ ပြင်းပြင်းရှုခြင်းမျိုးကို မပြုရပါ။ ပကတိ ရှုနေကျအတိုင်း မှန်မှန်သာ ရှုရပါမည်။

- ဖောင်းထက်လာခိုက်မှာ ဖောင်းသည်ဟု ရှုပါ။ တရွေ့ချင်းဖောင်း တက်လာသည်ကို အစမှအဆုံးတိုင်အောင် အစဉ်မပြတ် သိ လျက် ရှိပါစေ။
- ပိန်ကျခိုက်မှာလည်း ပိန်သည်ဟု ရှုပါ။ တရွေ့ချင်း ပိန်ကျသွား သည်ကို အစမှအဆုံးတိုင်အောင် အစဉ်မပြတ်သိလျက် ရှိပါ စေ။

- ဖောင်းတိုင်း၊ ပိန်တိုင်း၊ ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်ဟု မပြတ်ရှုမှတ်
နေရပါမည်။ ယင်းတို့ကို နှုတ်က ရွတ်ဆိုနေရန် မဟုတ်ပါ။
စိတ်ကသာလျှင် အမည်တပ်၍ ရှုရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအမည်မှာလည်း လိုရင်းမဟုတ်ပါ။ ကိုယ်ထဲ၌ တကယ်ဖြစ်
ပေါ်လာသော တောင့်တင်းလှုပ်ရှား တွေ့ထိမှုစသည်ကို သိခြင်းကသာ
လိုရင်းဖြစ်ပါသည်။ သို့သော် အမည်မပါဘဲ စိတ်သက်သက်ဖြင့် ရှုနေလျှင်

- အာရုံနှင့် ' စိတ်ကောင်းကောင်းမကပ်ခြင်း၊
- အသီးသီးပိုင်းခြား၍ မသိခြင်း၊
- ဝီရိယလျော့လျော့သွားခြင်းစသော အပြစ်များ ဖြစ်တတ်
ပါသည်။ သို့တွက် စိတ်ဖြင့် အမည်တပ်၍ ရှုရန်ညွှန်ကြား
ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ဖောင်းပိန်မှတ်နေစဉ်ပင် စိတ်သည် ကခြားတစ်ပါးအာရုံ
များဆီသို့ လွတ်ထွက်သွားပါမည်။ ထိုစိတ်များကိုလည်း သူဖြစ်သည့်
အတိုင်း ရှုရပါမည်။

- တခြားသို့ ထွက်သွားသည်ဟုထင်လျှင် စိတ်ကိုထွက်သည်ဟု
မှတ်ပါ။
- ကြံသည်ဟုထင်လျှင် ကြံသည်ဟု ရှုမှတ်ပါ။
- စဉ်းစားသည်ဟုထင်လျှင် စဉ်းစားသည်ဟု ရှုမှတ်ပါ။
- လိုချင်လျှင် လိုချင်သည်ဟု မှတ်ပါ။
- နှစ်သက်လျှင် နှစ်သက်သည်ဟု မှတ်ပါ။
- စိတ်ဆိုးလျှင် စိတ်ဆိုးသည်ဟု မှတ်ပါ။
- စိတ်ပျက်လျှင် စိတ်ပျက်သည်ဟု မှတ်ပါ။
- ပျော်လျှင်ပျော်သည်ဟု မှတ်ပါ။
- ဝမ်းသာလျှင် ဝမ်းသာသည်ဟု မှတ်ပါ။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုစိတ်ပျောက်သွားသည်အထိ ဆင့်ကာ ဆင့်ကာ မှတ်ရှုရပါသည်။ ထိုစိတ်ပျောက်သွားသည်အခါ မူလမှတ်ရှုသော ဖောင်းပိန် သို့မဟုတ် ဝင်လေထွက်လေကို ပြန်မှတ်ရှုပါ။

ကိုယ်ခန္ဓာထဲ၌ ပူမှု၊ နာကျင်ကိုက်ခဲမှုများ ပေါ်လာပါက ထိုပေါ် လာမှုကိုပင် မှတ်ရှုပါ။ ပျောက်သွားလျှင် မူလဖောင်းပိန် သို့မဟုတ် ဝင်လေထွက်လေကို ပြန်မှတ်ရှုပါ။

သို့ရာတွင် ညောင်းမှု၊ ပူမှု၊ ပြင်းထန်လှသဖြင့် အလွန်မခံသာ သောအခါမှာ လက်၊ ခြေ၊ ကိုယ် အနေအထားကို ပြောင်းလဲပြုပြင် ပေးရပါသည်။ လှုပ်ရှားပြုပြင်ပေးသော ကိုယ်အမှုအရာကို စူးစိုက်၍ “ကွေးသည်၊ ဆန့်သည်၊ လှုပ်သည်၊ ရွှေ့သည်၊ ကြွသည်၊ ချသည်” စ သည်ဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတိုင်း မပြတ်လိုက်၍ ရှုမှတ်သွားရပါမည်။

ထိုအမှုအရာ ပြီးဆုံးသွားလျှင် မူလ ဖောင်းပိန် သို့မဟုတ် ဝင်လေထွက်လေကိုသာ ပြန်မှတ်ရှုရပါမည်။

တစ်စုံတစ်ရာကို ကြည့်မိလျှင်လည်း ကြည့်သည်မြင်သည်ဟု မှတ်ရှုပါ။

မကြည့်ဘဲ အလိုလိုမြင်လျှင်လည်း မြင်သည်ဟု မှတ်ရှုပါ။ ပြီးလျှင် ဖောင်းပိန် သို့မဟုတ် ဝင်လေထွက်လေကို ပြန်မှတ်ရှုရပါမည်။

ထိုင်ရာမှ ထသောအခါ၊ ရပ်သောအခါ၊ လှဲချသောအခါ စသည် တို့၌လည်း ပြုလုပ်တိုင်းသော ကိုယ်အမှုအရာများကို စေ့စေ့စပ်စပ် ရှု၍သာ ပြုလုပ်ရပါမည်။

ပေါ်ရာပေါ်ရာကို အလွယ်တကူ ရှုနိုင်သောအခါ၌ကား ပင်တိုင် ထားသော ဖောင်မှု၊ ပိန်မှ(သို့မဟုတ်)ထွက်လေ၊ ဝင်လေ မှတ်ရှုမှုတို့ကို ပင် တိုင်ထားရှုရန် မလိုတော့ပါ။ မြင်တိုင်း၊ ကြားသော၊ နံတိုင်း စသည် ပေါ်လာသမျှကို ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ရှုသွားရပါသည်။

ဤနည်းဖြင့် မပြတ်ရှုနေလျှင် သမာဓိဉာဏ်အား ရှိလာပြီး

တစ်စက္ကန့်အတွင်းမှပင် စိတ်အကြိမ်ပေါင်း ပည့်ပျ ဖြစ်ပျက်နေသည်ကို ကိုယ်တိုင်ပင် တွေ့သိလာရပါတော့သည်။

သို့သော် ရှုခါစ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ထိုမျှလျင်မြန်စွာ မသိနိုင်သေးပေ။ ဤအရာ၌ စာတတ်ခါစ ပုဂ္ဂိုလ် စာဖတ်မှုနှင့် ဧကတတ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်စားဖတ်မှု မတူညီသကဲ့သို့ သဘောပင် ဖြစ်သည်။

ဝိပဿနာမဂ္ဂင် ကိုယ်တွေ့ပွားနည်း

တရားထိုင်မည့်သူသည် ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ တင်ပလ္လင်ခေတ္တ ဖြစ်စေ၊ ကြာရှည်စွာထိုင်နိုင်မည့် အခြားနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ထိုင်ပါ။ အထက် ပိုင်းကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာထားပါ။

- လက်နှစ်ဖက်ကို ကပ်ထားပါ။
- စိတ်ကို မပြန့်နိုင်ရန် မျက်စိကို မှိတ်ထားပါ။
- ဝမ်းပိုက်(သို့မဟုတ်)နှာသီးဝမှာ စိတ်ကို ပို့ထားပါ။
- ပိုက်ဖောင်းတက်လာတာကို ဖောင်းတယ်ဟူ၍ မှတ်ပါ။
- ပိန်ကျသွားတာကို ပိန်တယ်ဟူ၍ မှတ်ပါ။
(ပါးစပ်က ဆိုနေရန် မလိုပါ။ စိတ်က မှတ်နေရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။)
- ဖောင်းအစက ဖောင်းအဆုံးထိ သိလိုက်သွားရပါမည်။
- ပိန်အစက ပိန်အဆုံးထိ သိလိုက်သွားရပါမည်။
- ယင်းအချိန် စိတ်ထွက်သွားပါက ယင်းစိတ်ကို မှတ်ပါ။
ပြီးလျှင် ဖောင်းပိန်ကို ပြန်မှတ်ပါ။
- ကိုယ်ထဲက ညောင်းတာ၊ ပူတာ၊ နာတာ၊ ကိုက်တာ ပေါ်မည်။ ယင်းကို စူးစိုက်ပြီး ညောင်းတယ်စသည်ဖြင့် မှတ်ပါ။ သုံးလေးငါး ချက်မှတ်ပြီးလျှင် ဖောင်း ပိန် ပြန်မှတ်ပါ။

- အသံကြားလျှင် ကြားတယ်မှတ်ပါ။ ပြီးလျှင် ဖောင်းပိန် ပြန်မှတ်ပါ။

တစ်မိနစ်အတွင်းမှာ အသက်ရှူ အနှေးအပြေလိုက်ပြီး မှတ်ချက်ပေါင်း သုံးလေးငါးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်အထိ ရနိုင်ပါသည်။ အမှတ်တစ်မှတ်အတွင်းမှာ မဂ္ဂင် (၈) ပါး ပါသွားပါသည်။

- မှတ်မိအောင် ကြောင့်ကြစိုက်ပေးသည်က သမ္မာဝါယမ
- အမှတ်ရတာက သမ္မာသတိ
- မှတ်မိသော အာရုံမှာ ကပ်ကနဲကပ်ကနဲ တည်တည်သွားသည်က ဝိပဿနာခဏီကသမာဓိ (ဤသုံးပါးသည် သမ္မာဝိပဿင် ပည်ပါသည်)

- မှတ်မိသော အာရုံကို အမှန်အတိုင်းသိသည်က သမ္မာဒိဋ္ဌိ (ရှုကာစ သဟဝိအားမရှိသေးခင် အမှန်အတိုင်းသိပါက များစွာ မယင်ရှားသေးချေ။ သို့သော် ရုပ်နာမ်တို့၏ လက္ခဏာရသ ပစ္စုပဋ္ဌာန်ဆိုသည်များကို သိသင့်သလောက် သိသွားပါသည်)

- သမာဓိအားရှိလာသောအခါ
- ရုပ်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိလာသည်။
- အကြောင်းအကျိုးကို ပိုင်းခြားသိလာသည်။
- အဖြစ်အပျက် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဘောများကို လက်နှင့် ဟိုင်ကြည့်ရာသကဲ့သို့ အယင်အရှား သိသိသွားသည်။

ဤကဲ့သို့ သိသိသွားခြင်းသည် အမှန်အတိုင်း သိမြင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ အမှန်အတိုင်းသိအောင် အာရုံပေါ်တင်ပေးသကဲ့သို့ စိတ်ဦးညွတ်ပေးသည်က သမ္မာသင်္ကာပွ ဤနှစ်ပါးသည် ပညာမဂ္ဂင်များ ဖြစ်ကြသည်။

ဤနှစ်ပါးနှင့် သဟဝိမဂ္ဂင် (၃)ပါးပေါင်း၍ရသော မဂ္ဂင် (၅)ပါးကို ကာရကမဂ္ဂင် (အလုပ်သမားမဂ္ဂင်) ဟူ၍ ခေါ်သည်။

- သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ မဂ္ဂင်(၃)ပါးသည် ဘီလဆောက်တည်ကတည်းက ပြည့်စုံနေပါသည်။

တရားရှုမှတ်နေစဉ်မှာလည်း ပြည့်စုံမြဲ ပြည့်စုံနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဤမဂ္ဂင် (၃)ပါး ပေါင်းထည့်က ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း၊ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်ပွားနေပါသည်။

ဤမဂ္ဂင်များသည် လမ်း၏အစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်ကြပါသည်။ လမ်းအစိတ်အပိုင်းများကို ပေါင်းလိုက်ပါက လမ်းမကြီး ဖြစ်သွားပါသည်။ ထိုလမ်းမကြီးက နိဗ္ဗာန်ခရီးကို သွားသော လမ်းမကြီး ဖြစ်လာပါသည်။

လမ်းလျှောက်သူသည် ခြေလှမ်းတိုင်း၊ ခြေလှမ်းတိုင်း သူ့ရောက် လိုရာသို့ နီးကပ်သွားသလိုပင် ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း တရားအားထုတ် သူသည် နိဗ္ဗာန်နှင့် နီးကပ် နီးကပ် သွားနေပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ပွားများနည်း

သတိပဋ္ဌာန်ဟူသည် သတိအမြဲမပြတ်နေမှု၊ စွဲစွဲမြဲမြဲအမှတ်ရနေ မှုဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။ ရုပ်အစု(ကာယ)၊ ခံစားမှု(ဝေဒနာ)၊ သိမှု(စိတ္တ)၊ သဘောတရား(ဓမ္မ)တို့ အပေါ်၌ အမြဲမပြတ် အမှတ်ရနေမှုပင် ဖြစ်သည်။ အချုပ်အားဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လာတိုင်းသော ရုပ်နာမ်သဘာဝများကို တစ်ခုပျှ လွတ်မသွားစေဘဲ အမြဲမပြတ် ကြောင့်ကြစိုက်၍ အစဉ်ရှုမှတ်နေမှုဟု ဆိုလိုပါသည်။

- (၁) ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် - ရုပ်အပေါင်းကို အဖန်ဖန် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- (၂) ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် - ခံစားမှုများကို အဖန်ဖန် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- (၃) စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် - သိမှုစိတ်ကို အဖန်ဖန် ရှုမှတ်ခြင်း။

၉၂ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ ဘိ အေ)

(၄) ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန် - သဘောတရားများကို အဖန်ဖန် ရှုမှတ်ခြင်း။

ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။

ထိုတွင် လောဘ၊ ဒေါသ စသော ကိလေသာများ ဖြစ်ခွင့်မရအောင် ပေါ်လာသော ရုပ်အမူအရာ၊ ကိုယ်အမူအရာ အားလုံးကို အမြဲမပြတ် သတိကပ်လျက် ရှုမှတ်နေခြင်းကို ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ ခံစားမှု (ဝေဒနာ)အားလုံးကို အမြဲမပြတ် သတိကပ်လျက် ရှုမှတ်နေခြင်းကို ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ သိမှုစိတ် (စိတ္တာ) အားလုံးကို အမြဲမပြတ် သတိကပ်လျက် ရှုမှတ်နေခြင်းကို စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်၊ သဘောတရား (ဓမ္မ)အားလုံးကို အမြဲမပြတ် သတိကပ်လျက် ရှုမှတ်နေခြင်းကို ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ဟု ခေါ်သည်။

(၁) ကာယာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများပုံ

ဤသတိပဋ္ဌာန် တရားပွားများသူသည် မိမိ၏ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွားလေးပါးသော ဣရိယာပုထ်ကို အမြဲသတိစိုက်လျက်

- သွားလျှင် “သွားသည်” ဟု သိရမည်။
- ရပ်လျှင် “ရပ်သည်” ဟု သိရမည်။
- ထိုင်လျှင်လည်း “ထိုင်သည်” ဟု သိရမည်။
- လဲလျောင်းလျှင် “လဲလျောင်းသည်” ဟု သိရမည်။

အချုပ်အားဖြင့် မိမိ၏ ရုပ်ကိုယ်သည် မည်သို့တည်ရှိသည် ဖြစ်စေ ထိုတည်ရှိနေသည့်အကိုင် သိရမည်။

“သွားလျှင် သွားသည်ဟု သိရမည်” ဆိုရာတွင် သွားမည် ကြုံသောစိတ်၊ ထိုစိတ်ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့ တောင့်တင်းမှု၊ လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည်ကိုလည်း သိရမည်။ ထို့ပြင် ထိုတောင့်တင်းမှု၊

လှုပ်ရှားမှုများ တရွေ့ရွေ့သွားခြင်းကို ငါသွားသည်။ သူ့သွားသည်ဟု ခေါ်ဆိုနေကြခြင်းဖြစ်၏။ စင်စစ် သွားတတ်သော ငါကောင်သူကောင်ဟူ၍ မရှိဟုလည်း သိရပါမည်။ ဤနည်းတူ ရပ်ခိုက်၊ ထိုင်ခိုက်၊ လှဲအိပ်ခိုက် များ၌ စိတ်နှင့်ရုပ်အဆင့်ဆင့် ဖြစ်ပျက်နေခြင်းကို ရှင်းလင်းစွာ သိနေရပါ သည်။

ထိုသို့ လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ သွား ဣရိယာပုတ်လေးပါးလုံး၌ စိတ်နှင့်ရုပ် အဆင့်ဆင့် ပေါ်ချီ ပျောက်ချီဖြင့် ဖြစ်ပျက်နေခြင်းကို ရှင်းလင်းစွာ သိနေခြင်းသည် ရုပ်အပေါင်း(ကိုယ်)၌ ဖြစ်မှုနှင့် ပျက်မှုကို ရှုမှတ်၍ နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

တဖန် ရှေ့သို့ သွားလျှင်လည်း အသိဉာဏ်ကပ်လျက် ပြုရမည်။ နောက်သို့ ဆုတ်လျှင်လည်း အသိဉာဏ်ကပ်လျက် ပြုရမည်။

ထို့ပြင် ထိုင်နေသည်ဖြစ်စေ၊ ရပ်နေသည်ဖြစ်စေ ရှေ့ဘက် နောက်ဘက် ယိမ်းသွားတိုင်း၊ ယိမ်းသွားတိုင်း “ယိမ်းသည်၊ ယိမ်းသည်” ဟု စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်၍ မပြတ်သိနေရပါသည်။

ထို့ပြင် အောက်ပါအတိုင်းလည်း ရှုမှတ်ရပါမည်။

တည့်တည့်ကြည့်သည်ဖြစ်စေ၊ စောင့်ငဲ့၍ ကြည့်သည်ဖြစ်စေ “ကြည့်ချင်သည်၊ ကြည့်သည်၊ မြင်သည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ လက်ခြေ တို့ကို ကွေးလိုက်၊ ဆန့်လိုက်တိုင်း “ကွေးချင်သည်၊ ကွေးသည်၊ ဆန့်ချင်သည်၊ ဆန့်သည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ သပိတ် သင်္ကန်း အဝတ် အိုးခွက် ပန်းကန်အစရှိသော အသုံးအဆောင်များကို ကိုင်တိုင်း၊ ယူတိုင်း “ကိုင်ချင်သည်၊ ကိုင်သည်၊ ယူချင်သည်၊ ယူသည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ စားသောက်တိုင်းလည်း စားသည်၊ သောက်သည်” ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ကျင်ကြီး ကျင်ငယ် စွန့်သည့်အခါတွင်လည်း “စွန့်ချင်သည်၊ စွန့်သည်၊ ဆေးကြောသုတ်သင်သည်” စသည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ ရပ် ထိုင် အိပ် နိုး ပြောဆို ဆိတ်ဆိတ်နေသည့် အခါတွင်လည်း “ရပ်သည်၊ ထိုင်သည်၊

အိပ်သည်၊ နိုးသည်၊ ပြောဆိုသည်၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသည်” ဟုလည်းကောင်း၊ အားလုံးကုန်စင်အောင် စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်ရပါမည်။

အချုပ်အားဖြင့် ကိုယ်အမှုအရာလှုပ်ရှားမှု မှန်သမျှကို တစ်ခုမျှ ပလွတ်စေဘဲ စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမှတ်သိနေရပါမည်။

(၂) ဝေဒနာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများပုံ

ရှေ့တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ဖြစ်ပေါ်ဆဲကိုယ်အမှုအရာ မှန်သမျှ ဖြစ်စိုက် အစဉ်တစိုက် သတိလိုက်၍ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်နေစဉ် ညောင်မှု၊ ပူမှု၊ နာကျင်မှု အစရှိသော ဒုက္ခဝေဒနာတစ်မျိုးမျိုး ပေါ်လာပြန်လျှင် ထိုဝေဒနာကိုပင် သတိစိုက်လျက် “ညောင်းသည်၊ ပူသည်၊ နာကျင်သည်” ဟု လည်းကောင်း၊ စိတ်မချမ်းသာမှု၊ ပူပန်မှု၊ ကြောင့်ကြမှု၊ ဝမ်းနည်းမှု ဆွေးမှု၊ ကြောက်လန့်စိုးရိမ်မှု အစရှိသော ခံစားမှု (ဝေဒနာ)များ ပေါ်လာ လျှင်လည်း “စိတ်မချမ်းသာဘူး၊ စိတ်ညစ်သည်၊ ပူပန်သည်၊ ဝမ်းနည်းသည်၊ စိုးရိမ်သည်” ဟု လည်းကောင်း ရှုမှတ်ပွားများရပါမည်။

ရှုမှတ်ပွားများနေစဉ် လင်ပယား၊ သားသမီး၊ အဝတ်ဟန်ဆာ၊ စားသောက်ဖွယ်ရာ၊ အိပ်ယာခြံပြေ၊ ရွှေငွေရတနာအစရှိသော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့နှင့် မပြည့်စုံခြင်းကို နှလုံးသွင်းမိပြီး ဝမ်းသာမှုဖြစ်လာလျှင် “ဝမ်းသာလည်း၊ ဝမ်းသာသည်” ဟု ရှုမှတ်၍ ရှုပါရုံ အစရှိသော အာရုံ ခြောက်ပါးတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကို သိမြင်၍ “ထိုအာရုံခြောက်ပါးတို့ကား ပပြေ ပြောင်းလဲဖောက်ပြန်သော တရားချည်းသာ” ဟု ဆင်ခြင်သည့်အခါ ဝမ်းသာမှု ဖြစ်တတ်၏။ ထိုသို့ ဝမ်းသာမှု ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း ဝမ်းသာ သည်၊ ဝမ်းသာသည်” ဟု ရှုမှတ်ပွားရပါမည်။

မိမိလိုချင်သော ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့နှင့် မပြည့်စုံခြင်းတို့ ဖြစ်စေ၊ လတ်တလော ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် ကြုံတွေ့နေရခြင်းတို့ဖြစ်စေ၊

ရှေးယခင်က ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် တွေ့ခဲ့ရခြင်းကိုဖြစ်စေ စဉ်းစားမိ၍ ဝမ်းနည်းမှု၊ နှလုံးမသာယာမှု၊ စိတ်ညစ်မှု၊ ပူဆွေးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း “ဝမ်းနည်းသည်၊ စိတ်ညစ်သည်၊ ပူဆွေးသည်” ဟုလည်းကောင်း၊ “မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ဘယ်အခါတွင်မှ ရရှိခံစားရမည်နည်း၊ ဤဘဝ၌ ရတော့မည် မဟုတ်” စသည်ဖြင့်စိုးရိမ်မှု၊ ပူပန်မှု၊ ဝမ်းနည်းမှု၊ စိတ်မချမ်းသာမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း “စိုးရိမ်သည်၊ ပူပန်သည်၊ ဝမ်းနည်းသည်၊ စိတ်မချမ်းသာ” ဟုလည်းကောင်း ရှုမှတ်ပွားများ ရပါမည်။

ဤသို့ ကောင်းဆိုး အလတ်စားခံစားမှု (ဝေဒနာ)တို့ကို ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း ထိုဝေဒနာတို့၏ ဖျတ်ကနဲပေါ်၍ ရိပ်ကနဲကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်သွားခြင်းကို ရှင်းလင်းစွာ သိနေခြင်းသည် ဝေဒနာ၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ရှုမှတ်၍နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

(၃) စိတ္တာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်းပွားများပုံ

ကိုယ်အမှုအရာ လှုပ်ရှားမှုတို့ကို မှတ်ယူနေစဉ်မှာပင် ဟိုဟိုသည်သည် စိတ်ကူးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း “သွားသည်၊ ကြသည်၊ သိသည်” အစရှိသည်ဖြင့် ရှုမှတ်ရပါမည်။ အချုပ်အားဖြင့် မည်သည့်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဖြစ်စေ ထိုဖြစ်ပေါ်လာသည့် စိတ်မှန်သမျှကို ဖြစ်နိုက်၌ သတိစိုက်၍ ရှုမှတ်နေရမည် ဖြစ်ပါသည်။

တစ်စုံတစ်ခုကို လိုချင်စိတ်၊ သာယာစိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း “လိုချင်သည်၊ သာယာသည်” ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုလိုချင်စိတ်၊ သာယာစိတ် ပျောက်ငြိမ်သွားပြီး ကြည်လင်သန့်စင်သော စိတ်များ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်း ဖြစ်ပေါ်တိုင်း “ကြည်လင်သည်၊ သန့်စင်သည်” ဟုလည်းကောင်း၊ စိတ်ပျက် စိတ်ဆိုး မုန်းငြိုးသေစေလိုသော စိတ်များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် “စိတ်ပျက်သည်၊ စိတ်ဆိုးသည်၊ မုန်းသည်၊ ငြိုးသည်၊ သေစေလိုသည်” ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုစိတ်

ပျက်စိတ်ဆိုး၊ မုန်းငြိုးစိတ်များ၊ ငြိမ်အေးသွားပြီး စိတ်ကြည်လင်လာ လျှင်လည်း “စိတ်ကြည်သည်” ဟု လည်းကောင်း၊ ယုံမှားတွေဝေစိတ် များ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း “ယုံမှားသည်၊ တွေဝေသည်” ဟု စည်း ကောင်း၊ ထိုယုံမှားတွေဝေစိတ်များ ပျောက်ငြိမ်းသွားပြီး ကြည်လင် သော စိတ်များ ပေါ်လာလျှင်လည်း “ကြည်လင်သည်” ဟု လည်းကောင်း ရှုမှတ်ပွားများ ရပါမည်။

တစ်ဖန် ပျင်းရိတွန့်ဆုတ်သောစိတ်၊ ပျံ့လွင့်သောစိတ်၊ တည် ကြည်သောစိတ်၊ မတည်ကြည်သောစိတ်၊ ရှုမှတ်စိတ်၊ မရှုမှတ်ဘဲ ကြံစည် စဉ်းစားနေသောစိတ်များ ဖြစ်ပွားလာလျှင်လည်း ထိုစိတ်များဖြစ်ခိုက်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်ပွားများရပါမည်။

ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရှုမှတ်ပွားများနေစဉ် ဖြစ်ပေါ်နေသော စိတ်တို့သည် ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲပေါ်လာ၍ ကုန်ပျောက်သွားခြင်းကို ရှင်း လင်းစွာ သိနေခြင်းသည် စိတ်၏ဖြစ်မှု ပျက်မှုကို ရှုမှတ်၍နေခြင်း ဖြစ် ပါသည်။

(၄) ဓမ္မာနုပဿနာ သတိပဋ္ဌာန်ပွားများပုံ

ကာမစ္ဆန္ဒခေါ် လိုချင်နှစ်သက်မှု၊ ဗျာပါဒ ခေါ် စိတ်ပျက်မှု၊ ထိနပိဒ္ဓ ခေါ် ထိုင်းမှိုင်းပျင်းရိမှု၊ ဥဒ္ဓစ္စ ခေါ် စိတ်ပျံ့လွင့်မှု၊ ကုက္ကုစ္စ ခေါ် နောင်တပူပန်မှု၊ ဝိစိကိစ္ဆာ ခေါ် ယုံမှားတွေးတောမှုဟူသော နိဝရ ဏတရားဆိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင်လည်း “လိုချင်သည်၊ နှစ်သက်သည်၊ စိတ်ပျက် သည်၊ ထိုင်းမှိုင်းသည်၊ ပျင်းရိသည်၊ ပျံ့လွင့်သည်၊ ပူပန်သည်၊ ယုံမှား သည်” ဟု ထိုတရားဆိုးများ မပျောက်မချင်း ရှုမှတ်ရပါမည်။ ထိုကာမစ္ဆန္ဒ အစရှိသော တရားဆိုးများ ငြိမ်းပျောက်သွားလျှင်လည်း “ကာမစ္ဆန္ဒအစ ရှိသော တရားဆိုးများ ငါ့မှာမရှိတော့ပြီ” ဟု ရှုမှတ်ရ ပါမည်။

မြင်ဆဲခဏ၌ မြင်သည်ဟု ရှုမှတ်သူသည် မျက်စိအမြင် ကြည်လင်မှု၊ မြင်ရသည့်အဆင်း၊ ရူပါရုံတို့ကို ပဓာနပြု၍ သိသောအခါ ရူပက္ခန္ဓာ၊ မြင်၍ ကောင်းမကောင်းတို့ကို ပဓာနပြု၍ ကြည့်သောအခါ ဝေဒနက္ခန္ဓာ၊ မြင်ရသော အဆင်း ရူပါရုံအပေါ် မှတ်သားခြင်းသဘောကို သိသောအခါ သညက္ခန္ဓာ၊ စိတ်တွင်းအဆင်း ရူပါရုံနှင့်တွေ့မှု (ဖဿ)၊ မြင်အောင် ဆော်သြ တိုက်တွန်းမှု (စေတနာ)၊ သာယာနှစ်သက်မှု (လောဘ)၊ ကြည်ညိုမှု (သဒ္ဓါ)၊ အစရှိသော သဘောတို့ကို မြင်စိတ်ကို ပဓာနပြု၍ သိသောအခါ ဝိညဏက္ခန္ဓာကို သိ၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။ ဤသို့ ရုပ်သဘောမျှ၊ ဝေဒနာသဘောမျှ အစရှိသည်ကို သိမှတ်နေရပါမည်။ ထို့အတူ ကြားဆဲ၊ နံဆဲ၊ စားဆဲ အစရှိသည်တို့၌လည်း ရှုမှတ်ပွားများရပါ မည်။

ဤသို့ မြင်ဆဲ၊ တွေးဆဲအခိုက် အစရှိသည်တို့၌ ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း၊ မျက်စိအမြင်ကြင်လင်မှု၊ မြင်ရသောအဆင်း၊ ရူပါရုံ၊ ရွေ့လျား မှုအစရှိသော ရုပ်တို့က ဖျတ်ခနဲ ဖျတ်ခနဲပေါ်လာပြီး ရိပ်ခနဲရိပ်ခနဲ ကွယ်ပျောက် ကုန်ဆုံးသွားကြလေသည်ဟု သိနေခြင်း၊ ကိုယ်စိတ်၌ ချမ်းသာမှု၊ ဆင်းရဲမှု အစရှိသူတို့ကို “ချမ်းသာသည်၊ ဆင်းရဲသည်”ဟု ရှုမှတ်တိုင်း ထိုခံစားမှု (ဝေဒနာ)များသည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးနောက် ကုန်ဆုံး သွားကြသည်ဟု သိနေခြင်း (သညာ၊ သင်္ခါရတို့၏ ဖြစ်မှု၊ ကုန်ဆုံးမှု (ဥဒယဝယ)ကို သိပုံမှာ ဤဝေဒနာသိပုံနှင့် တူပါသည်) မြင်ဆဲ၊ တွေးဆဲ၊ ကြံဆဲ အစရှိသည်၌ “မြင်သည်၊ ကြားသည်၊ တွေးချင်သည်၊ ဆန့်ချင် သည်၊ ကြံသည်၊ မှတ်သည်၊ သိသည်” အစရှိသဖြင့် ရှုမှတ်တိုင်း မြင်စိတ် အစရှိသည်တို့သည် ဖျတ်ကနဲပေါ်လာပြီး ရိပ်ခနဲ ကွယ်ပျောက် ကုန်ဆုံးသွားကြသည်ဟု သိနေခြင်းတို့သည် သဘောတရား (ဓမ္မ)၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကို ရှုမှတ်နေခြင်းပင် ဖြစ်ပါသည်။

သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်ပွားများခြင်း အကျိုးအာနိသင်များ

ဤသတိပဋ္ဌာန်တရားကို စနစ်တကျ ရှုမှတ်ပွားများသူသည်

၁။ စိတ်အညစ်အကြေးများ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းခြင်း၊

၂။ ပူဆွေးသောက မရှိဘဲ ပျော်ရွှင်စွာနေခြင်း၊

၃။ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ဆင်းရဲမှု မရှိခြင်း၊

၄။ မဂ်၊ ဖိုလ် တရားထူးကို ရရှိနိုင်ခြင်း၊

၅။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရခြင်းဟူသော အကျိုးတရားတို့ကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ရရှိခံစားရမည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အကျိုးအာနိသင် အမျိုးမျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်သော သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်ပွားများခြင်းကို မမေ့ပလျော့ဘဲ ဇွဲ လုံ့လ ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်သင့်ကြပေသည်။

အာနာပါန ရှုမှတ်နည်း

အာနာပါနဟူသောပုဒ်သည် အာနာနှင့် ဝါန နှစ်ပုဒ်ကို ပေါင်းစပ်ထားသော ပါဠိဝေါဟာရဖြစ်သည်။ အာနသဒ္ဓါက ထွက်သက်ဟူသော အနက်ကိုဟော၍ ဝါနသဒ္ဓါက ဝင်သက်ဟူသော အနက်ကိုဟောသဖြင့် အာနာပါနထွက်သက် ဝင်သက်ဟု အနက်အဓိပ္ပါယ် ရှိပါသည်။ ထို့ကြောင့် အာနာပါန ရှုမှတ်နည်းဟူသည် ထွက်သက်ဝင်သက် (ထွက်လေဝင်လေ)ကို သဟိကပ်၍ ရှုမှတ်ရသောနည်း ဖြစ်ပါသည်။

ရှေးဦးပြုဖွယ် ကိစ္စများ

ယခင်က အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းခဲ့ဖူးခြင်း မရှိဘဲ ယခုမှ စတင် အားထုတ်မည့်သူသည်

- အာနာပါန ရှုမှတ်နည်းကို စနစ်တကျ သင်ယူခြင်း၊

- ထိုအာနာပါန ရှုမှတ်နည်းကို သံသယရှိလျှင် ရှင်းလင်းအောင် မေးမြန်းခြင်း၊
- ဤသို့ အားထုတ်ပါက ဤသို့ နိမိတ်(အာရုံ) ထင်သည်ဟု မှတ်သားခြင်း (စူးစမ်းခြင်း)၊
- ဤသို့ အားထုတ်လျှင် ဈာန်ရနိုင်၍ ဤနည်းဖြင့် အားထုတ်ပါက ပင်၊ ဖိုလ်ကိစ္စ ပြီးစီးနိုင်၏ဟု အစမှအဆုံးတိုင်အောင် ကမ္မဋ္ဌာန်း သဘောကို သေချာစွာ မှတ်သားခြင်းဟူသော ပြုဖွယ်ကိစ္စ တို့ကို ရှေးဦးစွာ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

ဟရားရှုမှတ်ရန် နေထိုင်ပုံ

အာနာပါန စတင်ရှုမှတ်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တောအရပ်၊ သစ်ပင် ရင်း၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ် တစ်ခုခုကို သွားရောက်၍ ကင်ပလွင်ခွေကာ ကိုယ်အထက်ပိုင်းကို ဖြောင့်ဖြောင့်ထား၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံခန့်သို့ သတိစိုက် လျက် ထိုင်ရပါမည်။ (ဤ၌ ကရားအားထုတ်သည့် နေရာသည် ဆိတ်ငြိမ် ရာအရပ်ဖြစ်ဖို့ အရေးကြီးလှပါသည်။ တင်ပလွင်ခွေ ထိုင်ရမည်ဆိုရာတွင်) အားထုတ်ကာစ ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက် ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ တရားအားထုတ်မှု အလေ့အကျင့်များပြီး သမာဓိရင့်ကျက်လာချိန်တွင် လျောင်း၊ ထိုင်း၊ ရပ်၊ သွား ဣရိယာပုတ်လေ.ပါးတို့တွင် နှစ်သက်ရာ ဣရိယာပုတ်ဖြင့် အားထုတ် နိုင်ပါသည်)

အခြေခံ ရှုမှတ်နည်း

အာနာပါန ရှုမှတ်သူသည် ထွက်လေ ဝင်လေ ထိခိုက်ရာ နှာသီးကိုဖြစ်စေ၊ နှုတ်ခမ်းဖျားကိုဖြစ်စေ သတိစိုက်၍ ထွက်လျှင် “ထွက်လေ”၊ ဝင်လျှင် “ဝင်လေ”ဟု အပန်ဖန်နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်ရမည်။ ဤအခြေခံရှုမှတ်နည်းဖြင့် သတိခိုင်မြဲရန် ဦးစွာပထမ လေ့ကျင့်ရပါမည်။

ဤသို့မှတ်၍ သမာဓိရင့်ကျက်လာသောအခါ ဆက်လက်ဖော်ပြမည့် ရှုမှတ်နည်းများကို တဆင့်တက်၍ အားထုတ်ရပါမည်။

ရှုမှတ်နည်း (၁၆)မျိုး

အာနာပါန ရှုမှတ်နည်းကား တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါးရှိ၏။ ယင်းတို့ကား...

- ၁။ ထွက်သက် ဝင်သက် လေရှည်မှုကို ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၂။ ထွက်သက် ဝင်သက် လေတိုမှုကို ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၃။ ထွက်သက် ဝင်သက် လေ၏ စ, လယ်, ဆုံး သုံးချက်လုံး ထင် ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၄။ ထွက်သက်ဝင်သက်လေ၏ သိမ်ပွေ့မှု၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုကို ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်းဟူသော ပထမလေးချက် (ပထမစတုက္က)
- ၁။ နှစ်သက်မှု (ပီတိ) ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၂။ ချမ်းသာမှု (သုခ) ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၃။ ခံစားမှု (ဝေဒနာ) မှတ်သားမှုသည် ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၄။ ဝေဒနာသည်ချုပ်ငြိမ်းမှု ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊ ဟူသော ဒုတိယလေးချက် (ဒုတိယစတုက္က)
- ၁။ စိတ်ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၂။ စိတ်ရွှင်လန်းမှု ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၃။ စိတ်တည်ငြိမ်မှု ထင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၄။ စိတ်ကို လောဘ၊ ဒေါသစသည် နိဝရဏတို့မှ ကင်းလွတ်အောင် ရှုမှတ်ခြင်းဟူသော တတိယလေးချက် (တတိယစတုက္က)
- ၁။ မပြေမှုကို ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၂။ ရာဂကင်းမှုကို ရှုမှတ်ခြင်း၊
- ၃။ ခန္ဓာဇာတ်သိမ်းမှု ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကို ရှုမှတ်ခြင်း၊

၄။ ခန္ဓာအပေါ် တွယ်တာနေမှုအား စွန့်ပစ်ခြင်းကို ရှုမှတ်ခြင်း ဟူသော စတုတ္ထလေးချက် (စတုတ္ထစတုတ္တ)တို့ ဖြစ်ပါသည်။

ဖော်ပြပါ ရှုမှတ်နည်း (၁၆)မျိုးတို့တွင် ပထမ (၄)ချက်၊ ဒုတိယ (၄)ချက်၊ တတိယ (၄)ချက် နည်းတို့သည် သမထနည်း၊ ဝိပဿနာနည်း နှစ်မျိုးလုံးဖြင့် အားထုတ်နိုင်သောနည်း ဖြစ်သည်။ ထိုတွင်လည်း ပထမ (၄)ချက်နည်းသည် အဓိကကျသောနည်း ဖြစ်သည်။ ထိုပထမ (၄)ချက် နည်းကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် ရှုမှတ်နိုင်စွမ်းရှိသူသည် ဈာန်စခန်းသို့ တက်လှမ်းလို ပါက ဒုတိယ (၄)ချက်နည်း၊ တတိယ (၄)ချက်နည်းတို့ကို ရှုမှတ်နိုင်ပါ သည်။ ဈာန်စခန်းသို့ မတက်လှမ်းတော့ဘဲ ဖြတ်လမ်းမှ မဂ်ဖိုလ်စခန်းသို့ တက်လှမ်းလိုပါမူ ဒုတိယ (၄)ချက်၊ တတိယ (၄)ချက်နည်းတို့ကို ကျော် လွှားကာ စတုတ္ထ (၄)ချက်နည်းကို တိုက်ရိုက်တက်၍ အားထုတ်နိုင်ပါ သည်။ ထို့ကြောင့် ပထမ (၄)ချက် နည်းကိုသာ အဓိကထား၍ ဖော်ပြသွား ပါသည်။

ပထမလေးချက်နည်းဖြင့် ရှုမှတ်ပွားများပုံ

အာနာပါနကို ရှုမှတ်ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်

၁။ ထွက်သက်ဝင်သက်လေတို့ကို ရှုမှတ်သောအခါ ထွက်သက် ဝင်သက် လေရှည်လျှင် ရှည်သည်ဟုသိအောင် ရှုမှတ်ခြင်း၊

၂။ ထွက်သက်ဝင်သက်လေတိုလျှင်တိုသည်ဟု သိအောင် ရှုမှတ်ခြင်းတို့ဖြင့် ဦးစွာ ပထမအားထုတ်ရပါမည်။

ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ ထွက်သက် ဝင်သက်လေသည် တစ်ထိုင်တည်း တွင်းမှာပင် ရှည်တစ်လှည့် တိုတစ်လှည့် ဖြစ်တတ်၏။ ရှည်သည် ဖြစ်စေ၊ တိုသည်ဖြစ်စေ၊ ရှည်မှုတိုမှုကို တစ်ခုမျှ မလွတ်စေဘဲ သိနေအောင် အားထုတ်ရပါမည်။ ဤ၌ ထွက်သက်ဝင်သက်တို့ကို အထွက် အဝင်နှေး ခြင်းကို “ရှည်သည်” ဟုဆို၍ အထွက် အဝင် ပြန်ဆန်ခြင်းကို “တိုသည်”

ဟုဆိုပါသည်။ လိမ္မာကြောင့် ထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ နှေးလျှင် နှေးသည် ဟု သိအောင် အားထုတ်၍ မြန်လျှင် ပြန်သည်ဟု သိအောင် အားထုတ်ရ ပါမည်။

ဤနည်းဖြင့် အားထုတ်သည့်အခါ ရှုမှတ်ပွားများသူ၏ နှာသီး ဖျား (နှုတ်သီးဖျား)၌ ထွက်သက်အရှည်၊ ထွက်သက်အတို၊ ဝင်သက် အရှည်၊ ဝင်သက်အတို ဟူသော အခြင်းအရာလေးမျိုး ထင်လာပါသည်။

၃။ ထွက်သက်လေ၊ ဝင်သက်လေတို့၏ အစအလယ်အဆုံး သုံးချက်လုံး ထင်ရှားလာအောင် ရှုမှတ်ခြင်း။

ဤ၌ ထွက်သက်၏ အစကား ချက်၊ အလယ်ကား နှလုံး၊ အဆုံးကား နှာသီးဖျား ဖြစ်သည်။ ဝင်သက်၏ အစကား နှာသီးဖျား၊ အလယ်ကား နှလုံး၊ အဆုံးကား ချက် ဖြစ်သည်။

အထက်၌ ဖော်ပြခဲ့သော (၁-၂)နည်းဟူ၍ဖြင့် ထွက်သက် ဝင်သက် လေ၏ အရှည်အတိုကို ပိုင်နိုင်စွာ သိမြင်အောင် ရှုမှတ်ပြီးနောက် ထွက်သက်လေ၏အစ (ချက်)၊ အလယ် (နှလုံး)၊ အဆုံး (နှာသီးဖျား)၊ ဝင်သက်လေ၏အစ (နှာသီးဖျား)၊ အလယ် (နှလုံး)၊ အဆုံး (ချက်) သုံး ချက်လုံး ထက်ရှားစွာ စိတ်တွင် ထင်မြင်အောင် ရှုမှတ်ရမည်။ ချက်တိုင်မှ စ၍ လေထွက်ခြင်း၊ နှလုံးသားကို လေဝတ်သွားခြင်း၊ နှာသီးဖျားကို လေတိုးသွားခြင်းတို့ကို သတိစိုက်၍ ရှုမှတ်ရမည်ဟု ဆိုလိုပါသည်။

ထိုသို့ ထွက်သက် ဝင်သက်တို့၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးချက် စလုံးကို ဖင်ရှားအောင် ရှုမှတ်ရာတွင်

- (က) အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်အစသာ ထင်ရှား၍ အလယ်နှင့်အဆုံး မထင်ရှားခြင်း၊
- (ခ) အချို့ပုဂ္ဂိုလ် အလယ် ထင်ရှား၍ အစနှင့်အဆုံး မထင်ရှားခြင်း၊
- (ဂ) အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဆုံးသာ ထင်ရှား၍ အစနှင့် အလယ် မထင်ရှားခြင်း။

(ဃ) အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး သုံးပါးလုံး ထင်ရှား ခြင်းဟူ၍ ကွဲပြားခြားနားမှု ရှိတတ်ကြသည်။

ထွက်သက် ဝင်သက်လေ၏ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံးသုံးချက်လုံး ထင်ရှားအောင် ပိုင်နိုင်စွာ ရှုမှတ်ပြီးနောက် ကြမ်းတမ်းသော ထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ကို အဆင့်ဆင့် သိမ်မွေ့နူးညံ့ပြီး နောက်ဆုံး၌ ထွက်သက် ဝင်သက်လေ ပျောက်သွားပြီဟု ထင်မိသည်အထိ ရှုမှတ်ရသည်။

၃။ ဤအာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို မရှုမှတ်မီ ကာလ၌ ကိုယ်စိတ် သည် ငြိမ်းအေးမှုမရှိဘဲ ကြမ်းတမ်းနေသဖြင့် ထွက်သက် ဝင်သက်လေ သည်လည်း ကြမ်းတမ်းနေတတ်၏။ တစ်ခါတစ်ရံတွင် နှာခေါင်းဖြင့် ရှုရှိုက်၍ အားမရသဖြင့် ပါးမပိဖြင့် ရှုရှိုက်ရသည်အထိ ကြမ်းတမ်းနေ တတ်၏။ “အာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ရှုမှတ်ပွားများဖန်များလာသောအခါ ကိုယ်နှင့် စိတ်တို့ ငြိမ်သက်အေးချမ်း၍ ထွက်သက်ဝင်သက်လေ ရှိမှရှိသေး ရဲ့လား” ဟု စူးစမ်းဆင်ခြင်ရသည့် အခြေအနေအထိ ရောက်ရှိ သွားတတ် ပေသည်။

ဂဏန်းရေတွက်နည်းစသည်ဖြင့် ရှုမှတ်နည်း

ရှေ့တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ပထမလေးနည်းဖြင့် အာနာပါနကို ရှုမှတ် ပွားများရာတွင်

- ဂဏန်ရေတွက်နည်း (ဂဏနာနည်း)
- ထွက်သက်ဝင်သက်ကို သတိဖြင့် အစဉ်တစိုက်လိုက်၍ ရှုမှတ်နည်း အနုပဇ္ဇနာနည်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်နိုင်ပါသည်။

ထို့တွင် ဂဏနာနည်းဟူသည် ထွက်သက်ဝင်သက်လေကို တစ် နှစ် စသည်ဖြင့် ရေတွက်ခြင်းဖြစ်သည်။ အာနာပါနကို ပထမဆုံး အား ထုတ်သူသည် ဤဂဏနာနည်းဖြင့် ရှေးဦးစွာ ရှုမှတ်ပွားများရမည်။ ထွက်သက် ဝင်သက်လေကို ရေတွက်သောအခါ ငါးကြိမ်ထက်လျော့၍ဖြစ်

စေ၊ ဆယ်ကြိမ်ထက်ပို၍ဖြစ်စေ မရေတွက်ရ။ ငါးကြိမ်နှင့် ဆယ်ကြိမ်အကြား သတ်မှတ်၍ ရေတွက်ရမည်။

ထွက်သက်' ဝင်သက် ရေတွက်ပုံမှာ

ထွက်သက် ဝင်သက် ထိရာအရပ်ကို သတိကပ်၍ ထွက်သက် ရှုထုတ်သည့်အခါ ထွက်သက်-၁၊ ဝင်သက် ရှိုက်သွင်းသည့်အခါ ဝင်သက်-၁၊ ထိုနည်းအတိုင်း ထွက်သက်-၂၊ ဝင်သက်-၂၊ ထွက်သက်-၃၊ ဝင်သက်-၃၊ ထွက်သက်-၄၊ ဝင်သက်-၄၊ ထွက်သက်-၅၊ ဝင်သက်-၅ ဟု ရေတွက်ရပါမည်။ ထိုသို့ ရေတွက်ရာ၌ ထွက်သက် ဝင်သက် နှစ်ပါးတွင် ထင်ရှားရာ ထွက်သက် ဝင်သက်ကိုသာ ရေတွက်၍ မထင်ရှားသော ထွက်သက်ဝင်သက်ကို မရေတွက်ရ။

- ဥပမာ - ထွက်သက်(ထင်ရှား) ၁
 - ဝင်သက်(ထင်ရှား) ၁
 - ထွက်သက်(ထင်ရှား) ၁
 - ဝင်သက်(မထင်ရှား) မရေတွက်
 - ထွက်သက်(ထင်ရှား) ၂
 - ဝင်သက်(ထင်ရှား) ၂ စသည်ဖြင့်
- ရေတွက်သွားရမည်။

ထိုမှ ရေတွက်သည့်အခါ

- (က) ၁ မှ ၅ ထိ တစ်ကြိမ်
- (ခ) ၁ မှ ၆ ထိ တစ်ကြိမ်
- (ဂ) ၁ မှ ၇ ထိ တစ်ကြိမ်
- (ဃ) ၁ မှ ၈ ထိ တစ်ကြိမ်
- (င) ၁ မှ ၉ ထိ တစ်ကြိမ်
- (စ) ၁ မှ ၁၀ ထိ တစ်ကြိမ် ဟု ရေတွက်ရမည်။

ထိုသို့ (က)မှ (စ)ထိ ကြော်ငြာ ရေတွက်ပြီးလျှင် (က)(ခ)စသော အမှတ်စဉ်အတိုင်းပြန်၍ အသစ်ရေတွက်ရမည်။ ရှုမှတ်ခါစတွင် ဖြည်းဖြည်း နှေးနှေး ရေတွက်၍ အသားကျလာသောအခါ မြန်မြန်စိပ်စိပ် ရေတွက် နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

အနုပန္နနာနည်းဟူသည် ထွက်သက် ဝင်သက်ကို ရေတွက်ခြင်း မပြုတော့ဘဲ ထွက်သက် ဝင်သက်ကို တစ်ခုမျှ မလွတ်စေ၍ သတိစိုက် လျက် မှတ်သားခြင်းဖြစ်သည်။ ထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ ထိရာအရပ် ကို သတိစိုက်၍ ဤကား ထွက်သက်၊ ဤကား ဝင်သက်ဟု ထွက်တိုင်း ဝင်တိုင်း ရှုမှတ်ပြန်စေ ဖြစ်သည်။

ဤအနုပန္နနာနည်းဖြင့် ပဋိဘာဂနိမိတ် ပေါ်လာသည်အထိ ရှုမှတ်ပွားများရမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဤ၌ပဋိဘာဂနိမိတ်ဟူသည် ပကတိ ထွက်သက် ဝင်သက်လေကို ကျော်လွန်၍ အဆင်းပုံသဏ္ဍာန်နှင့်တကွ လဲစု၊ ဝါကွမ်းစု၊ လေအယဉ် (လေအစဉ်အတန်း) ကြယ်တာရာ၊ ပတ္တ မြားလုံး၊ ပုလဲလုံး၊ လဝန်း၊ နေဝန်းအစရှိသည်တို့ကဲ့သို့ ပေါ်လာထင် လာသော အာရုံများ ဖြစ်ပါသည်။ နှလုံးသွင်းလိုက်တိုင်း ထိုအာရုံများ ဖြစ်ပါသည်။ နှလုံးသွင်းလိုက်တိုင်း နှလုံးသွင်းလိုက်တိုင်း ထိုအာရုံများ စိတ်၌ ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လာလျှင် ဤအနုပန္နနာနည်းဖြင့် ဆက်လက် ၍ ရှုမှတ်ပွားများခြင်း မပြုတော့ဘဲ ရပ်တန့်ထားနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဂဏနာနည်း၊ အနုပန္နနာနည်း နှစ်မျိုးလုံးပင် ထွက်သက် ဝင်သက်လေတို့ ထိရာအရက် (ဖုသဋ္ဌာန)နှင့် မလွတ်ကင်းနိုင်ပေ။ ထို့ ကြောင့် ဤနည်းတို့ဖြင့် ရှုမှတ်သည့်အခါ ထိရာဋ္ဌာန(ဖုသန)၌ အမြဲသတိ ကပ်ထား၍ ရှုမှတ်ပွားများရမည်။

လဲစု ဝါကွမ်းဟု အစရှိသော ပဋိဘာဂနိမိတ်များ ထင်လာသည့် အချိန်မှစ၍ စွာန်ဖြစ်ပေါ်လာသည့်တိုင်အောင် ထိုထင်လာသော နိမိတ်များ

ကို မပျောက်ကွယ်စေရန် စိတ်ကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ်ထား၍ ဆက်လက် ရှုမှတ်နေရမည်။

အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန်းကို ပထမလေးချက် (ပထမစတုက္က)နည်း၊ ဂဏနာနည်း၊ အနုပဗ္ဗနာနည်းတို့ဖြင့် စနစ်တကျ ရှုမှတ်ပွားများလျှင် ဥပစာရုဇာန်ခေါ် တည်ကြည်မှု သမာဓိ အလွန်အားကောင်းလာမည် ဖြစ်ပါသည်။ ဆက်လက်၍ ဒုတိယလေးချက် (ဒုတိယစတုက္က)နည်း၊ တတိယလေးချက် (တတိယစတုက္က)နည်းတို့ဖြင့် တစ်ဆင့်တက်ရှုမှတ်ပွား များပါက ပထမဈာန်အစရှိသော တရားထူးများကို ရရှိမည်ဖြစ်ပြီး စတုတ္ထ လေးချက် (စတုတ္ထစတုက္က)နည်းဖြင့် အားထုတ်လျှင် မဂ် ဖိုလ် တရားထူး များကို ကေနိမုချ ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။

အာနာပါန ရှုမှတ်ခြင်း အကျိုးများ

ဤအာနာပါနကို ရှုမှတ်ပွားများသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်

- ၁။ စိတ်ငြိမ်သက်ခြင်း၊
- ၂။ ပွားယွင်းစွာ ကြစည်မှုမရှိခြင်း၊
- ၃။ ချမ်းသာစွာ နေခြင်း၊
- ၄။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး၊ ဗောဇ္ဈင်ခုနစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်း။

အကျိုးတရားများကို မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ခံစားရရှိနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် အကျိုးအာနိသင် အမျိုးမျိုးရှိသော ဤအာနာပါန ကမ္မဋ္ဌာန်းကို မပေမလျော့ဘဲ ဇွဲ လုံ့လ၊ ဝီရိယဖြင့် အားထုတ်သင့်ကြပေ သည်။

နာမ်နှင့်ရုပ် ပိုင်းခြားသိပုံ

- ကိုယ်ထဲမှာ ပေါ်လာသမျှ အကုန်လုံး သိမှတ်ရမည်။
- ကိုယ်အမှုအရာတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မှတ်ပါ။

- စိတ်အမှုအရာတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မှတ်ပါ။
- ဝေဒနာတွေကို ဖြစ်တိုင်းဖြစ်တိုင်း မှတ်ပါ။
- သဘောဟုရားတွေကို ပေါ်တိုင်းပေါ်တိုင်း မှတ်ပါ။

သို့သော် ရှုမှတ်ခါစတွင် စိတ်များသည် ဟိုပြေးဒီပြေးနှင့် ငြိမ်သက်မည် မဟုတ်ပါ။ ယင်းကို သမာဓိဉာဏ်ဖြစ်ခွင့် မရအောင် တားဆီးပိတ်ပင်တတ်သော နိဂရဏစိတ်ဟု ခေါ်ပါသည်။

သူတို့ကို ပေါ်လာတိုင်းပေါ်လာတိုင်း ရှုမှတ်ပြီး ပယ်ရပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ပယ်၍ သတိ၊ သမာဓိ အားကောင်းလာသောအခါ ပျံ့လွင့်သောစိတ် မရှိတော့ပါ။ မှတ်စိတ်ချည်းမပြတ် ဖြစ်နေပါသည်။

- ရှေ့စိတ်လည်း မှတ်စိတ်
- နောက်စိတ်လည်း မှတ်စိတ်
- သူ့နောက်စိတ်လည်း မှတ်စိတ်

ဤပုံ ဤနည်းဖြင့် မှတ်စိတ်ချည်း စင်ကြယ်နေပါက စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ စင်ကြယ်ခြင်းဟု ခေါ်ပါသည်။

ဤစိတ် စင်ကြယ်သောအချိန်မှ စ၍ မှတ်သိရတာက ဟခြား၊ မှတ်သိတာကတခြား ကွဲပြားပြီး ထင်လာပါသည်။

စောစောကမူ မှတ်သိရသော ကိုယ်နှင့် မှတ်သိတဲ့စိတ်ကို တစ်ယောက်တည်းဟူ၍ ထင်နေခဲ့သည်။ ယခုမူ တစ်ယောက်တည်းနှစ်ခုကွဲပြားပြီး ထင်လာပါသည်။

- ဖောင်းတာ၊ ပိန်တာ (ဝင်လေ၊ ထွက်လေ) စသည့် မှတ်သိစရာ ကိုယ်ရုပ်ကတခြား၊
- ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည် (ပင်သည်၊ ထွက်သည်)စသည့်မှတ်သိစိတ်ကတစ်ခြား နှစ်ခုကွဲပြားပြီး သိလာပါသည်။

ကွေးသည်၊ ဆန့်သည်၊ လှုပ်သည်၊ မြင်သည်၊ ရပ်သည်၊ သွားသည်၊ ကြွသည်၊ လှမ်းသည်၊ ချသည် စသည်ဖြင့် ရှုမှတ်စရာ

များသည် လည်း သိစရာရုပ်နှင့် သိသောစိတ်များ တခြားစီကွဲနေသည်၊
ရောစပ် ကြည့်၍ပင် မရတော့ပါ။

ယင်းသည် ရုပ်နှင့်နာမ်ကို ပိုင်းခြားသိသော နာမရူပပရိစ္ဆေဒ
ဉာဏ်ပင် ဖြစ်သည်။

ဤကဲ့သို့ ရုပ်ကိုယ်တခြား၊ သိတာတခြား ကွဲပြားပြီးသိသောအ
ခါ ပူလက တစ်ယောက်တည်း၊ တစ်ကိုယ်ကည်းဟူ၍ထင်ခဲ့သော အတ္တဒိဋ္ဌိ
သည် ကင်းကွာပါတော့သည်။

ဤကဲ့သို့ အတ္တဒိဋ္ဌိကင်းပြီး အသိရှင်းသွားသည်ကို “ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ”
ဟု ခေါ်ပါသည်။

ဉာဏ်စဉ်တရားရကြောင်း (၇)ပါး

၁။ ကိစ္စမများ

၂။ အအိပ်ပါး၍

၃။ စကားလည်းနည်း

၄။ ဖော်ရှောင်လွဲလျက်

၅။ မတွဲမိတ်ဆိုး

၆။ လိုဆိုးကင်းလတ်

၇။ ပြီးမသတ်ဘဲ မရပ်မနား ရှုမှတ်ငြား၊ ဉာဏ်စဉ်တရား
မြန်မြန် ရပည်နည်း။

၁။ ကိစ္စထွေပြား

၂။ အအိပ်များ၍

၃။ စကားလည်းပြော

၄။ ဖော်မက်ဖောလျက်

၅။ ဆိုးသောမိတ်ရှိ

၆။ လိုဆိုးရှိ၍

၇။ မိမိတရား မပြီးငြားဘဲ

၈။ စိတ်အားလက်လျော့

၉။ အိမ်ပြန်လာ၊ ဘယ်တော့တရားရမည်နည်း။

(ချမ်းမြေ့ရိပ်သာ ဘုရားရှိခိုးနှင့် သိပုတ်ဖွယ် အထွေထွေမှ)

ဝိပဿနာဉာဏ်စဉ် အဆင့်ဆင့်ဖြစ်ပုံ

တစ်စက္ကန့်မှာတစ်ကြိမ်၊ တစ်ကြိမ်ထက်ပနည်း မပြတ်ရှုနိုင်ရန် အားထုတ်နေသော်လည်း အားထုတ်ခါစပုဂ္ဂိုလ်ဂယ် မရှုမိဘဲ မေ့သွားသော ကိုယ်အမှုအရာ၊ စိတ်အမှုအရာတို့သည် ပျားစွာရှိနေလေသည်။ နိဂရဏ စိတ်များစွာပင် ရှိနေပါသည်။

သပထလုပ်ငန်းစဉ်တွင် ထိုမေ့သောစိတ်၊ အခြားသို့ ထွက်သော စိတ်များကို ရှုရန်မလို။ ရှုပြသပထအာရုံကိုသာ ပြန်၍ ရှုမှတ်ရသည်။ ဝိပဿနာလုပ်ငန်းစဉ်တွင် မေ့သွားသောစိတ်များ၊ တခြားသို့ ထွက်သွားသောစိတ်များကို ရှုမှတ်ရသည်။ ထိုသို့ ရှုပြီးမှ ဖောင်မှု၊ ပိန်မှု စသော ရှုမြဲကို ပြန်၍ ရှုသွားရသည်။

ဤသို့ ရှုဖန်များသော် တခြားသို့ ပျံ့လွင့်သောစိတ်မှာ မရှိသလောက်ပင် ကင်းငြိမ်းနေပေလိမ့်မည်။

တခြားသို့ ထွက်သွားလျှင်လည်း ချက်ခြင်းပင် သိနိုင်၍ ချက်ခြင်းပင် ထိုစိတ် ပြတ်စဲသွားလိမ့်မည်။

တစ်ခါတစ်ရံ တခြားသို့ထွက်ရန် စိတ်ဦးလှည့်လိုက်သည်ကိုပင် ရှုသိနိုင်၍ တခြားသို့ မထွက်တော့ဘဲ ရှုမြဲပင် ကစဉ်တည်း အခြေပပျက် ရှုသိနေနိုင်သည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။

ထိုအခါမှာ ရှုရာ ရှုရာအာရုံ ကပ်ခနဲ ကပ်ခနဲ အံကျလိုက်လျက် တည်တည်နေသော သမာဓိသည် ဝိပဿနာခဏိက သမာဓိမည်ပါသည်။

ကာမစ္ဆန္တစသော နိဝရဏတို့မှ ကင်းနေသောကြောင့် သမထလမ်းက ဥပစာရသဟာဝိနှင့်လည်း ညီမျှ၏။

ပျံ့လွင့်ပြေးသွားသော ထိုနိဝရဏတို့နှင့် ရောနှောခြင်း မရှိဘဲ ရှုသိမှု ဘာဝနာစိတ်ချည်း ရှေ့နောက် တစ်စိတ်တည်း စင်ကြယ်လျက် ရှိသောကြောင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ မည်ပါသည်။

ရှုတိုင်းရှုတိုင်း ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှုစသော ရုပ်အပေါင်းကို အသိနာမ် နှင့်လည်းကောင်း၊ ဗျာဠာသော ရုပ်များနှင့်လည်းကောင်း မရောယှက်ဘဲ သီးသန့်ပိုင်းခြား၍ သိ၏။

ရှုမှု၊ ကြံသိမှု၊ ပြင်မှုစသော နာမ်အပေါင်းကိုလည်း ရုပ်နှင့်လည်း ကောင်း၊ အခြားနာမ်များနှင့်လည်းကောင်း မရောယှက်ဘဲ သီးသန့်ပိုင်း ခြား သိ၏။

ဤသို့ သိဖန်များသောအခါ အာရုံကို မသိဟုတ်သော ရုပ်တရားနှင့် အာရုံကိုသိကတ်သော နာမ်တရား၊ ဤရုပ်နာမ်နှစ်ပါးသာ ရှိသည်။ ဤရုပ်နာမ်မှတစ်ပါး ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကောင်း မည်သည် မရှိတော့ပြီဟု သိမြင်သဘောကျ၏။ ရှုနေရင်းပင် ဤသို့ သိမြင်သဘောကျသွားခြင်း သည် ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ မည်ပါသည်။

ဆက်လက်၍ အားထုတ်နေလျှင် ရှုတိုင်းရှုတိုင်း အကြောင်းကျိုး ဆက်စပ်၍ ထိုရုပ်နာမ်များ ဖြစ်ပေါ်နေကြသည်ကိုလည်း သိမြင်သဘော ကျလာ၏။ သိပုံမှာ

- ကွေးခြင်း၊ ဆန့်ခြင်း၊ လှုပ်ရှားပြုပြင်ချင်သော စိတ်ကြောင့် ကွေးရုပ်၊ ဆန့်ရုပ်၊ လှုပ်ရှားပြုပြင်ရုပ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ကို လည်း ကောင်း၊

- အပူအအေးဓာတ်ကြောင့် ပူရုပ်၊ အေးရုပ်များ ပြောင်းလဲဖြစ် ပေါ်လာကြသည်ကို လည်းကောင်း၊

- အစာအာဟာရကြောင့် ရုပ်သစ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ကို လည်းကောင်း၊ မျက်မှောက် တွေ့မြင်သိမြင် သဘောကျသည်။

- ထို့ပြင် မျက်စိနှင့်အဆင်း၊ နားနှင့်အသံ စသည်ရှိ၍ မြင်မှု၊ ကြားမှု စသည်ဟို့ ဖြစ်ပေါ်လာကြသည်ကိုလည်းကောင်း၊

- ဖောင်းမှု၊ ပိန်မှု စသော ရှုစရာ အာရုံရှိ၍ သိမှုဖြစ်ပေါ်လာ သည်ကို လည်းကောင်း၊

- နှလုံးသွင်းမှုရှိ၍ ထိုထိုအာရုံများဆီသို့ စိတ်ကရောက်သွား သည်ကိုလည်းကောင်း၊ မျက်မှောက်တွေ့လျက် သိမြင်သဘောကျ၏။

- ကောင်းသည်၊ ချမ်းသာသည်ဟု ထင်သော အဝိဇ္ဇာ၊ ကောင်း စားချမ်းသာချင်သော ကဏ္ဍာတို့ကြောင့် ကြစည်း၊ အားထုတ် ပြုလုပ်နေ ကြသည်ကို လည်းကောင်း၊

- ကိုပြုလုပ်မိရာကိုပင် စွဲလမ်း၍ စိတ်ဝိညာဏ် အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်နေသည်ကိုလည်းကောင်း၊

- သေခြင်းဟူသည်မှာ ရှု၍သိရသော ဤစိတ်ကလေးမျိုး နောက်ဆုံး ပျောက်ကွယ်သွားခြင်းပင် ဟူ၍လည်းကောင်း၊

- ဘဝသစ်ဖြစ်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း မှီရာရပ်နှင့်တကွ ဤ စိတ်ကလေးမျိုး အသစ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းပင်ဟူ၍လည်းကောင်း ဤသို့ စသည်ဖြင့် သိမြင်သဘောကျ၏။

ဤအကြောင်းအရာများကို သိမြင်ခြင်းသည် ပစ္စယပရိဂ္ဂဟ ဉာဏ် မည်ပါသည်။

- အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်မျှသာရှိသည်ဟု မသိသေးမီက ထိုရုပ်နာမ်များကိုပင် အတ္တကောင်၊ ငါကောင် ထင်မှတ်၍

- ရှေ့ကလည်း ငါရှိခဲ့လေသလော
- ယခုမှပဲ ရှိလာလေသလော

- ငါဟာ သေပြီးနောက်မှာလည်း ရှိဦးမည်လောဟု ဤသို့ တွေးတောယုံမှားမှုပျိုးပျား ဖြစ်ပေါ်နိုင်၏။

အကြောင်းနှင့်အကျိုးမျှသာ ဆက်စပ်လျက် ဖြစ်နေသည်ကို သဘောကျသောအခါ -

- ရှေးကလည်း ဤလို အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်မျှသာ ရှိခဲ့သည်။

- နောင်လည်း ဤလို အကြောင်းအကျိုး ရုပ်နာမ်မျှသာရှိမည် ဟူ၍ သိမြင်သဘောကျ၏။ ဤသည်မှာ ကင်္ခါဝိကရဏဝိသုဒ္ဓိ မည်ပါ သည်။

ဆက်လက်၍ အားထုတ်နေလျှင် ရှုတိုင်းရှုတိုင်းသော ရုပ်နာမ် များသည် ဖြစ်ပေါ်လာပြီးလျှင် ပျောက် - ပျောက်သွားကြသည်ကို တွေ့ရ သောကြောင့် မမြဲဟူ၍ သုံးသပ်ဆင်ခြင်မိ၏။

ဤသည်မှာ အနိစ္စသမ္မသနဉာဏ်ပင် ဖြစ်သည်။

ဖြစ်လိုက် ပျက်လိုက်နှင့် ဖြစ်မှုပျက်မှုက မပြတ်နှိပ်စက်နေသည် ကို တွေ့ရသောကြောင့်

“နှစ်သက်သာယာဖွယ် အားကိုးဖွယ်မရှိ”

“ကြောက်ဖွယ်ကောင်းသော ဆင်းရဲချည်း” ဟူ၍လည်း သုံးသပ် ဆင်ခြင်မိ၏။

သုံးသပ်ဆင်ခြင်၍ အားရသောအခါ မသုံးသပ် မဆင်ခြင်တော့ဘဲ ရှုရုံသာ ရှုလျက်ရှိသည်။

ထိုအခါ ရှုတိုင်း၊ ရှုတိုင်း ရှုမိသော အာရုံ၏အစ ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိရသည်။ ထိုအာရုံ၏ တိကနဲ ပြတ်ဆုံးသွားပုံကို လည်း ရှင်းလင်းပြတ်သားစွာ သိလာရသည်။

- အလင်းရောင်များ

- နှစ်သိမ့်အားရမှုများ

- စိတ်အေးချမ်းမှုများ
- ဘုရားတရားနှင့် စပ်လျဉ်းသော သဒ္ဓါကြည်ညိုမှုများ
- ထက်သန်သော အားထုတ်လိုမှုများ
- ဝမ်းသာမှုများ
- အလွန်လျင်မြန် သန့်ရှင်းသော သိမှုများ
- အထူးကြောင့်ကြမပြုရဘဲ ရနိုင်မှုများ
- ရှုရသည်၌ ပျော်လျက် နှစ်သက်သာယာမှုများ ဟူသော

ထူးခြားသော သဘောတရားတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ပါသည်။ မှုလျက် ရှိသည့် ပိမိဖြစ်ပျက်ပုံများကို မပြောလျှင် မနေနိုင်အောင် ဝမ်းသာ တတ်ကြလျက်ရှိသည်။ တရားထူးများကို ရနေပြီဟူ၍လည်း ထင်မှတ်နေ တတ်သည်။

- ထိုအလင်းရောင်စသည်တို့ကို တရားမဟုတ်သေးဟူ၍ လည်း ကောင်း၊
- ပေါ်လာသမျှကို ရှုရှုမျှ မပြတ်ရှုနေခြင်းသည်သာလျှင် တရားထူး ကိုရရန် ဝိပဿနာလမ်းမှန်ဖြစ်သည်ဟူ၍လည်းကောင်း ကျမ်း ဂန် ပဟုသုတအရဖြစ်စေ၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း ဆရာ၏ စကားအရ ဖြစ်စေ ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ရ၏။

ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ခြင်းသည် မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိ မည်ပါသည်။

ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီးနောက် ဆက်လက်၍ မှုနေလျှင် ထိုအလင်း ရောင် နှစ်သိမ့်အားရမှုတို့သည် တဖြည်းဖြည်းနည်း၍ နည်း၍ သွားသည်။ ရှုသိမှုလည်း သာ၍ ရှင်းလင်းသွားသည်။

လက်ခြေတစ်ကွေးတစ်ဆန့်အတွင်း၊ ခြေတစ်လှမ်းအတွင်းမှာ ပင် တစ်နေရာမှ တစ်နေရာသို့ မရောက်ဘဲ တစ်ရွေ့ချင်းဖြစ်ပျက်

သွားသော လှုပ်ရှားမှုပေါင်းများစွာတို့ကို တစ်ပိုင်းစီ၊ တစ်ပိုင်းစီ ရှင်းလင်း ပြတ်သားစွာ သိရသည်။

- ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း(ဥပက္ကိလေသ)မှ လွတ်သော် ရင့်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ထိုဉာဏ်အားကောင်းလာသောအခါ အသိဉာဏ်သည် တိုး၍ လျင်မြန်လာ၏။ ထို့ကြောင့် အာရုံ၏အစဖြစ်မှုထက် အဆုံးပျောက်မှုကို သာ၍ ယင်ရှားစွာ တွေ့ရသည်။

ရှုနေသော အာရုံများမှာ ကုန်ဆုံးပျောက်ပျက်နေသကဲ့သို့ ထင်ရ တတ်သည်။ လက်၊ ခြေ၊ ခေါင်း၊ ကိုယ်စသော ပုံသဏ္ဍာန်အထည်ဒြပ်တို့ ကို မတွေ့ရတော့ဘဲ တရိပ်ရိပ်နှင့် ပျောက်ပျောက်နေသည်ကိုသာ ရှုတိုင်း တွေ့နေသည်။

ရှုသိနေသော စိတ်ကလေးပါ သူ့အာရုံနှင့်အတူ ရှေ့နောက်ဆင့် လျက် တပါတည်း ပျောက်ပျက်သွားသည်ကို တွေ့ရပါသည်။

ဤသို့ ရှုတိုင်းအာရုံရော အသိပါ တပျက်တည်း ပျက်တော့သည် ကိုသာ တွေ့ရသောကြောင့် ကြောက်စရာကောင်းသည်ဟု ထင်မြင်သ တောကျလာသည်။ ဘယဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာသည် မည်ပါ၏။

- မကောင်းဘူးဟူ၍ အပြစ်မြင်လာက အာဒိနဝဉာဏ် ဖြစ်ပေါ် လာသည်။

- နှစ်သက်ပျော်မွေ့ဖွယ် မရှိ၊ ပျင်းရိငြီးငွေ့ဖွယ်ဟူ၍ ထင်မြင် လာသည်။ နိဗ္ဗိဒါဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းဖြစ်သည်။

- ဤကဲ့သို့ ဖြစ်ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တွေ မရှိမှ ကောင်းမည် ဟူ၍ ရုပ်နာမ်ဆင်းရဲများမှ လွတ်မြောက်ရန် မျှော်ကြည့်သောဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် မုစ္စိဟုကမ္ပတာဉာဏ် ဟူ၍ ခေါ်သည်။

ထိုအခါ လွတ်မြောက်စေရန် အထူးကြောင့်ကြပြု၍ တဖန်ရှု သဖြင့် မမြဲသဘော၊ ဆင်းရဲသဘော၊ အစိုးမရသဘောကို ရှင်းလင်းစွာ

သိမြင်လာ၏။ အထူးသဖြင့် ဒုက္ခဆင်းရဲသဘောကို အလွန်ထင်ရှားစွာ တွေ့ရသည်။ ယင်းသည်ကား ပဋိသင်္ခါဉာဏ် ဖြစ်သည်။

ထိုအခါ ပဋိသင်္ခါဉာဏ်အား ပြည့်လာသောအခါ ရှုသိမှုကို ကြောင့်ကြမနေရတော့ဘဲ သူ့အလိုလိုပင်သိလျက် နာရိစက်သွားသကဲ့သို့ သွားနေသည်။

အကောင်းဆုံးအာရုံ၏ သဘောနောက်သို့ မလိုက်ဘဲ သိရုံမျှသာ လျစ်လျူရှုလျက် ရှိနေသည်။ အလွန်ပင် ညင်သာသိမ်မွေ့လှသည်။

သူ့အရှိန်နှင့်သူ သိလျက်သိလျက် သွားနေသည်မှာ တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီ၊ သုံးနာရီလည်း ကြာသွားတတ်ပါသည်။ ထိုမျှ ကြာသော်လည်း ညောင်းညာပင်ပန်းခြင်းကား မရှိပေ။

ဤသို့ အကောင်းအဆိုး အာရုံနောက်သို့လည်း မလိုက်၊ ကြောင့် ကြလည်း မစိုက်ရဘဲ သဘောမှန်ကို သိရုံသိရုံမျှ ကြာရှည်စွာ သိသိသွား နေခြင်းသည် သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် မည်ပေသည်။

ဤသို့ သူ့အရှိန်နှင့်သူ သိလျက် အလိုလိုသွားနေရာထဲက အထူးသွက်လက် လျင်မြန်သော အသိကလေးများ ဖြစ်ပေါ်လာပြန်သည်။ ထိုအသိကလေးများသည် ဝုဠာနမည်သော မင်္ဂလသို့ တဟုန်ထိုးတက်သွား သည်။

ယင်းကို ဝုဠာနဂါမိနိဝိပဿနာဉာဏ်ဟူ၍ ခေါ်သည်။ ထိုထူး ခြားသော အသိကလေးများမှာလည်း ထိုခဏ၌ ဒွါရခြောက်ပါးတွင် ထင်ရှားပေါ်လာသော ရုပ်၊ နာမ် အာရုံကိုပင် -

“မမြဲဟူ၍ လည်းကောင်း”

“ဆင်းရဲဟူ၍ လည်းကောင်း”

“အစိုးမရဟူ၍ လည်းကောင်း” သိမြင်လျက် ဖြစ်ပေါ်လာသည်။

ထိုတွင် နောက်ဆုံးအကြိမ် အသိမှာ ပရိကံ၊ ဥပစာ၊ အနုလုံခေါ် ဇောသုံးခုပါဝင်သော အနုလောမဉာဏ် ပင်ဖြစ်သည်။

(ရှေးဝိပဿနာဉာဏ်နောက်မဂ်ဉာဏ်တို့နှင့် သင့်လျော်စွာ ဖြစ်
သောဉာဏ်ဟု ဆိုလိုပါသည်)

- ရှေ့ရင်းသော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှစ၍ ဤအနုလောမဉာဏ်
တိုင်အောင် ဉာဏ်(၉)ပါး အပေါင်းသည် ပဋိပဒါ ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိမည့်
ပါသည်။

ထိုဉာဏ်၏ အခြားဖက်၌ အသိစိတ်သည် ရုပ်နာမ် ဆင်းရဲချုပ်
သော နိဗ္ဗာန်အာရုံသို့ ကျရောက်သွားပါတော့သည်။

ယင်းကို “ဂေါတြဘူဉာဏ်” ဟူ၍ ခေါ်သည်။ ဤဉာဏ်သည်
ပုထုဇဉ်အနွယ်ကို ဖြတ်ကာ အရိယာအနွယ်သို့ ဝင်ရောက်သွားသော
ဉာဏ်အဆင့် ဖြစ်သည်။

ထို့နောက် ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုပင် မျက်မှောက်တွေ့သိမြင်လျက် သော
တာပတ္တိသင်္ဂဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်များ ဖြစ်ပေါ်လာကြပါသည်။

ထိုမဂ်ဉာဏ်ကို ဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိဟူ၍ ခေါ်ပေသည်။

ထိုမဂ်ဖိုလ်ဖြစ်ခိုက်အချိန်မှာ တစ်စက္ကန့်မျှပင် မကြာပေ။ ယင်း
နောက် ထူးခြားစွာ တွေ့ထိသိရသော မဂ်၊ ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တို့ကို ပြန်လည်၍
ဆင်ခြင်မိသည်။

ယင်းကို ပစ္စေဝေက္ခဏာဉာဏ်ဟူ၍ ခေါ်ပေသည်။

ဤအစဉ်အတိုင်း ပစ္စေဝေက္ခဏာဉာဏ်တိုင်အောင် ပြည့်စုံစွာ
တွေ့မြင်သော သူသည် သောတပန်အဖြစ်သို့ ရောက်တော့သည်။ ထိုသော
တပန်ရောက် ပုဂ္ဂိုလ်သည် -

- ရုပ်နာမ်အပေါင်းကို အတ္တကောင်ဟု ထင်မှတ်ခြင်း (သက္ကာ
ယဒိဋ္ဌိ)

- ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ အကျင့် သိက္ခာတို့နှင့် စပ်၍
ယုံမှားခြင်း (ဝိစိကိစ္ဆာ)

- အရိယာမဂ်လမ်း အကျင့်မှ တစ်ပါးသော အလေ့အကျင့်များ ကို နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ကောင်းဟု ယုံကြည်ယူမှားခြင်း၊ သီလ ဗြဟ္မစရတပရာမာသဟူသော သံဃောဇဉ်သုံးပါးမှ ကင်းငြိမ်းသွားပါသည်။

ထို့ပြင် ငါးပါးသီလကျိုးခြင်း၊ ပျက်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ သူ့သဘာဝ အတိုင်းပင် လုံခြုံစင်ကြယ်လျက် ရှိနေတော့သည်။

သို့တွက် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်လေးပါးမှ လုံးဝလွတ် မြောက်သွားတော့သည်။

လူဘုံ၊ နတ်ဘုံတို့၌လည်း အလွန်ဆုံး(၇)ဘဝမှာသာ ကျင်လည်၍ (၇)ဘဝမြောက်တွင် ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ ကူးဝင်တော့သည်။

ထိုသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိရပြီးသော ဖိုလ်တရားသို့ ဝင် ရောက်ရန် ရည်သန်၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် ဖိုလ်သို့ ဝင်ရောက်လျက် ငါး မိနစ် ဆယ်မိနစ် နာရီဝက် တစ်နာရီ စသည်ဖြင့် ဖလသမာပိတ်၌ တည်နေနိုင်ပါသည်။ ဝသီဘော်နိုင်နင်းလျှင် အလျင်အမြန် ဝင်စားနိုင်ပါ သည်။ တစ်နေ့လုံး၊ တစ်ညလုံး ကြာရှည်စွာ ဖလသမာပိတ်၌ တည်နေနိုင် ပါသည်။

မရသေးသော မဂ်ဖိုလ်များကို ရယူရန် ရည်သန်၍ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ ငါးပါးတို့ကို ရှုမှတ်ပါက ဥဒယပ္ပယဉာဏ်စသော ဝိပဿနာဉာဏ်များနည်း တူပင် အစဉ်အတိုင်း ဖြစ်ပြီးလျှင် ဣန္ဒြေလည်းရင့်ကျက်ပါမူ သကဒါဂါမ် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဟွေမြင်ကာ သကဒါဂါမ် အဖြစ်သို့ ရောက်သွားပါတော့သည်။

သကဒါဂါမ်မှာ ကြမ်းတမ်းသော ကာမုရာဂနှင့် ဗျာပါဒကို ကင်း ငြိမ်း သွားပါသည်။

သို့တွက် သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် လူဘုံ၊ နတ်ဘုံတို့၌ အလွန်ဆုံး နှစ်ဘဝမျှသာ ဖြစ်ပြီးလျှင် ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်စံပါတော့သည်။

ထိုသကာဒါဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း ဖိုလ်ဝင်စားလို၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် မျိုးသော ဖိုလ်သို့ ရောက်သည်။

အထက်မဂ်သို့ရောက်ရန် ရည်သန်ပြီး ဝိပဿနာ ဆက်ရှုလျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်များ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပြီးလျှင် အနာဂါမ်မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ကာ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်သို့ ရောက်သွားပါသည်။

အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား ကာပရာဂနှင့် ဗျာပါဒတို့ လုံးဝကင်းငြိမ်းသွားပါသည်။

ယင်းသည် ကာမဘုံ၌ လုံးဝပဖြစ်တော့ပြီ။ ရူပ၊ အရူပ ဗြဟ္မာဘုံတို့၌သာဖြစ်ပြီး ထိုဘုံတို့၌ပင် ရဟန္တာဖြစ်ကာ နိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော့သည်။

ထိုအနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဖိုလ်ဝင်စားလို၍ ဝိပဿနာရှုလျှင် မျိုး ဖိုလ်သို့ ရောက်ပါသည်။

အထက်မဂ်ရောက်ရန် ရည်သန်၍ ဝိပဿနာရှုလျှင်ကား ဝိပဿနာဉာဏ်များ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်ပြီးလျှင် အရဟတ္တပဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့မြင်ကာ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ပါသည်။

ရဟန္တာသည်

- ရူပရာဂ
- အရူပရာဂ
- ဟန
- ဥဒ္ဓေ
- အဝိဇ္ဇာ ဟူသော အကြွင်းသံယောဇဉ်ငါးပါးနှင့်တကွ ကိလေသာအားလုံး ကင်းငြိမ်းသွားပါတော့သည်။

ရဟန္တာသည် နောက်ထပ်တစ်ဖန် ဘဝသစ်ဖြစ်ရခြင်း မရှိတော့ပြီ။ ဤဘဝမှာပင် အသက်အပိုင်းအခြား ကုန်ဆုံးသောအခါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော့သည်။

အခန်း (၅)

သမထဝိပဿနာရူပာရ်ခြင်း၏
လက်တွေ့ပစ္စုပ္ပန်အကျိုးများ

ဤလောက၌ သတ္တဝါများစွာတို့သည် ဆင်းရဲဒုက္ခများနှင့် မကြုံတွေ့လိုကြ။ ချမ်းသာသုခများကို ခံစားလျက် ငြိမ်းချမ်းပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်လိုကြ၏။ သို့သော် သတ္တဝါများစွာတို့သည် မတွေ့လို မကြုံလိုသော ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ရှောင်ကွင်း၍ မရဘဲ ခံစားနေကြရ၏။ နုပျိုစွာ အသက်ရှည်လိုကြလျက် အိုမင်းရင့်ရော်နေကြရ၏။ မသေချင်ဘဲလျက် သေကြရသည်။ မိမိချစ်ခင်နှစ်သက်သူများနှင့် မခွဲမခွာချင်လဲလျက် သေကွဲကွဲနေကြရ၏။ မိမိ မချစ်မနှစ်သက်သူများနှင့် မပေါင်းဆုံချင်ဘဲ လျက် ပေါင်းဆုံနေကြရ၏။ ထို့ပြင် အခြားသော လောကဝံ တရားဆိုး များကိုလည်း တွေ့ကြုံ ခံစားနေကြရ၏။

သတ္တဝါများစွာတို့သည် ထိုဆင်းရဲဒုက္ခ အဖုံဖုံကို တစ်ခဏ တစ်ဘဝမျှသာ ကြုံတွေ့ ခံစားနေကြရသည် မဟုတ်။

ဆင်းရဲဒုက္ခအားလုံး၏ ကုန်ဆုံးရာ နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက်သေးသမျှ တဝသံသရာခရီးတစ်လျှောက်လုံးမှာပင် တွေ့ကြုံခံစားနေကြရမည်ဖြစ်၏။ လောက၌ ချမ်းသာကြွယ်ဝ ပြည့်စုံလှသော စည်းစိမ်ရှင်၊ တန်ခိုးရှင်၊ အာဏာရှင်ကြီးများလည်း အို၊ နာ၊ သေ ဘေးဒုက္ခတို့ကား အမိက သားအတွက်၊ သားက အမိအတွက် သတ္တဝါတစ်ဦးက အခြားသတ္တဝါတစ် ဦးအတွက် အစားထိုးဝင်ရောက်၍ လူချင်းလဲကာ ခံစားပေး၍ မရနိုင်သော ဘေးဒုက္ခကြီးများဖြစ်၏။

ထိုသို့ ဆင်းရဲဒုက္ခများကို ခံစားနေကြရခြင်း၏ အဓိကတရားခံ ကား ရရှိထားသည့် ဘဝကို အပြစ်မမြင်သော အဝိဇ္ဇာ(မောဟ)နှင့် ချစ်ခင်တွယ်တာတတ်သော တဏှာ (လောဘ)တို့ ပင်တည်း။ ထိုအဝိဇ္ဇာ နှင့် တဏှာတို့၏ လက်ချက်ကြောင့် သတ္တဝါများစွာတို့သည် အသစ်အ သစ်သော ဘဝများကို ထူထောင်နေကြခြင်း ဖြစ်၏။ ရှိတိုင်းသော ဘဝများတွင်လည်း အို၊ နာ၊ သေ ဒုက္ခများကို ခံစားပြီးရင်း ခံစားနေကြ ရပြန်၏။ အမှန်စင်စစ် ဘဝအသစ်ဖြစ်နေသမျှ ဆင်းရဲဒုက္ခနှင့် ကင်းလွတ် နိုင်ကြမည် မဟုတ်ချေ။ ထိုဆင်းရဲဒုက္ခများမှ ကင်းလွတ်လိုလျှင် ဘဝသစ် ကို ထူထောင်ပေးတတ်သော အဝိဇ္ဇာနှင့် ဒုက္ခအားလုံးငြိမ်းနှင့် ဒုက္ခအား လုံးငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိမြင်အောင် ကျင့်ဆောင်အားထုတ်ရပေမည်။ အားထုတ်ကျင့်ကြံရမည့် နည်းလမ်းကား အခြားမဟုတ်။ သမထ၊ ဝိပ သနာ ပွားများခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ဤသမထ၊ ဝိပသနာ ကျင့်ကြံအားထုတ်ခြင်းသည် နာမ်ပိုင်း ဆိုင်ရာ အသိဉာဏ်များကို ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်သည့်အပြင် ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာတွင် လည်း ကျန်းမာရေးကောင်းခြင်းစသော အကျိုးကျေးဇူးများကို ရရှိစေနိုင် ပါသည်။

ပြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိမြို့၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ်အခါက ဂိရိမာနန္ဒ အမည်ရှိသော ရဟန်းတစ်ပါး

သည် ပြင်းထန်စွာ မမာမကျန်းဖြစ်နေကြောင်း အရှင်အာနန္ဒာက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားရာ ထိုရဟန်းထံသို့ သွားရောက်၍ ဝိပဿနာတရားဟောကြားရန် အရှင်အာနန္ဒာကိုပင် စေလွှတ်ခဲ့၏။ အရှင်ဂိရိမာနန္ဒသည် အရှင်အာနန္ဒာဟောကြားသော ဝိပဿနာတရားကို နာယူရှုပွားရသဖြင့် ရောဂါဝေဒနာများ ပျောက်ကင်းခဲ့သည်။ (အံ၊ ၃၄၊ ၃၄၂-၃၄၅။)

မြတ်စွာဘုရားရှင် ကိုယ်တော်တိုင်လည်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီး ဝေသာလီပြည် ဝေဠုဝရွာ၌ ဝါကပ်သီတင်းသုံးနေစဉ် အလွန်ပြင်းထန်သော ရောဂါဝေဒနာ ငွဲကပ်တော်မူ၏။ မဟာဝိပဿနာ၊ ဖလသမာပတ်တရားဆေးဖြင့် ချက်ချင်းငြိမ်းပျောက်တော်မူစေခဲ့ကြောင်း ဒိဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၌ လေ့လာတွေ့ရှိရ၏။ (ဒိ၊ ၂။ ၈၄။)

ခြေ၍ဆိုရလျှင် စိတ်ဓာတ်ကြံ့ခိုင်ရေး၊ ကြီးပွားတိုးတက်ရေး၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး၊ သံသရာဘဝ ငြိမ်းချမ်းသာယာရေး၊ လောကီရေး၊ လောကုတ္တရာရေးစသော ကောင်းကျိုးများကို ရရှိစေပါသည်။ သမထ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတရားများကို လက်တွေ့ ကျင့်ကြံရှုပွားကြသဖြင့် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ လက်တွေ့ခံစားကြရပုံများကို ဤအခန်းတွင် ဖော်ပြရပါသည်။

သံဝေဂ

ရန်ကုန်မြို့ အနန်းပင် ရွှေဥမင်တောရ မဟာစည်ကမ္မဋ္ဌာနစ ရိယ ဆရာတော် အသျှင်ကောသလ္လက “ဒကာကြီး... လောကမှာ မိုးသားတိမ်တိုက်ဖြစ်ပေါ်မှသာ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းသလိုဘဲ သံဝေဂ တရားကြီးရပါမှ ဝိပဿနာအကျိုးတရား မိုးကြီးရွာ၍ ဓမ္မရသတွေကို ခံစားနိုင်ပါတယ်။ ဒကာကြီး... ဝိပဿနာအလုပ်တရား အောင်မြင်ခဲ့ တာဟာ ဒကာကြီးရဲ့ ထိတ်လန့်မှု သံဝေဂဖြစ်ပေါ်လာမှုက အကြောင်း ရင်းခံ ဖြစ်ပေတယ်” ဟု စာရေးသူအားတရားစစ်ဆေးစဉ် မှတ်ချက်ပေး ခဲ့ပါသည်။ အကျွန်ုပ်၏ သံဝေဂတရားဆိုင်ရာ ဖြစ်ရပ်မှန်များကို တင်ပြပါ ရစေ၊ ၁၉၆၀ခုနှစ်တွင် စာရေးသူ အင်းစိန်မြို့ အုပ်ချုပ်ရေးအရာထမ်း အဖြစ် အမှုထမ်းစဉ်ကာလ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုနှစ်တွင် အကျွန်ုပ်၏ ကျေးဇူး ရှင် မွေးဖခင်နှင့် မွေးစားဖခင် နှစ်ဦးစလုံးပင် ရောဂါဆိုးကြီး စွဲကပ် ခံစားရသည်။ သူတို့နှစ်ဦးစလုံးတွင် မတူညီသောစရိုက် ရှိကြပါသည်။ မွေးသဖခင်က ဘာသာရေး ဝေယျာဝစ္စအလုပ်၌ ဝါသနာ ထုံခဲ့ပါသည်။ မွေးစားဖခင်ကြီးကမူ အငြိမ်းစားအစိုးရဝန်ထမ်းဖြစ်၍ ငယ်စဉ်မှ အသက် (၆၀) နှစ်အထိ ပျော်ပျော်ပါးပါးနေ၍ ဘာသာရေး၌ မမွေ့ခဲ့ချေ။ ကျေးဇူး ရှင်လူနာ (၂) ဦးတို့ကို ၆လနီးပါးမျှ ဆေးကုသပြုစုသော်လည်း ကင်ဆာ ရောဂါဆိုးများဖြစ်၍ ဆရာဝန်ကြီးများက လက်လျှော့ကြပါသည်။ ဖခင်

အနီးအနားတွင်နေ၍ ဓမ္မစကြာသုတ်၊ ဓာရဏပရိတ်၊ မေတ္တာသုတ်များ ရွတ်ပွားပေးသည်။ ဖခင်ကြီးဇိဝိန်ချုပ်ရတော့မည့်နေ့တွင် ဖခင်၏ ဆန္ဒ အတိုင်း သားအဖနှစ်ဦး ခြင်ထောင်တွင်းနေကြပြီး ပရိတ်တရားတော်များ ရွတ်ဖတ်ပေးသည်။ ဖခင်ကြီးက လက်အုပ်ချီလျက် တရားနာခဲ့သည်။

မည်သည့်အချိန်လောက်တွင် ဇိဝိန်ချုပ်သည်ဟု မသိလိုက်ရချေ။ ဖခင်ကြီး၏ သူငယ်ချင်းများ လာကြည့်၍ မေးမြန်းရာ အကျွန်ုပ်က အကြောင်းအကျိုးဖြစ်ရပ်စုံကို ပြောပြသည်။ ဦးကြီးများက သာဓုခေါ်ကြပြီး “မင်းအဖေ ကောင်းရာသုဂတိ လားပါပြီ၊ မင်းဟာ ဖခင်ရဲ့သေခါနီး အဆွေခင်ပွန်းကောင်းပဲ” လို့ မှတ်ချက်ပေးကြပါသည်။ စာရေးသူ ဝမ်းသာ ဆုံး ဖြစ်ပါသည်။ “သည်လိုလိုတော့ သေရတာ ဘာခက်တာမှတ်လို့” ဟု စာရေးသူက အခိုင်အမာ မှတ်ချက်ချမိပါသည်။

ဖခင်ကြီးအား မီးသင်္ဂြိုဟ်ပြီးနောက် စာရေးသူသည် အင်းစိန်မြို့ ကို ပြန်ခဲ့ပါသည်။ မွေးဖခင်သည် အသက် ၆၂ နှစ်တွင် ကွယ်လွန်ပါ သည်။ မွေးစားဖခင်ကလည်း ယင်းမှာ အသက် ၇၅ နှစ်မျှရှိပြီ၊ သေအပ် ပြီဟု စိတ်အားလျော့ချတော့သည်။ မွေးစားသောဖခင်သည် အသက် ၆၀ နှစ်အရွယ်ထိ ပျော်ပျော်နေခဲ့ပြီ။ နောက်ပိုင်း ၁၅ နှစ်လုံး လောကုတ္တ ရာရေးကို အလေးထားခဲ့ပါသည်။ သူကား ခေသောသူ မဟုတ်ပါချေ။ သူ့စိတ်ကို ယဉ်ကျေးအောင် ပြုပြင်သည်။ လူကို ကြောက်သော ကျီးကန်း သည် သူ့မိတ်ဆွေ ဖြစ်ပါသည်။ သူ ထမင်းစားလျှင် အနီးကပ်လာသည်။ နေ့ခင်းသူအိပ်လျှင် နှုတ်သီးဖြင့် ထိုး၍ နှိုးသည်။ အကျွန်ုပ်သည် ကျေးဇူး ရှင် မွေးစားဖခင်အား အိမ်ဦးခန်းတွင် ထား၍ ပြုစုပါသည်။ ဇိဝိန်ချုပ်မည့် နေ့တွင် ဓမ္မစကြာစသော ပရိတ်တော် များကို ရွတ်ဖတ်ခြင်း၊ ကြေးစည် ရိုက်ခတ်ခြင်း ပြုပေးပါသည်။ လူနာကား ၂၀၁၃ ခုစားရ၍ တည်ငြိမ်မှု မရရှိချေ။ အသံနက်ကြီးဖြင့် အော်ဟစ်ညည်းညူသည်။ တံတွေးများ၊ သွားရည်များ၊ နှုတ်ခမ်းမှ ယိုစည်းကျသဖြင့် ပဝါဖြင့် သုတ်ပေးရသည်။

သုတ်ပေးသူ၏လက်ကို ပါးစပ်ဖြင့်ကိုက်သည် အထိ ဖြစ်ရှာသည်။ မကြာ
ပါချေ။ အသက်ပျောက်သွားရှာသည်။ သေခါနီး အဆွေခင်ပွန်းကောင်း
ဖြစ်လိုလှသော စာရေးသူမှာ ဘာမျှမတတ်နိုင်၊ လက်မှတ်ချရပါ၏။ ယင်းသို့
ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှစ်ဦး သေကြရပုံ ကွဲပြားခြားနားချက်ကြီးကြောင့် စာရေးသူ
သည် ကြီးစွာထိတ်လန့်မှု သံဝေဂတရား ရစေခဲ့၏။ အကျွန်ုပ်သည်
ပျော်စရာကောင်းသော အသက်ပိုင်းမှာ မပျော်နိုင်တော့ပါချေ။ ငါသေရင်
လည်း ဒီလိုဖြစ်မှာဘဲ။ ဘယ်သူကမှ ဖေးမကူညီ၍ မရနိုင်ဘူးလို့ ထိတ်လန့်
ကြောက်လန့်မှုကို နေ့စဉ်လွှမ်းမိုးခံနေရပါသည်။ သေခါနီး အားကိုးရန်
တရားကို ရှာမှပဲလို့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

ပြည်လမ်း၊ လယ်တီမှုကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်း ဆရာတော်ဦးဇာကရနှင့်
အင်းစိန်၊ ကြို့ကုန်းစွန်းလွန်းကျောင်း ဆရာတော်တို့၏ နည်းနိဿယ
ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပါသည်။ စိတ်တည်ငြိမ်မှု အသင့်အတင့်
ရခဲ့ပါသည်။ တရားထူးကား မရခဲ့ပါချေ။ ထို့ကြောင့် ခြေကမမြဲ လက်က
မြဲဆိုသလို အဓိဋ္ဌာန် ပုတီးစိတ်ခြင်းနှင့် အာနာပါန ကမ္မာန်းထိုင်ခြင်း
တို့ကို အချိန်ခွဲပြီး နေ့စဉ်ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့နှင့် ခုနစ်နှစ်ခန့်တွင် ကြိုးစားတရားရှာရင်း နှစ်တွေ
ကုန်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ထားဝယ်မြို့တွင် ရောက်ရှိပြီး အမှုထမ်းခဲ့
ရပါသည်။ သဲအင်းဂူ ဆရာတော်ကြီး၊ ထားဝယ်မြို့သို့ ကြွရောက်၍ တရား
ပြလာပါသည်။ စာရေးသူကား တရားငတ်နေသူဖြစ်၍ ဆရာတော် ကြီး၏
တရားပွဲများသို့ သွား၍ တရားထိုင်ပါသည်။ ဆရာတော်ကြီးက မဟာဘုတ်
ဓာတ်ကြီးလေးပါး၊ အာကာသ၊ ဝိညာဏဓာတ်နှစ်ပါးနှင့် ပေါင်းဓာတ်
ခြောက်ပါးတို့၏ သင်္ခါရတရားဝေဒနာများကို သည်းခံ၍ အာနာပါနာ ရှု
ရှိုက်ရင်း ဝေဒနာတရားတို့၏ ဖြစ်စ၊ ဖြစ်လယ်၊ ဖြစ်ဆုံး သုံးချက်လုံးမိ
အောင် ရှုမှတ်အားထုတ်စေပါသည်။ အနီးကပ် ကြီးကြပ်ပြသပေးပါသည်။
ဝေဒနာတွေ မခံမရပ်နိုင်အောင် ပြင်းထန်လာခဲ့ပါလျှင် နှာသီးဖျား၌

လေကိုထိဝင်၊ ထိထွက်မှု သတိကြပ်ကြပ်ပြုပြီး ပြင်းပြင်း ရှူရှိုက်ခြင်း ပြုလုပ်စေပါသည်။ ဝေဒနာနှင့် သမာဓိတရားတို့ကို ဘောင်ချိန်ကိုက်ရှု မှတ်စေပါသည်။ ရုပ်ဖောက်ပြန်၍ နာမ်စိတ်ကညွတ်၊ ခံစားသိပျက်သည်ဟု မှတ်ရပေသည်။ သဲအင်းဂူဆရာတော်ကြီး သင်ပြသော ဝေဒနာနှင့် သမာ ဓိ ဘောင်ချိန်ကိုက်နည်းဖြင့် သမာဓိ၊ သမာပတ်ထူထောင်ခိုင်းခြင်းသည် မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ ဒွေဓာဝိတက္ကသုတ်ဝေဒနာ(ဆဋ္ဌမူ)တွင် မြတ်စွာ ဘုရား ဟောကြားတော်မူသော “ဧတ္ထေတာဗောဓိသတ္တဿ သမ္မာပတ္တိ နိဿာယဝိပဿနာ ပဋ္ဌာနာကာလေ” အစချီသော ပါဠိတော်များနှင့် တပြေးညီရှိ၍ ဗုဒ္ဓအလိုတော်ကျ နည်းပါတည်း။ ယင်းသို့ ဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ ထားဝယ်ငါးပွဲတွင် ခုနစ်ညမျှ အနီးကပ် တရားအား ထုတ်ခွင့် ရခဲ့ပါသည်။ မဟာဘုတ် ဓာတ်ကြီးလေးပါးအကြောင်းကို အ တွင်းခန္ဓာ၌ လှည့်ပတ်ရှုရာ ဓာတ်ကပ်ပါးချင်း၏ သဘာဝတွေ၊ စိတ်တစ် ပါးနှင့်တစ်ပါး ရန်ဓာတ်ဖြစ်ပုံ၊ မိတ်ဓာတ်ဖြစ်ပုံ၊ မမြဲပုံ၊ သူ့သဘောကောင် ပုံတို့ကို ရှုမှတ်ခဲ့ပါသည်။ တရားထိုင်စဉ် ဖြစ်လာသော မခံသာသော ဝေဒနာတရားများကို မကြောက်ပြီ။ ဥပေက္ခာပြုနိုင်သည်နှင့်အမျှ ဥပစာရ သမာဓိစခန်းသို့ ထွက်လာနိုင်ခဲ့ပါတော့သည်။ ဝင်လေ၊ ထွက်လေတို့ အလွန်နူးညံ့သိမ်မွေ့လျက်ရှိပြီး ရှုနေမှန်းပင် အမှတ်မပြုမိချေ။ ယောဂီသည် သမာဓိတက်လာသည်နှင့်အမျှ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစွဲခဲ့သော ငါ့ ကိုယ်၊ ငါ့လက်၊ ငါ့ခြေ၊ ငါ့ခေါင်း စသည်အားဖြင့် ငါတပ်စရာ အထည် ဝတ္ထုဒြပ် သဏ္ဍန်နိမိတ်စသော ထိုရုပ်ကြမ်း၊ နာမ်ကြမ်းတို့အား ဉာဏ်မျက် စိဖြင့် မမြင်တော့ဘဲ ထိုထိုသော ရုပ်ကြမ်း၊ နာမ်ကြမ်းတို့၏ နေရာတွင် အဟုတ်ရှိ၊ အမှန်ရှိသော ရုပ်နာ၊ နာမ်နာ၊ ပရမတ်ရုပ်နာမ် ဒြပ်သဏ္ဍန်မရှိ ကြိယာအမှုအရာသက်သက်မှုတို့ကို တစ်ရံမစဲ ထပ်တလဲလဲ ဒလစပ်ပေါ် လာလိုက်၊ ပျောက်သွားလိုက်နှင့် မရပ်မနား အနိစ္စ အချက်၊ ဒုက္ခအချက်၊

အနတ္တအချက်တို့သည် ယောဂီ၏ မနောဒွါရ၌ အလိုလိုထင်လာ၌ ဉာဏ် မျက်စိဖြင့် ရှုရလေတော့သတည်း။

မွန်ပြည်နယ် မူလသပိတ်အိုင်ဆရာတော် ဦးကိတ္တိကြီးက ဥပမာ ရှင်းပြထားပုံမှာ -

“ရုပ်တရား၊ ဝေဒနာတရားဆိုသည်ကား ရေတံခွန်ကြီးများစီး ဆင်း၍ ကျနေသော နေရာတို့၌ ရေမြုပ်ရေစိုင်းအခဲကြီးတို့သည်လည်း ကောင်း၊ ရေပွက်ငယ်ကလေးတို့သည်လည်းကောင်း ရှိကြကုန်၏။ ထိုရေ မြုပ်အစိုင်းအခဲ၊ ရေပွက်ငယ်များသည် တစ်ပြိုင်တည်းဖြစ်၍ တစ်ပြိုင် တည်း ပျက်ရလေသည်။” ဟူ၍ ဆရာတော်ကြီး စီရင်တော်မူသော “စူဠ သောတပန်ဖြစ်ခန်း” ဇာတ်ကဗျာဌာန်းကျမ်း၌ ရှင်းပြတော်မူပါသည်။ ဝေ ပဒပါဠိ ဒေသနာတွင်လည်း “ယထာပုဗ္ဗကပဿေ၊ ယထာပဿေမရိ စိတံ၊ ဝေံ လောကံ၊ အဝေက္ခန္တ မစ္စုရာဇာနပဿတိ” အနက်လာရေပွက် ကို ရှုကြည့်ရသကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ ထို့အတူ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာဟူသောလော ကကို ရှုသော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်အား သေမင်းက မမြင်နိုင်” ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ယင်းသို့ ပရမတ်ရုပ်နာမ်တို့ မပြု၊ အစိုးမရ၊ သူ့သဘောသူ ဆောင်မှု တရားတို့အား မနောဒွါရမှာသာ အလိုလို ထင်မြင်ရှုလာလျှင် ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ် ဝင်ပြီးဟူ၍ မိုးကုတ်ဆရာတော်၊ လယ်တီဆရာတော်၊ မဟာစည်ဆရာတော်၊ သပိတ်အိုင်ဆရာတော်ကြီးတို့က ဟောကြားတော် မူကြပါသည်။ ဗောဓိပက္ခိယ တရားတော်များနှင့်အညီ လုံ့လစိုက်၍ မမေ့ မလျော့နေ့စဉ် အကြိမ်များများ ပွားများရှုမှတ်အားထုတ်ကြပါလျှင် အ ပါယ်တံခါးကြီး ပုချပိတ်ရန်သာ ရှိပါသတည်း။

စာရေးသူသည် ရုပ်နာ၊ နာမ်နာ၊ ပရမတ်ရုပ်နာမ်တို့ တစ်ပြိုင် တည်းဖြစ်၍ တစ်ပြိုင်တည်းပျက်မှုကိုသာ သတိပဋ္ဌာန်တရားပွားများရှု မှတ်အားထုတ်လျက် ရှိခဲ့ပါသည်။ သို့နှင့် အသက် ၆၀ နှစ် ရောက်စဉ်က လေပြွန်ရောင်ရောဂါကြောင့် အသက်ရှူ၍မရသော ရင်ကြပ်ဝေဒနာကြီး

ခံစားနေရပါသည်။ အကြောဆေးများသွင်းခြင်း စ၍ ဆေးမျိုးစုံဖြင့် ကုသသော်လည်း သက်သာခွင့် မရချေ။ လေဝင်လေထွက်ကောင်းသော ငွေ့ခန်းတွင်းမှာ ငုတ်တုတ်ကုလားထိုင်ဖြင့် နေ့ရောညဉ့်ပါ (၄၈) နာရီကြာ မျှ ဝေဒနာကို အပြင်းအထန် ခံစားနေရပါသည်။ သမာဓိထူထောင် ရန် အလုပ်ကို လုံးဝမလုပ်နိုင်ပါချေ။ စာရေးသူသည် ရုပ်ဖောက်ပြန် ၍ နာမ် ခံစားသိပျက်ခြင်းမျှဖြစ်သည်ဟုသာလျှင် နှလုံးသွင်းနေရပါသည်။ ညဉ့် (၁၂) နာရီတိတိတွင် ခြေကုန်လက်ပန်း ကျလာပါသည်။ ခြေကုန် လက်ပန်း ကျလာလျှင် အကျွန်ုပ်၏ ဇီဝိန်ချုပ်ရမှာ မုချဟု သိလာ သည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားစင်ရှေ့တွင် သေရကောင်းမည်လားဟု တွေး နေခိုက် ရုပ်နာ၊ နာမ်နာ၊ ပရမတ် ရုပ်နာမ်ဖြစ်ပျက်တရားတွေ မျက်စိ ဖွင့်ထားပါလျက် တဖွားဖွားနှင့် ပြနေသည်ကို ရှုမြင်ရပါသည်။ ကိုယ် ရှုမှတ်နေကျမို့ ကိုယ်ပဲ သိလိုက်ရပါသည်။ ဗုဒ္ဓဓမ္မ၏ “ဟေပဿိကော၊ အကာလိကော” ဂုဏ်တော်တွေက အကျိုးပြုလာပါသည်။

ဝမ်းသာမှု ဖြစ်ရပါသည်။ သို့ဖြစ်ရာ မျက်စိမှိတ်ထားပြီး ရှုမှတ် လိုက်ပါတော့သည်။ ဘယ်မျှလောက်ကြာသည်ဟု အမှတ်မထားမိပါချေ။ “ဒင်-ဒင်-ဒင်” ဟူ၍ တိုင်ကပ်နာရီက သုံးချက်ခေါက်မှ နံနက်သုံးနာရီဟု သိရပြီးနောက် မျက်စိဖွင့်လိုက်ရာ အသက်ရှူနိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ဝေဒနာတွေ ရင်တွင်း၌ ကင်းရှင်းပြီး အသက်ရှင်သန်ခဲ့ရပါသည်။ အသက်ပြန်လည် မရှင်၍ သေရသော်မှ သုဂတိဘုံသို့ လားပေရာသည်။

ယခု စာရေးသူသည် အသက် (၇၅) နှစ် ရှိပါပြီ။ ဤ (၁၅) နှစ်အတွင်း သေမင်းခံတွင်းဝယ် ရောက်ရသည့် ရောဂါဆိုးကြီး (၅) ကြိမ်တိုင်တိုင် ထပ်ကြုံတွေ့ရသော်လည်း သေမင်းကို အောင်နိုင်ပြီး အသက်ရှင်ခဲ့ရပါသည်။ သေအံ့မှူးမှူး မိတ်ဆွေထူးသည်ကား ပရမတ်ရုပ် နာမ် ဖြစ်ပျက်တရားပါတကားဟု ဓမ္မရသမြတ်ကို ရင်ဝယ်တသိမ့်သိမ့်

၁၂၈ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစိုက် ဘီ ၀၃)

ခံစား ကြည်နူးခဲ့ရပါသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ခံယူခဲ့ရသော အကျိုးတရား

ကား ကြီးမြတ်လှပါပေတကား။

သရဏဂုဏ်သုံးပါးကို အခါခါ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးပါသတည်း။

ဦးသောင်းညွန့် ဘီ-အေ၊ ဘီအက်စီ

ခြံအမှတ် ၁/၉ အေးရိပ်သာလမ်း၊

(၇)ရပ်ကွက်၊ မရမ်းကုန်းမြို့နယ်၊

အာအီး၊ ပီအိပ်ချ်-၆၀၄၄၈

ဓမ္မအားမာန်

ကျွန်မအနေဖြင့် တရားရိပ်သာတစ်ခုခုသို့ ဝင်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်း တရား အားထုတ်ရန် ကြံခဲ့သည်မှာ အတော်ကလေး ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်ပါ သည်။ သားရေး၊ သမီးရေး၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ ကျန်းမာရေး စသော အ ကြောင်းများကြောင့် တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ အကြံမအောင်မြင်ဘဲ အချိန် တွေသာ ကုန်သွားခဲ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ကျွန်မ၏ ကျန်းမာရေး အခြေအနေကြောင့် တရားထိုင်လို့ ရမှာမဟုတ်ဟူသော အဖျက်စိတ် ကလည်း ကျွန်မကို မကြာခဏ ခြောက်လှန့်နေခဲ့ပါသည်။

သို့သော်လည်း ဆရာကြီး ဦးဂိုအင်ကာ၏ တရားစခန်းဖွင့်ပြီ တဲ့ဟူသော သတင်းကို ကြားရသောအခါတွင် ဒီတစ်ခါတော့ တရားစခန်း ဝင်ဖြစ်အောင် ဝင်တော့မည်ဟူ၍ ကျွန်မ ယတိပြတ် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါ သည်။ ယခုအချိန်တွင် ကျွန်မ၏ အသက်မှာ အနှစ်လေးဆယ် တင်းတင်း ပြည့်ခံပြီဖြစ်၍ အချိန်ဆွဲနေရန် မသင့်တော့ဟု ကျွန်မ ယုံကြည်ပါသည်။ အသက်လေးဆယ်ဆိုသည်မှာ မကြီးလှသေးဟု ဆိုနိုင်စေကာမူ တရား ဓမ္မအလုပ်နှင့် ပတ်သက်၍ အချိန်စောသည်ဟူ၍ မရှိ၊ နောက်ကျသွား ခြင်းသာ ရှိနိုင်ကြောင်းလည်း ကျွန်မ တွေးမိပါသည်။

သို့အားဖြင့် ကျွန်မသည် ရန်ကုန်မြို့ ငါးထပ်ကြီးဘုံရားလမ်း ဓမ္မဇောတိဝိပဿနာရိပ်သာတွင် ၁၆-၁၁-၉၃နေ့တွင် ဖွင့်လှစ်သော စတုတ္ထအကြိမ် ဆယ်ရက်တရားပတ်သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့ပါသည်။

တရားစခန်းဖွင့်သောနေ့ ညဦးပိုင်းတွင် ရိပ်သာ၏ တာဝန်ရှိ ပုဂ္ဂိုလ်က တရားစခန်း၏ စည်းကမ်းများကို ရှင်းလင်းပြောပြပြီး အထူး အစီအစဉ်အနေဖြင့် ဆရာနှစ်ဖက်လှ ဦးကျော်လွင်က ဓမ္မယောဂီများအား နှုတ်ခွန်းဆက် သြဝါဒစကား ပြောကြားပါသည်။ တရားစခန်းဝင်သော ယောဂီများအဖို့ ပါရမီဆယ်ပါး ပြည့်စုံပြီး ပြည့်မြောက်နိုင်ပုံကို ရှင်းလင်း ပြခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ရိပ်သာ၌ ရှစ်ပါးသီလ စောင့်ထိန်းရသောကြောင့် သီလပါရမီ ပြည့်စုံကြောင်း၊ ယောဂီများအနေဖြင့် မိမိတို့၏ အိုးအိမ်မိသားစုများကို စွန့်ခွာ၍ တရားကျင့်ရသောကြောင့် နိက္ခမ ပါရမီ ဖြည့်ကျင့်ပြီးဖြစ်ကြောင်း။ တရားရှုမှတ်သည့်အခါ ဗီရိယဖြင့် အားထုတ်၍ ပညာဖြင့် ရှုမှတ်ရ သောကြောင့် ဝီရိယပါရမီနှင့် ပညာပါရမီတို့လည်း ပြည့်စုံကြောင်း။

မိမိစားလိုရာကို မစားဘဲ ရိပ်သာမှ ကျွေးသမျှကိုသာ မညည်း မံည။ သည်းခံ၍ စားရသောကြောင့် ခန္တီပါရမီလည်း ပြည့်စုံကြောင်း။ ဆယ်ရက်ပတ်လုံး စကားမပြောဘဲ အရိယတုဏှိဘဝဖြင့် ဆိတ်ဆိတ်နေရ သောကြောင့် မုသာဝါဒမှ ကင်းလွတ်၍ သစ္စာပါရမီဖြစ်နိုင်ကြောင်း။

တစ်နာရီ တရားထိုင်သည်၊ နှစ်နာရီတရားထိုင်မည် စသည်ဖြင့် အဓိဋ္ဌာန်ပြု၍ တရားထိုင်ရသောကြောင့် အဓိဋ္ဌာန် ပါရမီလည်း ပြည့်စုံ ကြောင်း။

ဒဿမမြောက်နေ့တွင် မေတ္တာဘာသနာ ပွားများသည့်အခါ မေတ္တာပါရမီ ပြည့်စုံပြီး ရိပ်သာအတွက် မိမိစွမ်းနိုင်သမျှ အလှူငွေထည့် ဝင်လှူဒါန်းလျှင် ဒါနပါရမီလည်း ပြည့်စုံလာမည်ဖြစ်ကြောင်း။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် တရားစခန်းဝင်သော ယောဂီများမှာ ဘုရား အလောင်းတော်တို့၏ ကျင့်စဉ်ဖြစ်သည့် ပါရမီဆယ်ပါး ပြည့်စုံပြီးမြောက် နိုင်ပုံကို ဆရာနှစ်ဖက်လှက ကျွန်မတို့ နားဝင်အောင် တစ်ခုချင်း ရှင်းပြ ပါသည်။

ထို့နောက် ဆရာနှစ်ဖက်လှက “ဒီနေ့ရိပ်သာသို့ ရောက်ရှိနေကြတဲ့ ယောဂီများကို ကြိုးကြိုးစားစား အားထုတ်ကြပါ။ ဒီပွဲကြီးဟာဖြင့် မိမိသည် ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လားဆိုတာ အဆုံးအဖြတ်ပေးမယ့် ပွဲကြီးပါပဲ” ဟူသော တိုက်တွန်းချက်ဖြင့် သူ့စကားကို နိဂုံးချုပ်သွားပါသည်။”

ကျွန်မသည် တရားစခန်းမဝင်မီက အဘိဓမ္မာသင်တန်းများကို တက်ရောက်ခဲ့ဖူးသဖြင့် ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အကြောင်းများကို အထိုက်အလျောက် နားလည်ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်ဖော်ပြပါ ဆရာနှစ်ဖက်လှ၏ နိဂုံးချုပ်စကားမှာလည်း ကျွန်မ၏ရင်ထဲ၌ အထူးပင် စွဲငြိသွားစေခဲ့ပါသည်။ အမှန်အားဖြင့် ထိုစကားသည် ကျွန်မအတွက် ဓမ္မလမ်းကြောင်း တစ်လျှောက်လုံးတွင် ဓမ္မအားမာန်ကို ပြည့်ဝစေခဲ့သော စကားပင် ဖြစ်ပါတော့သည်။

ကျွန်မတို့သည် တရားပတ်စသည်မှ နောက်သုံးရက်အထိ အာနာပါနခေါ် ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်ရပါသည်။ အာနာပါနကို ရှုမှတ်ခြင်းမှာ စိတ်တည်ငြိမ်မှု သမာဓိရရှိစေရန် ဖြစ်ပါသည်။ စိတ်တည်ငြိမ်မှုမှသည် အမှန်တရားကို မြင်အောင်ရှုနိုင်သည့် ဝိပဿနာစခန်းသို့ တက်လှမ်းနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပထမသုံးရက်အတွင်း တရားခန်းမထဲသို့ဝင်ရန် ကြေးစည်တီးလိုက်တိုင်း ကျွန်မရင်တွေ ခုန်လာပါသည်။ တရားထိုင်ရမည်ကို ကြောက်သလိုလို ဖြစ်လာပါသည်။ အကြောင်းမှာ ကျွန်မသည် နှစ်ကြိမ်တိုင်အောင် ဗိုက်ခွဲထားရသူဖြစ်၍ ကြာကြာထိုင်လျှင် ခါးရိုးထဲမှ တဆစ်ဆစ်ကိုက်ခဲလာသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်လောက်မှစ၍ ဖြစ်ပေါ်နေခဲ့သည့် ညာဘက်တင်ပါးဆုံမှစ၍ ညာဘက် ခြေထောက်တစ်လျှောက်လုံး နာကျင်ကိုက်ခဲမှုမှာလည်း ပိုမိုပြင်းပြစွာ ခံစားလာရပါသည်။

ပြင်းပြသော ဝေဒနာများကို ကြိတ်မှိတ်သည်းခံပြီး နှာသီးဝမှ ထွက်သက်ဝင်သက်ကို အာရုံစိုက်၍ ရှုမှတ်နိုင်ရန် ကျွန်မအစွမ်းကုန် ကြိုးစားခဲ့ပါသည်။ သို့သော်လည်း နာကျင်မှုက သက်သာမသွားပါ။ အသားများ တဆတ်ဆတ်တုန်သည်အထိ နာကျင်လာပါသည်။ ထို့ပြင် ညာဘက်ခြေထောက်ကလည်း သစ်ကိုင်းခြောက်ကို ချိုးလိုက်သကဲ့သို့ ဖြောင်းခနဲမြည်ကာ ကျိုးသွားပြီဟု ထင်လိုက်ရပါသည်။ မျက်ရည်များ စီးကျလာသည်အထိ ကျွန်မခံစားခဲ့ရပါသည်။ နောက်နေ့မှစ၍ တရား ခန်းမအလယ် မိမိအား သတ်မှတ်ပေးတားသော နေရာ၌ မထိုင်တော့ဘဲ ကြီးကြပ်သူများအား တင်ပြပြီး နံရံကို ကျောမှီ၍ ထိုင်နိုင်သော နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ရန် ကြံခဲ့မိပါသည်။

ထို့နောက်တွင်လည်း ကျွန်မသည် နာကျင်မှုကို ကြိတ်မှိတ် သည်းခံပြီး ဆရာကြီးညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း လိုက်နာ ရှုမှတ်ခဲ့ပါသည်။ ကြားသိသမျှဖြင့် တကယ်ငြိမ်းချမ်းမှုကို မရနိုင်။ ကိုယ်တိုင်လေ့ကျင့်ပွားများ အပ်သော ဘာဝနာမယ အသိဖြင့်သာ တကယ်ငြိမ်းချမ်းမှုကိုရနိုင်ကြောင်း ဆရာကြီးက ပြောကြားခဲ့သည် မဟုတ်ပါလော။ အမှန်အားဖြင့် ဤနည်း သည် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ကျင့်ကြံအားထုတ်ခဲ့သော နည်းပင် ဖြစ်သည်။ မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအပေါင်းကို သံသရာ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ကယ်ဟင်လိုသည်ဖြစ်၍ ဆင်းရဲပင်ပန်းကြီးစွာဖြင့် တရားစစ် တရားမှန်ကို ရှာကြံအားထုတ်တော်မူခဲ့ရသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ မေတ္တာ ကရုဏာ တော်ဟား ကြီးမားလှပေစွ။ ဤသို့လျှင် ကျွန်မသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အတိုင်းပသိခဲ့သော ကျေးဇူးတော်များကို ဆင်ခြင်လျက် မိမိကိုယ်မိမိ အားပေး တိုက်တွန်းခဲ့ရပါသည်။ ငါ နောက်မဆုတ်ဘူးဟူသော သန္နိဋ္ဌာန် ဖြင့် အာမာန်များ ပြည့်လာပြီး တရားကိုကောင်းစွာ ရှုမှတ်နိုင်လာပါသည်။ နာကျင်ကိုက်ခဲမှု ဝေဒနာများကိုလည်း မခံစားရတော့ပါ။ သုံးရက်ကြာ သမာဓိစခန်းကို အောင်မြင်စွာ ဖြတ်သန်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

လေးရက်မြောက်နေ့တွင် ဝိပဿနာစခန်းသို့ ကျွန်မတို့ တက်ကြ
ရပါသည်။ နာသီးဝနှင့် အထက်နှုတ်ခမ်းကြားရှိ သုံးထောင့်ကွက်နေရာ
ကလေးတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ပေဒနာများကိုသာ ရှုမှတ်နေရာမှ ငယ်ထိပ်
တည့်တည့်သို့ ပြောင်းရွှေ့ရှုမှတ်ရပါသည်။ ထို့နောက် မိမိ၏ခန္ဓာကိုယ်
တစ်ခုလုံးအား ဦးခေါင်းမှခြေဖျား၊ ခြေဖျားမှဦးခေါင်းအထိ တစ်ကွက်ချင်း၊
တစ်ပိုင်းချင်း အစဉ်အလိုက် ပြောင်းရွှေ့၍ ရှုမှတ်ရပါသည်။ မည်သည့်
နေရာမျှ ကွက်လပ်မကျန်စေရပါ။

ဤဝိပဿနာစခန်း၌ ကျွန်မမှာ သမာဓိစခန်းတုန်းကလို နာ
ကျင်မှုဝေဒနာများ မခံစားရတော့ပါ။ သို့သော် ဥဒ္ဓစ္စနှင့် ထိနမိဒ္ဓဟူသော
အခြားအနှောင့်အယှက်များ ပေါ်လာပြန်ပါသည်။ တစ်ခါတစ်ခါ အိပ်ငိုက်
ချင်စိတ် ဖိစီးလာပြီး တစ်ခါတစ်ခါတွင်မူ စိတ်ပျံ့လွင့်မှုဥဒ္ဓစ္စ လွှမ်းမိုးလာ
ပါသည်။ ဥဒ္ဓစ္စကတော့ ပိုဆိုးပါသည်။ ဥဒ္ဓစ္စဝင်လာသည့်အတွက် ရုပ်ရှင်
ကြည့်နေရပုံ၊ မိသားစုနှင့် စကားပြောနေရပုံ၊ ရုံးက မိတ်ဆွေတွေနှင့်
ပြောနေခဲ့ပုံ စသည့် အကြောင်းအရာများ ကျွန်မ၏ စိတ်အစဉ်၌ တစ်ခုပြီး
တစ်ခု ပေါ်လာပါသည်။ တောထဲက ဆင်ရိုင်းကြီးတစ်ကောင်ကို ကျုံးသွင်း
ဖမ်းဆီးရသည်ထက် မိမိ၏စိတ်ကလေး တစ်ခုကို ထိန်းကျောင်းရသည်က
ပို၍ခက်ခဲကြောင်း ကျွန်မ လက်တွေ့ သိလာရပါသည်။

ဤသို့ ပျံ့လွင့်ပြေးသွားနေသော စိတ်ကို သတိဖြင့် ဖမ်းချုပ်ထား
ရန် ကြိုးစားသော်လည်း တစ်ခါတစ်ရံသာ ဖမ်းမိပါသည်။ လွတ်ထွက်
သွားသည်က များနေပါသည်။ သို့အတွက် မိမိကိုယ်မိမိ ဒေါသဖြစ်မိရ
ပြန်ပါသည်။ ချွေးသီးချွေးပေါက်များပင် ကျလာပါသည်။ ထမင်းစားချိန်
နီးလာသောအခါ ပဲဟင်းနံ့ကလေးက သင်းပျံ့လာပါသည်။ မိုက်ထဲက
တကြုတ်ကြုတ် မြည်လာပါသည်။

“ကြေးစည်ခေါက်မည့် ဓမ္မလုပ်သားက နာရီမကြည့်ဘဲ ဘယ်
များသွားနေပါလိမ့်” ဤသို့ မဆီမဆိုင် ဓမ္မလုပ်သားကို လှမ်း၍ အပြစ်

တင်မိနေပါသည်။ မနေနိုင်တော့သဖြင့် မျက်လုံးကို မသိမသာဖွင့်ပြီး နာရီကို ၁၁နာရီထိုးရန် ၁၅မိနစ်လိုသေးကြောင်း တွေ့ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် “သွားပြ၊ ဒီနေ့တော့ ငါရှုံးပြီ” ဟု နောင်တကြီးစွာ ဖြစ်ရပါတော့သည်။

သို့အားဖြင့် ကျွန်မမှာ ဥဒ္ဒစ္စ၏ထိုးနှက်မှုကို အလူးအလဲ ခံနေရ သဖြင့် မိမိကိုယ်မိမိ ဆုံးမနိုင်ရန် ကြိုးစားရပြန်ပါသည်။ ဝိပဿနာအား ထုတ်ခြင်းသည် မိမိကိုယ်မိမိ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လား၊ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်လားစမ်း သပ်သည့်ပွဲဖြစ်ကြောင်း ဆရာနှစ်ဖက်လှက အဖွင့်နေ့တွင် ပြောကြား ခဲ့ပါသည်။ ဒွိဟိတ်ကတော့ ငါအဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အောင် ကြိုးစားမယ်။ “တို့ယောဂီတွေ အချိန်မီ စားသောက်နိုင်ကြဖို့အတွက် ဝမ္မလုပ်သားတွေက အပင်ပန်းခံပြီး ချက်ပြုတ်ကျွေးမွေးနေကြတယ်။ သူတို့ ကျေးဇူးတွေကိုလည်း ငါထောက်ထားရမယ်”

“ပြီးတော့... တို့ယောဂီတွေထဲမှာ ငွေကုန်ကြေးကျခံပြီး နိုင်ငံ ခြားကလာ တရားအားထုတ်နေကြတဲ့ လူမျိုးခြားယောဂီတွေလည်း ရှိ တယ်။ အမျိုးသားရော အမျိုးသမီးရောပဲ။ သူတို့ကတော့ ကြေးစည်ပ ခေါက်မချင်း တုတ်တုတ်တောင်မလှုပ်ဘဲ တရားထိုင်နေကြတယ်။ ပုဒ္ဒ ဘာသာ မြန်ဟာလူမျိုးဖြစ်တဲ့ ငါက သူတို့လောက်ပဲ မထိုင်နိုင်ရင် ရှက် စရာပဲ”

ဤသို့လျှင် ကျွန်မသည် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကို ဆင်ခြင်လျက် မိမိကိုယ်မိမိ ဆုံးမခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် ဥဒ္ဒစ္စ၊ ထိနပိဒ္ဒဟူသော ရန်သူတို့ကို အောင်မြင်စွာ တိုက်ထုတ်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ စခန်းသိမ်းသည့်နေ့ အထိ ဆရာကြီး ဦးဂိုအင်ကာ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ဝိပဿနာစခန်းကို ချောမောစွာ လျှောက်လှမ်းနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ကျွန်မသည် စောစောပိုင်းနေ့များက နာကျင်ကိုက်ခဲမှုများ ကြောင့် နေရာရွေ့၍ ထိုင်ရန်ကြံခဲ့သော်လည်း စခန်းသိမ်းသည့်ဟိုင်အောင်

နေရာပြောင်းရွှေ့ခြင်းမပြုခဲ့ပါ။ မူလချထားသော နေရာ၌ပင် စခန်းသိမ်း
သည်အထိ ထိုင်နိုင်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည့် နာကျင်မှု၊
ကိုက်ခဲမှုများမှာလည်း ဘယ်အချိန်က ပျောက်သွားခဲ့ကြောင်း သတိမရ
တော့ပါ။

ဓမ္မ၏ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှပါပေသည်။ ဆရာကြီးဂိုအင်ကာ
၏ ကျေးဇူးကား ကြီးမားလှပါပေသည်။

ဓမ္မဇောတိဝိပဿနာရိပ်သာမှ အပြန်တွင်ကား ကျွန်မတို့ တစ်
ကိုယ်လုံးမှ ပိတိအဟုန်ဖြင့် ငွှမ်းခြုံလျက် အထူးပင် ပေါ့ပါး သွက်လက်နေ
ပါတော့သည်။

မြသင်းလှိုင်
ဓမ္မဂီရိ အတွဲ-၂၊ အမှတ်-၆
၁၉၉၄ ဇွန်လ

မီးခန့်ထိုးခံရသည့်ပမာ ခါးကိုက်ဝေဒနာ

ကျွန်တော်သည် ၁၉၇၇ ခုနှစ်ထဲက ခါးကိုက်သော ရောဂါဝေဒနာကို စတင်ခံစားလာရပါသည်။ တိုင်းရင်းဆေး နိုင်ငံခြားဆေးမှူးစုံဖြင့် ကုသခဲ့ပါသည်။ နောက်ဆုံး ဆေးရုံသို့ တက်ရောက်ခဲ့ရသည်။ ဆေးရုံတွင် ဆရာဝန်က ကျောရိုးမှ ခြင်ဆီကို ဖောက်ယူစမ်းသပ်ရမည်ဟု ဆိုပါသည်။

မိတ်ဆွေ ကျောင်းဆရာတစ်ဦးက ပြောသည်။

“ဆရာ၊ ခင်ဗျား ကျောရိုးခြင်ဆီ အဖောက်မခံနဲ့ ခြင်ဆီဖောက် ခံရပါက ဘဝတုံးသွားတတ်သည်”

ထိုမိတ်ဆွေကျောင်းဆရာက နောက်ဆုံး ပန်းသေရောဂါရသည် အထိ ပြော၍ ကျွန်တော်သည် ဆရာဝန်က ကျောရိုးခြင်ဆီဖောက်မည်ကို ကြောက်လန့်သဖြင့် ဆေးရုံမှ တိတ်တဆိတ် ဆင်းပြေးခဲ့ပါတော့သည်။

ဆေးရုံတွင် လိပ်စာကို မိမိနေသော ဘော်ဒါဆောင် လိပ်စာပေး ထားမိသဖြင့် မိမိအရပ်ဒေသထိ ပြန်လာခဲ့ပါသည်။

ခါးကိုက်ဝေဒနာမှာ စာကြာကြာထိုင်ရေးပါက ပိုပိုခံစား ရပါ သည်။ ကျွန်တော်သည် တစ်ဘက်ကလည်း ကျောင်းဆရာ၊ တစ်ဘက်က လည်း စာရေးဝါသနာပါလှ၍ စာပျားရေးခြင်း၊ စာဖတ်ခြင်းအလုပ်ကို တစိုက်မတ်မတ် လုပ်ခဲ့သဖြင့် စာရေးခြင်း၊ စာကူးခြင်း အလုပ်၌ အထိုင် များခဲ့သဖြင့် အညောင်းမိရာမှ ဤရောဂါဖြစ်လာသည်ဟု ထင်ခဲ့ပါသည်။

အနိပ်သည်နှင့် နိပ်သော်လည်းမပျောက်၊ ဆေးထိုးဆေးစား သော် မပျောက်နှင့် အတော်ပင် ဒုက္ခရောက်ရပါသည်။

ဤသို့နှင့်ပင် ကျွန်တော် အိမ်ထောင်ကျခဲ့ပါသည်။ ခါးကိုက်ဝေ ဒနာက တစ်စတစ်စ ဆိုးလာပါသည်။ ရေရှည်စာရေးခြင်း၊ ဟာဖတ်ခြင်း ကို မလုပ်နိုင်တော့ပါ။

တစ်နေ့တွင် အိမ်နီးနားချင်း မိတ်ဆွေတစ်ဦးက အကြံပြုသည်။

ဆရာ ခါးကိုက်တာ တရားထိုင်ကြည့်ပါလား၊ မဟာစည် ဆရာတော်ရဲ့ ဝိပဿနာစာအုပ် တရားတွေမှာတော့ ဝိပဿနာ တရား ထိုင်လို့ သွေးတိုးရောဂါ၊ အဆုတ်ရောဂါ၊ ယားနာရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါ၊ ဆရာလို ဒူးကိုက်ခါးကိုက်ရောဂါတွေ ပျောက်ကြောင်းဖတ်ရတယ် ဆရာ”

“ဟုတ်ပါမလားဗျ၊ တရားဆိုတာက ထွက်သက်ဝင်သက် ရှု တာပဲ၊ ဒီလိုရှုရုံလေးနဲ့” ရောဂါပျောက်တယ်ဆိုရင် ဆေးရုံတွေ ဆရာဝန် တွေ ဘယ်လိုတော့မလဲ၊ နိုင်ငံအနှံ့ ဝိပဿနာစခန်းတွေဖွင့်ပြီး ရောဂါ ကုတော့မှာပေါ့”

“ဟာ... ဆရာက ဝုစကားပြောတာပဲ၊ တရားတော်က ပြော ထားတယ်၊ လာပါ ရှုပါ၊ သန္တိဋ္ဌိက မျက်မှောက်အကျိုးပေးတယ်လို့ ဆို တာဟာ မဟာစည် ဆရာတော်ကြီးက မဟုတ်ဘဲနဲ့ ဟောမလားဆရာ၊ ပြီး တော့ မဟာစည်ဆိုတာက သာပန်မဟုတ်ဘူး၊ တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင် တွေ၊ နိုင်ငံခြားသားတွေ လာရောက်တရားအားထုတ်ရာဌာန ဆရာရဲ့”

“ဟုတ်ပါပြီ ကျွန်တော်အားထုတ်ရင် ဘယ်မှာ အားထုတ်ရမ လဲ”

“ကျွန်တော်တို့ ဆရာတော်ရှိတယ်၊ ဆရာတော်ကျောင်းမှာ တရားခန်းရှိတယ်၊ တစ်နေ့သုံးကြိမ်ထိုင်ရတယ်၊ ခုနစ်နာရီခွဲတစ်ကြိမ်၊ နေ့လယ် နှစ်နာရီ တစ်ကြိမ်၊ ည ၇ နာရီတစ်ကြိမ် ထိုင်ရတယ်ဆရာ၊ တစ်ခါထိုင်ရင်လဲ (၁) နာရီခွဲ မရပ်မနားထိုင်ရတယ် ဆရာ”

ကျွန်တော်သည် ထိုမိတ်ဆွေ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် မြောက်ဥက္က
လာပ ဇမ္ဗူအေးကျောင်းတိုက်ရှိ ဓမ္မမဇ္ဈ။ ဝိပဿနာတိုက်သို့သွားရောက်ပြီး
တရားအားထုတ် ဖြစ်မိပါသည်။

ဆရာတော်က ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကို မပြတ်ရှုရန် ခဏ
ခဏ သတိပေးပါသည်။ ကျွန်တော်သည် ဆရာတော် ဟောပြောလမ်းညွှန်
သည့်အဟိုင်း တင်ပလွင်ခွေ ကိုယ်ကို မတ်မတ်ထားပြီး အာနာပါန
ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ရှုမှတ်ပါသည်။ ထိုသို့ ရှုမှတ်ရင်း စိတ်က ခဏခဏ
ထွက်ပြေး၍ ထိုပြေးသောစိတ်ကို အမိအရဖမ်းပြီး လိုက်မှတ်ရပါသည်။
၁၅ မိနစ်မျှကြာသော် ကျွန်တော်တွင် ပြဿနာပေါ်ပါတော့သည်။ နာကျင်
ကိုက်ခဲသော ဝေဒနာသည် တစတစ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပြင်းထန်လာပါ
သည်။ ဆရာတော်က ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝေဒနာကို မပြတ်သတိထားပြီး
မှတ်ရန် သတိပေးနေပါသည်။ နာရီဝက်မျှကြာသော် ခါးထဲမှ ကိုက်ခဲနာ
ကျင်မှုသည် မီးစနှင့် ထိုးသကဲ့သို့ပင် အလွန်ပြင်းထန်စွာ ခံစားလာရပါ
သည်။ တရားကို ဖြတ်ပစ်ချင်သည်အထိ ဖြစ်လာပါသည်။

“လောကမှာ နွားမတောင် တာဝန်နှင့်ယှဉ်လာရင်ရအောင်
ရုန်းကြသေးတာပဲ၊ သတ္တိရှိတဲ့ ယောက်ျားတွေဘဲ ရောဂါဝေဒနာကို ကြံကြံ
ခံပြီး ဇွဲနဲ့ပဲ မလျော့ဘဲ ဆက်လက်ရှုမှတ်ကြ၊ စိတ်မလျော့ကြနဲ့၊ ဖြစ်လာ
တဲ့ ရောဂါဝေဒနာကို အာရုံမပြတ် သတိနှင့်မှတ်ပါ”

တရားပြဆရာတော်က နွားမနှင့်နှိုင်း၍ ယှဉ်ပြလာသောအခါ
စိတ်ထဲဝယ် တရားရှုမှတ်မှုကို စွန့်လွှတ်ရမှာကို ဝန်လေးသွားပါသည်။
နာကျင်မှုကို ဇွဲနှင့် ကြိတ်မှိတ်ပြီး မှတ်ရပါသည်။

နာကျင်လွန်း၍ မျက်ရည်များ တပေါက်ပေါက်ကျလာပါသည်။
ဒူးနှစ်ဘက်သည် တဆတ်ဆတ်တုန်ပြီး ကြမ်းပြင်နှင့် ရိုက်ခတ်နေမိ
ပါသည်။ ဆရာတော်ကို ကြောက်ရွံ့၍ မဖြုတ်ရဲပါ။ ကြိတ်ပြီးခံကာ မှတ်ရပါ
သည်။

နောက်ထပ် နာရီဝက်မျှကြာသော် . နာကျင်မှု ကိုက်ခဲမှုသည် တဖြည်းဖြည်း လျော့လာပါသည်။ တစ်နာရီခွဲစေ့သော် နာကျင်မှုအတော် သက်သာလာပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် စဉ်ဆက်မပြတ် ဆက်လက်အားထုတ်လာခဲ့ရာ ခုနစ် ရက်မြောက်ရှိသောအခါ တရားရှုမှတ်၍ ကောင်းလာပါသည်။ ဝေဒနာ ဖြစ်ပေါ်လာမှုလည်း နည်းလာပါသည်။ မှတ်ဉာဏ်သမာဓိအားလည်း ကောင်းလာပါသည်။ ဆရာတော်က ကျွန်တော့်ကို သက်စေ့ (၅၄) ကြိမ် ရအောင် တရားထိုင်ရမည်ဟု မိန့်ကြားသဖြင့် ထိုအကြိမ်ရအောင် နံနက် တစ်ကြိမ်၊ ညတစ်ကြိမ် သွားရောက်ထိုင်ပါသည်။ ရက်ပေါင်း (၂၇)ရက် ထိုင်ရပါသည်။

ထို (၂၇) ရက် တရားထိုင်ပေါင်းအကြိမ် (၅၄) ကြိမ်စေ့သော အခါဝယ် ကျွန်တော်၏ ဥပဓိရုပ်သည် ကြည်သထက် ကြည်လာသည်။ နဂိုက မည်းညစ်သော အသွင်မှာ ပျောက်သွားသည်။ ယခင်က (၁၅)မိနစ် ထိုင်၍ စာရေး၊ စာဖတ်လျှင် ခါးကိုက်သော ဝေဒနာသည် လုံးဝ ပေါ်မလာ တော့ပေ။ ယခင်က ဆောင့်ကြောင့်ထိုင်၍ မရသော ခန္ဓာကိုယ်သည် ယခု ခပ်ပေါ့ပေါ့ အချိန်ကြာမြင့်စွာ ထိုင်၍ ရလာပါတော့သည်။

အာနုပါန ထွက်သက်ဝင်သက် ရှုမှတ်သော သတိပဋ္ဌာန် ဝိပဿနာ တရားအကျိုးသည် ပင်ဖိုလ်ရရေး၊ ပါရမီအတွက်ပင်မက ပစ္စက္ခ မျက်မှောက်၌ပင် ဆေးပေါင်းစုံ၊ ဆရာပေါင်းစုံ ကုမရခဲ့သော ရောဂါဝေဒနာပျောက်ခဲ့၍ အလွန်ကျေနပ် နှစ်သက်မိပါသည်။

ယခုသော် ကျွန်တော်သည် တရားရှုမှတ်ခြင်း၏ ဖော်မပြနိုင်သော အရသာကို ခံစားရင်း သတိပဋ္ဌာန်တရား၊ ဝိပဿနာကို ဆရာတော် ဦးပညာဝံသ ဓမ္မမဇ္ဈ၊ရိပ်သာကျောင်းတွင် ဆက်လက် အားထုတ်နေပါသည်။

(ကျောင်းဆရာ ဦးဘမင်း၏ ကိုယ်တွေ့ပြောပြချက်)

ဓမ္မအကျိုးဒိဋ္ဌိခံစားရပါသည်

ကျေးဇူးရှင် မိုးကုတ်ဆရာတော်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ယောဂီများအား ဒုက္ခဆင်းရဲမီး ငြိမ်းသတ်နိုင်ပြီး သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်ပြောက်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဓမ္မတည်းဟူသော ယိုးဆေး၊ စားဆေးတို့အား ခွဲခြားသိနားလည်၍ မှန်မှန်ကန်ကန် အသုံးပြုသင့်ကြောင်း ဆုံးပတော်မူသည်။ ထို့ကြောင့် အလုပ်ပေး တရားဓမ္မတို့အား ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်၍ အကျိုးခံစားရပုံနှင့် ယင်းတရားဓမ္မကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ်ခွင်သွင်း၍ အားထုတ်သဖြင့် အကျိုးခံစားရပုံကို စာရှုသူများ၏ အကျိုးနှင့် ကိုယ်တွေ့ဖြစ်ရပ်စုံအား တင်ပြပါအံ့။

၁၉၇၆ ခုနှစ်တွင် စာရေးသူသည် ထားဝယ်မြို့တွင် မြို့ခံဝန်ထောက်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်နေရပါသည်။ ခရိုင်ဝန်မှာ ဦးမျိုးဝင်းဖြစ်ပါသည်။ ရတနာသုံးပါး၌ ကိုင်းရှိုင်းလှသူ ဖြစ်ပါသည်။ ခမုံဆရာတော်အား လောင်းလုံမြို့နယ်ရှိ မော်ရစ်ဘုရားဖူးလိုက်ပို့ရန် ရှိသဖြင့် စာရေးသူကိုလည်း ဘုရားဖူး လိုက်ပါရန် ဖိတ်ခေါ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုအချိန်က သောင်းကျန်းသူ ဗကပတို့ လောင်းလုံမြို့နယ်တောင်ပိုင်းကို စိုးမိုးချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် သိုသိုသိပ်သိပ် ရုပ်ဖျက်သွားကြရန် ညှိနှိုင်းပါ၏။ မော်ရစ်ဘုရားသို့ ကမ္ပောကင်းကျေးရွာအား ဖြတ်၍ သွားရပါသည်။ တန်ဆောင်မုန်းလာထဲ၌ သွားရန်ဖြစ်သည်။ ခမုံဆရာတော်နှင့် ထားဝယ်ရဟန်းနှစ်ပါး၊ ဦးမျိုးဝင်း၏ မိခင်နှင့် ညီမနှစ်ဦး၊ ဦးမျိုးဝင်းနှင့် စာရေးသူ

ဗုဒ္ဓပေါင်း (၈) ယောက် သွားရန်ဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က ထားဝယ် မြစ်ကူးရန် ကာမျောကင်းတံတားကြီး မဆောက်ရသေးပါ။ ကူးတို့ဖြင့် ကူးသွားရပါ သည်။ ခရီးထွက်မည့်နေ့ နံနက် ၆ နာရီကို ကာမျောကင်းရွာသို့ ကူးလာခဲ့ပါ သည်။ ကာမျောကင်းရွာမှ မော်တော်ယာဉ် စီးရပါသည်။ မော်တော်ယာဉ် ပေါ်တွင် စာရေးသူသည် ဂုဏ်တော်ကိုးပါး ပုတီးစိပ်လျက် လိုက်ပါလာ သည်။

ဓမ္မစကြာသုတ်၊ ဓာရဏပရိတ်၊ ပရိမိတ္တဇာလသုတ်၊ သမ္ဗုဒ္ဓေ ဂါထာတော်များ၊ (၂၄) ဝဂ္ဂည်း ပဋ္ဌာန်းတရားတို့ကို ရွတ်ပွားသရဇ္ဈာယ် ခဲ့ပါသည်။ သို့နှင့် မော်တော်ယာဉ်သည် ဘုရားတောင်နှင့် မနီးမဝေးတွင် ရပ်ပေး၍ ဆင်းကြရသည်။ ပင်လယ်ရေ အတက်အကျရှိသော မြေကွက် လပ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်လျှောက်ရပါသည်။

မော်ရစ်ဘုရားစေတီတော်ရင်ပြင် ရောက်သောအခါ မီးပုံးပျံ ဦးကျော်ရင်၏ သားကြီးဖြစ်သူ ပန်းချီဆရာကြီး ဦးကျော်မင်းနှင့် ထားဝယ် ကျောင်းသားများကို ပန်းချီဆွဲရန် ပြင်ဆင်နေကြောင်း တွေ့ရပါသည်။ အဖော်အဖြစ် ကြုံရ၍လည်း ဝမ်းမြောက်ရပါသည်။ ဦးမျိုးဝင်း မိသားစု တို့က ခမုံဆရာတော်၏ ဆန္ဒနှင့်အညီ ငွေဖလား၊ ငွေခွက်၊ ငွေပန်းကန်၊ ငွေအိုးများတွင် ဆွမ်းခဲဖွယ်၊ ပန်းများသစ်သီးများ၊ ရေချမ်းတို့ကို သပ်သပ် ရပ်ရပ် ပြင်ဆင်၍ ဆွမ်းတော်တင်းလှူသည်။ မော်ရစ် ဘုရားကြီးမှာ ရှေးအခါက လူတစ်ရပ်၊ နဂါးတစ်ရပ် ပူဇော်ထားခဲ့သည်ဟု မှတ်ခဲ့ရပါ သည်။ ဆံတော် ဓာတ်တော်များ ဌာနပနာထားသည်။ ရောင်ခြည်တော် များ မကြာခဏ မြူးသည်ဟု မှတ်ခဲ့ရပါသည်။ ခရီးဝေးသည်ကတ ကြောင်း၊ ဗကပများ ကြီးစိုးသည်ကတကြောင်းကြောင့် ဘုရားဖူးလာသူ မရှိသလောက် ဖြစ်သည်။ ဆရာဦးကျော်မင်း၏ လမ်းညွှန်မှုအရ ထားဝယ် ကျောင်းသားများသည် ရှုထောင့်အမျိုးမျိုးမှ ရှုခင်းသာပုံများကို လက်တွေ့ ရေးဆွဲနေကြပါသည်။ ပင်လယ်ရေပြင်ကြီးမှာ ပြာလဲ့လဲ့ ကတ္တီပါ ကားလိပ်

ကြီး ဖြန့်ခင်းထားသလို လှပါပေသည်။ မိုးပြာရောင်ကောင်းကင်နှင့် ပဏာတင့်လျက် ရှိပေသည်။ ထားဝယ်ဒေသ၏ သာယာလှပသော ဩ ကာသသည် ထားဝယ်အနုပညာရှင်အား ထူးချွန်စေရန် အကူအညီများ ပေး၍ လူတော်တွေ ပွေးထုတ်ပေးသည်ဆိုလျှင် မှားအံ့မလင်ချေ။ ပန်းချီ ပညာရှင် ဦးငွေကိုင်း၊ ပန်းပုပညာရှင် ဦးဟံတင်တို့သည် ထားဝယ်သား များပါတည်း။ နေ့ခင်း တစ်နာရီ ပြန်ဆင်းရန် စီစဉ်ကြရပါသည်။

စာရေးသူနှင့် ရဟန်းသုံးပါး၊ ဦးမျိုးဝင်း၏ ညီမငယ်တို့အဖွဲ့က ရှေ့ပြေးအဖြစ် ဆင်းလာကြပါသည်။ စာရေးသူတို့ တောင်ခြေရောက်သော အခါ ခြေလျင်ဖြင့် လာခဲ့ကြသော မြေပြင်မှာ ရေပြင်ဖြစ်နေပါပြီ။ ကမ်းစပ် ရေလွှတ်ရာ၌ ရဟန်းသုံးပါးက နောက်ကျန်လူများကို စောင့်ရန်ထိုင်လိုက် ကြပါသည်။

စာရေးသူက မထိုင်သေးဘဲ ရပ်နေခိုက် ခြုံတွေ့ထဲမှာ မောင်းပြန် သေနပ်ကိုင် ဗကပသောင်းကျန်းသူများ လက်နက်များဖြင့် ချိန်ရွယ်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ အဖွဲ့ကို ဝိုင်းထားလိုက်ပါသည်။

စာရေးသူကို သောင်းကျန်းသူနှစ်ဦးက စတင်းတစ်လက်စီဖြင့် ဝဲယာညှပ်ပြီး ထောက်ထားကြပါသည်။ ဘာကြောင့်ဟု မသိပါ။ အဝိုင်းခံရာ အဖမ်းခံရာ စတင်းသေနတ်ဖြင့် ချိန်ထားခံရပါလျက် ကြောက်စိတ်၊ စိုးရိမ်စိတ်တွေ မပေါ်ခဲ့ပါ။ နားထဲတွင် အွတ်အွတ်၊ အွတ်အွတ်နှင့် ကြားရပါသည်။ ဗကပတစ်ယောက်ကို ရဟန်းတော်တစ်ပါးအား စကား သွားပြောရာ ထားဝယ်ရဟန်းက ထားဝယ်သားတွေ မော်ရစ်ဘုရားလာဖူး သည်ဟု ပြောသံကြားရ၏။ ထိုအခိုက် ကူးတို့လှေငယ်တစ်စင်း ကမ်းနား ကပ်လာသည်ကို မြင်လိုက်ရာ စတင်းနှင့်ထောက်ထားသည့်ကြားမှ ထွက်၍ ဘုရားဆွမ်းတော်တင် ငွေခွက် ပစ္စည်းပါ ခြင်းတောင်းကို ယူ လိုက်ပြီး ပခုံးပေါ်တင်ယူကာ ဦးမျိုးဝင်း၏ ညီမအားလိုက်ခဲ့ရန် မျက် ရိပ်ပြပြီး ကူးတို့လှေသို့ ဆင်းခဲ့သည်။ ကူးတို့လှေကို ချက်ချင်း ပြန်ထွက်

စေသည်။ လှေငယ်ကမ်းစပ်ကခွာစဉ် ပန်းချီဆရာ ဦးကျော်မင်းနှင့် ထားဝယ်ကျောင်း သားတစ်စုကြီး တော်ပေါ်မှ ဆင်းလာကြရာ ဗကပ သောင်းကျန်းသူများ မျက်စိလည်သွားဟန်ရှိသည်။ စာရေးသူကိုလည်း မတားဆီးမိ၊ ဦးမျိုးဝင်းကိုလည်း ကျောင်းသားအုပ်တွင် မရှာမိဖြစ် သွားပါသည်။ စာရေးသူတို့ ကားပေါ်တွင်ထိုင်နေစဉ် ကူးတို့လှေငယ်က ဦးမျိုးဝင်းတို့အဖွဲ့အား သယ်ဆောင်ပို့ပေးလာသဖြင့် မော်တော်ယာဉ်ကို အသော့နှင့်စေ၍ ကမျောကင်းသို့ အရောက်ပြန်ခဲ့ရပါသည်။ ဘေးရန် ကင်းခဲ့ရပါသည်။ ဗကပထံသို့ ခရီးသည်များလာမည့်အကြောင်းကို ကားသမားက ကြိုတင်ပြောကြားထားသည်ဟု ထားဝယ်ရောက်မှ ယင်း တို့ အလေ့အထကို နားလည်ရပါသည်။ ယင်းသို့ ဗကပတို့ ဖမ်းဆီးခြင်း ခံရပါသော်လည်း အသတ်မခံရဘဲ လွတ်မြောက်ခဲ့ခြင်းမှာ ဂုဏ်တော် ပုတီးစိပ်ခြင်း၊ ပုရိတ်၊ ဂါထာ မန္တာန်တို့၏ တန်ခိုးဟုဆိုလျှင် လွဲမှားအံ့ မထင်ပါချေ။ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈယ်ခြင်းကြောင့် ချမ်းသာခွင့်ရသည်မှာ ဓမ္မ ကို သောက်ဆေးအဖြစ် သုံးစွဲခဲ့ခြင်းပါတကား။

ရှေ့တွင် တင်ပြမည့်ဖြစ်ရပ်နှင့် ယှဉ်ကြည့်ပါဦးလေ။ စာရေးသူ သည် ဝန်ထောက်တာဝန်တာဘက်နှင့်ပင် ဝိပဿနာ အလုပ်တရားကို အားထုတ်လျက် ရှိပါသည်။ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် သဲအင်းဂူဆရာတော်ကြီး ထားဝယ်မြို့သို့ ကြွရောက်၍ ဝိပဿနာစာရား ချီးမြှင့်ပါသည်။ သဲအင်းဂူ ဆရာတော်ကြီးက သဟာဝိတက်အောင် မဟာဘုတ်တတ်ကြီးလေးပါးတို့ ၏ ဖောက်ပြန်မှုသဘောတွေကို သည်းခံပြီးအားထုတ်နိုင်အောင် အနီးကပ် သင်ပြပေး၍ ဝေဒနာတွေကို မကြောက်မရွံ့ တိုက်နိုင်ခဲ့ပါပြီ။ ဥပစာရ သဟာဝိစခန်းကို တက်ခဲ့ပါ၏။ အတွင်းခန္ဓာကို လှည့်ပတ်ရှုပွားလေသော် သက္ကာယ တွယ်စရာမရှိပါ။ ဝတ္ထုဒြပ်သဏ္ဍာန်မရှိ၊ ရုပ်နုနာမ်နုဟု ဆိုအပ် သော ပရမတ်ရုပ်နာမ်တရားတွေ တရံမစဲ ထပ်တလဲလဲဖြစ်လိုက် ပျောက် လိုက်နင်းကြိယာ အမူအယာမျှ သက်သက်တိုးရှုနိုင်ပြီ ဖြစ်ပါသည်။ သဲအင်း

ဂူဆရာတော်ကြီး ရန်ကုန်ပြန်ကြွလေရာ ထားဝယ်မြို့နယ် ရှင်မုတ္တီးဆရာ
 တော်နှင့်တပည့် ဒေါ်ဥမ္မာထေရီတို့က လယ်တီဆရာတော်ကြီး၏နည်းဖြင့်
 ဆက်လက် အားထုတ်စေ၍ အပါယ်တံခါးပိတ်လမ်းစဉ်ကို ညွှန်ကြားပြ
 သတော်မူကြပါသည်။ ဤသို့ ဂိပဿနာတရားအားထုတ်ရင်း တဖက်က
 ဝမ်းစာအတွက် နိုင်ငံ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်လျက်ရှိရာ ၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင်
 ထားဝယ်ခရိုင်တာဝန်ကို ဆောင်ရွက်ရပါသည်။ ထိုစဉ်က ဘဏ္ဍာတော်
 နှစ်မှာ အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်မှစ၍ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက် ကုန်
 ဆုံးပါသည်။ ခရိုင်ဂန်သည် စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့တွင် ခရိုင်
 ငွေတိုက်ကြီးနှင့်မြို့နယ်ငွေတိုက်ခွဲများ၏ ဘဏ်လက်ကျန် ငွေများကို
 ပြီးပြတ်အောင် စစ်ဆေး၍ မှတ်ချက်ပေးလက်မှတ်ရေးထိုး ရပါသည်။
 လောင်းလုံမြို့နယ် ငွေတိုက်ခွဲကို စစ်ရန် ကျန်နေပါသည်။ ထို့ကြောင့်
 တပည့်ထားဝယ်သား ကိုကြည်အား လျှို့ဝှက်ခေါ်ခဲ့ပြီး အဝတ်ဟောင်းများ
 ဝတ်ဆင်ကာ စက်တင်ဘာလ ၃၀ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀နာရီတွင် တစ်ဘက်
 ကမ်းရှိ မင်းရပ်ကူးတို့ဆိပ်ကို လှေဖြင့် သွားပါသည်။ ဂျစ်ကားတစ်စီးသာ
 ရှိတော့သည်။ စက်ပြင်နေသဖြင့် စောင့်နေရပါသည်။ ထိုအခိုက် ရွာ
 ဟောင်းဝရွာမှ ခြေလှမ်းသွက်သွက်ဖြင့် ပြန်လာနေသော တိရစ္ဆာန်ဆေးကု
 အင်စပက်တော်အား တွေ့ရပါသည်။ သူက နှုတ်ဆက်ရန် လာပါသည်။
 စာရေးသူက ဗမာသံမထွက်မိစေရန် ရှောင်ထွက်သွားပါသည်။ မင်းစေလု
 လင် ကိုကြည်ဆီ သွားပြန်ရာ ကိုကြည်ကလည်း အကပ်မခံရှောင်ပြန်
 သည်။ သူ့စိတ်တိုဟန် ရှိပါသည်။ သို့နှင့် ထားဝယ်မြို့ဘက်သို့ ကူးတို့
 လှေဖြင့် ထွက်သွားပါတော့သည်။ ဂျစ်ကား ပြင်ပြီးသောအခါ စာရေးသူနှင့်
 ခရီးသည်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။ ခပ်ကုတ်ကုတ်ထိုင်၍ လိုက်ပါရပါ
 သည်။ ဂျစ်ကားသည် ရွာဟောင်းဝရွာထဲဝင်၍ ၂ မိနစ်ရပ်ပြီး ဆက်လက်
 ထွက်ပါသည်။ စိတ်အေးလက်အေးဖြင့် လောင်းလုံမြို့ကို နေ့ခင်း ၁၂ နာရီ
 တွင် ဆိုက်ရောက်ပါတော့သည်။

ဘေးမသိ ရန်မခဲခဲ့ပါချေ။ သောင်းကျန်းသူများသည် ဤ လောင်းလုံကားလမ်းတွင် ရံဖန်ရံခါ မိုးပျံခေါ် ရေနံဆီပုံးဖြင့် ပြုလုပ်သော ပိုင်းပုံးများ ထောင်ကြသဖြင့် ကားများ၊ ခရီးသည်များ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခဲ့ ရပါသည်။ ခရီးရောက်မဆိုက် လောင်းလုံငွေတိုက်တွင် ဝင်၍ ဘဏ်လက် ကျန်ငွေ စစ်ဆေးခြင်းအလုပ်ကို ဦးစားပေး၍ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။ ညနေ ၄ နာရီ အချိန်ဝယ် ထပ်ခွဲမှူး ပိုလ်ကြီးစိုးမြင့် (နုလကဥက္ကဋ္ဌ) လာ၍ နှုတ်ဆက်သည်။

“အစ်ကိုကြီး သိပ်ကံကောင်းတယ်၊ အစ်ကိုကြီးကိုဖမ်းဖို့ ရွာ ဟောင်းဝရွာမှာ ပကပ ၅၀ ခန့် လက်နက်ကိုယ်စီဖြင့် စောင့်နေကြတယ်”

“ရွာဟောင်းဝရွာက လူတွေကို ကားအကြောင်း စုံစမ်းတော့ ရွာသားတွေက လောင်းလုံကား မရှိတော့ဘူး၊ ရွာဟောင်းဝပြန်မဲ့ ဂျစ်ကား သာရှိတယ်လို့ ပြောလိုက်တယ်၊ ပကပတွေ ဒီလိုဆိုရင် တို့စောင့်ဖို့ မ လိုတော့ဘူး၊ ပြန်ကြမယ်ဆိုပြီး ရွာအနောက်ဘက်တောဆီကို ထွက်သွား ကြတယ်၊ သူတို့ထွက်သွားပြီး မရှေးမနှောင်း အစ်ကိုကြီးတို့ကားက ရုပ်ဖျက်ထွက်လာလို့ အစ်ကိုကြီးတို့လွတ်လာတာဖြစ်တယ်” ဟု ပြောပါ သည်။

သို့နှင့် ပိုလ်ကြီးစိုးမြင့်က အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် လမ်းကင်းများချ၍ ထားပယ်ကို လုံခြုံစွာ ပြန်ပို့ပေးပါသည်။ သူ့ကျေးဇူးက ကြီးမားလှပေစွာ။ ထားပယ်ရုံးကြီးတွင် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုအင်စပက်တော်က ရွာဟောင်းဝရွာမှာ ပကပတွေရောက်နေလို့ ဘဏ်မသွားရန် တားမြစ်လို သဖြင့် ခရိုင်ဝန်နှင့် သူ့တပည့်နား ကပ်ခဲ့ရာ အကပ်မခံလို့ ပတားနိုင်ခဲ့ ဘူး။ ခုဆို မင်းတို့ဆရာ ပကပသတ်လို့ သေပြီဟု သတင်းပေးကြောင်း ရုံးသားများက ပြောပြကြသည်။ ငိုအားထက် ရယ်အားသန်ရ၏။

ယင်းကဲ့သို့ ဝိပဿနာအလုပ်တရားမှာ လုပ်အားသန်လာသော အချိန်၌ ဝိပဿနာယောဂီအားသတ်ရန် အားထုတ်သည့် ရန်သူများမှာ

၁၄၆ ■ တက္ကသိုလ်သျှင်သီရိ (ဓမ္မစရိယ ဘိ အေ)

ယောဂီအားဖမ်းဆီးရမီရန် မဆိုလင့်၊ အနီးသို့မျှ မကပ်နိုင်၊ မျက်နှာချင်း ဆိုင်ခွင့်ကိုမျှ မရနိုင်တော့ကြောင်း ပေါ်လွင်ချေပြီတည်း။

အကာလိကော အခါမလင့် အကျိုးပေးသော ဝဗ္ဗဂုဏ်ကျေးဇူးကို ရှိခိုးပူဇော်ပါ၏ဘုရား။

မြသီလဝဏ်
မြစ်မခဝဗ္ဗသဝဏ်
အတွဲ(၅) အမှတ် (၁၀)
၁၉၉၅ ခု၊ ဧပြီလ

စရိတ်မကုန်ဘဲ လိုရာခရီးသွားနိုင်ခဲ့သူ

ဦးကာဆင်သည် ဝါးခယ်မမြို့ အရှေ့ပိုင်းရပ်ကွက်တွင် နေသည်။ မိခင်က မူစလင်ဘာသာဝင်လူမျိုး၊ မိခင်က မြန်မာတိုင်းရင်းသူဖြစ်သည်။

သူ့မိခင်က သူ့ကိုငယ်စဉ်ကထဲက အိန္ဒိယသို့ပို့ပြီး မူစလင်ဘာသာ ကျမ်းစာများကို သင်ယူစေခဲ့သည်။ ယင်းကျမ်းစာများကို သူသည် ပလီဆရာကြီးများ အဆင့်ထိတတ်မြောက်ခဲ့သည်။

သူ့တွင် ဆန္ဒတစ်ခု ပြင်းပြခဲ့သည်။ စရိတ်မကုန်ဘဲ သွားလိုရာ အရပ်တစ်ပါး၊ နိုင်ငံခြားနှင့် ကမ္ဘာကြီးတစ်ခုလုံးသို့ တန်ဖိုးဖြင့် သွားရောက်လိုသော ဆန္ဒဖြစ်သည်။

သူ၏ အလိုဆန္ဒကို သူနှင့် အလွန်ရင်းနှီးခင်မင်သော မိတ်ဆွေတစ်ဦးက ရန်ကုန်မှနေပြီး စာရေးလိုက်သည်။

“ဦးကာဆင်ရပ်ဝေးသို့ ခရီးစရိတ်မကုန်ဘဲ သွားရောက်လိုတဲ့ ခင်ဗျားရဲ့ဆန္ဒအလိုအတိုင်း ညွှန်ကြားသင်ပြပေးနိုင်သော ဆရာ ဒီမှာ ရှိတယ်၊ လာခဲ့ပါ” ဟု မိတ်ဆွေလိုက်သည်။

ထိုမိတ်ဆွေ၏ မိတ်ဆွေချက်အရ ဦးကာဆင် ရန်ကုန်ရောက်လာသည်။ မိတ်ဆွေက သူ့လိုချင်သောဆန္ဒ မဟာစည်သာသနာ့ရိပ်သာတွင် ရှိသည်ဟု ပြောပြတော့သည်။ သူက မူစလင်၊ ယခုသွားရမည်က ဗုဒ္ဓဘာသာတရားစခန်းဖြစ်နေ၍ ပထမတော့မဝံ့ရဲ့ မသွားရဲပါ။ သို့သော် စရိတ်မကုန်ဘဲ ကမ္ဘာပတ်လိုသော စိတ်ပြင်းပြနေ၍ သွားရောက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

သို့တွက် မဟာစည် သာသနာ့ရိပ်သာသို့ရောက်ကာ တရားစတင် အားထုတ်ကြည့်သည်။ တရားပြဆရာတော် ဦးဝိစာရက သူ့ကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦးဟု ထင်ပြီး သာမာန် ယောဂီများဟောသလို ဟောရိုး ဟောစဉ်တိုင်း ရှုမှတ်ပုံကို ဟောပြောပြသည်။

ဦးကာဆင်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကျောင်းဝင်ပြီး ဆရာတော်ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ဝမ်းဗိုက်ဖောင်းတာပိန်တာကို စူးစိုက်၍ ဖောင်းပိန်မှတ်ရင်း စဉ်းစားဆင်ခြင်မှု ပေါ်လာသည်။

“ဖောင်းတယ်၊ ပိန်တယ်၊ မှတ်နေတာလဲ၊ အသက်ရှူရင် ဗိုက်က ဖောင်းမှာ၊ ပိန်မှာပဲ ။ ဒီလိုမှတ်နေလို့ ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ”

“အဲလေ၊ ငါက စရိတ်မကုန်ဘဲနဲ့ လိုရာအရပ်ရောက်ချင်လို့ လာပြီး အားထုတ်တာပဲ ဆရာပြောတဲ့အတိုင်း အားထုတ်မှု ဆက်လုပ်တာ ကောင်းပါတယ်” ဟု စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ပြီး မှတ်မြဲမှတ်နေပါသည်။

ဤကဲ့သို့ မှတ်နေရင်းပင် ယုံမှားတွေးတောမှုများ ခဏခဏပေါ်လာလိုက်၊ စဉ်းစားမှု ဆုံးဖြတ်မှု ပေါ်လာလိုက်နှင့် လုံးချာလိုက်နေပါသည်။

ဆရာတော်ဦးဝိစာရက လိုအပ်သော သံသယဖြစ်တာတွေကို လမ်းညွှန်သင်ပြထောက်ပြပြီး ဆက်လက်ရှုမှတ်ခိုင်းသည်။ ကြိုးကြိုးစားစား ရှုမှတ်အားထုတ်ရာ မကြာခင် သမာဓိဉာဏ်အထူးတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပါသည်။

ထိုအခါ တရားထူးများ တွေ့လာရသည့်အတွက် ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရားများ တဖွားဖွား ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့သည်။ ဤသဒ္ဓါတရားအစွမ်းကြောင့် စူးစူးစိုက်စိုက် တင်းတင်းရင်းရင်း အားထုတ်လာခဲ့သဖြင့် တစ်လခန့်ကြာသောအခါ ရက်အနည်းငယ် ဆက်လက် ရှုမှတ်အားထုတ်ပြီး နောက် ရိပ်သာမှ ပြန်ခဲ့သည်။

မိတ်ဆွေအိမ်ပြန်ရောက်၍ မိတ်ဆွေက

“ဘယ်နှယ်လဲ၊ ဦးကာဆင် ခရီးစရိတ်မကုန်ဘဲ လိုရာခရီးရောက် နိုင်တဲ့နည်းကို လိုချင်ပါသေးလား” ဟု ဆီး၍ မေးသည်။

“မလိုချင်တော့ပါဘူးဗျာ၊ ကျုပ် ဖောင်းတာ ပိန်တာ ရှုမှတ် နေတာပဲ ကောင်းပါတယ်၊ ဒီလို မှတ်နေရတဲ့ ဘဝကိုပဲ အလွန်ကျေနပ်နေ ရပါပြီ”

ဦးကာဆင်သည် ထိုအချိန်မှစ၍ အချိန်ရတိုင်း သတိပဋ္ဌာန် ရှုမှတ်နည်းအတိုင်း ရှုမှတ်နေသည်။

ထိုစဉ်တွင် ဝါးခယ်မမြို့ မီးလောင်ရာ ဦးကာဆင်အိမ်ပါသွား သည်။ သူတကာတွေမှာ မီးကြောင့် အလွန်ပူပန်ဆင်းရဲကြသော်လည်း ဦးကာဆင်မှာ ပူပန်မှုမရှိ၊ ရှုမှတ်ခြင်းဖြင့် ချမ်းသာလျက်ရှိကြောင်း တွေ့ မြင်ရသည်။

ဝါးခယ်မတွင် ရိပ်သာဖွင့်သောအခါ ဦးကာဆင်သည် နေ့စဉ် လိုလိုပင် အချိန်ရသရွေ့ ရိပ်သာသို့သွား၍ တရားရှုမှတ်နေခဲ့သည်။

ဦးကာဆင်၏ ဗုဒ္ဓတရားတော်အပေါ် လေးစားပုံနှင့်စပ်ပြီး အံ့ဩ ဖွယ်ကောင်းသော တော်တော်များများရှိသည်ဟု သိရပါသည်။ သားသမီး များနှင့် ဓမ္မမိတ်ဆွေများက ထုတ်ဖော်ပြလျှင် ကျန်သူများအတုယူပြီး တရားဓမ္မဘက် ပိုမိုအားကျပြီး လိုက်နာကျင့်ကြံကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

(မဟာစည်ဆရာတော်၏ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ခြင်းအကြောင်း ၁၉၈၆မေလ)

သတိပဋ္ဌာန်ဟာ တစ်ကမ္ဘာလုံး ငြိမ်းချမ်းရေး ရနိုင်သည်

အင်္ဂလန်ပြည် လန်ဒန်မှ အထူးစိတ်ရောဂါ ပါရဂူဒေါက်တာ ဂရော့ဟောင်းသည် ၁၃၁၄ ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ သာသနာ့ရိပ်သာသာ သို့ လာရောက်ပြီး မဟာစည်ဆရာတော်ထံ၌ ဝိပဿနာတရား လာရောက် အားထုတ်ခဲ့သည်။

တရားတော် အားထုတ်၍ ၄-၅ရက် ကြာသောအခါ ဒေါက်တာ ဟောင်းသည် ဆရာတော်ထံသို့ ချဉ်းကပ်ကာ

“တရားအားမထုတ်ခင်က တစ်ယောက်တည်း တွေ့ရပါသည် ယခုနှစ်ယောက် မြင်တွေ့နေရပါသည်။ ဘယ်လိုကြောင့်လဲ ဘုရား” ဟု လျှောက်ထားသည်။

“ရှုသိရတာက ရုပ်တရား၊ ရှုသိရတာက နာမ်တရား၊ ဒါကြောင့် နှစ်ယောက် ကိုယ်နှစ်မျိုးအနေနှင့် သိရတာပါ။ အမှန်အသိပါပဲ” ဟု ဆရာတော်က အဖြေပေးခဲ့ပါသည်။

ထို့နောက် ရက်အနည်းငယ်ကြာသောအခါ -

“ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း၊ ပျောက်ပျက်သွားတာကို တွေ့ရ ကြောင်း” ဆရာတော်ထံ လာရောက် လျှောက်ထားပြန်သည်။

“ဒါဖြင့် ဒီလိုပျောက်ပျောက်သွားတာဟာ မြဲတာလား၊ မမြဲတာ လား”

“ မမြဲတာပါ ဘုရား”

“ ဒါဖြင့် အတ္တကောင်ဆိုတာရော မရှိတော့ဘူးလား”

“ အတ္တကောင်တော့ ရှိနေပါသေးတယ် ဘုရား”

“ ဒါဆို ရှုမြဲ ဆက်ရှုမှတ်သွားပါ”

ဟိုနောက် ဆက်လက်ရှုမှတ်ပွားများလာရာ ရက်အနည်းငယ် ကြာသောအခါ -

“ ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုမှတ်တိုင်း၊ ရှုသိရတာရော၊ ရှုသိရတာရော ချက်ချင်း ပျောက်ပျက်သွားပါတယ်ဘုရား” ဟု ဒေါက်တာဟောင်းက လာရောက် လျှောက်ထားပြန်သည်။

“ အဲဒီတော့ အမြဲတည်နေတဲ့ အတ္တကောင်ကလေးကို တွေ့သေး ရဲ့လား”

“ မတွေ့ရတော့ပါဘူး ဘုရား”

“ အဲဒီလိုဆို ခဏမစဲ ပျောက်ပျက်သွားလို့ မမြဲတာချည်းပဲ၊ ဆင်းရဲချည်းပဲ၊ အတ္တကောင်မဟုတ်ဘဲ၊ အနတ္တသဘောတရားချည်းပဲလို့ ရှုမှတ်နေရင်း ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိတာဟာ အလွန်ကောင်းပါတယ်၊ ဒီလို သိရအောင်လို့ ပေါ်လာသမျှကို အမြဲမပြတ် ရှုမှတ်နေရတာပဲ၊ ရှုပြုသာမပြုတ် ရှုမှတ်သွားပါ၊ အင်မတန် ကောင်းပါတယ်” ဆရာတော်က ချီးကျူးပြီး ဆက်လက်ရှုရန် တိုက်တွန်းခဲ့ပါသည်။

ဒေါက်တာဟောင်းသည် ဆရာတော်ထံတွင် ဤသို့ ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ရသရွေ့ ဟရားအားထုတ်ပြီး ပိဇာရက်ကုန်သောအခါ အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ ပြန်သွားရသည်။ အင်္ဂလန်ပြန်ခါနီးတွင် ဝိပဿနာနှင့် ဝတ်သက်၍ သူ၏ ထင်မြင်ချက်ကို

“ တရားတော်ဟာ အလွန်ကောင်းပါတယ်၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးက မာယာကျောင်းတွေမှာ ဒီသတိပဋ္ဌာန်တရားကို ကျောင်းသားတွေကိုသင် ပေးပြီး ဟရားအားထုတ်ကြပယ်ဆိုရင် တစ်ကမ္ဘာလုံး ငြိမ်းချမ်းရေးရသွား

မှာပဲဘုရား”ဟု ဆရာတော်အား လျှောက်ထားသွားသည်။

နောင်တစ်ချိန်၌ မြန်မာပြည်မှ ဒေါက်တာခင်မောင်လတ်(မဟာစည်ယောဂီ)သည် စိတ်ရောဂါအထူးကု ပညာသင်အဖြစ် အင်္ဂလန်သို့ သွားရောက် ပညာသင်ရသည်။

တစ်နေ့ ထိုဆရာဝန်ကြီး ဒေါက်တာဟောင်းဌာနသို့ ရောက်သွားသည်။ ထိုအခါ ဒေါက်တာဟောင်းက သူ၏ လူမမာများကို တန်းစီးစေပြီးလျှင် ဖောင်းသည်၊ ပိန်သည်ကို ရှုမှတ်ခိုင်းနေသည်ကို တွေ့ရသဖြင့် အံ့အားသင့်ပြီး

“ခင်ဗျားသာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ပါလား”ဟု မေးမိသည်။

“ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တော့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါပေမယ့် တရားက အလွန်ကောင်းတဲ့တရား ဖြစ်ပါတယ်၊ ဒီတရားဟာ ဘာသာနှင့်မဆိုင်ပါဘူး၊ လောကရှိ လူသားအားလုံးနှင့် ဆိုင်ပါတယ်၊ လူမမာတွေကို စိတ်ချမ်းသာမှု အေးချမ်းမှု ရစေပါတယ်၊ ဒါကြောင့် ဒီလို ရှုမှတ်ခိုင်းနေတာပါ”

“ဒီလို ရှုမှတ်ပုံနည်းကို ဘယ်က ရခဲ့ပါသလဲဆရာ”

“မြန်မာပြည် ရန်ကုန်က မဟာစည်ဆရာတော်ထံက ရခဲ့တယ်လေ”

“အို . . . ဗုဒ္ဓေါ”

(တက္ကသိုလ်ဝိပဿနာတရားတော် စာအုပ်မှ)

တရားကျင့်တန်ခိုးဖြင့် လက်တွေ့အကျိုး ခံစားရသူတွေ

(က) ဆရာတော် ဦးဝံသပါလ

မုဒုံမြို့နယ် ကျို့က္ကာရွာ ဓမ္မိကာရုံကျောင်း ဆရာတော် ဦးဝံသပါလသည် ၁၃၁၂-ခုနှစ်မှစ၍ အမှူးရောဂါ၊ ချောင်းဆိုးရင်ကျပ်ရောဂါ၊ ငှက်ဖျားရောဂါတို့ကို ခံစားနေခဲ့ရရာ သင်လျော်မည်ထင်သော ဆေးများကို မှီဝဲပါသော်လည်း ခေတ္တခဏလောက်သာ သက်သာရာရသည်။ အကြိမ်များစွာ ပြန်ပြန်ပေါ်လာသည်။

ထို့ကြောင့် သံဝေဂစိတ်ဖြင့် ပထမအကြိမ် ရက်သတ္တနှစ်ပတ် တရားအားထုတ်သည်။ ၁၃၃၅ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလ၌ ဒုတိယအကြိမ် အားထုတ်ပြန်သည်။ ၃ လနီးပါး ကြာသည်။ ရပ်သော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် (၈) နာရီ၊ ထိုင်သော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် (၁၂) ကြာကြာ တစ်ဆက်တည်း ရှုမှတ်နိုင်လေသည်။ ရောဂါဝေဒနာဟောင်းများ သိသိသာသာ သက်သာလေသည်။

ထို့ကြောင့် စိတ်အားတက်ကာ ရောဂါရှင်းရှင်းပျောက်စေရန် တတိယအကြိမ် အားထုတ်ပြန်သည်။ ရက်သတ္တပတ်မှာပင် လျောင်း၊ ထိုင်၊ ရပ်၊ ဣရိယာပုတ် ၃မျိုးလုံး၌ တစ်ဆက်တည်း ၁၄ နာရီကြာအောင် ရှုမှတ်နိုင်လာ၏။ မူးဝေ၊ ချောင်းဆိုး ရင်ကျပ်၊ ငှက်ဖျား ရောဂါဝေဒနာဟောင်းများ လုံးဝပျောက်ကင်းသွားလေသည်။ ယင်း တတိယအကြိမ်၌ အားထုတ်ချိန်မှာ ၅ လနှင့် ၁၃ ရက် ဖြစ်သည်။

ထိုဆရာတော်သည် တစ်နေ့သောအခါ ပေါ်လာသောဝေဒနာကို ရှုမှတ်နေရာ နေ့ဆွမ်း ဘုဉ်းပေးချိန်ရောက်၍ ကြေးမောင်းခေါက်သော် လည်း က္လိယာပုတ်ကို မဖျက်ဘဲ ရှုမှတ်မြဲ ရှုမှတ်နေသည်။ ဝေဒနာ ပျောက်ကင်းသည့်နောက် ညဉ့်ပိုင်းတွင်မှူးခြင်း၊ ဆာခြင်း၊ ပူခြင်းဟူသော ဒုက္ခဝေဒနာ ၃မျိုး မရှေးမနှောင်း ပေါ်လာသည်။ ယင်းဝေဒနာတို့ကိုလည်း ရှုမှတ်ပြန်ရာ ၂ နာရီကျော်ကျော်လောက် အကြာတွင် ပထမ အမှူး ပျောက်သွားသည်။ ဒုတိယ ဆာခြင်းပျောက်သွားပြီးတော့ နောက်ဆုံးမှာ အပူပါ ပျောက်ကင်းသွားလေသည်။ (အားရဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ် ကောင်းလှ ပေသည်)

(ခ) ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဥတ္တရ

မုဒုံမြို့နယ် တံခွန်တိုင်ရွာ ဂမုန်းကျောင်း ဘုန်းတော်ကြီး ဦးဥတ္တရ သည် အမှူးရောဂါ၊ နှလုံးရောဂါ၊ လိပ်ခေါင်းရောဂါ၊ ဆီးရောဂါ၊ အသားဝါ ရောဂါ၊ တင်ပါးနာရောဂါနှင့် နောက်ကြောတက်ကိုက်ရောဂါတို့ကို နှစ်၊ လ ရှည်ကြာစွာ ခံစားခဲ့ရသည်။ ၁၃၃၇ ခုနှစ်တွင် တော်ကူးရွာ မဟာသတိ ပဋ္ဌာန်ကျောင်း၌ ဝါဆို၍ တရားအားထုတ်သည်။ ငိုရလောက်အောင် ဒုက္ခဝေဒနာတွေ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပေါ်လာသည်။ ပေါ်လာသည့်အတိုင်း ပင် ရှုမှတ်စေသည်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့တိုး၍ ရှုမှတ်နိုင်လာသည်။ က္လိယာပုတ် ခိုင်မြဲလာသည်နှင့်အမျှ ဒုက္ခဝေဒနာများလည်း လျော့ပါး သက်သာလာရာ ၆နာရီကျော် ၇နာရီ တသမတ်တည်း ရှုမှတ်သောအခါ အဆိုပါ ရောဂါဝေဒနာများ ပျောက်ကင်းသွားသဖြင့် ယနေ့တိုင် အနင်း အနှိပ်မခံရဘဲ ချမ်းသာနေသည့်အပြင် သူ၏ နေမြဲကျောင်းတွင် တရားကို ဆက်လက်ရှုမှတ်လျက် ရှိပေသည်။ (နည်းယူဖွယ်ပင်)

(ဂ) ရဟန်းတော် ဦးဉာဏဓဇ

မုဒုံမြို့နယ် တော်ကူးရွာ မဟာသတိပဋ္ဌာနကျောင်းနေ ဦးဉာဏဓဇ ခေါ်သော ရဟန်းတစ်ပါးသည် ဝမ်းအောင့်ရောဂါခံစားနေရ၍ ဆရာဝန်ကိုပြုကြည့်ရာ ဆရာဝန်က ခွဲစိတ်ကုသရမည်ဟု ဆိုသည်။ ဆရာတော်ဦးနန္ဒိယက ခွဲစိတ်မကုသမီ တရားအားထုတ်ကြည့်ပါဦး၊ ဆီးခဏခဏ သွားချင်တယ်၊ သွားတော့လည်း နည်းနည်းဖြစ်နေတယ် ဆိုတော့ ဆီးအောင့် ဝမ်းအောင့်တာဖြစ်ချင် ဖြစ်နေမယ်” လို့ ပြောဆို တိုက်တွန်းပြီး တရားကို ရှုမှတ်စေပါသည်။ ဆီးစွန့်ချင်တဲ့အခါ စွန့်ချင်တယ်လို့ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်ဖို့ ညွှန်ကြားပေးသည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်နေရာ ကျောက်ခဲအဖြူလုံးကလေးများ တစ်ကြိမ်လျှင် ၂ လုံး ၃ လုံး စသည်ဖြင့် အကြိမ်ကြိမ်ထွက်ကျလာသည်။ အားလုံးပေါင်း ၂၇ လုံး ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ ဦးဉာဏဓဇမှာ ဝမ်းအောင့်ခြင်း၊ ဆီးခဏခဏ သွားလိုခြင်း ပျောက်ကင်းသွားလေသည်။

(ဃ) ရဟန်းကြီး ဦးသီရိ

ဥပဇ္ဈာယ်ယူ အတူနေ တပည့်ဖြစ်သော ဦးသီရိ အမည်ရှိသော ရဟန်းကြီးတစ်ပါးသည် မူးဝေခြင်း၊ မောပန်းခြင်း၊ အောင့်ခြင်းနှင့် နားလေးရောဂါ ဝေဒနာများကို ခံစားနေရသည်။ မိမိညွှန်ကြားတဲ့အတိုင်း အားထုတ်သဖြင့် တစ်နေ့တွင် ရှုမှတ်ချိန် (၆) နာရီကြာသောအခါ ထို ဝေဒနာများ ယုတ်လျော့သက်သာလာသည်။ ဆက်၍ ရှုမှတ်သဖြင့် လုံးဝ ပျောက်ကင်းသွားသည်။

(င) မသန်းရီ

တံခွန်တိုင်ရွာနေ ဦးသန်းလှိုင်၏သမီး အသက် ၁၈ နှစ် အရွယ်ရှိ မသန်းရီသည် အမူးရောဂါကို ၁၀နှစ်ကျော်ကျော် ခံစားနေရရာ ရိပ်သာသို့

လာ၍ ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် စွဲစွဲမြဲမြဲ စူးစူးစိုက်စိုက် ရှုမှတ်အားထုတ်သည်။
(၃) ရက်မြောက်နေ့တွင် ဣရိယာပုတ် တစ်ခုတည်းဖြင့် ၃ နာရီခန့်ကြာ
အောင် ရှုမှတ်နိုင်လာသည်။ အမှူးရောဂါကိုလည်း ထိုအချိန်၌ ရှုမှတ်နိုင်
လေသည်။ ရှုမှတ်တိုင်း အမှူးရောဂါ ပျောက်ကင်းသွားသည်။ နောက်
ကာလ၌ ကြာရှည်စွာ ရှုမှတ်နေသော်လည်း အမှူးရောဂါ ပြန်ပေါ်လာ
တော့ဘဲ လုံးဝ ပျောက်ကင်းသွားသည်။

(စ) မခင်သန်းမြင့်

တော်ကူးရွာ ဦးငယ်-ဒေါ်ဝင်းကြည်တို့၏ သမီး အသက် ၂၀
နှစ်ရှိ မခင်သန်းမြင့်သည် ဝမ်းအောင့်ရောဂါကို ၁၀ နှစ်ကျော်ကျော်
ခံစားခဲ့ရာမှ ရိပ်သာသို့လာ၍ တရားအားထုတ်သည်။ ၃ ရက်မြောက်
နေ့တွင် သုံးနာရီကြာ ရှုမှတ်ရာ ဝမ်းထဲမှ အလုံးတွေ အန်ထွက်လာသည်။
ဝမ်းလဲသွားသည်။ ဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်းပင် ရှုမှတ်စေသည်။ ၁၀ ရက်
ကြာသောအခါ ထိုရောဂါ ပြန်ပေါ်တော့ဘဲ ယနေ့တိုင် ပျောက်ကင်း
လျက် ရှိသည်။

(ဆ) ဦးဝင်း

နိုင်လုံရွာ အသက် ၆၀ ရှိ ဦးဝင်းသည် ဝမ်းအောင့်ရောဂါကို
နှစ်ပေါင်းများစွာ ခံစားလာခဲ့ရသည်။ ရိပ်သာသို့လာ၍ တရားအားထုတ်
သည်။ ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်ရာ တတိယမြောက်ည (၈) နာရီ
အချိန်ခန့်တွင် ထွေးခံနှစ်လုံးခန့် စမြင်းတွေ အန်ထွက်လာသည်။
(စမြင်းနှင့် အလားတူသော အစာပျက်တွေ ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏) ဝမ်းအောင့်
ရောဂါလည်း ပျောက်ကင်းသွားသည်။ ဆက်လက်၍ ရှုမှတ်နေရာ
ထိုရောဂါပြန်ပေါ်လာတော့ဘဲ လုံးဝပျောက်ကင်းသွားသည်။

(ဇ) ဦးထွတ်

ဟံခွန်တိုင်ရွာ အသက် (၇၈) နှစ်ရှိ ဦးထွတ်ဆိုသူသည် အမှူး
ရောက်၊ လက်ကိုက်ရောဂါသည်ဖြစ်၍ အနှိပ်ဆရာကို အမြဲလိုလို ခေါ်ထား
သည်။ လိပ်ခေါင်းနှင့် ရင်ကြပ်ရောဂါလည်းရှိ၏။ ရိပ်သာသို့လာ၍ တရား
အားထုတ်သည်။ ရှုမှတ်ခါစ၌ တစ်နာရီခန့်သာ ရှုမှတ်နိုင်သည်။ ထိုမှတစ်
ဆင့် ဟစ်ဆင့်တိုး၍တိုး၍ ရှုမှတ်လာရာ (၂) နာရီ၊ (၃) နာရီ၊ (၄) နာရီ
အထိ ရှုမှတ်လာနိုင်သည်။ ဝေဒနာများလည်း တဖြည်းဖြည်း ယုတ်လျော့
လာပြီး ပျောက်ကင်းသည့် အခြေအနေထိ ရောက်သွားသည်။

(ဈ) ဒေါ်ငွေစိန်

ဟံခွန်တိုင်ရွာ ဒေါ်ငွေစိန်သည် လေထိုးလေအောင်ရောဂါနှင့်
ဝမ်းထဲ၌ အလုံးရောဂါလည်း ရှိ၏။ ဆေးတိုက်မှ ဆရာဝန်၏ ဆေးဖြင့်
မပျောက်၍ ဆေးရုံကြီးသို့ သွား၍ပြရာ ဆရာက ခွဲစိပ်ကုသရမည်ဟု
ပြောသည်။ အသက်က (၇၅) နှစ်ရှိပြီး အားနည်းနေသောကြောင့်
အခွဲမခံရဲ၍ ပြန်လာခဲ့သည်။ “သေရင်လည်း အမှတ်တရားနှင့် သေပါ
တော့မည်” ဆိုပြီး ရိပ်သာလာ၍ တရားအားထုတ်သည်။ ရှုမှတ်ခါစ၌
ဣရိယာပုတ်တစ်ခုတည်းဖြင့် ကြာကြာမမှတ်နိုင်သော်လည်း တစ်စတစ်စ
နှင့် တိုး၍ တိုး၍ ရှုမှတ်နိုင်လာသည်။ ရှုမှတ်နိုင်သလောက်လည်း ရောဂါ
လည်း ယုတ်လျော့သွားသည်။ တစ်ခုတည်းသော ဣရိယာပုတ်ဖြင့် (၅)
နာရီကျော်၊ (၆) နာရီခန့် ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ရောဂါများ ပျောက်ကင်း
သွားသည်။ ယခု အသက် (၇၈) နှစ်ရှိ၍ (၃) နှစ်ကြာခဲ့ပြီး ရောဂါကား
ပြန်မဖြစ်ပါ။ (၃၇-ခုက မှတ်တမ်း)

(ည) ဒေါ်စိန်တီ

ကျိုက်ရွဲရွာနေ အသက် (၅၅) နှစ်ရှိ ဒေါ်စိန်တီသည် ဝမ်းထဲ၌ အလုံးရှိ၍ ဗိုက်အောင့်ရောဂါကို ခံစားနေရသည်။ ဆော်ဒါမုန့် သောက်နေရသည်။ (၁၅) နှစ်ကြာခဲ့ပြီ။ ဘုရားပေးတဲ့ တရားဆေးဖြင့်ကုသရန် ရိပ်သာ လာ၍ အားထုတ်သည်။ ဆရာညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ရှုမှတ်သည်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ဣရိယာပုတ်ခိုင်လာသည့်အလျောက် ရောဂါလည်း ယုတ်လျော့သွားသည်။ တစ်ဆက်တည်း (၇)နာရီအထိ ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ရောဂါဝေဒနာများ အကုန်ပျောက်ကင်းသွားသည်။ ယခု အသက် (၆၀) ကျော်နေပြီ။ ဆော်ဒါမုန့်လည်း မသောက်တော့။ ဝမ်းဗိုက်လည်း မအောင်တော့ပါ။ သူ၏ အားထုတ်ရက်မှာ (၁၆) ရက် ဖြစ်သည်။

(ဋ) ဒေါ်မလေး

တံခွန်တိုင်ရွာနေ ဒေါ်မလေးသည် အသက် (၃၀) အရွယ်မှစ၍ ဝမ်းနာလေးထိုးရောဂါ ရှိခဲ့သည်။ တရားပြရိပ်သာများ ယခုလို မပေါ်သေး၍ တရားအားထုတ်ရန် စိတ်အကြံမျှပင် မဖြစ်ခဲ့သေး။ အသက် (၇၀) ရှိလာသောအခါ နေရပ်ရွာအနီးပင် တရားပြသည့် ရိပ်သာထင်ရှားနေပြီဖြစ်၍ တစ်နေ့တွင် လာရောက်အားထုတ်သည်။ အများနည်းတူပင် အစ ပထမ၌ အတော်အသင့်လောက်သာ ရှုမှတ်နိုင်သည်။ ဆရာသမားက ညွှန်ကြားသည့်အတိုင်း ဣရိယာပုတ်အချိန်ကို တစ်စတစ်စနှင့် တိုး၍ တိုး၍ ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ ရောဂါများ ပျောက်ကင်းသွားသည်။ ယခု အသက် (၈၈) နှစ်ရှိနေပြီ။ ထိုရောဂါကား ပြန်မပေါ်လာတော့ပေ။

(ဌ) ဦးယသ

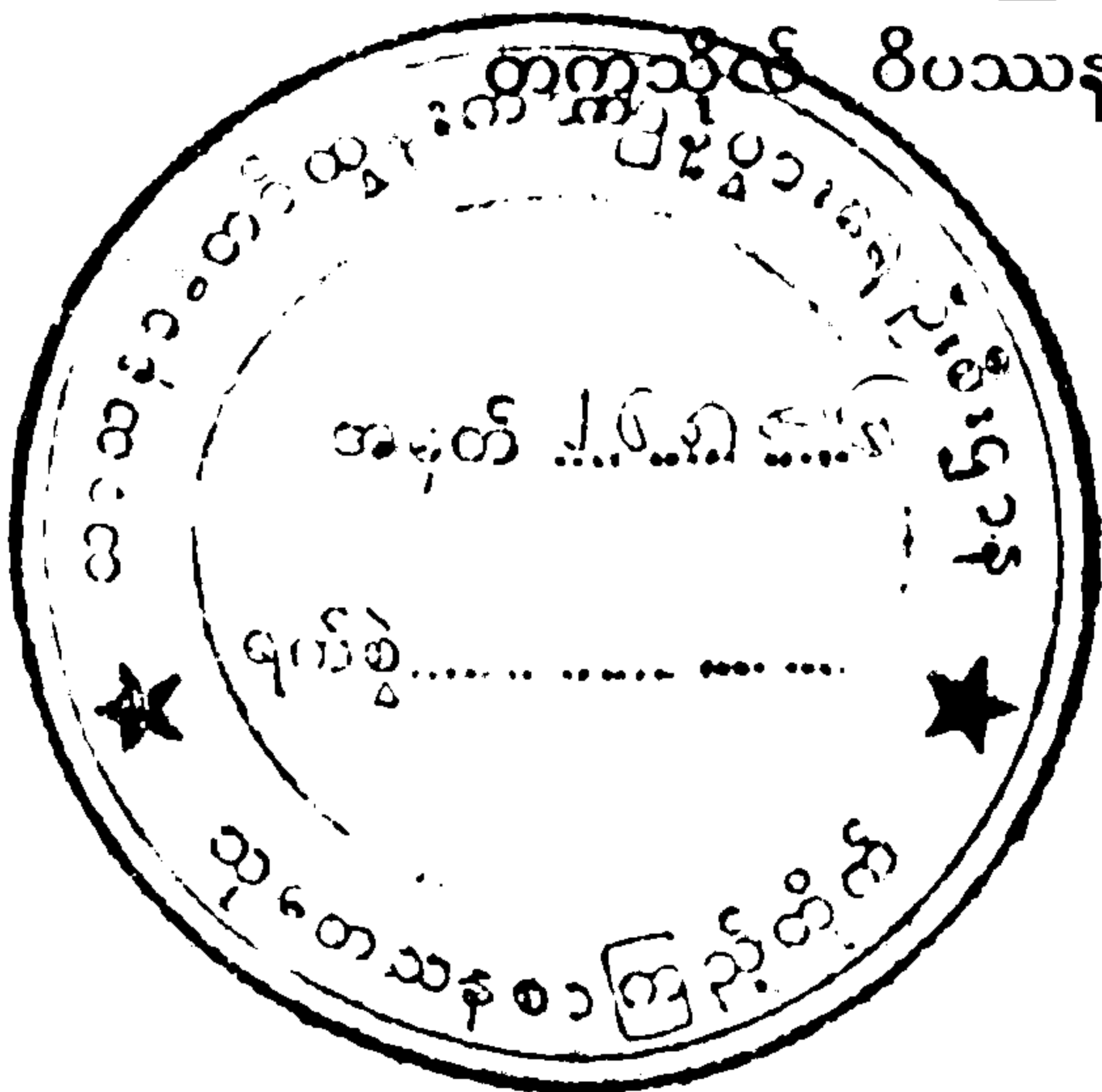
မုဒုံမြို့နယ် ကွမ်းတာရွာ မဟာစည်ကျောင်း၌ သီတင်းသုံးနေသော ဦးယသသည် အမူးရောဂါ၊ မုတ်ရောဂါများကို အနှစ် (၂၀)

ခန့် ခံစားနေခဲ့ရသည်။ ရိပ်သာကို လာရောက် အားထုတ်သည်။ ဣရိယာ ပုထ် (၄) နာရီ ထိုင်နိုင်သော အဆင့်ရောက်မှ သူ့ရောဂါ ယုတ်လျော့သက်သာလာသည်။ ဆက်လက်ရှုမှတ်သဖြင့် လုံးဝပျောက်ကင်းသွားသည်။ (၁၂) နာရီကြာအောင် ရပ်တည်လျက် ရှုမှတ်နေသော်လည်း ရောဂါများပြန် မပေါ်လာတော့ပေ။

(၃) ဒေါ်ချို

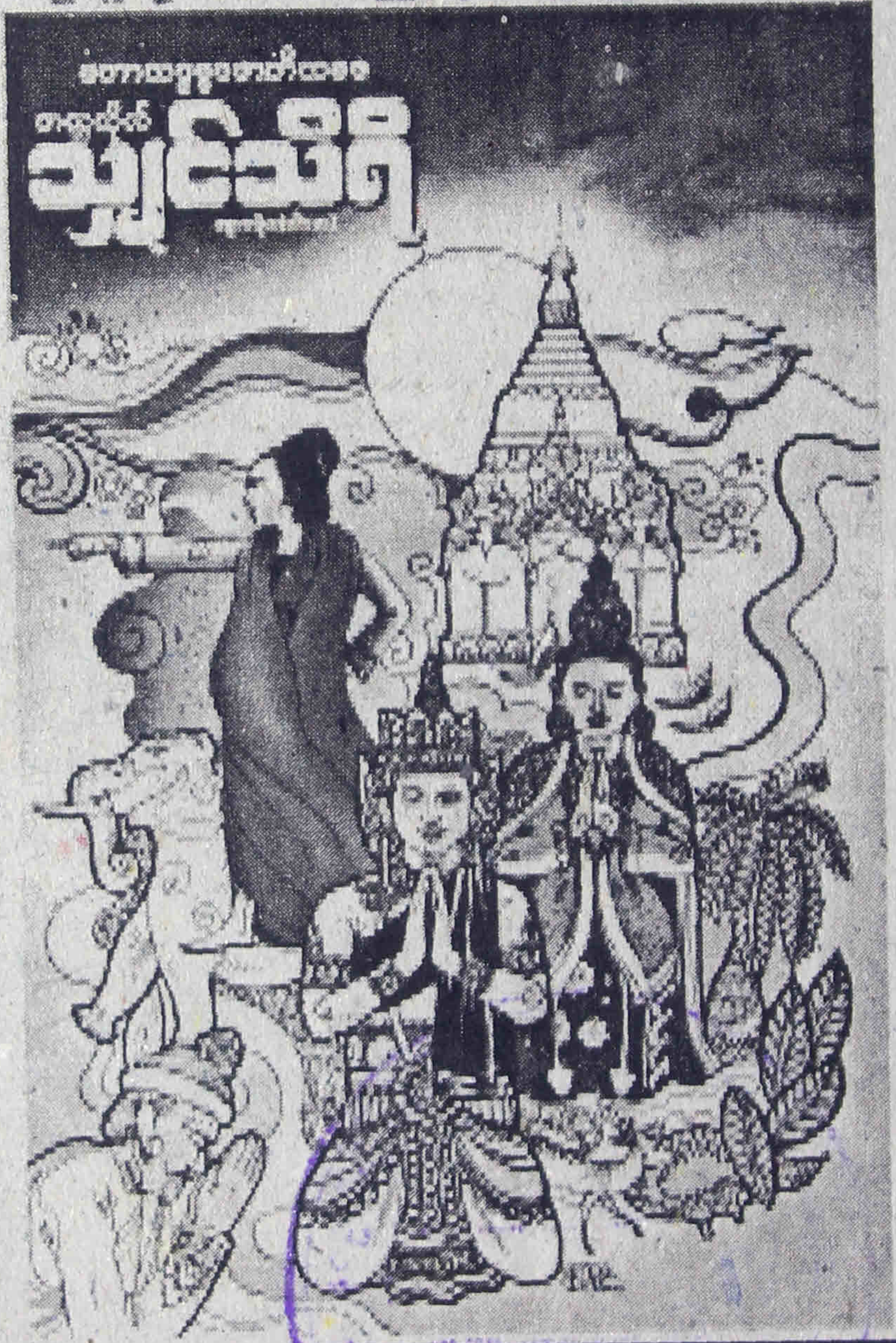
ရွှေဘိုခရိုင် ကန့်ဘလူမြို့မှ ဒေါ်ချိုဆိုသူ ဒကာမတစ်ယောက်သည် သစ်ပင်မှကျ၍ ခြေတစ်ဖက်ဆွဲနေသည်။ မော်လမြိုင်မြို့ မြို့ဝမဟာသတိပဋ္ဌာန်ကျောင်းတိုက်မှ သီလရှင်တစ်ပါးနှင့် ရန်ကုန်မဟာစည်ရိပ်သာ၌ တွေ့ဆုံကြပြီး ထိုသီလရှင်နှင့်အတူ လိုက်ပါလာပြီးလျှင် မော်လမြိုင်မှတစ်ဆင့် တော်ကူးရွာရိပ်သာသို့ ရောက်လာသည်။ အစပထမ၌ များများ မမှတ်နိုင်သေး။ သို့သော် တဖြည်းဖြည်းတိုး၍တိုး၍ ရှုမှတ်သဖြင့် (၄) နာရီကြာအောင်တစ်ဆက်တည်း ရှုမှတ်နိုင်သောအခါ သူ့ရောဂါဝေဒနာများ ယုတ်လျော့သက်သာလာသည်။ (၇) နာရီ ကြာအောင် တစ်ဆက်တည်း ရှုမှတ်နိုင်၍ ခြေစွဲရောဂါ လုံးဝ ပျောက်ကင်းသည်။

(မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဝိပဿနာတရားတော်စာအုပ်မှ)

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

ကျေးဇူးတင်ဆယ်ပါးဖြစ်ပွားချေတို့၏ဘဝကြံ့မှာ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၉၁၃၀၅၁၂

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

မဟာထရုဒ္ဓါဒေဝီဘဝ

တထွာသိုလ်
အျင်သီရိ
ဓမ္မာရိယ(ဝိသက)

ဗုဒ္ဓယဉ်ကျေးမှုလာ
မြန်မာလောထုံးစံတထိမ်းတစုတ်များ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၈၂၈၀၅၁၁

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

တောထဲတွင်တောက်ထွေး

တောထဲထွန်း

အပြင်အဝင်

စာပေအဖွဲ့(ထိစာ)

အဝသံသရာ
ရှည်လျားရသည့်မှာ

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၈၉၈၀၅၁၁

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

စတုတ္ထသုတ္တန်တော်ထွင်း

တထွာထိုက်
သျှင်သီရိ
ဓမ္မာနိယ(သီရိစာ)

စိတ်စိညာဉ်သံသရာ

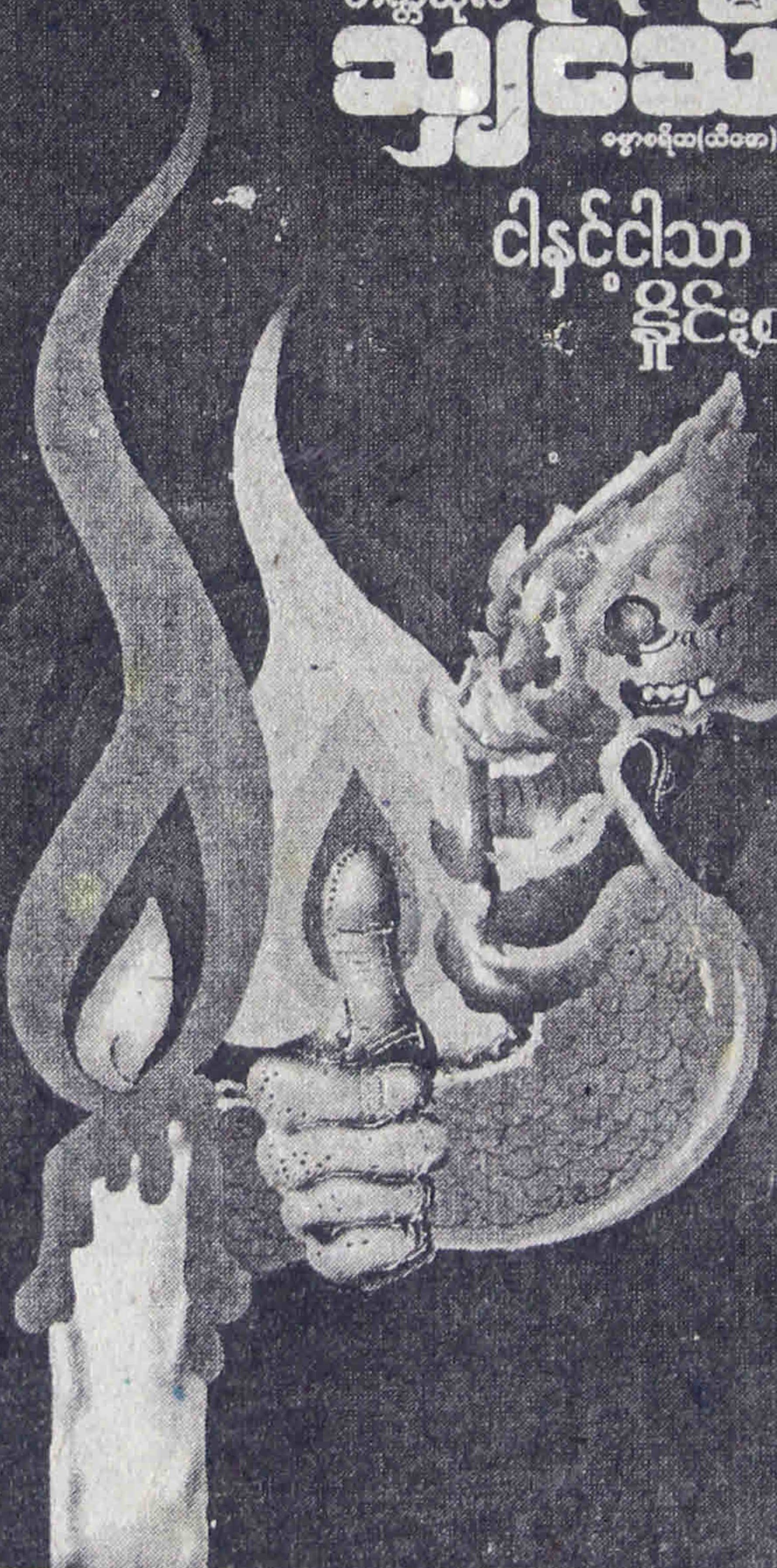
စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၈၆၈၀၅၁၁

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

ဆုပြည့်စုံထွန်းစာပေ

တောထဲမှစွဲဖောက်ီထဲ
တက္ကသိုလ် **ရေခဲ**
အျဉ်ဆီရီ
မွှားမိထ(ထိစာ)

ငါနှင့်ငါသာ
နိုင်စရာဟု

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ် ၃၂၀၁၇၂၀၆၀၃

မဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကာ

တက္ကသိုလ်

အျဿိရီ

ဇောစရိယ(တိဏေ)

အလွန်တရာကြံ့ရဲသော ဆုရားသာသနာနှင့် ကြံ့ခိုင်ကြွ၏။

အလွန်တရာ နာရဲသော ဆုတော်ကောင်းတရားများကို နာကြ ဖတ်ကြရ၏။

အလွန်တရာ ဖြစ်ခဲ့သော သဒ္ဓါတရားကိုလည်း မွေးမြူမည်ဆိုကာ မွေးမြူနိုင်၏။

အလွန်တရာ ရဲသော ရဟန်းအဖြစ်ကို ဖြူကြပမည်ဆိုကာ အချိန်မရွေး ပြုခွင့်ရကြ၏။

အကာအနှစ်ချွန်းသာစင်

